

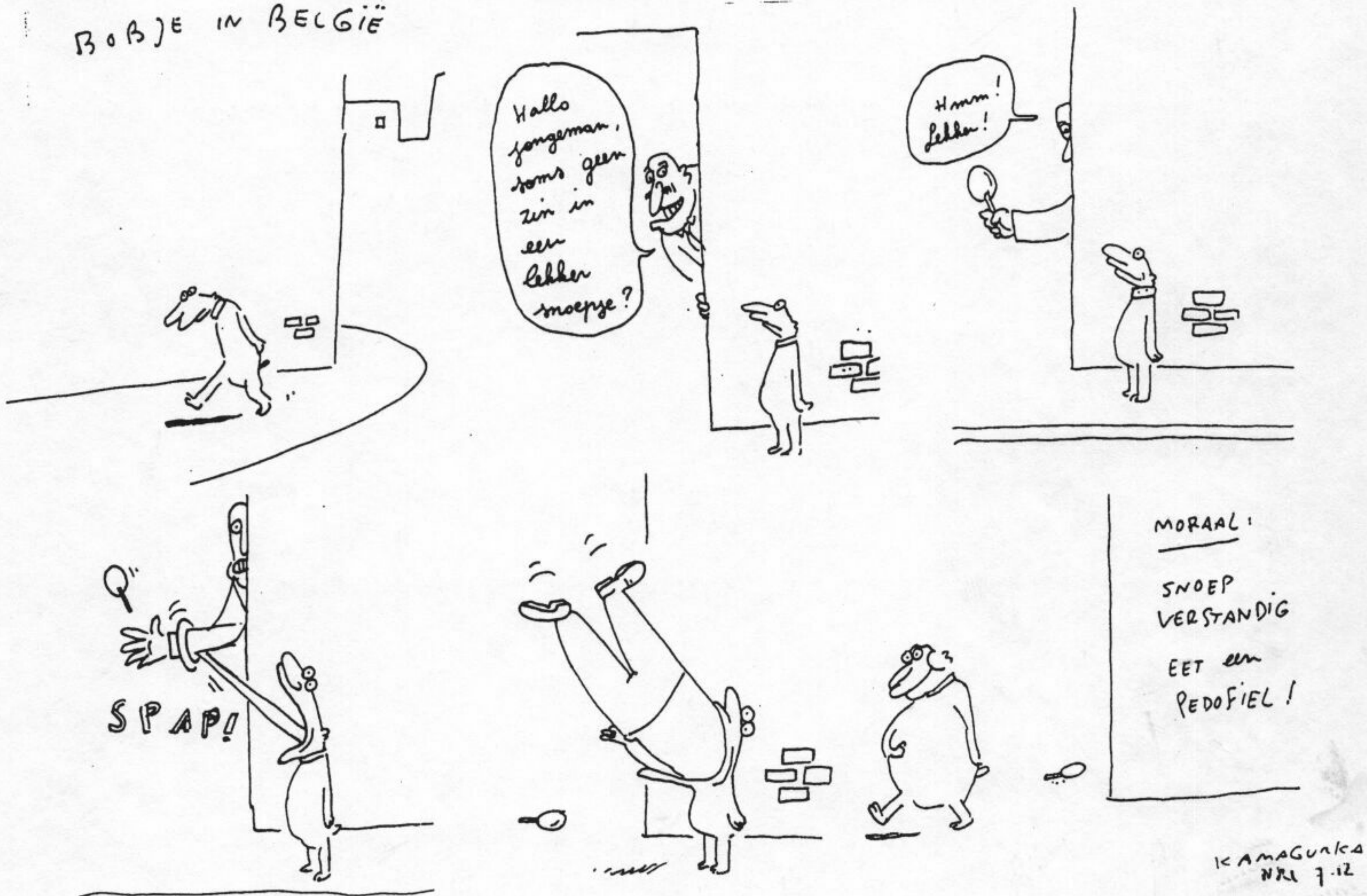
PERSFOCUS

TWAALFDE JAARGANG NUMMER 12 - DECEMBER 1996

KNIPSELKRANT VAN VERENIGING MARTIJN
OVER KINDEREN, VOLWASSENEN EN SEKSUALITEIT

BERT 'S BREIN OP ZATERDAG

BOB)E IN BELGIË

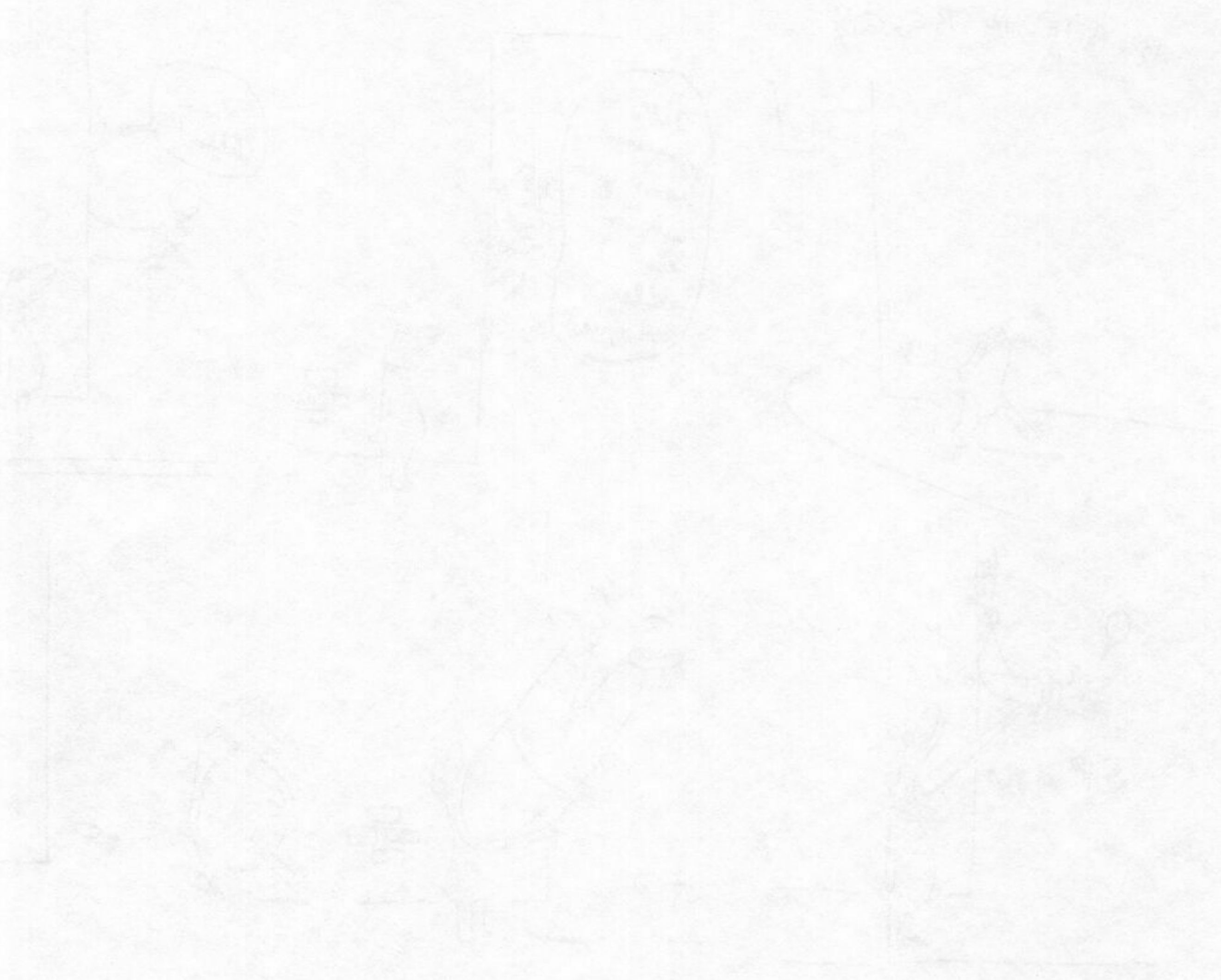
IN HET EERSTE DEEL VAN DIT NUMMER:

Di Rupo blijft, Grafé gaat
Weer geen doorbraak in onderzoek Dutroux
Satanskerken en de banden met Dutroux
Belgische postbodes moeten klikken
België stikt in witte woede
Het netwerk van Spartacus
Pedofilie: 't blijft tobben
Kinderpornonetwerken opgerold

pag. 2
pag. 9
pag. 17
pag. 20
pag. 23
pag. 37
pag. 38
pag. 40

2000-12-25

MEMORANDUM FOR THE RECORD
DATE: 12/25/00
SUBJECT: [Illegible]

[Illegible handwritten text]

Met knipsels uit:

Volkskrant	Vk
Telegraaf	Tel
Algemeen Dagblad	AD
NRC Handelsblad	NRC
Trouw	Tr
Het Parool	Par
Nieuwsblad van het Noorden	NvhN
Haagsche Courant	HC
Alkmaarse Courant	AC
Brabants Dagblad	BD
Gooi en Eemlander	G+E
Drentse Courant	DrC
Staatscourant	
VPRO-gids	VPRO
Primeur	Prim
Groene Amsterdammer	GA
Nieuwe Revu	NR
HP/De Tijd	
Amsterdams Stadsblad Zuid	
XL (COC)	
Gay Krant	GK
Gay Nieuws Amsterdam	GNA
Tijdschrift Gezondheids Voorlichting	TGV
Uitleg (Min. Van OcenW)	
Het Schoolblad	HS
Didaktief	
Tijdschrift voor Leerlingbegeleiding	TvL
Naturisme	NAT
Haagbaak (NVSH Den Haag)	
Korrelatie Signaleert	
Adformatie	
Uit Duitsland:	
Tageszeitung	TAZ
Express	EXP
Bild Zeitung	BIL
Uit België:	
De Morgen	Mor
Gazet van Antwerpen	GvA
La Dernière Heure	LDH
Le Soir	LES
HUMO	
De Standaard	STA
La Libre Belgique	LLB
Uit Engeland:	
The Observer	OBS
Uit Italië:	
La Repubblica	

Abonnementen op Persfocus kosten f 65,— per jaar. Verzending als brief kost f 80,—.
Losse nummers f 8,—.

Giro 5459646 van Vereniging Martijn
Postbus 93.548
1090 EA Amsterdam

Nieuw bewijs in zaak Di Rupo

Van onze correspondent
BRUSSEL - Onderzoekers in België buigen zich over nieuw bewijsmateriaal tegen vice-premier Di Rupo en de Waalse minister Grafé, die worden beschuldigd van seksueel misbruik van minderjarige jongens.

Het gaat om nieuwe getuigenverklaringen die zijn afgelegd vier dagen voordat het parlement een beslissing neemt over strafvervolgung wegens pedofilie. Het Hof van Cassatie heeft tot maandag de tijd voor zijn onderzoek. Dan moet 'Cassatie' adviseren over het in staat van beschuldiging stellen van de vice-premier.

Di Rupo zei dat hij erop bleef vertrouwen dat het bewijsmateriaal tegen hem te onbetrouwbaar en onvoldoende zal zijn voor een aanklacht. „Ik heb een schoon geweten”, aldus de socialist. „Ik heb niets te maken met pedofilie. Ik ben ervan overtuigd dat de waarheid zal zegevieren.” Twee weken geleden besloot het parlement dat er te weinig bewijsmateriaal was ter ondersteuning van de beschuldiging dat Di Rupo, die openlijk voor zijn homoseksualiteit uitkomt, zich schuldig had gemaakt aan misbruik van minderjarige jongens. Zijn dossier bevat alleen verklaringen van een als fantast ontmaskerde getuige. Hier kan verandering in komen als de nieuwe getuigenissen bezwarend voor hem zijn. Het parlement gaf de aanklagers van het Hof van Cassatie opdracht het onderzoek voort te zetten en maandag verslag uit te brengen.

Als de volksvertegenwoordiging besluit dat er genoeg bewijs is tegen Di Rupo, zal het zijn parlementaire onschendbaarheid opheffen om een strafvervolgung mogelijk te maken.

De nieuwe informatie bestaat onder meer uit tips die zijn binnengekomen via een speciaal opgericht telefonisch meldpunt en bij de gerechtelijke arrondissementen en politiebureaus. Het dossier bevat ook een onderzoek van de Brusselse politie over het homomilieu rond het beruchte Fontainasplein en een pornovideoband die voor Di Rupo bezwarende scènes zou bevatten.

Bronnen bij het parket in Brussel zeggen dat er vijftien bezwarende getuigenverklaringen zijn tegen de Waalse minister Grafé. Het gaat om pedofiele misdrijven met jongens tussen de elf en vijftien jaar. Het zou zo goed als zeker zijn dat het Hof van Cassatie het Waalse parlement zal vragen hem te mogen berechten. Als Grafé schuldig wordt bevonden hangt hem een gevangenisstraf van ten minste vijftien jaar boven het hoofd.

Getuige heeft geen borgsom

ANTWERPEN - Oliver Trusgnach, de 24-jarige man die zegt als minderjarige te zijn misbruikt door de Belgische vice-premier Di Rupo en Waals onderwijsmistater Grafé, kan zijn borgsom van ruim elfduizend gulden niet betalen. De rechtbank in Antwerpen besloot vorige week dat Trusgnach tegen betaling van een borgsom voorlopig mag worden vrij-

gelaten. Justitie ging daartegen in beroep. Dat beroep is gisteren verworpen. Hij zit vast wegens diefstal en het misbruiken van adellijke titels.

Grafé: une affaire classée en 1985

Marie Caprasse en reparle aujourd'hui à travers une lettre adressée à son fils

AFP LRB 05.12.96

Les policiers rapportent que tu as passé des soirées chez M. René. (...) Avec d'autres jeunes gens. Il t'a photographié nu. Les policiers disent que ces photos pourraient servir à un réseau de prostitution. Que tu es mineur. Que je devrais porter plainte contre M. René. (...) J'irais porter plainte. Inutilement. L'homme a trop d'appuis.

Ces lignes sont tirées d'un roman jamais publié. Et ce « M. René », selon son auteur, n'est autre que Jean-Pierre Grafé.

MAJORITE SEXUELLE

La plainte contre « M. René » fut déposée fin 1984 par la maman du jeune homme, Marie Caprasse, alors échevin (RPSW) des affaires sociales et de la famille de la ville de Liège. « Mon fils était homosexuel et faisait partie de ce qu'on appelle « la bande à Grafé » explique Mme Caprasse aujourd'hui. Ils se rencontraient dans les bars habituellement fréquentés par les homosexuels. » Et, si l'on en croit le roman que Mme Caprasse a écrit sur la trame d'une lettre à son fils, les soirées ont lieu dans l'appartement de M. Grafé « avec M. René et des prostituées ».

Qu'advint-il de la plainte? « L'avocat ne nous avait pas conseillé de nous porter partie civile et le Parquet, qui a entendu M. Grafé, n'a même pas entendu mon fils. Début janvier, la majorité sexuelle passait de 18 à 16 ans et mon fils avait 16 ans au moment des faits. L'avocat nous a dit que cela ne servait à rien de continuer. »

Deux semaines plus tard débutaient les ennuis politiques de Mme Caprasse qui allait perdre ses attributions scabinales. « Officiellement pour avoir favorisé des nominations

partisanes au CPAS. Après une enquête interne, cela s'est révélé non fondé ». Mais les attributions ne lui ont pas été rendues.

LE TEMOIN EST DECEDE

Le débat, à l'époque, porta sur le consentement confirmé du jeune homme et l'âge de la majorité sexuelle. Il y avait alors discrimination entre les hétérosexuels (16 ans) et les homosexuels (18 ans), discrimination contraire au principe de l'égalité, ce que le législateur allait régler peu après. L'affaire (qui fut à l'époque très peu médiatisée même si Mme Caprasse et M. Grafé étaient des adversaires politiques) fut classée sans suite par le procureur général, Léon Giet, sans que Jean-Pierre Grafé soit inquiété.

L'affaire est fréquemment évoquée ces jours-ci, Mme Caprasse ayant écrit au juge Connerotte de Neufchâteau et au juge de la jeunesse de Liège, M. Pasteger. Se retrouve-t-elle dans le dossier transmis par Mme Thily? La procureur général de Liège n'en dit rien d'autant que d'autres affaires, antérieures et postérieures, sont également citées.

UN TEMOIN JAMAIS ENTENDU

La Cour de Cassation aura, quant à elle, beaucoup de difficultés à confirmer ce témoignage de 1984: le Parquet de Liège n'avait pas estimé utile d'entendre le fils de Mme Caprasse en 1984. La Justice ne le fera jamais: il est décédé en 1993 du virus du sida. Il reste un récit, intitulé « Entre Lune et Soleil », qui ne sera sans doute jamais publié. Et le témoignage d'une mère que l'on ne peut plus accuser de « récupération politique » aujourd'hui: elle n'a plus de carte de parti.

L.M.

NAMEN — Het ziet er naar uit dat Jean-Pierre Grafé (PSC) nu al politiek veroordeeld is. Zo brengt de katholieke Waalse krant *Vers l'Avenir*

op haar frontblad zijde het nieuws dat tegen de Waalse gewest- en Franse gemeenschapsminister nieuwe dossiers met verdenkingen inzake pedofiele daden zijn ingediend. Het blad staat zeer dicht bij de PSC van voorzitter Charles-Ferdinand Nothomb.

Vers l'Avenir brengt geen nieuwe elementen tegen Grafé aan, maar wijdt veel ruimte aan de verklaringen van Marie Caprasse, gewezen RW-schepen van Luik, die in 1984 een klacht wegens pedofilie indiende tegen Jean-

Pierre Grafé. Daarbij was Pierre, de zoon van het echtpaar Parmentier-Caprasse betrokken. Pierre overleed nadien aan aids.

Caprasse vroeg in 1984 de opheffing van de onschendbaarheid van Jean-Pierre Grafé, maar trok later haar klacht in. *Vers l'Avenir* verwijst daarbij naar weerstanden bij het gerecht in Luik, naar de populariteit van Grafé bij verkiezingen en naar het feit dat in die periode de leeftijd waarop men seksueel meerderjarig is ook voor homoseksuele contacten van 18 naar 16 jaar werd verlaagd. Na de oproep van onderzoeksrechter Connerotte om klachten over pedofilie bekend te maken, diende Caprasse haar klacht tegen Jean-Pierre Grafé opnieuw formeel in.

Tekenend is dat *Vers l'Avenir* er opnieuw veel aandacht

De derde hypothese

STA 06.12.

BRUSSEL — Drie Vlaamse kranten berichtten op zaterdag 16 november over een gerechtelijk onderzoek naar pedoseksuele misdrijven in regeringskringen. De maandag daarop vroeg procureur-generaal André Van Oudenhove aan de Kamer en de Franse gemeenschapsraad om de ministers Elio Di Rupo en Jean-Pierre Grafé in dat verband te verwijzen naar het hof van Cassatie.

Nieuwsanalyse

Over het uitlekken van het gerechtelijk onderzoek doen sindsdien twee tegenstrijdige speculaties de ronde. Het „voegtijdige lek” moest het gerecht opzadelen met een onvolledig dossier om de ministers — vooral vice-premier Di Rupo — en de regering te redden. Lijnrecht daartegenover staat de andere hypothese die in Franstalige media veel aandacht kreeg: het lek is een door Vlaamse kranten gesteund manoeuvre om nog meer gezagsdragers uit het zuiden te nekken.

Sedert begin november circuleren op enkele redacties én in het politieke milieu twee merkwaardige documenten uit de gerechtelijke werksfeer. Het ene is een flard uit een rapport van een Brussels speurder over *les activités de personnes dans le milieu pédophile et homosexuel*. Daarin staan de namen van personen, onder meer van de Limburger Olivier T., die als minderjarige mogelijk misbruikt werden door enkele volwassenen. Het rapport vermeldt de namen van die volwassenen, daarbij ook die van de twee ministers. Het tweede document is een passage uit het proces verbaal van een ondervraging van Olivier T. in dit onderzoek.

In gerechtelijke verslaggeving is die vorm van informatiedoorstroming ongebruikelijk. Het duurde daarom even voor de twee „stukken” met zekerheid konden worden geplaatst binnen het gerechtelijke onderzoek dat het parket van Brussel sedert september 1996 voert. Dat handelt over mogelijke pedoseksuele misdrijven in het Brusselse waarbij, onder andere de twee ministers zouden kunnen betrokken zijn.

Speculaties

Pas wanneer in dat dossier de laatste onderzoeksdaden op vrijdag 15 november gesteld waren en het dossier aan het parket-generaal overgemaakt werd, kregen journalisten van drie kranten in gerechtelijke kringen sluitende informatie over de draagwijdte van het onderzoek.

Toen De Standaard, Het Nieuwsblad en Het Laatste Nieuws op zaterdag 16 november over het onderzoek berichtten — zonder zich uit te laten over het gewicht van het dossier — werd in een eerste reactie de juistheid van de gegevens in twijfel getrokken. In radio- en tv-berichten werd rekening gehouden met een mogelijke verwarring met een ander onderzoek, dat van het pedomilieu op het Fontainasplein.

De speculaties over de juistheid van de gegevens viel pas op maandag 18 november weg, wanneer procureur-generaal Van Oudenhove aan de voorzitters van de Kamer en van de Franse Gemeenschapsraad (de dag erna ook van het Waalse parlement) de vraag stelde om de betrokken excellenties te verwijzen naar Cassatie.

Op dat moment begonnen de speculaties over de manier waarop het onderzoek in de pers uitlekte. In Franstalige media ventileerden politici kolommenbreed hun onrust over een door Vlaamse politici georkestreerde en door de pers ondersteunde campagne tegen Waalse collega's. Aanleiding was de gretigheid waarmee VLD-voorzitter Herman De Croo zich onmiddellijk in de kwestie vastgebeten had en een dringende bijeenroeping van de Kamer had geëist.

Die denkoefening gaat evenwel voorbij aan de vaststelling dat de eerste publieke aanval tegen de reputatie van de ministers kwam van het Waalse FN-kamerlid Marguerite Bastien. Zij verklaarde op 19 september in de plenaire zitting van de Kamer: „Er zijn pedofielen die zichzelf beschermen door in de politiek te gaan. In België is het niet uitgesloten om terzelfder tijd minister en pedofiel te zijn.” Achteraf was het niet de Vlaamse, maar alleen de Franstalige pers die hieraan aandacht besteedde.

Zondebok

De tweede hypothese hield voor dat het voegtijdige lek diende om het gerecht te beletten een sluitend dossier tegen de twee ministers rond te krijgen. De Standaard en Het Nieuwsblad zouden, in die visie, alleen maar in de kaart van de regering hebben gespeeld.

Uitdragers van die visie moffelen daarbij weg dat ook Het Laatste Nieuws, dat dicht aanleunt bij VLD-voorzitter De Croo, gelijktijdig berichtte over het onderzoek.

Gerechtelijke en politieke kringen hechten daarom steeds meer geloof aan een ander, meer creatief manoeuvre. Namelijk dat politici die het wat warm onder de voeten wordt in het Dutroux-onderzoek van Neufchâteau, met Di Rupo en Grafé het gerecht een zoenoffer aanreiken in een onschuldiger nevendossier.

Dat is het in andere delicate gerechtelijke onderzoeken (Coëme in het Uniop-dossier bij voorbeeld) al eerder beproefde scenario om een zondebok in de woestijn te sturen, in de hoop zelf buiten schot te blijven.

Het privé-leven van Elio Di Rupo en Jean-Pierre Grafé maakt hen al jaren voorwerp van openlijk geroddel in het Paleis der Natiën. En dus kwetsbaar. Het viel van meetaf aan op hoe voorzichtig het politieke milieu was met de steun voor PSC'er Jean-Pierre Grafé zodra het gerechtelijke onderzoek tegen hem bekend raakte.

De politieke waarnemers was het op 18 november evenmin ontgaan dat ook PS-voorzitter Philippe Busquin zijn koninginnenstuk Di Rupo feller had kunnen ver-

PSC lijkt bereid Grafé te laten vallen

STA 06.12.96

aan besteedt en de indruk wekt dat de beslissing van PSC-voorzitter Charles-Ferdinand Nothomb om Jean-Pierre Grafé tot ontslag te dwingen genomen is. Indien Grafé door zijn collega's-parlementsleden in de Franse Gemeenschapsraad en het Waalse parlement naar Cassatie wordt gestuurd, zal hij zelf ontslag nemen. Maar zelfs indien hij van vervolging zou worden vrijgesteld, „en in zijn eer zal zijn hersteld”, meent *Vers l'Avenir* dat Grafé „in het belang van de partij” ontslag moet nemen.

De Brusselse katholieke krant *La Libre Belgique* maakt gewag van mogelijke opvolgers. Dominique Harmel, een van de medestanders van Nothomb bij de jongste voorzittersverkiezingen, zou Hoger Onderwijs kunnen krijgen, terwijl René

Thissen, Waals volksvertegenwoordiger uit Verviers, de bevoegdheden van Grafé in de gewestregering zou overnemen.

Waarschijnlijk nog acht de krant dat de Luikse schepen William Ancion beide bevoegdheden zou krijgen. Nog een andere hypothese is dat Nothombs voorganger, Gérard Deprez, Grafé in beide functies zou opvolgen. Verscheidene argumenten pleiten daartegen. Zelf zou de ex-PSC-voorzitter het federale vice-premierschap ambiëren. Bovendien is de vijandschap tussen Deprez en Nothomb spreekwoordelijk. Het lijkt even onwaarschijnlijk dat de huidige voorzitter zijn voorganger iets zou gunnen als dat die laatste bij zijn rivaal in het krijt zou willen staan.

Guido FONTEYN

dedigen dan met de verklaring „Als voorzitter ben ik verantwoordelijk voor de partij. Ik kan onmogelijk garant staan voor het privé-leven van partijleden.“ Ook betekenisvol in die context was de spontane reactie die PS-partijgenoot en burgemeester Maurice Lafosse van Mons op 19 november weggaf aan een VTM-

verslaggever: „Iedereen wist het van Di Rupo. Ik schrik niet van wat er nu gebeurt. Vroeg of laat moest het verkeerd aflopen.“ Bij de keuze van de derde weg voor de verwijzing naar Cassatie, had het politieke milieu waarschijnlijk ook deze „derde hypothese“ in het achterhoofd.
Geert VAN HECKE

Homohaar

Over mijn toespraak op het Vlaams Blok-congres (DS 2 december) schrijft u: „Vieze premier (sic) Elio Di Rupo kreeg ervan langs in een van homohaar druipend betoog“.

Tijdens mijn toespraak, die bijna een uur duurde, sprak ik welgeteld twee zinnen die van ver of van dicht met (homo)seksualiteit verband houden. Ik citeer: „De CVP durft geen onderscheid meer maken tussen het traditionele gezin enerzijds, en anderzijds de andere zogenaamd alternatieve samenlevingsvormen van welke aard of geaardheid ook“ en „...ik zeg ook dat in een beschaafd land een politicus en a fortiori een vice-premier van onbesproken gedrag moet zijn en dat geen enkel beschaafd land ter wereld een vice-premier zou dulden die zich in de louches homoseksuele bar- en prostitutiewereld als een vis in het water voelt.“

Bijkomend stelde ik dat daarom de vice-premier in mijn ogen een „vieze premier“ is. Ik blijf daar overigens bij. Mocht de minister zich in louches bars van de heteroseksuele wereld thuisvoelen zou ik dat ook stellen.

Ik geloof niet dat één zinnig mens bovenstaande twee citaten mag aangrijpen om te durven stellen dat mijn congres-toespraak een „van homohaar druipend betoog“ zou geweest zijn.

Overigens zal ik u op de hoogte houden van mijn eventuele benzine- en autopechproblemen. Ik weet nu dat dit de lezers van uw voorpagina boeit.

Frank VANHECKE, Brugge

STA 06.12.96

Weer minister weg, maar Di Rupo mag voorlopig vice-premier blijven

TR 10/12

Van onze correspondent BRUSSEL - Een Waalse minister die beticht werd van seksuele contacten met minderjarigen, heeft gisteren ontslag genomen.

De positie van de christen-democraat Jean-Pierre Grafé was onhoudbaar geworden, door aanhoudende persberichten over zijn levenswandel. Hij was nog niet officieel in staat van beschuldiging gesteld, maar dat dreigde wel te gebeuren. Grafé was minister in de Waalse gewestregering en de Franse gemeenschapsregering, twee van van de vele regeringen die België rijk is.

De Belgische vice-premier Elio di Rupo, eveneens verdacht van seksuele contacten met minderjarige jongens, heeft een eerste slag gewonnen. Beschuldigingen van een zekere Olivier T. zijn volgens de hoogste rechterlijke instantie van het land van nul en generlei waarde. In het parlement vond gisteren echter spoedberaad plaats over andere aantijgingen aan het adres van Di Rupo. Ook daarbij is sprake van pedofiele contacten die de tweede man in de regering-Dehaene zou hebben gehad.

De verklaring van de inmiddels 22-jarige Olivier T., dat hij als minderjarige seks had met Di Rupo, is volgens het Hof van Cassatie onvoldoende om de bewindsman in staat van beschuldiging te stellen. De verklaring van T. leidde enkele weken geleden in België tot grote opwinding; voor het politieke lot van de Waalse socialist werd gevreesd. Maar justitie zegt nu dat er „niet de minste aanwijzing“ is dat T. de waarheid heeft gesproken. Het Hof van Cassatie heeft het parlement dezer dagen een aanvullend dossier over vermeende pedofiele contacten van Di Rupo bezorgd. Er zou sprake zijn van een compromitterende videoband. Het is aan het parlement om te beoordelen of het dossier zwaar genoeg weegt om de vice-premier door te verwijzen naar het Hof van Cassatie, hetgeen betekent dat hij alsnog in staat van beschuldiging wordt gesteld.

Di Rupo heeft steeds gehamerd op zijn onschuld. Volgens het dagblad De Morgen is in het onderzoek naar Di Rupo zeker één getuige door de rijkswacht onder druk gezet, om te bekennen dat hij als minderjarige met de man naar bed was geweest.

Di Rupo voorlopig vrijuit

AD 10/12

Door onze correspondent Jan Schils

BRUSSEL - Er is vooralsnog geen reden vice-premier Di Rupo in staat van beschuldiging te stellen wegens pedofilie. De getuigenverklaring tegen de politicus van Olivier Trusgnach geeft daarvoor te weinig aanleiding. Dit heeft het Belgische Hof van Cassatie het parlement gisteren laten weten.

Daarmee hebben 's lands hoogste rechters Di Rupo van blaam gezuiverd in het belangrijkste pedofilie-dossier dat tegen hem was ingebracht. Trusgnach had beweerd op 15-jarige leeftijd seks met de vice-premier te hebben gehad, maar later zei hij dat hij toen al 17 jaar was. Seks met personen van 16 jaar en ouder is bij wederzijdse toestemming niet strafbaar.

De moeder van Trusgnach en andere getuigen hadden gezegd dat de man het verhaal had verteld. Toen 'Cassatie' hem vorige week ondervroeg, viel hij door de mand.

Toch is het leed nog niet geleden voor Di Rupo. Er zijn nog twee andere dossiers tegen hem. Deze zijn het resultaat van anonieme getuigenverklaringen die na de zaak-Dutroux zijn binnengekomen bij de rijkswacht via de zogeheten groene telefoonlijn.

Een van deze dossiers werd vorige week door de speciale parlementscommissie ongeopend naar 'Cassatie' gestuurd met het verzoek het te onderzoeken. Het Hof stuurde dit dossier gisteren ongeopend retour, omdat de commissie een procedurefout zou hebben gemaakt. Ze had het dossier moeten lezen en naar 'Cassatie' moeten sturen of het niet ontvankelijk moeten verklaren.

Jean-Pierre Grafé, minister van Onderwijs in de Waalse deelregering en net als Di Rupo verdacht van pedofilie, neemt ontslag. Hij zei 'in alle sereniteit' zijn verdediging te willen voorbereiden.

BRUSSEL - Klucht en tragiek vochten gisteren in België om voorrang. De gerechtelijke en politieke afhandeling van de beschuldigingen van verboden seksuele contacten met minderjarige jongens, die zijn geuit tegen de socialistische vice-premier Elio di Rupo en de christendemocratische Waalse minister Jean-Pierre Grafé, begint steeds meer vragen op te roepen.

Het Hof van Cassatie maakte bekend vooralsnog geen reden te zien om Di Rupo verder te vervolgen. Wegens procedurele fouten weigerde het Hof echter een tweede dossier tegen Di Rupo te onderzoeken.

Dat was nauwelijks bekend of er was alweer sprake van een derde dossier tegen de vice-premier. En terwijl ook dat nieuws nog niet koud was, diende Grafé onverwacht zijn ontslag in.

Hetzelfde Hof zou vandaag uitspraak doen in zijn zaak. In zijn ontslagbrief houdt Grafé vol onschuldig te zijn. Hij zegt echter in het licht van de vele geruchten gedwongen te zijn geweest tot een pijnlijke maar noodzakelijke keuze. Grafé was zowel minister in de Waalse deelstaatregering als in de Franse gemeenschapsregering van Brussel. "De staat vereist

Zaak Di Rupo en Grafé klucht en tragedie

NVHM 10-12

Link naar extreem-rechts in dossiers-Di Rupo en -Grafé

Verklaringen Raeymaekers en videocassette bezwaard

BRUSSEL - De nieuwe stukken in de dossiers Di Rupo en Grafé die de voorzitters van de Kamer, het Waalse parlement en de Franstalige gemeenschapsraad woensdag doorstuurden naar raadsheer Francis Fischer van het Hof van Cassatie, bevatten bijkomende bezwarende verklaringen voor de betrokken ministers. Over het gewicht ervan blijven gerechtelijke kringen in alle talen zwijgen. Merkwaardig is de dubbele link die wordt gelegd naar extreem-rechts.

In het dossier steken verklaringen van Jean-Louis Raeymaekers (46), een in januari 1995 door het Brusselse hof van assisen veroordeelde maker van sadomasochistische films met minderjarigen. De man, die er relaties in extreem-rechtse kringen op na houdt, had details gegeven over „zijn belangrijke vrienden in hoge politieke kringen en in de magistratuur“. Van de bijkomende stukken maakt ook de pornofilm deel uit die FN-NF-(Front National-Nationaal Front) Kamerlid Marguerite Bastien op 21 november aan Kamervoorzitter Raymond Langendries overhandigde. De film bevat drie pornoscènes met, volgens Bastien, Luc Michel, voorzitter van de extreem-rechtse splinterpartij Parti Communiste National (PCN) als belangrijkste „acteur“.

Tijdens zijn proces verklaarde Jean-Louis Raeymaekers dat hij pornofilms met minderjarigen maakte voor een internationaal pedofilienetwerk waarvan legerofficieren, diplomaten en politici deel uitmaken. Na de bekendmaking van het vonnis op 27 januari 1995, gooide hij het hof bitter toe: „dat hij een kleine pion is die in de gevangenis wordt geworpen om grotere vissen te beschermen.“ Hij zei dat hij hierover alleen meer details kwijt wou achter gesloten deuren. Het is niet duidelijk of het gerecht Raeymaekers nu nogmaals heeft ondervraagd of gewoon de vroegere verklaringen heeft opgevist.

Staatsveiligheid

Een tweede link naar extreem-rechts in Wallonië in het dossier over de ministers is de pornocassette die Kamerlid Bastien op 21 november aan de voorzitter van de Kamer overhandigde. Zij verklaarde toen tijdens de plenaire zitting over PCN-voorzitter Luc Michel: „De man is acteur en verspreider van kinderporno en kent Marc Dutroux en zijn handlangers Michel Lelièvre. Hij was lid van de militaire inlichtingendienst en wordt nu beschermd door twee leden van de staatsveiligheid. Een van hen wordt genoemd in verband met Westland New Post“.

Marguerite Bastien had al eerder, op 19 september tijdens een buitengewone plenaire zitting van de Kamer

naar aanleiding van het dossier-Dutroux, gezegd dat het „in België niet uitgesloten is om terzelfder tijd minister en pedofiel te zijn.“

Bastien legde hierover in september ook verklaringen af bij onderzoeksrechter Jean-Marc Connerotte die op dat ogenblik nog het onderzoek-Dutroux leidde.

Die verklaring viel samen met de start van het onderzoek tegen vice-premier Elio Di Rupo (PS) en de Waalse Gewestminister Jean-Pierre Grafé (PSC). Enkele dagen eerder had de gerechtelijke politie van Brussel immers, op grond van verklaringen van een informant, een dossier geopend naar mogelijke pedoseksuele activiteiten waarbij de ministers zouden zijn betrokken. In dat onderzoek viel onder meer voor het eerst de naam van Olivier T.

Eind oktober pakte de rijkswacht van Hasselt T. op als verdachte van een diefstal bij zijn vroegere werkgever in het Hasseltse restaurant Scholteshof. De rijkswacht van Hasselt en daarna ook inspecteurs van

de Brusselse brigade van de gerechtelijke politie ondervroegen T. eveneens over zijn mogelijke relatie met Elio Di Rupo.

Twee weken later circuleerden fragmenten uit de dossiers Di Rupo en Grafé in politieke kringen en op enkele redacties. Op vrijdag 16 november voerde het Brusselse parket met huiszoekingen de laatste onderzoeksdaden uit in de dossiers Di Rupo en Grafé. De maandag daarop vroeg procureur-generaal André Van Oudenhove aan de Kamer en de Franse gemeenschapsraad om de twee betrokken ministers naar het Hof van Cassatie te verwijzen.

De Kamer zei niet ja of nee, maar verkoos voor Di Rupo de „derde weg“. Omdat het dossier blijkbaar onvoldoende was gestoffeerd, stuurde zij op 21 november het dossier terug naar Cassatie met een „algemene informatie- en onderzoeksopdracht“ die raadsheer Fischer werd geacht af te ronden tegen 9 december. De Franse gemeenschapsraad en het Waalse parlement volgden

Geert VAN HECKE

VERVOLG AVOND 10-12

volledig gediend te worden... Maar het huidige klimaat laat me niet toe mijn ministeriële functies volledig en met dezelfde autoriteit uit te oefenen", aldus Grafé. Grafé verloor, in tegenstelling tot Di Rupo, in de afgelopen weken het vertrouwen van zijn partij.

Hoe het met de zaak tegen Di Rupo verder moet, was vanmorgen nog niet duidelijk. Het onderzoek naar het eerste dossier tegen de vice-premier heeft volgens het Hof uitgewezen dat er 'niet de minste aanwijzing is die kan rechtvaardigen' dat Di Rupo in staat van beschuldiging wordt gesteld. Het Hof weigerde echter uitspraak te doen over een vorige week door de Brusselse procureur-generaal Van Oudenhove ingediend tweede dossier over Di Rupo.

De bijzondere Kamercommissie, die de zaak-Di Rupo behandelt, had dit dossier met onder meer verklaringen van jonge mannelijke prostituees en een videoband ongeopend naar het Hof doorgestuurd. Dat stuurde het dossier gisteren op haar beurt, nog steeds ongeopend, terug naar de commissie. De commissie, zo liet het Hof weten, had het dossier ofwel eerst zelf moeten beoordelen, ofwel moeten voorleggen aan het voltallige parlement.

Maar alsof dit allemaal nog niet ingewikkeld genoeg is, is plotseling ook nog eens een derde dossier tegen Di Rupo opgedoken, ditmaal gebaseerd op anonieme tips die via een 'kliklijn' van de rijkswacht zouden zijn binnengekomen.

Allerlei politici vroegen zich gisteravond af wie er nu eigenlijk baat heeft bij deze gang van zaken. België, al zwaar getraumatiseerd door de kinderporno-affaire rond Marc Dutroux c.s., heeft wekenlang in rep en roer verkeerd wegens de beschuldigingen tegen de twee politici. Waar is het gerecht mee bezig? Wie heeft Di Rupo en Grafé willen schaden en waarom? De vragen blijven vooralsnog onbeantwoord.

Belgisch Hof acht Di Rupo vooralsnog onschuldig

Van onze correspondent
Peter de Graaf
BRUSSEL

Ook het Hof van Cassatie hecht weinig geloof aan de verklaringen van de 22-jarige Olivier Trusgnach, de mythomane homoseksueel die onder meer beweert op 15-jarige leeftijd seks te hebben gehad met Elio di Rupo. Het Hof meent dat er geen grond is om de vice-premier hiervoor te vervolgen.

De Waalse minister Jean-Pierre Grafé, eveneens beschuldigd van seks met minderjarigen, nam gisteravond onverwacht ontslag.

Er is niet de minste aanwijzing die de inbeschuldigingstelling van Di Rupo kan rechtvaardigen, aldus het hoogste rechtscollege. Trusgnach, die gevangen zit wegens diefstal, heeft vier verschillende verklaringen afgelegd. In alle vier duikt de naam van Elio di Rupo op. Maar alleen in de laatste verklaring zou sprake zijn van een strafbaar feit, namelijk seksueel misbruik van een minderjarige.

Het Hof van Cassatie bracht gisteren de Kamer op de hoogte van haar onderzoek naar de belastende

Ontslag Grafé hing in de lucht

BRUSSEL — Het ontslag van de Franstalige minister van Hoger Onderwijs, Jean-Pierre Grafé (64), hing al een tijd in de lucht. Het dossier tegen hem blijkt zwaarder te zijn dan dat tegen federaal vice-premier Elio Di Rupo. In zijn partij, de PSC, genoot hij steeds minder steun. Dat dwong hem gisteravond om „een pijnlijke maar noodzakelijke" keuze te maken.

STA 10.12.96
Het dossier tegen Grafé is gedeeltelijk gesteund op dezelfde getuigen als dat tegen Di Rupo. De voorbije weken

Jean-Pierre Grafé.
(foto Belga)

heeft het Hof van Cassatie tegen Grafé een sterker dossier kunnen opbouwen. De Franstalige krant *La Dernière Heure* gaf vorig weekend een overzicht van veertien zedenzaken waarin de naam van Jean-Pierre Grafé valt. Het dossier bevat anoniem scheldproza, maar ook gedetailleerde en gelijklopende verklaringen van verschillende getuigen.

Daardoor is de druk op Grafé te groot geworden. Gistermorgen verspreide de minister nog een communiqué waarin hij verontwaardigd en strijdvaardig reageerde op de geruchtstroom. Gisteravond — minder dan 24 uur voordat Cassatie een rapport over hem overhandigt aan de Franse gemeenschapsraad en het Waals parlement — viel de

melding van zijn ontslag.

„Het huidige klimaat maakt het me niet mogelijk mijn ministerfunctie volledig en met dezelfde autoriteit uit te oefenen," zegt Grafé. Hij wil als parlements lid actief blijven en „de noodzakelijke elementen bijeenbrengen om zijn onschuld aan te tonen." Hij zegt ook vertrouwen te hebben in het gerecht, dat klaarheid moet brengen in het dossier tegen hem.

Grafé was in de Franse gemeenschapsregering minister van Hoger Onderwijs, minister van Technologische Ontwikkeling in de Waalse gewestregering en minister van Sport, Onderzoek en Internationale Relaties in beide. Hij blijft parlements lid. Hij bleef steeds in de schaduw van de zwaargewichten in eigen partij en was onder andere voorzitter van Cépéc, de organisatie van de rechttervleugel van de PSC.

In 1982 al beschuldigde een minderjarige hem van zedenfeiten. De Kamer wees de beschuldigingen toen van de hand bij gebrek aan bewijzen.

Wim WINKELMANS

Schandaal België aanleiding ontslag

PAR 10-12

(Van onze correspondent)

BRUSSEL — De Waalse minister Jean-Pierre Grafé heeft gisteravond ontslag genomen. Zijn partij, de Franstalige christen-democraten, oefende al weken druk op hem uit om af te treden naar aanleiding van het gerechtelijk onderzoek naar zijn vermeende seksuele activiteiten met minderjarige jongens.

Grafé houdt vol dat hij onschuldig is, maar stelt dat zijn gezag de laatste weken te zeer is getaand om nog als minister te kunnen functioneren. Hij blijft wel lid van het parlement. Grafé werd anderhalve maand geleden, samen met de Belgische vice-premier Elio Di Rupo, door een nu 22-jarige receptionist beschuldigd van seksuele betrekkingen met jongens onder de zestien jaar.

In tegenstelling tot Di Rupo werd Grafé (64) al jaren beticht van ontucht met jongens, maar de aantijgingen leidden tot dusver tot seponering of tot vrijpraak.

Het viel wel op dat Grafé sinds het begin van de jaren tachtig niet meer werd opgenomen in

ationale kabinetten, maar zich tevreden moest stellen met regionale ministersposten.

Het lijkt erop dat het aftreden van Grafé ook te maken heeft met een afrekening binnen de Franstalige christen-democraten. Grafé had goede betrekkingen met de vorige PSC-voorzitter, Gérard Deprez. Die is begin dit jaar na een verbeterde interne strijd opgevolgd door de conservatieve katholiek Charles-Ferdinand Nothomb.

Onmiddellijk nadat het jongste schandaal rond Grafé losbarstte, verklaarde Nothomb dat homoseksuelen geen minister kunnen zijn. Grafés positie werd verder ondermijnd door een reeks belastende publicaties in Franstalige bladen.

de Kamer. Die moet nu opnieuw beslissen of de aanwijzingen tegen Di Rupo belastend genoeg zijn om diens onschendbaarheid op te heffen en hem door te verwijzen naar het Hof van Cassatie.

Gisteravond boog de speciale kamercommissie zich over die kwestie. De parlementariërs ondervroegen zowel de procureur-generaal van Brussel, die het dossier tegen Di Rupo heeft ingediend, als de procureur-generaal van het Hof van Cassatie. Waarnemers verwachten dat de Kamer opnieuw voor de 'derde weg' zal kiezen: het Hof van Cassatie vragen om verder onderzoek te plegen zonder Di Rupo in staat van beschuldiging te stellen.

De Waalse minister Grafé, die eveneens door Trusgnach is beschuldigd van seksueel misbruik, heeft ontslag genomen. Hij pleit onschuldig te zijn, maar zegt in het huidige klimaat van verdachtmakingen zijn ministeriële functies niet volledig uit te kunnen oefenen. Het Hof van Cassatie onderzoekt nog op verzoek van zowel de Franse gemeenschapsregering als de Waalse gewestregering of de aanwijzingen tegen Grafé zwaarwegend genoeg zijn om hem te vervolgen.

Vanavond moet blijken hoe de zaak rond vice-premier Di Rupo zich verder zal ontwikkelen. Het Hof van Cassatie liet gisteren weten dat de beschuldigen tegen Di Rupo te mager zijn om hem in staat van beschuldiging te stellen. Maar vorige week kwam de procureur-generaal in Brussel met nieuwe beschuldigingen op de proppen. Die lijken echter voornamelijk te stelen op anonieme verklaringen.

Leden van de meerderheid in de Belgische Kamer raakten gisteren wat geïrriteerd en noemden het onzin om over dergelijke aanwijzingen lang door te vergaderen. Zij wilden Di Rupo direct vrijpleiten. De Parti Socialiste, de partij van Di Rupo, sprak van een heksenjacht tegen de vice-premier.

Vandaag moeten achtereenvolgens procureur-generaal Eliane Liekendaal en Di Rupo zelf verschijnen voor de kamercommissie, die is ingesteld om te beoordelen of de vice-premier in staat van beschuldiging moet worden gesteld.

Waalse minister weg door pedofilie-zaak

Door onze correspondent
BRUSSEL, 10 DEC. De van pedofilie beschuldigde minister van Hoger Onderwijs van de Waalse deelregering, Jean-Pierre Grafé, heeft gisteren ontslag genomen in verband met beschuldigingen over seksuele contacten met minderjarige jongens. Tegelijkertijd werd bekend dat de beschuldiging van pedofilie tegen de Belgische vice-premier Elio di Rupo volgens het Hof van Cassatie te ongeloofwaardig is om hem te vervolgen.

Het ontslag van Grafé kwam een dag voordat het Hof aan de Waalse Gemeenschapsraad de resultaten zou melden van een onderzoek naar de geloofwaardigheid van beschuldigingen tegen hem. De Gemeenschapsraad moet beslissen of Grafé door het Hof van Cassatie mag worden berecht. Grafé stond onder grote druk van de Waalse christen-democratische partij om af te treden. Hij blijft wel aan als parlements lid in de Gemeenschapsraad.

Gisteren meldde het Hof van Cassatie, dat toestemming van de kamer nodig om een minister te

Paul Verbraeken

Brussel - In de waslijst beschuldigingen tegen Elio Di Rupo is momenteel "niet de minste aanwijzing" te vinden die toelaat de vice-premier wegens pedofilie te vervolgen. Met dat verrassende antwoord doorpriekte het Hof van Cassatie gisteren drie weken heisa rond de figuur van de socialistische toppoliticus. Over het aankomende dossier van het Brussels gerecht tegen Di Rupo wil Cassatie echter nog geen uitspraak doen. Om procedure-rendementen werd dat dossier terug naar de Kamer gezonden.

Rond 10 uur ontving kamer-voorzitter Raymond Langendries gisterochtend het lang verwachte rapport van het Hof van Cassatie over Elio Di Rupo. De Kamer had Cassatie vorige maand tot 9 december de tijd gegeven om aankomende onderzoeken te verrichten. Dit dan naar aanleiding van de klachten die de Brusselse procureur-generaal Van Oudenhove op 18 november aan de Kamer had overgemaakt.

Van meetaf was gisterochtend duidelijk dat het antwoord van procureur-generaal Eliane Liekendaal niet was wat de kamer-voorzitter had verwacht. Langendries riep immers direct de

Procureur-generaal Liekendaal zendt tweede dossier ongeopend terug naar Kamer

conferentie van de fractievoorzitters samen en niet de bijzondere commissie die normaliter cassatie-dossiers opvolgt.

In haar brief aan de kamer voorzitter pleitte Liekendael in niet mis te verstane bewoordingen Elio Di Rupo vrij van de zware beschuldigingen waarvoor het Brussels gerecht op 18 november dan toch deze loodzware en vernietigende procedure had opgestart. Al van bij de aanvang hadden verschillende leden van de kamercommissie opgemerkt dat het dossier van procureur-generaal Van Oudenhove wel erg licht woog. Het was op dat ogenblik slechts gebaseerd op de verklaringen van één getuige, de jonge Hasse Olivier Trusnach. Die beschuldigde er in tegenstrijdige verklaringen de vice-premier van hem als minderjarige seksueel misbruikt te hebben. Leden uit het Brusselse homomilieu omschreven Trusnach echter als een fantast.

Procureur-generaal Eliane Liekendael lijkt die stelling nu bij te treden. In haar brief aan Langendries meldt ze dat het dossier, gebaseerd op de verklaringen van Trusnach, geen enkele aanwijzing bevat om daarmee een minister verder te verontrusten.

Daarmee is de kous voor de politieke wereld nog niet af. Vorige week kreeg de kamervoorzitter vanwege de Brusselse procureur-generaal nog een bijkomend pakket aantijgingen tegen Di Rupo. Die waren naar verluidt na 18 november verzameld op basis van vooral anonieme getuigenissen.

Tot verbijstering van de steeds zo behoedzame kamervoorzitter stuurde Liekendael hem dit bijkomend dossier per kerende post ongeopend terug. Liekendael meent immers dat de bijzondere kamercommissie haar boekje te buiten ging door dit dossier op 4 december rechtstreeks en ongeopend aan Cassatie over te maken. Een procedurefout, meent Liekendael. Grondwettelijk is het immers de plenaire Kamer en niet een tijdelijke commissie die zo'n beslissingen moet nemen.

Met behoorlijk wat wrevel tegen de Brusselse procureur-generaal Van Oudenhove, ging de bijzondere commissie daarom gisteravond opnieuw aan het werk. Langendries hoopte dat de commissie snel tot een advies zou komen zodat de Kamer allicht al vandaag een beslissing kan nemen. Enkele leden van de oppositie waren daar minder van overtuigd maar spraken wel de wens uit dat de cassatieprocedure nu dringend zou worden aangepast.

door onze correspondent SYP WYNIA

BRUSSEL - De Belgische vice-premier Elio Di Rupo is nog niet van de justitie af. Vanavond zal een speciale kamercommissie besluiten of recente beschuldigingen van pedoseksuele activiteiten tegen de Waalse socialist voldoende reden zijn om hem door het Hof van Cassatie te laten vervolgen. De vergadering van de commissie werd vannacht afgebroken.

Het ziet er naar uit dat er volgende week een speciale wet komt, waardoor het justitiële onderzoek tegen Di Rupo kan worden voortgezet zonder dat hij door het parlement in staat van beschuldiging wordt gesteld en dus moet aftreden. Die toezegging heeft de Parti Socialiste.

Grafé neemt ontslag

ITA 10.12.96

Kamer verveeld en verward in zaak-Di Rupo

BRUSSEL — Jean-Pierre Grafé, lid van de Waalse gewestregering en de Franse gemeenschapsregering, heeft gisterenavond zijn ontslag gegeven. Hij blijft parlementslid. Het Hof van Cassatie onderzoekt of Grafé zich schuldig heeft gemaakt aan seksuele contacten met minder dan 16-jarigen. De bijzondere kamercommissie onderzocht gisteravond nog een soortgelijk dossier over PS-vice-premier Elio Di Rupo.

De commissie twijfelt aan de „verdachtmakingen” tegen Di Rupo. Het Hof van Cassatie stelde gisteren dat er in het eerste dossier „geen serieuze aanduiding is die vervolging rechtvaardigt”. Het gerecht bezit evenwel nog dossiers tegen Di Rupo. De kamercommissie heeft procureur-generaal André Van Oudenhove ondervraagd, om te weten of die dossiers „zwaarwichtig” genoeg zijn.

De PSC'er Grafé trad af onder sterke druk van zijn eigen partij. PSC-voorzitter Charles-Ferdinand Nothomb had eerder laten weten dat de politieke steun voor zijn minister van Franstalig Onderwijs „niet onbeperkt” is.

Vandaag brengt het Hof van Cassatie verslag uit over de zaak-Grafé bij Franse gemeenschapsraad en Waalse gewestraad. In tegenstelling tot vice-premier Elio Di Rupo, die op

de steun van zijn PS kon rekenen, verloor Grafé zijn steun bij de PSC zienderogen. Nothomb stelde openlijk vragen bij het aanblijven van Grafé, nadat een stroom belastende verklaringen in pedofilie-dossiers tegen hem op gang kwam. De PSC begon de voorbije dagen al een opvolger van Grafé te zoeken.

Mist

In de zaak-Di Rupo bleef er veel mist hangen nadat het Hof van Cassatie hem had vrijgepleit tegenover de bezwaren de verklaring van Olivier T. Die had beweerd als vijftienjarige seksuele omgang met Di Rupo te hebben gehad. Volgens het Hof van Cassatie zijn die verklaringen inhoudsloos en steunen ze op verzinsels.

Het Hof van Cassatie liet echter het onderzoek tegen Di Rupo in het luchtledige hangen.

omdat een „tweede dossier” — dat het gerecht vorige week naar de Kamer had doorgestuurd — niet de „juiste grondwettelijke procedure” had doorlopen. Kamervoorzitter Raymond Langendries liet bovendien weten dat er mogelijk nog dossiers tegen Di Rupo bestaan, op grond van — niet gecontroleerde — verklaringen.

De bijzondere kamercommissie raakte hierop in verwarring. Er dreigde een „ongetrooleerde stroom” op gang te komen die de Kamer telkens zou verrassen. De Brusselse procureur-generaal, André Van Oudenhove, werd naar de kamercommissie ontboden. De commissie wilde weten hoe zwaar de verklaringen in de dossiers wegen. De eerste verklaring bleek onjuist te zijn.

De PS pleitte Di Rupo gisteren onmiddellijk vrij en vindt dat er een „machinatie” tegen hem aan de gang is. De oppositie is voorzichtiger met de „resterende dossiers” tegen de vice-premier, maar wil wel een nader onderzoek. De CVP wil eerst „alle kaarten op tafel hebben” vooraleer een eindoordeel wordt uitgesproken.

Derk Jan EPPINK

■ Bladzijde 3: berichtgeving.
■ Bladzijde 9: commentaar.

Van onze correspondent VK

BRUSSEL

11-12

Het Hof van Cassatie acht de aanwijzingen van zedendelicten, gepleegd door de Waalse ex-minister Jean-Pierre Grafé, zwaarwegend genoeg om hem te vervolgen. Het hoogste rechtscollege vraagt daarom aan de parlementen van de Franse gemeenschapsraad en het Waals gewest om de onschendbaarheid van Grafé op te heffen.

Grafé (64) was minister van Onderwijs in de Franse gemeenschapsregering en minister van Onderzoek in de Waalse gewestregering. De politicus nam maandagavond ontslag. De parlementen van de Franse gemeenschap en het Waalse gewest moeten nu beslissen of Grafé in staat van beschuldiging wordt gesteld. Want alleen dan kan het Hof diens vermeende pedoseksuele activiteiten verder onderzoeken.

De verdenkingen tegen Grafé zijn van meet af aan veel sterker geweest dan die tegen federaal vice-premier Di Rupo. Zo schijnt hij wel contact te hebben gehad met getuige Trusnach. Ook zijn andere getuigen opgedoken die beweren dat Grafé seksuele contacten onderhield met jongens. Maar of die jonger waren dan zestien jaar — de wettelijke grens — blijft onzeker. Grafé ontkent.

Een speciale kamercommissie heeft zich gisteren de hele dag gebogen over het lot van Di Rupo. De belastende verklaringen Trusnach zijn niet aanvaard. Bij justitie zijn veel meer getuigenissen tegen Di Rupo binnengekomen, de meeste anoniem.

nen. Over de Waalse minister Grafé leverde dat zoveel belastend materiaal op, dat hij zich eergisteren gedwongen zag af te treden. Zijn parlementaire onschendbaarheid zal worden opgeheven.

De telefonische beschuldigingen tegen Di Rupo lijken veel vager te zijn. Er wordt beweerd dat hij seksclubs bezocht waar jongens van twaalf of dertien jaar werden „aangeboden”. Anderen beweren niet meer dan dat Di Rupo betrokken zou zijn geweest bij een aanrijding in de buurt van het huis van Marc Dutroux in Sars-la-Buissière.

De kwestie-Di Rupo heeft in België een discussie op gang gebracht over de vraag of het wel verantwoord is mensen, zeker als zij een publieke functie vervullen, door middel van kliklijnen en anonieme verklaringen in opspraak te brengen.

Di Rupo

J. Vanhaeren, Deurne

Zoals duizenden andere tv-kijkers heb ik kunnen vaststellen dat Elio Di Rupo niet ontkent dat hij homoseksuele contacten heeft gehad met minderjarigen. Op de rechtstreekse vraag van de journaliste naar de leeftijd van zijn partners antwoordde Di Rupo dat de discussie niet over leeftijd mocht gaan, maar over de rijpheid en verantwoordelijkheidsgevoel.

Als Di Rupo niets te verbergen heeft, waarom doet hij dan zo ontwijkend over de leeftijd van zijn partners? Waarom zegt hij dan niet zonder omwegen dat hij alleen contacten heeft gehad met volwassenen?

Of de jongeman die nu tegen Di Rupo getuigt, geloofwaardig is, kan ik uiteraard niet beoordelen. Maar ik heb wel zelf kunnen vaststellen dat Di Rupo niet geloofwaardig is. Zijn ontwijkende en halfslachtige antwoorden spraken boekdelen: Di Rupo geeft daarmee onrechtstreeks zelf toe dat hij inderdaad homoseksuele contacten heeft gehad met minderjarigen.

10-12
SVA

Waalse minister wordt vervolgd voor pedofilie

NVW 11-12

BRUSSEL — De Belgische minister van Onderwijs van de Waalse deelregering, Jean-Pierre Grafé, moet worden vervolgd wegens seks met minderjarigen. Dat heeft een onderzoekcommissie vannacht besloten. De bijzondere commissie van de Franse gemeenschapsraad wil dat het Brusselse Hof van Cassatie de procedure start tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid. Grafé nam maandag ontslag op grond van de verdenking minderjarige jongens seksueel te hebben misbruikt. Grafé wil echter aanblijven als lid van het Waals parlement.

De speciale commissie van het federale parlement die zich over de kwestie-Di Rupo buigt, heeft haar beraadslagingen over de jongste beschuldigingen van seksueel misbruik van minderjarigen door de Belgische vice-premier naar vanmiddag verdaagd.

De rijkswacht in Brussel heeft gisteren een 49-jarige man in hechtenis genomen, die wordt verdacht van de ontvoering van het Marokkaanse meisje Loubna Benaissa in Brussel in 1992.

Justitie verdacht de man al direct van de verdwijning, maar moest hem laten gaan wegens gebrek aan bewijs. Vorige week erkende een vrouwelijke getuige echter dat ze de man een vals alibi had verstrekt.

Het toen negenjarige Marokkaanse meisje verdween op 5 augustus 1992 in de Brusselse gemeente Elsene. Twee getuigen in een buurtcafé zagen hoe de man zich naar buiten begaf toen het meisje dat café passeerde. Sindsdien is het kind niet meer gezien.

Derde of zelfs vierde dossier?

BRUSSEL - Ging het om harde feiten, een politiek manneuver of gewoon om een misverstand? In elk geval raasde gisteravond het gerecht door de wandelgangen van het parlement dat een derde of zelfs een vierde dossier tegen vice-premier Elio Di Rupo was ingediend. Bevestiging daarvan kregen we niet.

Kamervoorzitter Raymond Langendries zou 's namiddags tijdens de conferentie van de fractieleiders hebben uitgeroepen: "Ze kunnen zo nog afkomen met een derde, vierde of vijfde dossier".

Volgens onze informant hoefde dat niet letterlijk te worden genomen. Andere

bronnen deden dat wel. Daarom zou gisteravond Van Oudenhove nog op het matje geroepen zijn.

Of moest de man zich komen verantwoorden over z'n ronduit belachelijk klinkend "2de rapport". Daarin komt zelfs Marc Dutroux even om het hoekje kijken omdat — aldus een anonieme klacht — Di Rupo ooit was betrokken bij een auto-ongeluk in Sars-la-Buissière. Erger is de klacht dat hij samen met Grafé in Luik de nachtclub "La Brique" frequenteerde waar seksfeiten zouden hebben plaatsgehad met jongeren van 12 en 13 jaar. "Confuses et imprécises", schrijft Van Oudenhove zelf.

Belgisch Hof van Cassatie besluit oud-minister Grafé te vervolgen

Besluit over lot van Di Rupo uitgesteld

de partij van Di Rupo, gisteravond losgeveekt. In ruil daarvoor houdt de PS niet meer vast aan het standpunt dat de vaak anonieme getuigenverklaringen over zijn vermeende seksueel verkeer met minderjarige jongens terzijde moeten worden geschoven.

De jongste beschuldigingen tegen Di Rupo werden gisteren door de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers als 'licht' getypeerd. Het merendeel van die

verklaringen is afkomstig van mensen die een speciaal telefoonnummer belden dat enkele maanden geleden werd ingesteld naar aanleiding van de zaak-Dutroux. Op dat nummer kwamen tot dusver duizenden telefoontjes.

Vanaf half november, onmiddellijk nadat was uitgelekt dat er een onderzoek naar de ministers Di Rupo en Grafé werd ingesteld, kwamen op het nummer ook beschuldigingen tegen beide politici bin-

Par
11/12

Dossier tegen vice-premier STA 11.12.96 bevat vier soorten aantijgingen

BRUSSEL — In het tweede dossier tegen vice-premier Elio Di Rupo (PS) is het kaf moeilijk van het koren te scheiden. De bundel van meer dan honderd bladzijden bevat tientallen getuigenissen van uiteenlopende waarde. Volgens Brussels procureur-generaal André Van Oudenhove moeten ze „met de grootste omzichtigheid” worden behandeld.

De procureur-generaal wijst er in een begeleidende brief, die kamervoorzitter Raymond Langendries bijna een week lang voor zich heeft gehouden, op dat de meerderheid van de tipgevers anoniem wenst te blijven. Ook meldt Van Oudenhove dat de informanten niet altijd een duidelijk onderscheid kunnen maken tussen (niet strafbare) homoseksualiteit en (strafbare) seks met kinderen. Hij vindt de aantijgingen tegen Di Rupo over het algemeen „vaag en verwarrend”.

Van Oudenhove vond het

toch nodig het aanvullende dossier aan de Kamer over te maken omdat er vier soorten aantijgingen in vermeld staan, die volgens hem mogelijk nuttig konden zijn in het onderzoek van het Hof van Cassatie tegen Di Rupo:

- Het parket of de rijkswacht — de verschillende getuigen zijn het hierover oneens — zouden vroeger al in Bergen een onderzoek tegen Di Rupo hebben geopend over strafbare seksuele feiten met kinderen. Er is onder meer sprake van de zoon van een bekend Waals politicus toen die nog jonger was dan zestien jaar.

Fuiven

- Di Rupo en Jean-Pierre Grafé zouden gesignaleerd zijn in de Luikse nachtclub „La Brique”, waar jonge homoseksuelen — onder wie jongens van twaalf of dertien jaar — elkaar ontmoeten. Beide politici zouden ook gesignaleerd zijn op fuiven met minderjarigen in privé-gelegenheden in of rond Luik en misschien in een appartement in Zaventem.

- Tipgevers signaleren Di Rupo ook in het homoseksuele prostitutiemilieu in het centrum van Brussel. De informanten maken bij dit element geen gewag van pedoseksualiteit.

- Er zou een weliswaar zeer vaag verband bestaan tussen Di Rupo en Marc Dutroux. De vice-premier van de PS zou een aanrijding hebben gehad in Sars-la-Buissière, in de buurt van Dutroux' huis. Van die aanrijding is geen proces-verbaal opgesteld.

Sommige van deze verklaringen kunnen makkelijk geïnterpreteerd worden, bijvoorbeeld door het eerdere dossier dat in Bergen tegen Di Rupo zou zijn geopend, na te gaan. Maar procureur-generaal Van Oudenhove vertelde de bijzondere commissie-Di Rupo dat hij tot nu toe geen stappen wou doen uit vrees voor procedurefouten.

Intussen is in de Kamer het derde dossier aangekomen. Ook dit zou tips bevatten die zijn binnengelopen op de groene lijn van de rijkswacht.

Wim WINCKELMANS

Wet moet Di Rupo vrijwaren van verhoren

Door onze correspondent AD
Jan Schils 11-12

BRUSSEL - Procureur-generaal Liekendael van het Hof van Cassatie heeft het Belgische parlement voorgesteld een zogeheten 'brievenbuswet' aan te nemen. Hierdoor zouden ministers niet meer om de haverklap voor een parlementaire commissie hoeven te verschijnen als tegen hen een beschuldiging wordt geuit. De klachten kunnen dan direct ter beoordeling naar 'Cassatie' worden doorgestuurd.

Pas wanneer er sprake is van serieuze verdenking van een misdrijf, zou het hof het parlement kunnen vragen de betrokken minister in staat van beschuldiging te stellen en door te verwijzen naar het hoogste rechtscollege.

De wet zou moeten voorkomen dat vice-premier Di Rupo door de aanhoudende stroom van beschuldigingen wegens pedofilie steeds opnieuw voor de

parlementscommissie, die zijn zaak onderzoekt, zou moeten komen.

Di Rupo werd gisteren twee uur lang door de commissie ondervraagd over twee nieuwe dossiers tegen hem. Naar verluidt kostte het zijn advocaten geen enkele moeite de vloer aan te vegen met de dossiers, die vol tegenstrijdigheden zouden zitten. De Waalse en Vlaamse socialisten wilden daarop beide dossiers ter zijde schuiven, maar de christen-democratische regeringspartners aarzelden. Zij vreesden dat de publieke opinie dat zou uitleggen als een doofpotoperatie. Ook de oppositiepartijen wilden niet dat de dossiers als 'te licht' zouden worden opgeborgen in het archief van het parlement.

Waarschijnlijk zal het Hof van Cassatie nu om een advies worden gevraagd. Volgens meer dan één commissielid zal Di Rupo zijn huid wel redden.

Commissie-Di Rupo kwelt zich over compro

Speciale wet inzet van partijpolitiek touwtrekken

BRUSSEL — De standpunten van de diverse politieke fracties lagen nog ver uit elkaar, toen hun afgevaardigden gisterennamiddag opnieuw in de bijzondere kamercommissie gingen samenzitten om zich over de zaak-Di Rupo te buigen.

De Parti Socialiste bleef een verdediger van een seponering van al de dossiers tegen hun vice-premier. Na studie van de diverse bezwarende verklaringen kwamen ze tot de conclusie dat het om een amalgaam van verdachtmakingen gaat, dat nooit de toets van een nader onderzoek doorstaat. Dus moet er geen verder onderzoek komen, want dat zou bij de publieke opinie toch de indruk achterlaten dat er wat aan de hand is.

Volgens sommige bronnen speelde de PS gisteren hoog spel. De socialisten lieten onder meer doorschemeren dat de PS-voorman ontslag neemt

als het tweede en derde dossier worden onderzocht. Regeringskringen relativeerden dit crisis-scenario. Ze wezen er wel op dat vandaag geruchten niet alleen de carrière van een politicus in gevaar kunnen brengen, maar de aandacht van de politieke wereld ook dagenlang kunnen opeisen. De Wetstraat zal zonder seponering in de ban blijven van de zaak-Di Rupo.

Dezelfde overwegingen bij de PSC en de SP, die niettemin gevoeliger zijn voor de doofpot-theorie dan de PS: als het parlement niet toestaat dat het Hof van Cassatie elk spoor nader onderzoekt, zal er bij de

bevolking altijd het idee blijven hangen dat er onfrisse zaken worden toegedekt. Het bordje „de doofpot loopt over” dat een betoger in de Witte Mars meedroeg, staat ook bij de parlementsleden op het netvlies gebrand.

De SP blijft de dossiers tegen Di Rupo „ondraaglijk licht” vinden. „Ik weet niet of ik moet lachen of wenen”, verklaarde een SP-kamerlid. De PSC staat inhoudelijk dicht bij de PS, maar pint zich niet vast op een seponering.

De CVP zag de impasse waarin de bijzondere commissie is verzeild geraakt als een geschikt ogenblik om een (voorlopige) uitvoeringswet op artikel 103 van de Grondwet goed te keuren. Dit artikel zegt dat alleen de Kamer een minister in beschuldiging kan stellen. Het gerecht interpreteert dit zeer strikt: wij kunnen geen

enkel nader onderzoek doen naar de waarachtigheid van de — grotendeels anonieme — verklaringen tegen Di Rupo.

De christen-democraten zegen hierop: laten we in een wet voorschrijven dat het gerecht alle onderzoeken tegen een federaal minister kan uitvoeren, zonder dat het hiervoor telkens de toestemming van de Kamer moet vragen. Dat zal de mediabelangstelling wegnemen. Ook de Franstaligen liberalen waren voor deze stelling gewonnen.

De uitvoeringswet kan er, als alles snel gaat, binnen de week zijn. Het tweede en het derde dossier zou de Kamer tot zolang „in de kluis” houden.

De Vlaamse liberalen wezen dit resoluut van de hand. Ze vinden dat het Hof van Cassatie de handen vrij moet hebben bij het onderzoek naar de aantijgingen tegen Di Rupo.

Het Vlaams Blok neigde hier ook naar en bepleitte geen „inbeschuldigingstelling” van de minister bij gebrek aan schuldaanwijzingen.

Compromis

De VLD is ook kwaad op kamervoorzitter Raymond Langendries die vorige week een passage uit de brief van procureur-generaal André Van Oudenhove niet heeft voorgelezen. In zijn brief vraagt Van Oudenhove om uitbreiding van de onderzoeksopdracht tegen Di Rupo voor het tweede en derde dossier tegen Di Rupo. „Hadden we dat geweten, dan hadden we onmiddellijk de overzending van alle gegevens naar het Hof van Cassatie gevraagd”, zegt de VLD.

De PRL bevindt zich met haar standpunt ergens tussen CVP en VLD in; nu eens naar hier

leunend, dan weer naar daar. In het spectrum stonden PS en VLD/Vlaams Blok aan de uiterste zijden. Hoe sterker de PS zich vastklampte aan seponering, hoe moeilijker een uitweg werd zonder politiek gezichtsverlies.

De CVP koos voor de tussenweg die de dossiers weghaalt van de Kamer, zonder dat Di Rupo enige schuld op zich geladen krijgt. Een oplossing zou erin bestaan dat de Kamer uitdrukkelijk vaststelt dat de verklaringen tegen Di Rupo „uiterst licht” zijn. Dit voorkomt gezichtsverlies bij de PS.

Ook bleef de vraag hoever het gerecht kan gaan in zijn onderzoek tegen een federaal minister en of de regeling terugwerkende kracht heeft. Intussen blijft het politieke zwaard boven Di Rupo hangen.

Filip VERHOEST
Derk Jan EPPINK

Commissie: Di Rupo niet verder vervolgen

BRUSSEL, 12 DEC. Een speciale commissie van het Belgische parlement heeft besloten vice-premier Elio Di Rupo niet verder te laten vervolgen in verband met beschuldigingen van seks met minderjarigen. De commissie oordeelde vanochtend met 7 tegen 4 stemmen dat dossiers met getuigenverklaringen onvoldoende aanleiding was om het Hof van Cassatie, het hoogste Belgische rechtscollege, te vragen een onderzoek in te stellen. Di Rupo zou hebben bedreigd met ontslag als de zaak niet zou worden geseponerd.

Een eerder dossier tegen Di Rupo werd deze week naar het parlement teruggestuurd door het Hof van Cassatie, dat alleen met parlementaire toestemming een onderzoek naar een minister mag instellen. Dit dossier was volgens het Hof gebaseerd op ongeloofwaardige getuigenissen.

De commissie heeft nu een wet aangenomen die het Hof van Cas-

satie toestemming geeft een onderzoek te doen naar ministers zonder tussenkomst van het parlement. Op die manier zouden beschuldigingen onderzocht kunnen worden zonder dat dit hoeft te leiden tot publieke onrust. Voor daadwerkelijke vervolging door het Hof blijft toestemming van het parlement vereist.

De dossiers die nu door de parlementaire commissie te licht zijn bevonden, zijn gebaseerd op deels anonieme getuigenverklaringen die zijn binnengekomen op een door justitie in het leven geroepen telefoonlijn voor meldingen over pedofilie.

Het Hof van Cassatie heeft gisteren besloten vast te houden aan het arrest tegen Marc Connerotte. De populaire onderzoeksrechter werd weggehaald van de zaak tegen kinderontvoerder Marc Dutroux omdat hij aanwezig was bij een benefietavond ten bate van de slachtoffers. Dat arrest was mede aanleiding tot een massale protestmars in oktober in Brussel. (AP, AFP, Reuter)

Di Rupo mag van parlement aanblijven

(Van onze correspondent)
BRUSSEL — De Belgische vice-premier Elio Di Rupo wordt niet tot aftreden gedwongen als gevolg van beschuldigingen dat hij seksueel verkeer met minderjarige jongens zou hebben gehad. Vanochtend om drie uur besloot een speciale kamercommissie hem te ontlasten van de tegen hem gezeten verdenkingen.

Volgens de meerderheid van de commissie bevatten ook de jongste aantijgingen, vaak anonieme telefonische verklaringen, geen aanwijzing van schuld. Dat wil evenwel niet zeggen dat Di Rupo definitief af is van de zaak,

die hem de laatste weken achtervolgt. Binnen de kamercommissie is afgesproken dat het Hof van Cassatie het dossier-Di Rupo kan heropenen als er nieuwe aanwijzingen komen. In dat geval behoort het Hof geen toestemming van de voltallige Kamer om de minister in staat van beschuldiging te stellen.

Om dat laatste mogelijk te maken wordt er vandaag een wetswijziging door de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers gejaagd. Vanmiddag mogen de kamerleden het wetsvoorstel inkijken, vanavond wordt er gestemd en vervolgens gaat de 'Di Rupo-wet' onmiddellijk in.

Overigens geldt de wetswijziging ook voor alle andere Belgische federale ministers en ex-ministers. Aan de hand van het geval-Di Rupo gaat België zo een belangrijke wetswijziging doorvoeren, waarover al 160 jaar werd gediscussieerd.

De oppositie is ontevreden over het bereikte resultaat.

mis

Minister De Clerck laat „ondervraagmethode” in zedendossiers onderzoeken

STA 12.12.96

BRUSSEL — Minister van Justitie Stefaan De Clerck vraagt het comité-P een onderzoek te openen naar de manier waarop politiediensten getuigen ondervroegen in de zedendossiers van vice-premier Elio Di Rupo en gewezen Waals minister Jean-Pierre Grafé.

De Clerck zegt dat hij „uit de media en uit een mededeling van procureur-generaal Eliane Liekendael bij het Hof van Cassatie opmaakt dat dat vragen kunnen worden gesteld over de ondervraagmethoden” waarvan speurders zich bedienen. Hij vraagt daarom aan het comité-P, dat controle uitoefent op de werking van politiediensten, de concrete documenten die betrekking hebben op die ondervragingen te onderzoeken. De minister liet daartoe die bewuste stukken uit de dossiers-Di Rupo en Grafé halen om ze over te maken aan het comité-P. Procureur-generaal Liekendael liet deze week voor de

speciale Kamercommissie verstaan dat er op zijn minst vragen kunnen gesteld worden bij de manier Limburger Olivier T., naar nu gebleken is, lichtzinnige en tegenstrijdige verklaringen aflegde over zijn relatie met Di Rupo. Van verschillende kanten was eerder geopperd dat speurders van de Brusselse gerechtelijke politie die verklaringen onder druk hadden afgedwongen.

Chantage

Dinsdag diende een tweede ondervraagde getuige klacht in tegen onbekenden. Rijkswachters namen de man in opdracht van de Brusselse onderzoeksrechter Anne Gruwez op 15 november op voor ondervraging in verband met het Di Rupo-onderzoek. De man verklaarde achteraf dat de rijkswachters bij de ondervraging „chantage”-praktijken hadden gebruikt. Hij voelt zich ook onrecht aangedaan, omdat het gerecht hem in verband bracht met de zaak-Di Rupo. (HRC)

Kamer wast Di Rupo wit

Oppositie schreeuwt schande STA 13.12.96

BRUSSEL — De Kamer heeft de PS-vice-premier, Elio Di Rupo, gisteren voorlopig witgewassen van betrokkenheid bij seksuele handelingen met jongeren onder de zestien jaar. Meerderheid tegen oppositie bekrachtigde zij het advies van haar bijzondere commissie. De beslissing viel in een gespannen sfeer.

In de nacht van woensdag op donderdag had de commissie geoordeeld dat er „in de huidige stand van de dossiers” geen aanwijzingen van schuld bestaan tegen Di Rupo. Zij besliste dat er geen aanleiding bestond om het PS-kopstuk in staat van beschuldiging te stellen.

Dit besluit kwam pas uit de bus na toeverlegging tussen de regering, het parlement en de rechterlijke macht. De PS had bedreigd haar federale ministers uit de regering terug te trekken, mocht het tot een doorverwijzing van haar vice-premier komen. Zij had een regeling voor de zaak-Di Rupo geëist vóór de ministerraad van donderdagochtend.

De VLD schreeuwde schande over die „chantage” van de Franstalige socialisten. De CVP en de SP beschuldigden de Vlaamse liberalen prompt van demagogie en antipolitiek.

Door de onduidelijke formulering van het advies van de bijzondere commissie liepen de stellingen uiteen over het verdere lot van „dossier twee”

en „dossier drie” tegen de vice-premier. De meerderheid verwierp de vraag van de oppositie om het Hof van Cassatie hierover te raadplegen.

De VLD en het Vlaams Blok stelden dat de Kamer die dossiers voor altijd heeft geseponeerd. Niet waar, zegden de christen-democraten en socialisten in koor, zodra de Kamer een uitvoeringswet heeft goedgekeurd, kan het Hof van Cassatie een onderzoek tegen een federale minister uitvoeren zonder toestemming van de assemblee.

De kamerleden vatten gisteren de bespreking aan van het voorstel van uitvoeringswet, de wet-Di Rupo. De oppositie eiste de aanwezigheid van de premier, Jean-Luc Dehaene, in de commissie voor de herziening van de grondwet. De regeringsleider was al op weg naar de Europese Top in de Ierse hoofdstad Dublin.

De oppositie vroeg het advies van de Raad van State over het voorstel van wet-Di Rupo. Zij bestempelde de compromistekst als „improvisatie”. De

Kamervoorzitter, Raymond Langendries, had het manoeuvre voelen aankomen en had de vraag al gesteld aan het rechtscollege, dat binnen de drie dagen moet antwoorden.

De coalitiepartijen willen de wet-Di Rupo goedkeuren zodra het advies voorhanden is. Zij roepen indien mogelijk de Kamer vandaag bijeen voor een buitengewone vergadering. De volksvertegenwoordigers vrezden dat hun assemblee een „vierde dossier” voorgeschiedt krijgt met al dan niet anonieme verklaringen over Di Rupo. Dat zou de parlementaire heisa opnieuw op gang brengen.

De wet-Di Rupo kreeg gisteren in de wandelgangen van de Kamer ook de naam Liekendael-wet. Naast Jean-Luc Dehaene leverde de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie, Eliane Liekendael haar bijdrage in de totstandkoming van de tekst.

Door de inbreng van de topmagistrate raakten coalitiepartijen ervan overtuigd dat het gerecht de dossiers tegen Di Rupo voort kan onderzoeken. De Franstalige socialisten gaven de indruk dat hun vice-premier buiten schot is.

Filip VERHOEST

Boudewijn VANPETEGHEM

■ Bladzijde 3: berichtgeving.

■ Bladzijde 13: commentaar.

o 4 december: het Brusselse parket stuurt, verrassend, een nieuw pak informatie dat bezwaard is voor Di Rupo en Grafé. Het bevat tips van de groene klachtenlijn van de rijkswacht, anonieme brieven en aangiften bij gerecht en politie. De waarde van deze getuigenissen is zeer ongelijk.

o 9 december: de Kamer besluit, op aangeven van Cassatie, dat het eerste dossier tegen Di Rupo te licht weegt. Intussen is een derde dossier tegen de minister in aantocht.

o 10 december: Cassatie vraagt Jean-Pierre Grafé in beschuldiging te stellen. Grafé heeft de avond voordien ontslag genomen, maar blijft zijn onschuld volhouden. Cassatie heeft de verklaringen van Olivier T. tegen Grafé wel kunnen bevestigen.

Di Rupo verdedigt zich voor de bijzondere commissie in de Kamer en maakt daar een sterke indruk. De meeste commissieleden vinden de beschuldigingen in het tweede dossier ongelooftwaardig of weinig bruikbaar. Het derde dossier zit intussen ook in de bus.

o 11 december: de commissieleden vinden een akkoord over een tijdelijke wet waardoor Cassatie alle nodige onderzoeksdaden tegen een minister kan stellen zonder politieke tussenkomst van de Kamer. Volgens de commissieleden is er „op dit ogenblik” geen aanwijzing van schuld tegen Di Rupo.

Parlement België laat zaak-Di Rupo verder rusten

AFP, AP, Reuter VK 13-12
BRUSSEL

Het Belgisch parlement heeft donderdagavond besloten geen actie te ondernemen inzake beschuldigingen over vermeende seksueel misbruik van minderjarigen door de Belgische vice-premier Di Rupo. Met 79 stemmen voor en 62 tegen stemde de Kamer voor een advies dat zegt dat er gezien de beschikbare dossiers geen aanwijzing van schuld is te vinden en dat er ook geen elementen zijn die een aanklacht rechtvaardigen. De Kamer volgt hiermee het advies van een speciale commissie uit zijn midden.

Di Rupo werd maandag al vrijgepleit voor een eerste reeks belastende verklaringen van de 24-jarige Olivier Trusgnach. Zijn beweringen dat hij als minderjarige door Di Rupo is misbruikt, zijn te licht van aard voor een beschuldiging, meent het Hof van Cassatie. Ook nieuwe bewijzen waren volgens de Kamertcommissie te licht.

De commissie nam donderdag een ontwerpwet aan die het mogelijk maakt beschuldigingen tegen ministers rechtstreeks aan de rechter voor te leggen, zonder dat de Kamer eerst, via tijdrovende procedures, een oordeel velt.

Geen afdreiging

SOMS helpt het om enige afstand te nemen. In de hele opschudding rond vice-premier Elio Di Rupo dreigt de essentie op de achtergrond te verdwijnen. Het gaat niet over de seksuele geaardheid van de vice-premier. Allerlei afrekeningen, echte of vermeende machinaties binnen en buiten het gerecht zijn op zichzelf interessant om in het achterhoofd te houden. Maar de kern van de huidige discussie ligt elders. Vooraleer iemand, in voorkomend geval liefst een rechtbank, uitspraak doet over schuld of onschuld, lijkt het niet meer dan raadzaam om even grondig te laten onderzoeken of het zover moet komen. En dat moet het parlement niet doen. Dat is werk voor magistraten.

Nu is het niet de eerste keer dat het parlement strikt raakt in een strafrechtelijk dossier. Een dergelijke verzameling tips, getuigenissen en gegevens testen op hun waarheidsgehalte is geen taak voor een parlementaire commissie. Dat moet elders gebeuren. Daarom is het idee lang niet slecht om een wet te maken die toelaat dat nieuwe elementen in dossiers tegen ministers worden onderzocht zonder langs het parlement te passeren.

En zonder het gevaar voor een politiek gekleurde appreciatie van het ruwe materiaal in een of ander mapje. Want dat dreigt steeds te gebeuren als parlementsleden zich moeten uitspreken over iets dat per definitie nog niet is afgerond en dus vol onzekerheden steekt. De PS dringt aan op de volledige seponering van alle dossiers die tegen Di Rupo werden ingediend. Di Rupo zelf zou met ontslag hebben gedreigd als het onderzoek niet wordt stopgezet. In die sfeer dreigt dit een test te worden voor de betrouwbaarheid van de partners van de PS in de regering. Dat kan niet, want daarmee heeft dit strikt genomen niets te maken.

Di Rupo kan steeds beslissen wat hem het meest raadzaam lijkt, maar het zou

fout zijn om het lot van deze of andere coalities te koppelen aan dergelijke dossiers. Dat soort van chantage heeft hier geen zin en mag geen kans krijgen. Het is toch niet omdat de PS het decreeteert dat het gerechtelijk onderzoek niet mag plaatsvinden? Laat gebeuren wat moet, zodat het gerecht precies kan uitzoeken wat er al dan niet aan de hand is.

Dat is geen politieke stellingname, alleen maar pure logica in elke rechtsstaat. Alleen ligt dat in het huidige België niet zo eenvoudig meer. Zeker in politieke milieus leeft de wijdverspreide mening dat het gerecht, of bepaalde onderdelen van dat apparaat, zo zijn eigen spel speelt. Dat de verschillende demarches een verborgen agenda maskeren; dat het gaat om afrekeningen. De simpele wetenschap dat het gerecht vol politiek benoemde magistraten zit, geeft bijkomend voedsel aan dat vermoeden, aan de thesis van een uitgewaaid complot. Een stelling die, zoals meestal in dit soort van gevallen, haast niet te bewijzen valt.

Onder meer daarom is de depolitiserings van het gerecht zo belangrijk. Laat het vermoeden van politieke partijdigheid van de rechtbanken verdwijnen. Laat de politiek zich terugtrekken uit het gerecht. Al was het maar om de verwijten van complotten zoveel lichter te maken. En laat het gerecht vervolgens zijn werk naar behoren doen. Met onderbouwde dossiers, met zin voor verantwoordelijkheid.

Het zijn geen makkelijke tijden. Ogenblikken waarop de politiek beter voor heldere afijning kiest dan voor snelle toegevingen aan dreigementen. Daarom is het beter de procedure te laten lopen voor Di Rupo en voor andere ministers waartegen een onderzoek aan de gang is. En een wet te maken die het parlement niet meer bij elke stap in het onderzoek betreft. Zodat dat parlement zich op andere zaken kan concentreren.

Dirk ACHTEN

STA 12.12.96

STA 17.12.96

Di Rupo

Hoezeer de PS en de CVP in de onschuld van minister Di Rupo geloofden, blijkt uit het feit dat ze meer vertrouwen hadden in hun eigen politieke arrangementen dan in de gerechtelijke instanties. Waarom hebben ze anders de kans verkeken om Di Rupo ook voor dossier II en dossier III door het Hof van Cassatie te laten witwassen? Nu zal er steeds een sfeer van politiek gesjoemel rond deze zaak blijven hangen.

Hebben de politici de boodschap van de Witte Mars nog steeds niet begrepen? Hopelijk voor hen zullen de burgers al deze onverkwikkelijke affaires tegen de volgende verkiezingen weer vergeten zijn!

Patrick VANHIMBECK,
Blankenberge

De strik rond Di Rupo

STA 13-12

o 16 november: enkele kranten, onder wie De Standaard schrijven dat er een onderzoek loopt tegen een vice-premier en een minister van de Franse gemeenschapsregering. In het onderzoek valt de naam van Elio Di Rupo.

o 18 november: De Brusselse procureur-generaal André Van Oudenhove vraagt Di Rupo en Franstalig minister van Hoger Onderwijs Jean-Pierre Grafé in beschuldiging te stellen. De vraag is gesteund op verklaringen van Olivier T. Beide ministers ontkennen heftig. Al snel blijkt dat T. sommige van zijn verklaringen sterk heeft aangedikt.

o 22 november: de Kamer geeft het Hof van Cassatie de toelating twee weken en een half onderzoek te voeren tegen Di Rupo. Zolang wordt hij niet in beschuldiging gesteld.

o 23 november: het Waals parlement en de Franse gemeenschapsraad hebben de toestemming gegeven om het dossier tegen Jean-Pierre Grafé voort te onderzoeken. Daarbij wordt dezelfde regeling getroffen als voor Di Rupo.

Chantage

VICE-premier Elio Di Rupo wordt, zoals de PS dat eiste, witgewassen door de bevoegde kamercommissie. De verschillende dossiers worden niet doorgestuurd naar het Hof van Cassatie. Dat Hof kan theoretisch nog wel wat onderzoeken, maar hoe dat precies moet en of het Hof daar in de gegeven omstandigheden nog de zin of de praktische mogelijkheid toe heeft, is niet geheel duidelijk. Wat de parlementaire commissie gisteren onder zeer sterke druk besliste, heeft veel weg van een felle seponering.

De PS mobiliseerde het hele machtsapparaat en riep iedereen in de loopgraven. De coalitiepartners en de regeringsleider kregen signalen dat het menens was. De bewuste dossiers mochten niet zomaar voor verder onderzoek naar Cassatie worden doorgestuurd. Als dat toch gebeurde, dreigde de PS ermee de coalitie op te blazen.

De weerspanningen, vooral dan in de CVP, voelden de druk toenemen. De chantage-technieken begonnen te werken. De samenhang in het beleid werd onbelangrijk, de logica in de procedure was plots bijkomstig. De brute macht sprak. De PS liet voelen hoe de krachtsverhoudingen liggen. En de CVP'ers bogen ten slotte, enigszins voor spelbaar, het hoofd. Het gebeurde al eens eerder, zij het in andere omstandigheden. Steeds was de vraag: is dit een crisis waard? En steeds was het antwoord negatief.

Stel nu eens dat de PS met slaande deur de coalitie verlaten had. Gewoon omdat de meerderheid in de parlementaire commissie voor de bijkomende dossiers tegen Di Rupo net hetzelfde besliste als voor het eerste. Dat het Hof van Cassatie de zaak kan onderzoeken. Meer niet. De fameuze derde weg. En waarbij het Hof nadien perfect tot de vaststelling kan komen dat er geen ernstig bewijsmateriaal is en dat er bijgevolg geen reden is voor vervolging. Zoals in het eerste dossier gebeurde. Is

dat een reden voor regeringscrisis? Is dat een voldoende motief voor de PS om de regering te destabiliseren?

Waarom kon dit keer niet wat voor het eerste dossier tegen Di Rupo wel kon? De zindelijke en logische oplossing. Als het toch allemaal om geruchten van loslopende fantasien gaat, is het toch beter dat het gerecht dit ook vaststelt. Zoals het beter is dat het gerecht Di Rupo zuivert van alle schuld en niet een onder druk gezette parlementaire commissie. Di Rupo wist bovendien dat dit verhaal zich dankzij een nieuwe wet niet meer kon herhalen.

Maar de PS forceerde een slechte oplossing. Slecht omdat de geruchten over een doofpotoperatie nu pas echt voedsel krijgen. Slecht omdat de parlementaire commissie wordt geforceerd om standpunten in te nemen die niet in de lijn liggen van vroegere beslissingen. Slecht ook omdat de hele zaak een puur politieke operatie wordt op een ogenblik dat het best anders had gekund.

Kernvraag ten slotte is waarom dit zo ontzettend belangrijk was voor de PS. De zenuwen die het begaven? Het oude syndroom van de eenzame strijd tegen de rest van de wereld? Of de drang om in wat moeilijker situaties te tonen wie de baas is? Dat laatste is in elk geval behoorlijk gelukt. De CVP moest daarvoor onder het juk door en even wat minder principieel doen. Maar daar bestaat wat ervaring mee en ook dat lukt.

Misschien wordt het tijd om in de praktijk na te gaan of en hoe de PS haar dreigementen kan hard maken. Met de Europese munt in aantocht wordt het risico op onoverzienbare schade gevoelig geringer. Maar dat veronderstelt Vlaamse partijen, ook de CVP, met rugengraat en karakter. En politici die toegeven aan chantage, iets te veel beneden hun waardigheid vinden.

Dirk ACHTEN

STA 13.12.96

Grafé houdt onschuld staande

STA 17.12.96

BRUSSEL — Gewezen gemeenschaps- en gewestminister Jean-Pierre Grafé (PSC) houdt zijn onschuld staande. In een interview met *Le Soir* zegt hij dat hij met zijn ontslag de storm in de politieke wereld en de publieke opinie heeft willen bedaren.

„Ik heb de stap gezet in het belang van de instellingen en van mijn verdediging,” zegt Grafé. Hij ontkent dat hij een procedure voor het Hof van Cassatie wou ontlopen. Die indruk kon ontstaan, omdat hij opstapte net voor het Hof zijn inbeschuldigingstelling zou vragen.

„Mijn ontslag was onvermijdelijk omdat ik een bijkomend onderzoek wilde vragen om mijn onschuld te bewijzen.”

Ten gronde merkt Grafé op dat hij niet langer wordt verdacht van seks met een minderjarige. In het verslag van Cassatie staat alleen de bewering van Olivier T. die zegt seksuele betrekkingen met een minderjarige te hebben gehad in het appartement van Grafé. Die ontkent dat formeel.

Grafé onthoudt uit de recente gebeurtenissen dat we in een „periode van lynchpartijen en stenigingen” leven en dat een politicus de plicht heeft efficiënt, streng en bezorgd om het algemeen welzijn te zijn. Hij betreurt ten slotte dat een politicus blijkbaar niet zoals iedereen het recht heeft „anders” te zijn.

Hugo Holemans, Deurne

Seks met jongeren onder de 16 is pedofilie en dus zeer laakbaar. Vanaf 17 jaar is er niets aan de hand. Nu zijn sommige 16- en zelfs 15-jarigen zo fysiek volgroeid dat je ze moeilijk kinderen kan noemen. Toch heb ik mijn twijfels over de mentale volwassenheid van jongeren boven de 17 jaar.

Hoe zei Elio Di Rupo het ook weer? „Mijn gevoelsleven is een schat die ik alleen deel met volwassenen, verantwoordelijke mensen.” Ik kreeg er tranen van in de ogen. Als nu blijkt dat hij die verantwoordelijke partners ging zoeken tussen jongeren onder de 20 in homobars en louche pleintjes krijg ik twijfels over zijn beoordelingsvermogen. GVA 17.12.96

Schuldig bij Verdacht

TAZ 13.12.96

Elio Di Rupo is vorm Vorwurf des sexuellen Mißbrauchs von Kindern entlastet worden. So berichten es die Agenturen. Der Satz stimmt — und er ist doch falsch. Denn der parlamentarische Untersuchungs-ausschuß hat sich — und nicht einmal einstimmig — nur zu einem Freispruch aus Mangel an Beweisen entschlossen. Damit ist die Unschuld des offen schwulen Politikers eine Glaubensfrage. Der Verdacht bleibt, die Beweislast liegt beim Beschuldigten.

Eine traurige Geschichte. Noch im Oktober tat sich in Belgien Wundersames, Tausende gingen auf die Straße, um gegen ein verkorntes Justizsystem zu demonstrieren, das dem Ermittler Jean-Marc Connerotte den Fall des Kindermörders Marc Dutroux entzogen hatte. Emotional durch die Morde an den mißbrauchten Kindern angeheizt, wehrten sich die Belgier gegen eine Parteibuchjustiz, die offenkundig die Machenschaften einiger Politiker deckte, die seit Jahren schon den Machtfluß der wallonischen Sozialisten behütete, eine Justiz, die selbst Mordfälle vertuschte. Diese Belgier, die da die Justizbehörden mit Gemüße bewarfen, waren sympathisch in Gestus und Zielrich-

Terug naar de politiek? Ik denk er niet aan'

Na een juridisch onderzoek van drie jaar werd voormalig SP-politicus Ernest Bujok buiten beschuldiging gesteld.

MOR 06.12.96

HASSELT.
EIGEN BERICHTGEVING

Ooit heette de Hasseltse SP-politicus Ernest Bujok de gedoodverfde opvolger van Willy Claes, de man kreeg langzaam zelfs enige nationale aandacht. In '94 werd Ernest Bujok echter beschuldigd van pedofilie. Van de ene dag op de ander was het uit met de politieke carrière. Drie jaar later stelt de Antwerpse kamer van inbeschuldigingstelling Bujok buiten beschuldiging. Maar dat late gelijk smaakt zuur. „OK, ik ben nu gezuiverd van blaam. En wat dan? Gisteren verscheen het eerste krantenbericht dat ik voor pedofiele feiten x en y vrijgesproken

was en meteen bellen zes, zeven mensen mij op: 'Zeg Ernest, wat was dat met x en y? Want alleen het vermelden van mijn vrijspraak voor verschrikkelijke feiten zorgt voor een reactie: geen rook zonder vuur.' Zelfs het nieuws van mijn onschuld werkt dus tegen mij.”

Ernest Bujok klinkt bitter. Zijn ervaringen met justitie zorgden voor een knauw: „Ik werd dus beschuldigd van pedofilie. Meteen heb ik al mijn mandaten neergelegd: volksvertegenwoordiger, gemeenteraadslid, zelfs secretaris van partijafdeling. Dat gebeurde drie jaar terug. In de Antwerpse kamer van inbeschuldigingstelling trekt de vrouw die mij indertijd beschuldigde, haar klacht ter zitting in. Het openbaar ministerie vraagt buitenbeschuldigingstelling en stipt daarbij aan dat 'de zaak-Bujok ongewoon grondig werd onderzocht'. Na drie jaar wordt dat gezegd. Intussen ben ik politicus-af, was ik meer dan een jaar werkloos, sluipt ik nog altijd als een schim door Hasselt.”

Vandaag wordt ook gefluisterd dat het gerecht via Bujok wilde mikken

Elio di Rupo zoekt daders achter 'helse machinaties'

TR 14-12

Van onze buitenlandredactie
AMSTERDAM — De Belgische vice-premier Elio di Rupo wil onderzocht hebben wie verantwoordelijk is voor wat hij noemt „de verachtelijke campagne” tegen hem. Het Belgische parlement pleitte de Waalse socialist donderdagavond laat vrij van de beschuldigingen dat hij seks had gehad met minderjarige jongens.

„Ik heb een nachtmerrie van vier weken achter de rug”, zei Di Rupo gisteren. Hij wil weten wie de geruchten heeft verspreid over zijn omgang met minderjarigen. Di Rupo: „Wie zijn het? Wat is hun strategie? Van wie hadden ze steun en wat wilden ze

bereiken? Op al die vragen eis ik een antwoord.” De vice-premier zei dat hij het slachtoffer was geworden van „helse machinaties”.

Met name de Vlaamse liberalen reageerden donderdagnacht en gisteren woedend op de uitkomst van de zaak-Di Rupo. Nadat een verdeelde parlementaire commissie met zeven stemmen voor en vier tegen had voorgesteld om op grond van de nu voorliggende dossiers geen reden te zien tot vervolging van de vice-premier nam het parlement met 79 stemmen voor en 62 tegen dit over. De liberalen beschuldigden de in de coalitie samenwerkende socialist

en christen-democraten ervan het op een akkoordje te hebben gegooid. In de nacht van woensdag op donderdag voerden regering, parlement en rechterlijke macht topoverleg. Aanleiding was dat de Waalse socialist hadden bedreigd uit de regering te stappen als er metterdaad een zogeheten doorverwijzing zou komen. Dat zou het geval zijn als een meerderheid van het parlement genoeg reden zou zien voor een formele aanklacht tegen Di Rupo. De socialisten eisten dat er een regeling zou zijn getroffen voor de ministerraad afgelopen donderdagmiddag bijeen zou komen.

'Chantage' noemden de liberalen die houding van de Waalse socialist; de regeringspartijen zeiden dat de liberalen demagogie en anti-politiek bedreven. „Er zijn in dit land twee soorten burgers”, stelde de liberale voorman Patrick DeWael. „Degenen die militeren in de PS, en al de andere burgers van het land.” Hij verwees naar andere ministers die betrokken waren bij een affaire en die waren opgestapt, voordat duidelijk was of hen enige blaam trof.

Leden van de Belgische regeringspartijen noemden donderdag de zogenaamde nieuwe 'bewijzen' tegen Di Rupo te min voor woorden. Het gaat

om tips „van horen zeggen” en scheldbrieven over de vice-premier, vertelden zij. „Di Rupo zou er verstandig aan doen alle nieuwe stukken zelf te publiceren”, aldus de Vlaamse socialist Landuyt. „Dan kan iedereen lezen over welke onzin wij ons al dagen druk moeten maken.”

Uit een opiniepeiling van het dagblad La Dernière Heure bleek gisteren dat 75 procent van de Belgen het parlement steunt in het besluit Di Rupo niet te vervolgen. Bij de Walen is het percentage bijna 84, bij de Vlamingen 68 en van de Brusselaars is ruim 74 procent het met het besluit eens.

Bernd Pickert

André Rogge duikt in riool van België

John De Wit *4VA* 03-12-96

BRUSSEL - André Rogge is niet weg te denken uit de Belgische gerechtelijke wereld. De man werd bekend omdat hij de aandelenpiste in de zaak van de moord op André Cools lanceerde en omdat hij allerhande mistoestanden bij de gerechtelijke politie in Brussel aanklaagde. Die leidden uiteindelijk tot de val van commissaris Frans Reyniers. Rogge is nu brocanteur.

De beruchte privédetective heeft zijn ervaringen te boek gesteld. "Het riool van België", zo heet zijn werk. Onder ronkende titels passeren zowat alle grote rechtszaken die Franstalig België de voorbije jaren kende: de affaire-Boas, de Bende van Nijvel, de valsmunterij rond Brusselaers, de moord op Cools, de ontvoering van Brichet. Maar je vindt er ook een en ander over de zaak-Reyniers en Jean-Pierre Van Rossem.

Helaas brengt het boek vaak niet meer dan al was geweten over de rol van Rogge in die rechtszaken. En wie die zaken niet kent, zal aan dit boek ook niet veel hebben. 'Het riool van België' maakt zijn beschuldigingen niet waar. Zo weet Rogge ook wie de geldschietters van Jean-Pierre Van Rossem waren, maar hij vermeldt ze niet, want "hun parlementaire onschend-

André Rogge brengt in zijn boek vaak niet meer dan al was geweten over zijn de rol in die rechtszaken. (Foto Herman Ricour)

baarheid is nog niet opgeheven". Hij weet al sinds 1991 dat er een netwerk van 'snuff movies' (films waarin kinderen worden doodge marteld) bestaat, maar noemt geen namen. Ook de pedofiliënnetwerken, die hij samen met Marie-Noëlle, de moeder van Elizabeth Brichet, heeft ontdekt noemt hij niet. Net zomin als hun hoge beschermers, die hij kent.

Rogge schetst de Brusselse gerechtelijke politie als een slangenkuil, waar de vroegere commissaris Frans Reyniers louter voor de poen onder één hoedje speelt met allerlei criminelen. Reyniers zou ook het onderzoek naar de Bende van Nijvel hebben gesaboteerd. Meer bepaald dat naar 'de reus'. Volgens Rogge is dat de Griek Papadopoulos uit de bende De Staercke. Dat is één piste uit dit complexe onderzoek. We lezen ook hoe de gerechtelijke politie valsmunter Jacques Brusselaers helpt om aan vervolging te ontsnappen via de theorie van de uitlokking, louter en alleen om de rijkswacht een loer te draaien. We lezen hoe uitlokking in de drugssector courant is (!) en hoe sommige veiligheidsdiensten voor medewerking daarvoor veel geld betalen.

Rogge's boek is euforisch over onderzoeksrechter Jean-Marc Connerotte, die de zaak-Dutroux werd afgenomen. Rogge

heeft het daarbij over de "campagne die een groot deel van de pers tegen Connerotte voerde". Dat komt omdat "steeds meer journalisten" onder invloed "van de maffia of van de beschermers van de pedofiliënnetwerken staan". Als alle feiten die Rogge citeert de waarde hebben van zijn persanalyse van Jean-Marc Connerotte, dan staan we nergens.

Als klap op de vuurpijl zijn dan twee brieven van Connerotte zelf gepubliceerd. In ongemeen scherpe bewoordingen richt de onderzoeksrechter zich tot de Koning over zijn afzetting in de zaak van de moord op Cools. Dit kan iedere nuchtere waarnemer alleen maar verbazen.

'Het riool van België' is vooral interessant als zedenschets van hoe privé-detectives werken. Ze bekommeren zich om god noch gebod, ze "boeken resultaten". Men kan echter niet aan Frans Reyniers verwijten dat hij als superflik de wet overtrad en het anderzijds normaal vinden dat de rogatoire commissies naar Tenerife niets opleveren omdat ze zich aan te veel regels moeten houden. Het boek kan vooral worden gezien als een pleidooi voor meer democratie, voor meer controle op wat speurders allemaal doen. Dat moet nu dringend worden geregeld.

op Willy Claes. Men chanteerde Bujok met een videoband en hoopte zo bekentenissen af te dwingen om zijn politieke broodheer te treffen. Bujok: "Officieel weet ik van niets, dus zwijg ik. Ik stel alleen vast dat tegen Ernest Bujok de grote middelen werden ingezet: een buitenlandse missie, dagenlang schaduwen, noem maar. Als het gerecht Dutroux half zo ijverig had gevolgd als mij, dan was dat drama nooit gebeurd."

Boos op het gerecht is Bujok wel. Woedend zelfs. "Naar Het Volk laat 'men' lekken dat ik in Stevoort seksfuiwen met kinderen organiseer. Toen heb ik in de raadkamer gezegd: als dit waar kan zijn, ben ik een

gevaar voor de samenleving. Stop me dan direct in de cel." Dat deed men dus niet, want in dat geval zou mijn advocaat mijn dossier hebben mogen inkijken. Zeven maanden lang heb ik niet geweten wat mij precies ten laste werd gelegd. Men heeft gezegd dat ik een video had waarop ik minderjarigen penetreer. Mijn advocaat heeft toen aan de raadkamer gevraagd: geest die video ter zitting te tonen: dan zou het meteen uit zijn met al die geruchten. Pas toen begon men terug te krabbelen, bleek ik uiteindelijk toch niet schuldig aan die gruwelijkheden.

Maar de politieke carrière is voorbij. Definitief. "Terug naar de politiek? Nooit. Iedereen weet dat je in een partij niet veel vrienden hebt: ik kon er dus maar weinig verliezen. Maar op minder dan 24 uur was er haast geen mens meer die me nog kende." (WV)

Kamer van inbeschuldigingstelling plaatst Ernest Bujok buiten beschuldiging

Zaak-Ries

PAR 6-12

In Het Parool van 2 december staat een artikel van de gewaardeerde Henriette Boas. De nog maar af te wachten 'zaak-Di Rupo' vergelijkt zij, wellicht zeer terecht, met de zaak-Ries uit de jaren dertig. In de jaren dertig was artikel 248bis van de zedelijkswetgeving nog geldig. Gelijkslachtige seks met personen onder de eenentwintig jaar was strafbaar. De betreffende jongeman was boven de nu geldende zestien jaar en onder de eenentwintig. Het wetsartikel is op 8 april 1971 door de Tweede Kamer buiten werking gesteld, tijdens het ministerschap van Polak op justitie in het kabinet-Den Uyl. De toenmalige minister Oud, later fractievoorzitter van de VVD, was hoofdstemmingmaker tegen Ries.

Met dit laatste wil ik niet suggereren dat ik de huidige VVD tot iets vergelijkbaars in staat acht, zij het dat 'heer van stand' Frits Bolkestein homoseksualiteit liever wat uit de zon houdt.

Amsterdam

GÉ JOOSTEN

pas jaren later - en hij kreeg zijn functie van thesaurier-generaal niet terug. Kort voor de Duitse invasie verkreeg hij door bemiddeling van zijn jeugdvriend Eelco van Kleffens (destijds minister van buitenlandse zaken) een visum voor de Verenigde Staten, waar hij adjunct-directeur werd van het Nederlands Informatiebureau in New York. Hij overleed daar in 1962.

Evenals Di Rupo was Ries de zoon van een 'buitenlander', zij het ook dat zijn vader op slechts enkele kilometers van de Nederlandse grens, in het Duitse Bunde tegenover Nieuweschans, was geboren. Evenals een aantal van zijn joodse plaatsgenoten vestigde Ries sr. zich later in de stad Groningen, waar hij een textielabriekje begon en trouwde met een dochter uit een vooraanstaande Nederlands-joodse familie, Rosette Schaap.

Hoewel Ries van joodse afkomst was en er herkenbaar joods uitzag, was dit blijkbaar geen hinderpaal voor een succesvolle ambtelijke loopbaan. Zelf hechtte hij geen enkel belang aan zijn joodse afkomst. Voorzover bekend hield hij zich nimmer met joodse aangelegenheden bezig, ook niet in de jaren dertig. In Nederland behoorde hij merkwaardigerwijze tot de Anti-Revolutionaire Partij.

Ook later in New York, waar zich een zeer grote joodse gemeenschap bevond, zocht hij voorzover bekend daarmee geen contact, maar verkeerde hij hoofdzakelijk met Nederlanders, zoals de schrijver Jan Greshoff en Adriaan van der Veen.

Of de arrestatie van Ries te wijten was aan slechts één getuige die zijn verklaring meer dan eens op onderdelen wijzigde en als uiterst onbetrouwbaar bekend stond, of dat er meer achter zat, is nooit opgehelderd. Het zou kunnen zijn dat de jongen was opgestoot door Duitse kringen die zich van een zeer bekwame Nederlandse onderhandelaar wilden ontdoen; mogelijk speelde ook de joodse afkomst van Ries een rol, al gooiden men het officieel op zijn homoseksualiteit.

Merkwaardig blijft dat de toenmalige minister van justitie, de rooms-katholieke mr. J.H.R. van Schaik, geloof hechtte aan de verklaring van de jongen, ondanks diens gebleken onbetrouwbaarheid.

Zaak van Di Rupo doet denken aan zaak-Ries

PAR 2-12

door HENRIETTE BOAS

De zaak van de Belgische vice-premier Elio di Rupo die wordt beschuldigd van pedofilie, vertoont opmerkelijke gelijkenis met de Nederlandse zaak-Ries van zestig jaar geleden - al hebben beide zaken natuurlijk geen enkel feitelijk verband. Het debat in de Tweede Kamer over de zaak-Ries had zelfs bijna exact zestig jaar geleden plaats, van 18 tot en met 23 november 1936.

Mr. Leopold A. Ries was destijds een uiterst bekwame thesaurier-generaal van het ministerie van financiën in Den Haag, die als hoofd van een Nederlandse delegatie met veel succes in

1935/'36 onderhandelingen voerde met de Duitse regering in Berlijn. Hoewel hij van joodse afkomst was, achtte de Nederlandse regering dit geen bezwaar om Ries hoofd van de delegatie te laten zijn.

In de ochtend van zondag 24 mei 1936 keerde Ries met de nachttrein uit Berlijn terug. 's Middags bezocht hij minister-president Colijn om hem verslag uit te brengen en de volgende avond een vergadering van de ministerraad. Nauwelijks was hij daarvan thuis, of hij werd gearresteerd op beschuldiging van pedofilie met een minderjarige jongeman.

Hoewel Ries deze beschuldiging ten stelligste ontkende, werd hieraan in de pers, vooral in de NSB-pers, grote

aandacht besteed. Het was bekend dat Ries homoseksueel was, maar hij ontkende zich ooit aan pedofilie te hebben schuldig gemaakt.

De jongeman in kwestie was reeds meer dan eens met de politie in aanraking geweest wegens oplichting; hij was wegens wangedrag van verscheidene scholen in Den Haag verwijderd en leed aan pseudologia fantastica. Bij een arrestatie wegens oplichting vertelde hij de politie dat hij door Ries in diens huis ontuchtig was benaderd. Dit vond de politie voldoende aanleiding om Ries te arresteren. De jongen was inderdaad bij Ries thuis geweest, maar deze had hem de deur gewezen.

Ries werd later vrijgelaten, maar niet gerehabiliteerd - dat geschiedde

Voor een uitvoerige behandeling van de zaak-Ries zie men E. W. A. Henssen: Een welmenend cynicus. Opkomst, val en erkerstiel van mr. L. A. Ries (Amsterdam, Bas Lubberhuizen, 1992). Henriette Boas is historica.

Geld noch lust stelt je in staat te doen wat Dutroux heeft gedaan

TR 22-11

Fred Vandenbussche: Meisjes verdwijnen niet zomaar. Kosmos Z&K, Utrecht; 143 blz. - f 24,90.

De affaire-Dutroux heeft België de keel afgeknepen. In de modderstroom die sindsdien op gang is gekomen, mogen nog zoveel corrupte ministers en magistraten voorbij komen drijven, de zedenzaak blijft de Belg op het netvies kleven. Het land trilt op zijn benen, nadat in augustus en september twee slachtoffers van Dutroux' bende werden bevrijd en de lijken van vier anderen opgegraven.

De volkswaarde die zich eerst op Dutroux richtte en later op justitie en de politiek werd onder leiding van koning Albert handig omgezet in een massademonstratie voor het kind. Het gevaar voor de openbare orde, de monarchie, de politiek in het algemeen en de coalitie van Dehaene in het bijzonder werd afgewend. Maar de schrik blijft. De Belg heeft niet alleen een andere kijk gekregen op politiek en justitie, op zijn land, hij gaat ook anders met zijn kinderen om, houdt hen binnen en wantrouwt iedereen die hen een aai over de bol geeft.

Over de schok die België heeft ervaren, zullen nog meters boeken geproduceerd worden. Het eerste is inmiddels verschenen, lang voordat de zedenzaak volledig is opgehelderd. 'Meisje verdwijnen niet zomaar' van de Vlaamse journalist Fred Vandenbussche is een keurig overzicht van de affaire tot nu toe. Wat op mijn werkkamer een meter archiefmateriaal is, zit er allemaal in. En ook voor mensen die de affaire niet vanaf het begin gevolgd hebben, is het zeer leesbaar. Keurig gedaan. Wie zo snel een overzicht tracht te schrijven, haalt zich natuurlijk moeilijkheden op de hals. Het is het verslaan van een voetbalwedstrijd tijdens de rust. Aan su-

persnelle publicaties zijn commerciële belangen doorgaans niet vreemd. Maar dit neemt niet weg dat Vandenbussche een welkom overzicht heeft geleverd. Vandenbussche voert geen feiten aan die niet al honderdmaal in de pers zijn geweest, geen primeurs, geen nieuwe inzichten. Het is een 'krantenverhaal' van 144 pagina's. Van een boek verwacht je meer.

We zitten hier in Brussel met een kleine dertig Nederlandse correspondenten. En we hebben het de afgelopen maanden over bijna niets anders gehad. We worden geacht, niet alleen over België te berichten maar ook over de Europese Unie, de NAVO en al die andere bolwerken. Daar is weinig van gekomen. We zijn met de zedenzaak bezig geweest tot die we zullen het eerlijk bekennen, onze neus uitkwam.

Je blijft zitten met bergen vragen. Vragen die de Belgen zich ook stellen. Maar ook vragen over die Belgen. Vragen die in de krant aan de orde komen. Maar ook bergen vragen waarover je niet schrijft. Omdat ze berusten op borrelpraat, een onderdeel, persoonlijke voor- of afkeur of omdat je er gewoon niet uitkomt, ook niet na uren bomen na het zakken van de krant. Mensen die bereid zijn grove misdaden te plegen, kun je je voorstellen. Mensen die geilen op kinderen ook. Maar een Dutroux, die jonge meisjes, met een forse dosis Rohypnol volkomen bewusteloos maakt, grof misbruikt voor het oog van een camera, is geen pedofiel en geen 'gewone' misdadiger, maar wat dan wel? Geld noch lust stelt je in staat te doen wat Dutroux heeft gedaan.

De aandacht voor de man, die kop iedere dag in de krant, het heeft van Dutroux een bekende Belg gemaakt. Reclamemakers weten dat zelfs de slechtste publiciteit winstgevend kan zijn. Maar wie haalt het in zijn hoofd Dutroux fanmail te stu-

ren, en geld opdat hij in zijn cel een televisie kan huren? Dat Michèle Martin door Dutroux, haar man, werd gedwongen mee te werken aan de ontvoeringen, is zo gek niet. Maar hoe kon zij de camera vasthouden en zodra hij klaar was vrolijk boodschappen gaan doen?

Dat Michèle Martin de kerker waarin Julie en Melissa gevangen zaten, niet durfde binnengaan, past nog in de hersenpan. Maar hoe kon zij naar dat verlaten huis gaan om de handen te voeren terwijl de meisjes in de kelder de honger dood stierven? Mensen kicken op de gekste dingen. Maar wie kijkt voor zijn lol naar een video waarop dankzij overbelichting en belab-

Zulke dingen verzint zelfs de dolste misdaadschrijver niet

berd camerawerk met moeite een vrijwel levenloos lichaam kan worden ontwaard dat wordt gefolterd en misbruikt? En wie heeft daarvoor honderden gulden over?

Het is achteraf verbijsterend dat rijks-wacht en justitie Dutroux al jaren in het vizier hadden. Ze wisten wat hij deed, ze wisten dat hij zijn kelders verbouwde, ze wisten waarvoor: om er ontvoerde meisjes op te sluiten. Maar er moesten tenminste vier doden vallen voor hij werd gepakt.

Het huis van Dutroux werd vorig jaar lange tijd in de gaten gehouden. Maar hij kon zijn partner Weinstein vermoorden en even later zelfs door justitie worden opgepakt voor diefstal, zonder dat de observatieploeg van de rijkswacht het in de gaten had. Ze zaten nog door hun

kijker naar het huis te turen toen de man al lang en breed achter de tralies zat. Dat verzint de dolste crimi-schrijver niet.

Justitie kreeg in september vorig jaar een anonieme brief waarin stond dat achter het huis van Dutroux twee meisjes waren gezien die daar niet thuishoorden en die bij daglicht niet op straat kwamen. Dat die brief terzijde werd geschoven als slaande op alledaags burengerucht, is nog voor te stellen. Maar die brief was afkomstig van de moeder van Dutroux. Wat moet er door dat mens heen zijn gegaan toen ze hem schreef? En wat moet ze hebben gedacht toen justitie niet in actie kwam: is hij wel aangekomen, heb ik voldoende zegels geplakt?

Toen in augustus de zedenzaak losbarstte met de arrestatie van Dutroux, de bevrijding van Sabine en Laetitia en de vondst van de lichamen van Julie en Melissa, was het Belgisch vorstenpaar op vakantie in Zuid-Frankrijk. Albert en Paola verkozen (of hun werd door de regering aangeraden) daar te blijven. Per post en telefoon betuigden ze hun medeleven. Een grove onderschatting van de emoties die in België oplaaiden. (Vaak denk je: ik zal als correspondent dit land nooit begripen, maar het overkomt zelfs de hoogste Belgen).

Aan het hof ging het roer om toen An en Eefje werden gevonden. Een lange stoet van ouders van verdwenen kinderen werd op het paleis onthaald. En ze kwamen allemaal met hetzelfde verhaal naar buiten: Albert en Paola hadden met hen meegehuilen wanneer hij wil of heeft de hofhouding daarvoor speciale middeltjes?

Dat de media zich laten meeveren op de golf van emoties, is normaal. Maar hoe haalt een krant het in haar hoofd dagen achtereen acht pagina's te vullen met An en Eefje, met jeugdfoto's, gedichtjes van klasgenoten en interviews met moeders die er helemaal kapot van zijn omdat ook zij ooit een kind verloren, niet door een

ontvoering maar door een echtscheiding? Het huis van de familie Marchal werd omgetoverd in een mediacircus. De ouders van An werden postbode, telefonist en soigneur van de daar bivakkerende persluis.

Dat vader Marchal de media omarmde als zijn belangrijkste middel in de zoektocht naar An en in de strijd tegen een falend justitie-apparaat, is voorstelbaar. Maar hoe presteerde die man het om bij thuiskomst op die dramatische avond, toen binnen een vertegenwoordiger van de gerechtelijke politie wachtte met de mededeling dat het lichaam was gevonden, eerst de pers te woord te staan alvorens zijn huis te betreden om het nieuws te vernemen? En hoe kan iemand die een jaar lang niet anders heeft gedaan dan zijn dochter zoeken en die net vernomen heeft dat zij werd vermoord, drie minuten later naar buiten stappen om eigenhandig het nieuws aan de pers mee te delen?

Dat er tussen de families Marchal en Lambrechts een kloof groeide en zelfs ruzie ontstond in het jaar dat zij zochten naar An en Eefje, is menselijk. Maar waar haalde de vader Marchal de moed vandaan te zeggen dat hij alleen zou instemmen met een gezamenlijke begrafenis als Lambrechts, de vader van Eefje, voor de camera's zijn excuses zou aanbieden?

Het is maar een greep. Het zijn misschien naieve vragen. Het zijn misschien vragen die een goede correspondent in zijn berichten had beantwoord.

We zijn eigenlijk steeds op zoek geweest naar het antwoord op de vraag: wat is er Belgisch aan de zaak-Dutroux? We hebben verhalen gekregen en geschreven over de rammelende Belgische justitie, de verlamde Belgische politiek, de onnavolgbare Belgische volksraad. Ze zijn in het boek van Vandenbussche ook te vinden. Maar het antwoord hebben we nog steeds niet.

Willem Schoonen

Vrijlating van Dutroux in '92 verdedigbaar'

NRC

BRUSSEL, 30 NOV. De Belgische oud-minister van Justitie Melchior Wathelet heeft gisteren tegenover een parlementaire commissie de beslissing verdedigd om in 1992 Marc Dutroux, die was veroordeeld wegens kinderverkrachting, vervroegd vrij te laten.

Wathelet sprak van een „moeilijk” besluit en zei dat hij zich bewust was geweest van de risico's. Dutroux was veroordeeld tot dertien jaar gevangenisstraf, maar werd al na drie jaar voorwaardelijk vrijgelaten. Hij werd in augustus van dit jaar opnieuw gearresteerd, nadat in een van zijn woningen twee ontvoerde meisjes levend werden gevonden. Later werden op zijn aanwijzing vier andere meisjes dood teruggevonden. Wathelet, sinds 1995 rechter aan het Europese Hof van Justitie, kreeg een storm van kritiek over zich heen, naar aanleiding van zijn beslissing.

„Ik heb zijn vrijlatingsbrief niet met mijn ogen dicht ondertekend”, verklaarde Wathelet tegenover de commissie, die een onderzoek doet naar mogelijke fouten van justitie en politie in het onderzoek in de zaak-Dutroux. Maar hij zei dat geen enkele vervroegde vrijlating geheel zonder risico's is.

Wathelet, die drie uur onder eed door de commissie werd gehoord, baseerde zijn besluit op de meningen van de oorspronkelijke aanklager, van sociaal werkers, psychiaters en de gevangenisstaf. Van de zes geraadpleegde personen

bleken er twee tegen vrijlating, onder wie de aanklager. De gevangenisstaf was voor.

Dutroux werd volgens Wathelet door gevangenispersoneel zorgvuldig op zijn in vrijheidstelling voorbereid. Maar hij gaf toe dat de rapportage over die voorbereiding tegenstrijdigheden bevatte.

Nadat Dutroux de gevangenis had verlaten, hield hij zich nauwkeurig aan de voorwaarden waaronder dat was gebeurd. Zo bezocht hij op het juiste moment de sociaal werker die hem begeleidde.

Ouders van de vermoorde meisjes waren gisteren bij de zitting aanwezig. „Ik zie een man die het mij onmogelijk maakt vandaag de tijd te vieren”, aldus een van hen na afloop op de Belgische televisie. De Belgische regering de voorwaarden voor vervroegde in vrijheidstelling van veroordeelde kinderverkrachters verscherpt. Zo'n besluit moet voortaan worden genomen door een college van rechters, en niet meer door de minister van Justitie, en kan alleen positief uitvallen als alle partijen zich voor vrijlating uitspreken. (Reuter)

WEER GEEN DOORBRAAK IN ONDERZOEK DUTROUX

Procureur-generaal vraagt bevestiging spaghetti-arrest

STA 05.12.96

Hof van Cassatie houdt vast aan spaghetti-arrest

12.12.96

BRUSSEL — Het Hof van Cassatie behandelde gisteren het verzet dat de ouders van Julie, Mélissa, Loubna en An aantekenden tegen het zogenaamde spaghetti-arrest van 14 oktober. Door dat arrest werd het dossier-Dutroux onttrokken aan onderzoeksrechter Connerotte. Volgens het hof had hij een schijn van partijdigheid getoond door deel te nemen aan een spaghetti-avond waarop Sabine Dardenne en Laetitia Delhez aanwezig waren.

De rijkswacht trof strenge veiligheidsmaatregelen in en om de zittingszaal van het Hof van Cassatie. Vader Marchal, de vader en het oudste zusje van Loubna Benaïssa en vader Russo volgden de pleidooien. Bij de opening van de zitting protesteerde meester Victor Hissel, advocaat voor de ouders, heftig tegen het laatsttijdig neerleggen van dertien bladzijden besluiten door de verdediging van Michel Nihoul. Hij noemde dat „een manier van werken waardoor de slachto-

fers andermaal de dupe zijn van een omgekeerde justitie". In zijn pleidooi trok hij tevens hard van leer tegen het arrest en schaarde hij zich aan de zijde van „de honderdduizenden burgers die de uitspraak hebben ervaren als het bedrieglijk bankroet van de justitie".

Procureur-generaal Eliane Liekendael vroeg de bevestiging van het arrest en benadrukte in haar advies dat zij samen met de leden van het hof de smart van de getroffen

ouders deelt. Dat het arrest op onbegrip werd onthaald, weet zij mede aan het feit dat de publieke opinie van de rechters verwacht dat ze met het hart oordelen. „Rechters moeten evenwel de waarheid en de rechtvaardigheid zoeken, met respect voor de rechtsregels", aldus de procureur-generaal.

Ze betoogde dat de rechters in hun zoektocht naar een menselijke oplossing een maximum aan creativiteit hadden getoond en waren afgeweken van de vigerende rechtspraak door het onderzoek in Neufchâteau te laten. Wat de grond van de zaak betrof, herhaalde de procureur-generaal dat het vermoeden van partijdigheid dat de verdediging Dutroux-Nihoul jegens Connerotte uitte, gegrond is en enkel het Hof van Cassatie bevoegd is.

Zij verwierp het argument van de ouders dat de verdediging rechtstreeks (en niet voor cassatie) de rechter had moe-

ten wraken (het tweede rechtsmiddel om een geding te weren). Die procedure gaat op voor een individuele rechter, niet voor een onderzoeksrechter die als „een rechtbank op zich moet worden beschouwd".

Meester Hissel betoogde dat de ouders door het Belgische recht pas 18 maanden na de ontvoering het recht krijgen te spreken. Hij bestreed de zienswijze van de procureur-generaal. Hissel meent dat het hof niet louter op formele gronden mag oordelen. Het moet de feiten op hun ernst afwegen om tot een genuanceerd arrest te komen dat gunstig is voor Connerotte. Doet het hof dat niet, dan wordt het onderzoek naar de moordenaars van de meisjes onthoofd. Volgens Hissel is dat onderzoek onder-tussen zo goed als stilgeval-len en werd procureur Bourlet ge-neutraliseerd.

Hissel ergerde zich tevens aan het feit dat Michel Nihoul als enige verzet had aangetekend tegen de tussenkomst van de burgerlijke partijen. „Wij nemen het niet dat wij bovenop alle leed, ook nog dit procedureleed moeten verdragen", aldus de advocaat. Tenslotte riep hij vier precedents in waarin het Hof van Cassatie een arrest moest vellen over een procedure van gewettigde klacht onontvankelijk had verklaard.

De advocaten van Michel Nihoul vroegen in een kort pleidooi de bevestiging van het arrest.

Het hof kondigde de uitspraak aan voor 11 december.

In geval van een negatieve uitslag overwegen de ouders beroep aan te tekenen bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg.

hoop, maar komen steeds te-leurgesteld buiten. Het begint een gewoonte te worden". Marchal hekelde de afwezigheid van de door het Hof aangestelde advocaat die voor de ouders had moeten pleiten. De man, aan wie de ouders een hoog honorarium betalen, had een vervanger gestuurd. Paul Marchal overweegt naar het Hof van Straatsburg te stappen, maar wilde eerst overleg plegen met de andere ouders en de advocaten. „Wij willen doorgaan tot het einde", besloot Marchal. (FKD)

onderzoek te voeren. De verdediging van de ouders beriep zich onder meer op het Europese recht en op de rechtspraak van het Hof van Straatsburg. Dat zou soepeler normen hanteren. Daarop antwoorde Willems dat het Belgische gerecht strengere normen mag hanteren. Het Hof noemde het verzet niet gefundeed en wees het af. De ouders draaien op voor de gerechtskosten. Paul Marchal was teleurgesteld: „We kwamen hier telkens binnen met een beetje

spraak door het onderzoek toch nog in Neufchâteau te laten. De procureur-generaal herhaalde dat het vermoeden van partijdigheid vanwege Connerotte gegrond is. Hofvoorzitter Leon Willems argumenteerde gisteren dat de eisende partijen geen nieuwe elementen aanbrachten. Het Hof blijft erbij dat Connerotte door deel te nemen aan het feestje dat ook Sabine Dardenne en Laetitia Delhez bijwoonden, het zich onmogelijk maakte om in de ogen van de andere partijen een onpartijdig

Connerotte aanvochten omdat hij had deelgenomen aan een spaghetti-avond van de vzw Marc en Corine. Vorige week had de procureur-generaal van Cassatie, Eliane Liekendael, de bevestiging van het arrest gevraagd. Ze had opnieuw verklaard dat ze met de leden van het Hof de smart van de ouders deelde, maar dat de rechters in het eerste arrest een maximum aan creativiteit aan de dag hadden gelegd. Volgens Liekendael is Cassatie al afgewezen van de geldende recht-

Senaat wil tweede „Connerotte-arrest" voorkomen

BRUSSEL — Een onderzoeksrechter kan straks minder vlug van een zaak verwijderd worden, wanneer een verdachte vreest dat hij door die magistratuur „partijdig" wordt behandeld. Volgens een voorstel dat de senaatscommissie Justitie heeft aanvaard, moet die partijdigheid „objectief bekeken" bestaan.

Het wetsvoorstel is afkomstig van CVP-fractieleider Hugo Vandenberghe. Hij diende het in, nadat VLD-se-

nator Guy Verhofstadt eerder een soortgelijk initiatief had genomen. Verhofstadt wilde hiermee Connerotte alsnog terug op de zaak-Dutroux zetten. Dat gaat niet meer, zegt Vandenberghe.

De Senaat zal het wetsvoorstel ten vroegste rond Kerstmis goedkeuren. Voor de lopende herneming van de zaak voor het Hof van Cassatie, dit keer mét de familieleden van de slachtoffers, is de nieuwe interpretatie niet van toepassing.

De CVP-fractie steunde zich voor haar voorstel op vroegere uitspraken van het Euro-

pees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg. Er is, volgens de tekst, sprake van partijdigheid, „als uit aard en omvang (van de onderzoeksdaad) objectief bekeken een indruk van partijdigheid ontstaat". Niet alleen volgens de verdachte, ook in de ogen van derden moet er dus een schijn van partijdigheid bestaan.

De Senaat keurde eveneens een socialistisch wetsvoorstel goed, dat de partijen tijdens de procedure voor het Hof inspraak geeft. Ook dat stond in het VLD-voorstel. (FVG)

Hoe Dutroux voorwaardelijke invrijheidstelling kreeg

HOR 06.12.96

BRUSSEL. EIGEN BERICHTGEVING

Het zat eraan te komen: als één instituut de zaak-Dutroux niet heelhuids zou overleven, dan was het de wet-gever. Die wet dateert van 1888 en voorziet voor gedetineerden in een belangrijke mogelijkheid om voortijdig in vrijheid te worden gesteld. Op 8 april 1992 bracht de wet ook Marc Dutroux even soelaas: De man had op dat moment een goeie zes jaar in de cel gezeten van de 13,5 jaar waar toe hij aanvankelijk voor verkrachting, geweldpleging en diefstal veroordeeld was. Anderhalf jaar na Dutroux voorwaardelijke invrijheidstelling kreeg rijkswachter Pettens uit Charleroi als eerste lucht van nieuwe ontvoeringsplannen van de misdadiger.

Justitie-conclaaf, deel 3

Zo worden alle diensten die zich met de begeleiding van gedetineerden bezighouden versterkt. Daartoe behoren de oriëntatie- en behandelingsseenheden (obe's) in de gevangenis, de dienst voor voorwaardelijke invrijheidstelling en de sociale dienst van het gevangeniswezen. Speciale aandacht wordt besteed aan seksuele delinquenten. Een remmende factor daarbij is zonder twijfel de federalisering van het land, waardoor de nazorg en therapie buiten de gevangenis gemeenschapsmaterie geworden zijn. En dan is er nog een kwestie waarop de regering dringend een antwoord moet verzinnen: het beroepsgeheim waarop therapeutische begeleiders van risicodelinquenten zich plegen te beroepen. Ook een Dutroux, die door de Brusselse neuropsychiater Dumont werd begeleid, profiteerde daarvan.

Belangrijker is dat de eigenlijke beslissing om al dan niet een voorwaardelijke invrijheidstelling toe te staan verschuift van de minister van Justitie naar een nieuw op te richten rechtscollege. Tot voor enkele dagen worstelden regeringskringen nog met de vraag in welke gevallen het rechtscollege unaniem dient te bereiken om een voorwaardelijke invrijheidstelling toe te staan. Uiteindelijk bracht de bevoegde regeringswerkgroep de grens op alle straf-fen boven de tien jaar.

Overigens zullen de nieuwe rechtscolleges een procedure voeren die alles weg heeft van een gewoon proces. Essentieel daarbij is dat ook het slachtoffer van de delinquent een stem in het kapittel krijgt. Slachtoffers worden vooraf over elke voorwaardelijke invrijheidstelling gehoord, ook al bindt hun mening de rechters niet.

Beroepsgeheim

Het sluit belangrijke aanpassingen aan het systeem van vroegtijdige invrijheidstellingen niet uit.

Reclasseringscliënten

De liberale oppositie vertaalde dit meteen in haar klassieke eis voor zogenaamde „onsamen-drukbare straffen": straffen die niet langer voortijdig kunnen worden opgeschort. Minister van Justitie Stief-De Clerck (CVP) weerstond de druk evenwel. Daarvoor haalde hij principiële redenen aan (gede-

„Vergeeten" ouders ook naar commissie-Dutroux

„Ik heb alleen nog maar vertrouwen in advocaat Joris A. Vercaeyne", beken Guillaume Van Herf. Volgende week dinsdag stapt deze Antwerpse advocaat met zeven 'vergeten' ouders naar een beperkte commissie, om hen er hun verhaal te laten vertellen. De biologische vader van de vermoorde Kim en verdwenen Ken, de vader van de verdwenen Liam, de moeder van de vermoorde Inge, de ouders van de vermoorde Ines, de vader van de verdwenen Marc en de moeder van de vermoorde Katrien kunnen er hun klachten kwijt over het onderzoek naar hun kinderen. Het zal een lange dag worden voor de commissie.

GVA 05.12.96

Pol Deltour

Charleroi wist niets van onderzoek naar kinderroof door Marc Dutroux

Belga 4VA 03-12-96

BRUSSEL - De parlementaire onderzoekscommissie Dutroux-Nihoul heeft maandag vier parketmagistraten van Charleroi gehoord. De commissieleden poogden o.a. een antwoord te krijgen op de vraag waarom door dit parket nooit werd opgetreden tegen Dutroux, ondanks de bewijzen dat hij stelselmatig de voorwaarden van zijn voorlopige invrijheidsstelling overtrad.

Hierop kwamen hoofdzakelijk formalistische antwoorden, waarbij werd gewezen op de bevoegdheid van de collega naast de deur of hoogstens de gebrekkige communicatie tussen de diverse echelons werd toegegeven. Op de belangrijkste vraag, te weten of Charleroi ooit weet had van de parallelle rijkswachtonderzoeken naar de eventuele betrokkenheid van Dutroux bij kinderroof, waren de antwoorden wel klaar en duidelijk. De parketmagistraten, noch de bevoegde onderzoeksrechter werden er naar hun zeggen ooit over ingelicht.

De belangrijkste getuige in dit verband kwam als laatste aan bod. Onderzoeksrechter Lorent werd in mei '93 belast met het onderzoek naar een reeks diefstallen waarvan Dutroux werd verdacht. Hij ontkende formeel dat hij ooit werd ingelicht over het feit dat tegen Dutroux ook een onderzoek wegens kinderroof werd gevoerd.

"Meer nog, zo stelde de magistraat, mocht ik het geweten hebben dan had ik de zoekingen prompt laten staken, omdat ze niet binnen mijn bevoegdheid lagen. Het dossier naar de verdwenen meisjes was in handen van mijn Luikse collega Doutrewez en door een parallel onderzoek te gedogen zou ik dit dossier hebben geschaad".

Lorent voegde er aan toe dat bij hem nooit enig vermoeden van een mogelijk verband tussen beide zaken was gerezen. Ook niet toen de moeder van Dutroux hem in september schriftelijk inlichtte daar haar zoon wel eens betrokken kon zijn bij ontvoeringen van kinderen.

Huis Dutroux-bende afgebrand

■ Eén van de huizen van de bende-Dutroux, waar vorig jaar de lijken van An en Eefje zijn gevonden, is in de nacht van donderdag op vrijdag volledig afgebrand. Volgens politie en justitie is de brand in de woning in Jumet, die verlaten was, aangestoken. Deskundigen hebben op verscheidene plaatsen rond het huis benzinesporen ontdekt. In het huis woonde indertijd Bernard Weinstein. Dutroux bracht zijn handlangers om het leven en begroef hem dicht bij Julie en Mélissa in de tuin van zijn woning in Sars-la-Buisière. Het parket van Charleroi stelt een onderzoek in naar de brand. Voor justitie is de verwoesting van de woning vervelend omdat bewijsmateriaal verloren kan zijn gegaan. Indertijd trof justitie in de woning een groot aantal pornovideo's aan. Bij het huis van Dutroux in Marcinelle, waar in augustus de meisjes Sabine en Laetitia levend werden teruggevonden, is nu permanente bewaking ingesteld. De politie vermoedt dat een ongecontroleerde volkswaarde aan de basis ligt van de brand in Jumet. Buurtbewoners hadden al in een petitie aangedrongen op de sloop van het huis. Op de plaats zou een gedenkteken moeten komen ter herinnering aan slachtoffertjes van pedofilie en ontvoering. © Reuter

Ook advocaat van verdachte zaak-Loubna ondervraagd

Désirée De Poot 4VA 11-12-96

BRUSSEL - De aanhouding van Jacques G. is niet totaal onverwacht. Al van tijdens de hoorzittingen voor de commissie Dutroux bleek hoe tijdens de zoektocht naar het kleine meisje op zijn minst ontzettend geblunderd werd. Jacques G. was een verdachte van het eerste uur. Hij verliet in zeven haasten een café toen het kind passeerde. De waardin vertelde dat aan de speurders bij een buurtonderzoek. Jacques G. ontkenste de feiten. Haast als vrienden onder elkaar, want de verdachte was een informant van de gerechtelijke politie die ook het onderzoek naar de verdwijning van Loubna moest leiden.

Dat G. zich nu aangeeft, zal niet in het minst gelegen hebben aan zijn advocaat, meester Van Bossuyt. De man kreeg zelf vorige donderdag de speurders over de vloer. De advocaat, merkwaardig genoeg ook advocaat van Dolores Bara, het meisje van het Nihoul-etablissement de Dolo, was tevens ook advocaat van Viviane L. Net die vrouw zorgde voor een waterdicht alibi voor Jacques. Zij zou hem immers ontmoet hebben in het Zuidstation op het ogenblik dat Loubna ontvoerd werd.

Alleen wilde de vrouw dit enkel schriftelijk getuigen. Waarschijnlijk omdat ze wist dat ze bij een mondelinge confrontatie meteen door de mand zou vallen. Dat deed ze vorige week dan ook. Ze heeft zich van dag 'vergist'... Het alibi dat G. zo nauwkeurig had opgebouwd, is als een kaartenhuis in elkaar gezakt.

De vraag blijft of een degelijk onderzoek door de GPP vier jaar geleden niet had kunnen leiden tot het doorprikken van het alibi van Jacques en eventueel het oplossen van de verdwijning van Loubna. Vermoedelijk wel. Maar er waren vier jaar en een commissie voor nodig om dit spoor degelijk te onderzoeken.

Aanhouding in heropend dossier-Loubna Benaïssa

STA 11.12.96

BRUSSEL/NEUFCHATEAU - In het heropende onderzoek naar de verdwijning van Loubna Benaïssa, in augustus 1992, hield het parket van Neufchâteau een verdachte aan. Het gaat om Jacques Genevois, een man die vier jaar geleden als hoofdverdachte in de zaak gold. Onderzoeksrechter Gérard verdenkt de ex-informant van het gerecht van medeplichtigheid aan de verdwijning.

Vlak na de verdwijning van Loubna, op 5 augustus 1992, wees een Elsense café-uitbaatster Jacques Genevois aan als verdachte in de verdwijningszaak. De man bleek evenwel te beschikken over een sluitend alibi. Dit bestond uit drie verklaringen die bevestigden dat Genevois zich op het tijdstip van de verdwijning, omstreeks 12.30 uur, in het Brusselse Zuidstation bevond. Een van de getuigenissen bleek een brief van Viviane Lefèvre. Zij stelde het schrijven destijds op in het kantoor van advocaat Daniël Van Bossuyt in Vorst.

Panorama liet een journaliste, Chantale Anciaux, aan het woord die meer bleek te weten over de resultaten van de recente politieverhoor. Gebleken zou zijn dat de vier meisjes — in groepjes van twee — even in hetzelfde huis gevangen hebben gezeten, vermoedelijk zonder elkaar gezien te hebben. Het werd te vol, waarna handlangers Weinstein An en Eefje meenam en hen vermoordde. Dutroux zou daarop Weinstein, die te veel wist, hebben gedrogeerd en levend begraven.

Volgens Anciaux zijn er nu bekentenissen, ook van Dutroux, maar het bleef onduidelijk in welke mate. Een oud-vriend van Dutroux beweerde dat Dutroux de schuld van de dood van de meisjes helemaal op Weinstein schuift.

Ook de ouders van de vermoorde meisjes kwamen aan het woord. Er volgden geladen statements, vol wrok en verbittering. „Men had hen kunnen redden als men sneller tot actie was overgegaan”, zei de vader van An Marchal. En de moeder van Mélissa: „Als ik me over iets schuldig voel tegenover mijn dochter, is het dat ik vertrouwen heb gehad in het gerecht.”

Een kopie ervan belandde bij het parket.

Donderdag namen speurders het origineel tijdens een huiszoeking in beslag. Ook pakten zij Lefèvre op, die een verhoor tot dan had geweigerd. De vrouw zou de voorbije dagen haar getuigenis ten voordele van Genevois officieel hebben ingetrokken.

De voormalige tipgever van het gerecht verbleef onlangs ruim drie maanden in de gevangenis van Vorst. De opsluiting hield verband met een zwendel-onderzoek van de gerechtelijke politie. Daarin werden Genevois' opdrachtgevers, de commissarissen Guy Halot en Jan De Wachter, eveneens verdacht.

De ex-informant dook onlangs onder, maar meldde zich dinsdag spontaan bij de Brusselse BOB. Die verhoorde hem 24 uur en confronteerde hem met getuigen. Gistermiddag beval het parket van Neufchâteau zijn aanhouding. Aan de speurders om uit te vissen waarom Viviane Lefèvre Genevois vier jaar lang de hand boven het hoofd hield. (CN)

Arrestatie verdwijning Belgisch meisje

NRC

Door onze correspondent BRUSSEL, 11 DEC. De Belgische justitie heeft een man aangehouden die wordt verdacht van medeplichtigheid aan de ontvoering in 1992 van de negenjarige Loubna Benaïssa. Dit Marokkaanse meisje keerde nooit meer naar huis terug nadat zij in de Brusselse gemeente Elsene een boodschap was gaan doen. De Brusselse politie heeft veel kritiek gekregen voor de vele fouten die bij het onderzoek zijn gemaakt. De nu aangehouden man, de vijftigjarige Jacques Genevois, was in 1992 al hoofdverdachte van de ontvoering van Loubna. Maar hij kwam vrij nadat zijn advocaat een brief had overlegd van een vrouw die verklaarde dat Genevois op het bewuste tijdstip niet in Elsene, maar in het Brusselse Zuidstation was. Toen deze vrouw pas onlangs door de politie werd gehoord gaf zij toe een

valse getuigenis te hebben afgelegd, omdat hij belastende gegevens over deze politiedienst had ontdekt. De Rijkswacht heeft de gerechtelijke politie ervan bevestigd dat Genevois de schuld van de verdwijning van Loubna op zijn vriend had geschuimd. Hij heeft enige tijd geleden verteld dat hij bang te zijn voor de Rijkswacht te hebben verteld.

Heldere reconstructie zaak-Dutroux

DOOR FRITS ABRAHAMAS

Hoe gemakkelijk is het om meisjes te ontvoeren en te verkrachten?

Erg gemakkelijk. Met die conclusie begon Panorama, het nieuwsprogramma van BRTN 1, gisteravond een boeiende reconstructie van de zaak-Dutroux. Nog niet eerder heb ik de feiten in een tv-programma zo helder en overzichtelijk gegroepeerd gezien. Het enige wat eraan mankeerde, was een terugblik op de jonge jaren van Dutroux: uit welk milieu kwam hij, wie waren zijn vrienden en vriendinnen?

Wat wél was uitgezocht, was schokkend genoeg. Opmerkelijk was vooral het eerste gedeelte: over de periode 1985-1989, toen Dutroux met enkele kompanen, onder wie zijn vrouw Michèle Martin, aan zijn eerste ontvoeringen begon. In een witte bestelauto volgde men een meisje op de fiets. Ze werd in de auto getrokken en ontvoerd naar het huis van Martin. Daar werd ze verkracht nadat ze Martin had gesmeekt haar te helpen. Een ander meisje, ongeveer tien

jaar toen, vertelde over een identieke ervaring in 1985. Ontvoerd uit een zwembad, pleisters over de ogen, en verkracht. Jean-Jacques Viseur, advocaat van de slachtoffers uit die periode, zei erover: „Het verschil tussen toen en later

was dat hij de meisjes na het misbruik vrijliet.”

Dutroux heeft, in tegenstelling tot zijn vrouw, nooit bekend. Hij werd in 1989 voor de verkrachting van vijf vrouwen veroordeeld tot 13,5 jaar celstraf, zijn vrouw tot vijf jaar. Het was een ervaring die hem leerde dat hij het de volgende keer anders moest doen. „Zijn seksuele obsessie was duidelijk”, zei een celgenoot in deze uitzending. „Hij stond erop dat ik mijn cel verliet nadat hij me had gezegd wat hij ging

doen: verborgen cellen bouwen voor ontvoerde meisjes. Hij had zich afgevraagd waarom hij gepakt was. De vrijgelaten meisjes moesten details hebben gegeven.”

De berechting verliep weinig grondig, omdat Justitie het te druk had met de Bende van Nijvel. Het gevangenispersoneel van Mons adviseerde positief over vrijlating, evenals de psychiaters. Een andere psychiater zei in de uitzending: „Iedereen gaf aan dat het een perverse psychopaat was die geen berouw toonde, maar toch liet men hem voorwaardelijk vrij.”

Dezelfde verbazing was er bij een slachtoffer uit die periode. „Iedereen heeft nu de mond vol van het monster-Dutroux, maar dat was hij tien jaar geleden al. Toen repte niemand erover, de krant bracht maar een klein stukje.”

Een half jaar na zijn vrijlating valt Dutroux meisjes op een schaatsbaan lastig. De politie pakt hem op, maar laat hem gaan omdat men niet weet van een eerdere veroordeling. Die informatie was 'vertrouwelijk'. Als hij toen was vastgehouden, waren Julie, Mélissa, An en Eefje nu nog in leven geweest.

Prijs Liga voor Nabela Benaïssa

Désirée De Poot 4V4 17.12.96

BRUSSEL - Nabela Benaïssa, de zus van de in 1992 verdwenen Loubna Benaïssa, heeft de eerste Orfinger-Karlinprijs van de Liga van de Rechten van de Mens gekregen. Deze prijs wordt vanaf nu tweejaarlijks uitgereikt aan personen die gemeenschappen van verschillende oorsprong dichterbij elkaar brengen. Régine Orfinger-Karlin, een vrouwelijke advocate die bij de weerstand zat en er baanbrekend werk deed voor de vrijheid en de menselijke waardigheid, vindt dat Nabela aan

alle criteria voldoet om de eerste prijs te krijgen. "Ondanks haar jonge leeftijd en in moeilijke omstandigheden is zij erin geslaagd goed en snel werk te leveren. De Liga was onder de indruk van de manier waarop ze, in het heetst van de strijd toen de massa voor het Brusselse gerechtsgedebouw protesteerde tegen de afzetting van onderzoeksrechter Connerotte, de gemoederen heeft gekalmeerd. Nabela Benaïssa heeft bewezen dat een integratie gebaseerd op respect voor de verschillen, haalbaar is. Ze heeft ook bewezen dat jeugd de aanbrenner kan zijn van rede en menselijkheid."

Ni pitié, ni sentiment

LDM 12.12.96

BRUXELLES - Sans surprise, la Cour de cassation a rejeté, hier, les recours en opposition introduits par plusieurs familles d'enfants disparus contre l'arrêt-spaghetti qui, voici deux mois, avait dessaisi le juge Jean-Marc Connerotte des dossiers Dutroux-Nihoul. Des parents - Gino Russo, Paul Marchal, Loubna et Lahsen Benaïssa - s'étaient déplacés au palais de justice de Bruxelles. Face à eux, seul Michel Nihoul était représenté par ses avocats Virginie Baranyanka et Frédéric Clément de Cléty. L'avocat de Dutroux brillait par son absence.

Désormais, l'ultime recours possible des familles a pour nom Strasbourg. Gino Russo n'exclut pas une procédure devant la Cour européenne des droits de l'homme. L'audience d'hier était présidée par le conseiller Léon Willems.

Fidèle au poste, le procureur général Eliane Liekendael - qui fête ses 68 ans aujourd'hui. L'audience, curieusement, a débuté par deux autres affaires mettant en cause, d'abord, le baron Benoît de Bonvoisin, ensuite, Alain Van der Biest. L'occasion d'apprendre que la chambre des mises en accusation de Liège a récemment motivé le maintien en prison d'Alain Van der Biest non par l'état de l'enquête, mais par... le choc psychologique que provoquerait la libération de l'ancien ministre sur la conscience sociale, autrement dit dans l'opinion publique. Bref, vous restez en prison, pas parce que c'est nécessaire, mais parce que le public ne comprendrait pas que vous soyez libéré. C'est nouveau. Ça vient de sortir.

31A 13-12 3

Advocaat beschuldigd van schrijftvervalsing. Daniël Van Bossuyt, de advocaat van de hoofdverdachte in het dossier-Benaïssa, wordt beschuldigd van schrijftvervalsing. Het parket van Neufchâteau verdenkt hem ervan dat hij een brief met een vals alibi heeft gebruikt om de onschuld staande te houden van zijn cliënt, Jacques Genevois. Die werd dinsdag aangehouden wegens medeplichtigheid aan de verdwijning van Loubna Benaïssa in 1992.

PÉDOPHILIE: DUTROUX EN PRISON JUSQU'EN 2002
Le ministre de la Justice, Stefaan De Clerck, a indiqué, en commission de la justice de la Chambre, que Marc Dutroux restera en prison jusqu'en mars 2002 pour exécuter l'ancienne peine à laquelle il a été condamné. Ce n'est qu'à ce moment qu'il commencera à purger la nouvelle peine qu'il devrait encourir pour les faits pour lesquels il est maintenant incarcéré. Il faudra toutefois en déduire la période de détention préventive allant du 14 août au 2 décembre. Le ministre a expliqué qu'il avait engagé la procédure de révocation de la libération conditionnelle de Marc Dutroux dès le mois de septembre mais que, pour des raisons de « formalisme exagéré », il a fallu trois mois pour arriver à la décision intervenue finalement le 26 novembre. A partir de cette date, Dutroux a commencé à purger la suite de sa peine antérieure. Ce n'est qu'ensuite qu'il commencera à purger sa nouvelle peine, déduction faite de la période de préventive.

Weer graafwerk LDM 10.12.96

BRUSSEL - De Belgische rijkswacht is gisteren opnieuw begonnen met graafwerkzaamheden naar mogelijk geheime bergplaatsen van Marc Dutroux in Jumet. Daar werden begin september de lijken van de ontvoerde tieners An en Eefje gevonden. De agenten concentreerden zich op een steenen slakkenberg naast een oude kolenmijn, dicht bij de tunnel waar eerder zonder resultaat is gegraven. Tevergeefs hebben speur-

ders toen al gezocht naar een tweede tunnel, waarin bergplaatsen zouden zijn aangebracht. Volgens de rijkswacht zijn de nieuwe graafwerkzaamheden begonnen op grond van aanwijzingen van verdachten.

Rijkswacht verwacht doorbraak zaak-Dutroux
Tel 16/12

Alors que le papa et la sœur de Loubna Benaïssa parlaient d'une nouvelle déception, Gino Russo, les saluant ici, se disait « déçu mais pas surpris ». (Ph. Alain Pierrard)

Après cette mise en bouche, la cour en arrive au dessaisissement du juge Connerotte. Très vite, la lecture des attendus fait comprendre que les parents ont cause perdue. Le président Willems se borne à constater que les familles Lejeune, Russo, Marchal et Benaïssa n'apportent aucun fait nouveau qui le forcerait à reconsidérer l'arrêt-spaghetti du 14 octobre. Et c'est à tort, poursuit la cour, que leurs avocats s'appuient sur l'article 61 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme.

En deux temps trois mouvements - moins de cinq minutes - les oppositions sont rejetées. Le dessaisissement du juge Connerotte est maintenu. La cour n'ayant pas à trancher un éventuel dessaisisse-

ment du parquet de Neufchâteau, tous les dossiers restent à Neufchâteau.

Les familles s'y attendaient. Leur dépit, en sortant du palais, était donc plus modéré. Nabela Benaïssa - qui a entière confiance en Neufchâteau - et Paul Marchal parlaient d'une nouvelle déception. Gino Russo se disait « déçu mais pas surpris ».

« C'est bien dans l'esprit de la Cour de cassation. J'espérais encore mais n'attendais plus rien. Je n'imaginais pas que la cour reviendrait sur ce qu'elle avait décidé en octobre. C'est sa logique pure et dure qui l'a emporté. C'est une petite bataille perdue, pas la guerre. Dans tous les cas de figure,

ça ne nous rendra pas Julie et Melissa. J'interprète cet arrêt comme un message qu'on a voulu nous faire passer, un message très clair qui dit qu'un citoyen ne peut pas aller contre la Cour de cassation ». Entre-temps, les familles réunies ont écrit au Premier ministre, aux ministres de la Justice et de l'Intérieur. Ils exposent leur désarroi sur dix feuillets. « Ça bouge, mais ce n'est pas le grand bouleversement que nous attendions. Il faudrait aller plus loin et plus vite... ». Les parents devraient comprendre, aussi, que ce n'est parce que les successeurs du juge Connerotte, MM. Langlois et Gérard, ne font pas de bruit que rien ne se passe. Ça aussi, c'est un message. Gilbert Dupont

Van onze correspondent BRUSSEL, maandag

Bij graafwerkzaamheden rond de Dutroux-huizen in Jumet is gisteravond een derde put ontdekt, die naar een nog niet eerder bekende mijnschacht leidt. De Belgische politie heeft hoge verwachtingen van deze ontdekking, die volgde op bekendmaken van de vrouw van Dutroux, Michèle Martin.

Wellicht worden in deze tunnel nieuwe slachtoffers van Dutroux aangetroffen. Vandaag moet eerst nog wat modder worden opgeruimd en dan dalen grotonderzoekers af in de schacht.

Openbaar aanklager Michel Bourlet van het parket van Neufchâteau verklaarde gisteren op grond van de getuigenissen dat Dutroux de laatste gebruiker van de tunnel is geweest. De nieuwe schacht ligt vlak bij de overige twee die al eerder zonder enig succes geheel zijn uitgekamd.

Ondertussen overweegt Paul Marchal, de vader van de door de bende Dutroux vermoorde An (wier lijk eveneens in Jumet werd gevonden) een politieke partij op te richten om tegen kindermisbruik in België te strijden. Marchal, die de werkelijkheid steeds verder uit het oog verliest, wil dat de regering Dehaene opstapt als er niet snel nieuwe concrete wetten komen tegen kindermisbruik.

Politie: doorbraak in zaak-Dutroux

NYHM 16-12

BRUSSEL - De Belgische politie verwacht een doorbraak in de zaak rond de van kindermisbruik en moord verdachte Dutroux. Onderzoekers bekijken nu een put die gisteren is ontdekt in Jumet, de Zuid-Belgische plaats waar begin september de lijken van de ontvoerde tieners An en Eefje zijn gevonden.

De Rijkswacht sluit niet uit dat de schacht naar een oude mijntunnel leidt waarin Dutroux mogelijk slachtoffers verborgen hield. Openbaar aanklager Michel Bourlet uit Neufchâteau verklaarde zonder in details te treden, dat Dutroux de laatste gebruiker van de tunnel was.

Vandaag haalt de burgerbescherming de modder uit de put, waarna speleologen op onderzoek uitgaan. De schacht ligt vlak bij twee andere gaten die de autoriteiten zaterdag zonder succes lieten onderzoeken. Vlakbij loopt de tunnel die in oktober zonder resultaat is onderzocht. Aanklager Bour-

let bekeek gisteren de graafwerkzaamheden bij een steenen slakkenberg in een bos naast een oude kolenmijn. Hij verklaarde dat de vrijdag herovatte speuractie niet tot doel heeft lijken te vinden, maar hij sloot de vondst van slachtoffers niet uit. De Rijkswacht begon de nieuwe graafwerkzaamheden op grond van aanwijzingen van verscheidene verdachten in de zaak-Dutroux, onder anderen Marc Dutroux zelf en zijn vrouw Michèle Martin.

De vader van Dutroux-slachtoffer An, Paul Marchal, wil een politieke partij oprichten om tegen kindermisbruik in België te strijden. "Als premier Dehaene niet snel zorgt dat er concrete wetten komen zal zijn regering moeten opstappen en richten wij de Witte Partij op", zei Marchal in de Duitse krant Bild am Sonntag. De naam van de partij verwijst naar de Witte Mars, een grote demonstratie tegen de Belgische Justitie op 20 oktober in Brussel.

Advocaat vrij in zaak-Loubna

NEUFCHATEAU (belga) — Daniël Van Bossuyt, de advocaat van Jacques Genevois die zopas werd aangehouden in de verdwijningszaak van Loubna Benaïssa, werd gisteren door de speurders van Neufchâteau vrijgelaten.

Van Bossuyt verliet het justitiepaleis van Neufchâteau als een vrij man, zonder dat een aanklacht tegen hem werd weerhouden. De Brusselse advocaat was dinsdagavond opgepakt en door het parket van Neufchâteau op de rooster gelegd.

Dat gebeurde na de aanhouding van Jacques Genevois, voormalig tipgever van het inmiddels opgedoekte Bureau voor Criminele Informatie (BCI).

Genevois is hoofdverdachte in de ontvoering van Loubna. Een van de getuigenissen die hem een alibi bezorgden, is vals gebleken. Van Bossuyt had het bewuste getuigenis aan het gerecht overgemaakt.

STA 12.12.96

Geen spoor ^{NYHN 17-12}
zaak-Dutroux

CHARLEROI - De politie en burgerbescherming hebben gisteren tevergeefs gezocht naar nieuwe sporen in de zaak-Dutroux. Op het terrein van een verlaten mijn in Jumet, waar sinds vrijdag wordt gegraven, zijn twee afwateringsputten doorzocht, maar er zijn geen geheime bergplaatsen gevonden. De speurders hadden gisteren met de vondst van de derde mijnput hoop op het goede spoor te zitten. Een speleoloog daalde af in deze 30 meter diepe put. Hij moest tussentijds worden opgehaald omdat hij door gebrek aan zuurstof onwel werd. Hij trof geen verdachte zaken aan. Het onderzoeksteam wordt tot 150 man uitgebreid.

Politie vindt een mijngang

CHARLEROI/BRUSSEL - De Rijkswacht heeft gisteren een ingang gevonden in de oude kolenmijn St. Louis waar de bende van Marc Dutroux mogelijk de stoffelijke overschotten van enkele slachtoffers heeft verborgen. Het kan echter nog dagen duren voor agenten de mijn in gaan omdat die eerst moet worden gestut. Agenten en leden van de burgerbescherming zochten naar de ingang van een mijnschacht, die op 24 meter diepte zou liggen. De afgelopen dagen was zonder resultaat gezocht aan de andere kant van het mijnterrein. In oktober kamde de rijkswacht, zonder resultaat, al zorgvuldig een oude mijngang in het gebied uit. ^{NYHN 20-12}

Rijkswacht stelt opgravingen uit

JUMET - De graafwerkzaamheden naar lichamen van verdwenen kinderen in de mijn Saint-Louis in het Waalse Jumet zijn gisteravond voorlopig stopgezet. Door ijzel en onbegaanbaarheid van het terrein moest de civiele bescherming het werk voor drie dagen staken. Na de kerstdagen hervatten rijkswacht en hulpdiensten hun werkzaamheden. De bende van Marc Dutroux heeft er mogelijk stoffelijke overschotten verborgen. De rijkswacht heeft inmiddels een speciaal telefoonnummer ingesteld voor buurtbewoners die als kind rondom de mijn speelden. Het korps hoopt daarmee betrouwbare tips te krijgen over verborgen gangen.

'Een verwarmde bergplaats en een meisje voor Nihoul'

MOR 17.12.96

In Jumet start vandaag opnieuw zoekwerk in ondergrondse tunnels

De vroegere huurder van een van de huisjes in de Rue du Canal, het straatje aan de voet van de mijn in Jumet, zou in het midden van de jaren tachtig een ondergrondse bergplaats bij de mijn hebben ingericht om er meisjes in op te sluiten. Het gaat om Luc Kellner, een ex-schoonbroer van Claude Thirault, zo verklaarde Michelle Martin aan de speurders van Neufchâteau, die vandaag hun zoekwerk bij de mijn in Jumet hervatten. Martin verklaarde ook dat ze Dutroux hoorde zeggen dat hij 'een meisje nodig had voor Nihoul'.

BRUSSEL. EIGEN BERICHTGEVING

Michelle Martin, die zegt dat ze volledig wil meewerken aan het onderzoek, legde de getuigenissen af in september. Ze gaf zelfs een beschrijving van de kelder en zei

dat er misschien ook wapens te vinden waren. Ze vertelde dat ze voor het eerst over de bergplaats hoorde praten tijdens een autorit met Dutroux en Claude Thirault. Toen ze aan de voet van de mijn in Jumet voorbijreden zei Thirault aan Dutroux dat zijn ex-schoonbroer in deze buurt woon-

de en er in een mijnschacht "een verwarmde bergplaats had ingericht om meisjes in op te sluiten". Dat was enkele jaren geleden, toen Thirault nog een woning van Dutroux betrok in Montignies-sur-Sambre (bij Jumet) en als klusjesman werkte voor Dutroux. Thirault werd aanvankelijk verdacht van medeplichtigheid aan de ontvoering van jonge meisjes, maar na een maand vrijgelaten. Thirault, die opnieuw ondervraagd werd door de speurders, houdt zich vandaag op de vlakte als het over Kellner gaat. "Ik heb de man nauwelijks twee keer in mijn leven gezien," zegt hij nu. "Hij was een vriendje van mijn zus in het midden van de jaren tachtig. Toen woonde hij inderdaad in de Rue du Canal".

De verklaringen van Michelle Martin werden later aangevuld met andere, belangrijke getuigenissen die de speurders deden beslissen de graafwerken in Jumet te hervatten. Die begonnen met een huiszoeking in de bewuste huisjes in de Rue du Canal, een voormalig administratief centrum van de mijnmaatschappij. De vroegere huurder, Luc Kellner, woont nog steeds in Jumet en werd die dag door de rijkswacht urenlang ondervraagd over de bewuste bergplaats. De schroothandelaar werd echter weer op vrije voeten gesteld. In een interview met RTL beweerde hij gisteren dat niet hij, maar Dutroux er ooit een bergplaats had ingericht en dat Michelle Martin hem ooit de plek had aangewezen. Kellner toonde de speurders op zijn beurt de weg naar de bergplaats.

De geheime bergplaats bevond zich alleszins niet in de kelders van de huisjes in de Rue du Canal, zo stelden de speurders vast na een minutieuze inspectie, onder meer met radar.

Wel werd bij de huiszoekingen een aanzienlijke voorraad wapens in beslag genomen, waaronder een twintigtal karabijnen en pistolen en een duizendtal patronen. Eigenaar is de huidige bewoner, Leroy, die aangehouden werd toen bleek dat hij niet over de nodige vergunningen beschikte. Het is niet duidelijk of er een verband bestaat tussen de verdachte wapenvondst bij Leroy en de verklaringen van Michelle Martin over Kellner.

Martin liet in haar bekentnissen ook meermaals de naam van Nihoul vallen. Zo verklaarde ze dat ze Dutroux aan Michel Lelièvre hoorde zeggen "dat hij een meisje nodig had voor Nihoul". Het gesprek dateerde van mei vorig jaar, even voor de dertienjarige Sabine Dardenne in Kain verdween.

(AmB)

Lelièvre beticht van meer ontvoeringen

NEUFCHATEAU - Marc Dutroux, Michèle Martin, Michel Nihoul en Mikael Diakostavrianos zijn dinsdag voor de raadkamer van Neufchâteau verschenen. Michel Lelièvre was afwezig, want hij was reeds vrijdag 6 december verschenen.

Zijn tweede aanhoudingsmandaat in het dossier Dutroux-Nihoul werd met een maand verlengd. Dit laatste aanhoudingsmandaat heeft te maken met de ontvoering van An en Eefje en van Sabine Dardenne. Totnogtoe werd Michel Lelièvre enkel vervolgd wegens de ontvoering van Laetitia Delhez.

Enkel Mikael Diakostavrianos en Michel Nihoul vroegen gisteren om hun vrijlating. Michel Nihoul zei ondermeer dat hij het "spelletje stilaan flauw begon te vinden". Hij verweet de speurders ook hem gedurende tenminste één jaar in voorhechtenis te willen houden. De beslissing van de raadkamer wordt vandaag bekend gemaakt. ^{V.A. 11-12}

handelaar in Roux. Zijn bedrijf lag tussen de Caluwart-vijvers en het voormalige mijnencomplex Saint-Louis.

Weinstein knapte vaak klussen op voor Rochow. "Je kon hem altijd bellen, zelfs midden in de nacht". De uit het voormalige Oost-Duitsland afkomstige schroothandelaar werkte graag met de Fransman. "Hij leverde vakwerk af". Weinstein beschikte over een reeks diploma's, weet Rochow. "Waar Bernard geen verstand van had maakte hij zich eigen via cursussen in de avonden". In 1993 werkte Weinstein enige tijd met Rochow's zoon Pierre bij een bedrijf voor grondboringen in Fontaine-L'Évêque.

Rochow junior kon het eveneens goed vinden met de Fransman. Tot begin november vorig jaar. "Op een avond belde Weinstein op met de vraag of ik dringend wilde komen. Omdat hij nogal paniekerig klonk ben ik onmiddellijk in mijn auto gestapt en naar de rue Daubresse gereden. Samen met een vriend van mij. Bij binnenkomst, omstreeks 22 uur, zagen we een lijke Bernard die onder de invloed leek van drugs. Hij beschuldigde ons van de diefstal van een vrachtwagen van Marc Dutroux. Die verscheen even later, gewapend met een pistool. Dit duwde hij tegen mijn slaap. Vervolgens vuurde hij op de muur. Ik legde uit niets te maken te hebben met de diefstal. Uit vrees voor mijn leven vertelde ik hem dat ik een afspraak had met mijn vriendin in Waterloo. Zij wist waar ik was en zou de politie waarschuwen als ik niet kwam opdagen. Daarop vertrok Weinstein naar Waterloo. Hij lokte mijn vriendin mee onder het mom dat mij iets ergs was overkomen. Na hun terugkeer werden wij drieën gekneveld en dwong Dutroux ons tabletten rohypnol te slikken. De volgende morgen werd ik wakker in het ziekenhuis".

Spoorloos

Rochow's redding bleek achteraf zijn vriendin te zijn geweest. "Zij spuwde de pillen ongemerkt uit en hield zich slapende. Na een minuut of tien begon Dutroux haar te betasten. Tot een verkrachting kwam het niet. Toen Weinstein en Dutroux weg waren, vluchtte zij en waarschuwde de politie. Die bevrijdde ons". Weinstein zag Pierre na de bewuste avond nooit meer. "Mijn vader is enkele dagen later nog eens gaan kijken in de rue Daubresse. Bernard bleek spoorloos verdwenen". Rochow junior vraagt zich nog altijd af wat Weinstein destijds bezielde. "Hij leek wel bezeten door een of andere duistere kracht". (CN)

TÉMOIGNAGES LOH 17.12.96 Des faits qui se vérifient

BRUXELLES - Vendredi passé, Michel Nihoul, interrogé à Bruxelles par la brigade nationale de la PJ, était confronté, derrière une vitre sans tain, à trois groupes distincts de témoins l'accusant d'agissements suspects (tentatives d'enlèvement, enfants photographiés). Nous pouvons annoncer que deux des trois séries de témoignages se sont avérées positives, sauf pour Nihoul qui, lui, persiste à nier.

On s'interrogeait sur la sexualité du Bruxellois. Partouzeur, oui! Mais pédophile? Ce dernier a été confronté aux déclarations d'un jeune Hutois qui affirme avoir été loué à des pédophiles par son proxénète, Guy Focant, de Huy, un pédophile notoire. Le jeune garçon désigne Nihoul parmi ses clients. La victime ne fournissant aucune date précise, Nihoul ne peut produire d'alibi.

Le Grec mentait

Il est de plus en plus manifeste que Dutroux et Nihoul formaient une seule bande, ce qui n'empêchait pas Nihoul d'avoir des activités. Il est établi que Nihoul fréquentait Dutroux, Michelle Martin, Michel Lelièvre et même le grec Michael Diakostavrianos. Les deux hommes avaient toujours nié, mais leurs démentis sont battus en brèche. Diakostavrianos a récemment admis avoir rencontré Nihoul une seule fois, dans le cadre d'une expertise immobilière. La brigade nationale de la PJ a pu démontrer que le Grec mentait.

L'expertise s'était prétendument déroulée le 26 juillet 1996. Or, les enquêteurs savent que ce jour-là, le Grec fut convoqué à la

police de Charleroi pour des problèmes de papier. Le Grec ayant quitté le commissariat, le verbalisant s'était souvenu qu'il avait oublié de lui poser une question. Le policier recontacta le Grec par GSM, lui demandant de repasser dans son bureau. Diakostavrianos accepta de bon gré. Les policiers l'ont vu revenir en van, accompagné d'un second homme. Ce second homme, les policiers sont formels, n'était autre que... Michel Nihoul.

Les enquêteurs cherchent à présent à vérifier si le véhicule n'a pas servi à enlever des enfants ou à faire des repérages.

Gil.

L'état se resserre autour de Nihoul. (Ph. Way Press)

'Weinstein had twee gezichten'

STA 10.12.96

COURCELLES - Bernard Weinstein, de vermoorde handlager van Marc Dutroux, was in het begin van de jaren negentig een graag geziene gast in het schroothandel-milieu. De vakman bezocht regelmatig een

male jongen". Volgens Rochow's zoon Pierre (25) had Weinstein twee gezichten.

Peter Rochow hoorde de naam Weinstein voor het eerst in 1991. "Toen kocht hij het houten huis in de rue Dau-

bresse in Jumet". De verkoper was een mecanicien die regelmatig over de vloer kwam bij Rochow. Een gemeenschappelijke kennis bleek een schroot-

Verdachte in zedenzaak gestraft voor oplichting

Van onze correspondent
Jos Klaassen
 BRUSSEL

De Brusselse rechtbank heeft maandag een van de hoofdverdachten in de affaire-Dutroux, Michel Nihoul, veroordeeld tot drie jaar gevangenis wegens oplichting, verduistering, frauduleus bankroet en het uitschrijven van ongedekte cheques. De 55-jarige Nihoul had met drie medeplichtigen voor ongeveer drie miljoen gulden aan franken verduisterd, die zij 'voor hongerend Afrika' hadden ingezameld.

Zijn medeplichtige Emile Robyn kreeg vijftien maanden gevangenisstraf, waarvan twaalf voorwaardelijk. Diens echtgenote kreeg vier maanden voorwaardelijk, en de partner van Nihoul, Marleen De Cokere, werd ontslagen van rechtsvervolging, omdat haar aandeel in de oplichting verjaard is.

Nihoul en zijn medeplichtigen hadden in juli 1974 de stichting SOS Sahel opgericht. Doel was de honger in de Sahel te bestrijden. In 1975 werden de eerste geldinzamelingsacties gehouden. Maatschappelijke zetel van de stichting werd het adres van Emile Robyn.

Tijdens de eerste veertien jaar zamelde SOS Sahel 93 miljoen frank

(ruim vijf miljoen gulden) in. In januari 1989 kreeg de justitie een anonieme tip: voorzitter Robyn van de stichting zou het geld verduisteren. Robyn werd gearresteerd. Hij zou met een deel van het ingezamelde geld een auto hebben gekocht. Ook zou hij zijn woning hebben laten verbouwen.

De rechtbank achtte de oplichting en verduistering bewezen op basis van verklaringen van een tiental getuigen, die in België en in Burkina Faso voor Robyn hadden gewerkt. Volgens hen waren er miljoenen frank verduisterd. De procureur des konings sprak van vijftig miljoen frank.

De rechtbank veroordeelde het optreden van Nihoul en Robyn: 'Het vertrouwen van vijftienduizend schenkers werd beschaamd. Dit moet bestraft worden om andere oplichters in deze kwetsbare sector af te schrikken.' Michel Nihoul achtten de rechters schuldig aan de verduistering van vijf miljoen frank (275 duizend gulden).

Nihoul had valse documenten vervaardigd, waarmee hij de gulle gevers had wijs gemaakt dat het geld gebruikt werd voor de strijd tegen de honger in de Sahel. Ook had hij valse rekeningen opge maakt. Deze 'frauduleuze manoeuvres' had hij ondernomen om geld

te krijgen dat nooit bestemd is geweest voor humanitaire doeleinden. De Generale Bank raakte 271 duizend frank kwijt.

Ter verdediging van Nihoul voerde Frédéric Clément de Cléty aan dat zijn cliënt op alle zittingen van het proces aanwezig was geweest. Hij had 'het gerecht dus nooit proberen te ontlopen'. Volgens de advocaat had hij net zo goed zich bij verstek kunnen laten veroordelen om vervolgens verzet aan te tekenen. 'Die mogelijkheid had hij. Maar hij heeft er geen gebruik van gemaakt omdat hij een loyale man is die geen zin heeft België te verlaten om de eenvoudige reden dat hij zijn vrouw en kinderen nooit in de steek zal laten.'

Nihouls andere advocaat, Virginie Baranyanka, waarschuwde de rechtbank: 'Als u de onmiddellijke arrestatie beveelt, moet u weten dat Michel Nihoul in het kader van het dossier-Neufchateau (affaire-Dutroux, red.) vrijgelaten zal worden.' Zij wil dat het overleg in de raadkamer van Neufchateau openbaar wordt. 'Wij willen dat de publieke opinie weet dat hij sinds zes maanden voor niets vastgehouden wordt. Iedereen zal dan kunnen horen en zien dat hem niets verweten kan worden in het kader van het dossier-Neufchateau.'

Leugens en confrontaties overheersen in commissie

Belga SVA 20.12.96

BRUSSEL - Adjutant Jean Lesage hing de commissie woensdagavond een diametraal tegengesteld beeld op over de contacten tussen "zijn" ploeg rijkswachtspuurders enerzijds en onderzoeksrechter Doutrève en leider van het onderzoek, commissaris Lamoque anderzijds. Volgens Lesage, die in Grèce Hollogne zelf de gevoelige informatie over Dutroux als potentiële verdachte behandelde, heeft hij de onderzoeksrechter hierover in veel duidelijker termen ingelicht dan zij in haar getuigenis van dinsdag had laten doorschemeren.

Gezien deze tegenspraak besliste commissievoorzitter Verwilghen de magistraten op te vorderen voor een confrontatie even na 23 uur. Onderzoeks-

rechter Doutrève en adjutant Lesage weken geen millimeter van hun standpunt af. De eerste hield vol dat zij slechts een enkele maal oppervlakkig -op de coördinatievergadering van 16 augustus '95- over het bestaan van de Dutroux-piste was ingelicht, zonder enige verwijzing naar de antecedenten van de man. Ze sprak ook tegen dat zoals Lesage volhoudt, ze ooit zou hebben laten blijken "dat ze niet warm liep voor deze piste".

Bovendien gaf de onderzoeksrechter een tegengestelde versie over de schrapping van de zinsnede (op 20 augustus van dit jaar) waarin de speurders van de BOB hadden gesteld dat Luik op de hoogte was van een piste Dutroux "die betrekking had op de verdwijning

van Julie en Melissa". Doutrève liet dit laatste schrappen: "omdat dit haar dood kon betekenen", zo zou ze destijds zelf tegen Lesage hebben gezegd.

Doutrewe beweert nu dat ze de zinsnede liet schrappen omdat ze uiterst nadelig uitviel voor de rijkswacht en niet voor haar zelf, gezien zij nooit terdage was geïnformeerd over de piste Dutroux.

Voorzitter Verwilghen kon toen niets anders dan vaststellen dat één van beide getuigen manifest loog en liet daarop Gilot en commissaris Lamoque oproepen. Dit leverde niets nieuws op.

Na een laatste confrontatie op vraag van Doutrève besloot voorzitter Verwilghen de vergadering zonder commentaar. Wordt vervolgd begin januari.

• **Martine Doutrève.** Onderzoeksrechter Martine Doutrève van Luik lag zwaar onder vuur bij de ontdekking van de lichaampjes van Julie en Mélissa. Ze greep haar getuigenis voor de commissie aan om hard naar de rijkswacht uit te halen. Ze liet een ongenaakbare, koude indruk, maar heeft een sterke verdediging opgebouwd, vooral door te verwijzen naar de flats van de rijkswacht en de informatie die adjutant Lesage achterhield. Professor Fijnaut gaat na of ze zelf geen stekken heeft laten vallen.

• **Jean Lesage.** Adjutant Jean Lesage van de BOB in Seraing is de tegenstander van Doutrève. Hij beweert geen enkele informatie te hebben achtergehouden. Lesage begon zijn verhoor vastberaden, maar zijn verdediging verzwakte na de vragen van de commissieleden. Hij beschuldigt de rijkswacht van Charleroi ervan het "geval" Dutroux naar Luik te hebben willen afschuiven, omdat Charleroi zelf er geen raad mee wist.

• **Daniel Lamoque.** Commissaris Daniel Lamoque van de gerechtelijke politie in Luik leidde het speurdersteam dat opheldering had moeten brengen in de verdwijning van Julie en Mélissa. Hij is geen leidersfiguur en had zijn troepen duidelijk niet in de hand. Hij denkt dat de rijkswacht de ontvoering zelf wou oplossen buiten zijn weten, en dit tot eigen eer en glorie.

• **René Michaux.** Opperwachtmeester René Michaux van de BOB van Charleroi is waarschijnlijk een van de meest getraumatiseerde speurders in de zaak Julie en Mélissa. Michaux doorzocht de kelder van Dutroux huis in Marcinelle, waar op dat ogenblik Julie en Mélissa waren opgesloten. Hij hoorde zelfs de gedempte stemmen van kinderen, maar vond de geheime bergplaats niet. Hij ging ervan uit dat de bergplaats een waterservois was.

• **Christophe Pettens.** Wachtmeester Christophe Pettens van de rijkswachtbrigade in Charleroi is de rijkswachter aan wie de tipgevers al in de zomer van 1995 voldoende informatie hadden bezorgd om de ontvoering van Julie en Mélissa op te helderen. Pettens en zijn collega Didier Bouvy waren ervan overtuigd dat Dutroux verdachte nummer een hoorde te zijn. Ook hij is erg aangegrepen door de affaire. Achter gesloten deuren heeft hij zijn hart gelucht bij de commissie-Dutroux.

• **Thierry Marchandise.** Procureur des konings Thierry Marchandise van Charleroi is ervan overtuigd dat de rijkswacht een spelletje heeft gespeeld met het leven van Julie en Mélissa om zelf te scoren bij de politiek en de publieke opinie. Achter gesloten deuren maakte hij de commissie zeven punten over die de rijkswacht achter hield.

Twee rechters uit Luik met dood bedreigd

Van onze correspondent
Peter de Graaf
 BRUSSEL

De Luikse onderzoeksrechters Martine Doutrève en Véronique Ancia zijn met de dood bedreigd. Een anonieme beller die beweerde te spreken namens de groep 'La Gagoule' (de bivakmuts) verklaarde woensdagmiddag tegenover de Franstalige radioredactie van de RTBF dat de dagen van beide rechters zijn geteld.

Maandag was op het Paleis van Justitie in Luik al een brief binnengekomen, ondertekend door 'le justicier' (hij die het recht voltrekt), waarin Doutrève met de dood wordt bedreigd. De anonieme schrijver beweert deel uit te maken van 'een groep rijkswachters'.

Hij schrijft dat Doutrève zal worden geëxecuteerd en dat haar huis 'samen met haar hele gezin zal worden opgeblazen'. Justitie en politie nemen het dreigement serieus. De onderzoeksrechter en haar gezin genieten sinds maandag permanente bewaking. Het Luikse parket is een onderzoek begonnen naar de afzender of -zenders van de dreigementen.

De generale staf van de rijkswacht heeft 'volledige samenwerking' toegezegd met dat onderzoek. Ze veroordeelt de dreigementen en betwijfelt of die werkelijk uit de hoek van de rijkswacht komen.

Doutrewe was belast met het onderzoek naar de verdwijning van Julie en Mélissa. Haar wordt ernstige nalatigheid verweten. Een week na de verdwijning van de twee Waalse meisjes medio vorig jaar ging Doutrève met vakantie. Zij zou hebben nagelaten het dossier fatsoenlijk over te dragen aan een collega, waardoor het onderzoek wekenlang feitelijk stil lag.

Ook bestaat er grote verwarring over de communicatie tussen de rijkswacht en de Luikse justitie tijdens het onderzoek. De rijkswacht had belangrijke tips over de mogelijke betrokkenheid van Marc Dutroux binnengekregen en zegt die te hebben overgedragen aan justitie. Doutrève beweert die informatie echter nooit ontvangen te hebben.

Beide partijen hebben hun visie op de gebeurtenissen onlangs uitgedragen voor de speciale kamercommissie die onderzoek doet naar de affaire-Dutroux. Volgens commissievoorzitter Verwilghen kunnen de tegenstrijdige verklaringen niet anders betekenen dan dat óf de verhoorde rijkswachters óf onderzoeksrechter Doutrève meened hebben gepleegd.

De Luikse justitie ligt al maanden zwaar onder vuur. Behalve het gebrekkige onderzoek naar de vermis-

LUIK, 27 DEC. Bij de Belgische justitie in Luik zijn anonieme doodsbereidingen binnengekomen aan het adres van de onderzoeksrechters Doutrève en Ancia. Doutrève leidde tot augustus dit jaar het onderzoek naar de verdwijning van de meisjes Julie en Mélissa. Zij heeft onlangs tegenover een speciale Kamercommissie geklaagd dat ze door de rijkswacht nauwelijks was geïnformeerd over de activiteiten van Dutroux, die Julie en Mélissa zou hebben misbruikt en laten verhongeren. Justitie in Luik maakte eergisteren bekend dat Doutrève en haar gezin maandag zijn bedreigd door iemand die zei te spreken namens een groep rijkswachters. De familie Doutrève staat sinds maandag onder permanente bewaking.

Woensdag kwam bij justitie in Luik ook een telefonische melding binnen van een onbekende die zei te bellen namens de groepering 'La Gagoule' (de bivakmuts) en zowel Doutrève als Ancia be-

te meisjes Julie en Mélissa, die pas negen maanden na hun ontvoering van uitputting en ontbering stierven in de lugubere kerker van Dutroux, verdient ook de zaak-Cools geen schoonheidsprijs.

Pas enige maanden geleden wist onderzoeksrechter Ancia een doorbraak te forceren in het onderzoek naar de moord op de Luikse politicus André Cools in juli 1991. Zij hield afgelopen september dezelfde verdachten aan die twee jaar geleden wegens gebrek aan bewijs waren vrijgelaten.

Koning Albert II heeft in zijn kersttoespraak uitdrukkelijk gerefereerd aan de schokkende gebeurtenissen die België het afgelopen halfjaar in hun greep hebben gehouden. 'Dit jaar ervaren we allen een intens verdriet dat maar niet genezen wil', zei hij. 'Het beeld van Julie en Mélissa, van An en Eefje, van Elisabeth, van Loubna Benaissa en van vele andere verdwenen kinderen kunnen we niet vergeten. De nationale tragedie blijft ons aangrijpen.'

Het staatshoofd sprak de hoop uit dat België lering zal trekken uit de tragische gebeurtenissen. Hij schetste de contouren van 'een grondig vernieuwde samenleving'. Kinderen moeten waardig en veilig kunnen leven. De koning wenst ook een land waarin migrantenfamilies volledig in de samenleving zijn geïntegreerd. En: 'Wij verlangen naar een gerecht dat menselijker is en efficiënter werkt.'

Volgens koning Albert staat de Witte Mars van 20 oktober aan de basis van deze nieuwe samenleving. Hij waarschuwde echter ook voor de uitwassen van de zucht naar gerechtigheid. 'Het geheim van het onderzoek moet worden gerespecteerd', aldus de koning. Hij zette zich nadrukkelijk af tegen 'extremisme en loze beschuldigingen'.

De graafwerkzaamheden naar sporen van verdwenen kinderen in de mijn Saint-Louis in Jumet (nabij Charleroi) hebben na elf dagen nog steeds geen resultaat opgeleverd. Justitie vermoedt dat de bende van Dutroux de oude mijn gebruikte om kinderen gevangen te houden. Dutroux en zijn vrouw Michèle Martin zouden aanwijzingen in die richting hebben gegeven.

Volgens La Dernière Heure heeft Martin aan de onderzoekers gezegd dat een inwoner van Jumet destijds had ingericht 'om er meisjes te verborgen in afwachting van hun overbrenging naar Marokko'. De echtgenote van Dutroux zou hebben besloten om volledig met het onderzoek mee te werken en alles op te biechten.

Met Kerstmis is de speurtocht in Jumet even gestaakt; vandaag worden de werkzaamheden hervat.

dreigde. Ancia maakte vorig jaar naam als onderzoeksrechter in het Agusta-schandaal. Deze corruptie-affaire rond de aanschaf van 48 Italiaanse Agusta-helikopters door het Belgische leger leidde uiteindelijk tot het vertrek van Willy Claes als secretaris-generaal van de NAVO.

Rijkswacht, politie en leden van de burgerbescherming zijn vanochtend in het Waalse Jumet begonnen aan het laatste deel van het onderzoek van een oude mijn waar Marc Dutroux mogelijk kinderen verborgen heeft gehouden. Het onderzoek spitst zich toe op een betonnen kelder.

De Belgische koning, Albert II, heeft in zijn kersttoespraak opgeroepen tot een verandering van de maatschappij, een verbetering van de Belgische justitie en de overheid en een "nieuwe vorm van verantwoordelijk burgerschap". Hij refereerde daarbij aan de dood van Julie en Mélissa, die hij een "nationale tragedie" noemde. (AFP, AP)

LUIK - De Luikse justitie heeft anonieme doodsb bedreigingen ontvangen aan het adres van de onderzoeksrechters Martine Doutrève en Véronique Anca. Het gaat om zowel telefonische als schriftelijke meldingen. Doutrève trad tot augustus dit jaar op als hoofdverantwoordelijke in het onderzoek naar de vermissing van de door Marc Dutroux ontvoerde en doodgehongerde meisjes Julie en Mélissa.

Anca maakte vorig jaar naam als onderzoeksrechter in het Agusta-schandaal. Deze corruptie-affaire rond de aanschaf van 48 Italiaanse Agusta-helikopters

Onderzoeksrechters in Luik met dood bedreigd

PAR 27-12

door het Belgische leger leidde uiteindelijk tot het vertrek van Willy Claes als secretaris-generaal van de Navo.

Na de bedreigingen aan het adres van Doutrève en haar gezin, die maandag al binnenkwamen, staat de hele familie onder permanente bewaking. Justitie maakte het nieuws pas eerste

kerstdag bekend. Woensdag kwam ook nog een telefonische melding binnen van een onbekende die zei te bellen namens de groepering 'La Cagoule' (de bivakmuts) en die zowel Doutrève als Anca met de dood bedreigde.

Doutrève werd maandag bedreigd door iemand die zei te

spreken namens een groep rijkswachters. Hij zei de rechter en haar gezin te zullen executeren. Doutrève klaagde onlangs tegenover een speciale kamercommissie over het feit dat ze door de rijkswacht nauwelijks was geïnformeerd over de activiteiten van Dutroux.

Volgens de liberaal Verwilgen,

voorzitter van de speciale kamercommissie die het onderzoek naar de zaak-Dutroux in kaart moet brengen, hebben of Doutrève of verschillende rijkswachters bij hun verhoor door de Kamer meened gepleegd.

De leiding van de rijkswacht heeft haar volledige medewerking toegezegd bij de bescherming van Doutrève en bij het onderzoek naar de bedreigingen. Zij ontkent voornamelijk de betrokkenheid van rijkswachters bij de bedreigingen.

Volgens justitiemedewerkers komen wel vaker anonieme doodsb bedreigingen aan het adres van magistraten binnen. (ANP)

Sabine en Laetitia verwerken gruwelen van Marc Dutroux

Nancy VANDEBROEK BVA 24-12

BERTRIX - De kleine, knusse huiskamer van Patricia Martin en haar vier kinderen Delhez staat vol foto's. Op de schoorsteen, aan de muur, op elke kast prijken familiefoto's met lachende gezichten van Sophie, Laetitia, Emily en Emillien.

De jongste weken zijn er vele fotokadertjes bijgezet, vooral van dochter Laetitia die op 25 november jl. 15 jaar is geworden. Het zijn in huis genomen foto's van een breedlachende Laetitia samen met een voorzichtig glimlachende Sabine Dardenne.

Een beeld van de vijftiende augustus, de dag dat Laetitia en Sabine na respectievelijk zes dagen en tweehalve maand opsluiting bevrijd werden, is er niet. Elke herinnering aan die periode is - bewust? - uit de huiskamer geweerd. Er is geen enkel beeld van Laetitia met Bourlet en Connerotte op het spaghettifeest dat het hele land in rep en roer zou zetten. Nergens herinnert een foto aan de honderdduizenden die, met beide meisjes mee aan het hoofd van de stoet, tijdens de historische Witte Mars door Brussel trokken.

De sfeer in huis kan vergeleken worden met de ontbrekende foto's. Over alles kan gepraat worden, slechts die dagen en weken uit de grauwe zomer van dit jaar zijn taboe. Niet één keer valt de naam Dutroux of van één van zijn kompanen. Niet één keer wordt gesproken over de huizen van de gruwel in Marcinelle, Sars-La-Buissière of Jumet. De familie mijdt de woorden collectief. Laetitia kijkt star voor zich uit als er ook maar één woord valt dat het gesprek in een bepaalde richting zou kunnen duwen.

Laetitia praat wel over de chinchilla en de hamstertjes in huis, over haar studies en haar danses. Haar jongere zusje en broertje leiden voortdurend de aandacht van haar af. Dat bedoelde wellicht moeder Patricia toen ze voor de afspraak had gezegd dat Laetitia goed omringd, afgeschermd wordt.

Het begint allemaal op de avond van Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaart. Rond de klok van zeven op die feestdag van de heiligenkalender worden Laetitia Delhez en Sabine Dardenne levend teruggevonden in de kille betonnen kelderbunker aan de Chaussée de Philippeville in Marcinelle.

De meisjes hebben daar opgesloten gezeten in de kelder van een huis, eigendom van Marc Dutroux en zijn vrouw Michèle Martin. Drie

dagen eerder zijn die twee opgepakt. Getuigen hebben hun bestelwagen en een deel van de nummerplaat gezien aan het zwembad van Bertrix waar Laetitia op de avond van vrijdag 9 augustus spoorloos verdwenen is.

Ik zal u twee meisjes geven, had Dutroux gezegd bij zijn arrestatie. Hij bedoelt Laetitia, sinds een week in zijn privé-kerker, en het Doornikse meisje Sabine. Die heeft hij gekidnapte op 28 mei in Kain bij Doornik terwijl het meisje op de fiets naar school rijdt.

Laetitia, uit het Waalse Bertrix, is op een vrijdagavond in augustus, de week voor 15 augustus, gaan zwemmen in het stedelijke zwembad op nog geen kilometer afstand van het huis van het gezin Delhez.

De twee meisjes zijn vastgehouden in een kleine bergplaats, in een cel, 80 cm breed, 2 m lang en amper 1m60 hoog. Laetitia, 1m62 groot, heeft op geen enkel moment van haar gevangenschap ook maar even kunnen rechtstaan.

Net als de ouders van andere verdwenen meisjes put het hele land dat zonnige zomerweekend hoop uit het stralende gezicht van de bevrijde Laetitia het meisjes dat - net op tijd uit de gruwelkelder van Dutroux is bevrijd.

In deze zaak vol onverwachte, macabere sporen en verborgen tunnels, zou iedereen haast vergeten dat er in het prille begin ook goed nieuws is geweest, nu al vier maanden geleden.

De overlevenden, Laetitia en Sabine, zijn zo goed als uit het nieuws verdwenen. Alleen hun familie en vrienden weten hoe zwaar ze zijn gekwetst. De eerste vreugde om de ontsnapping uit de klauwen van Dutroux is weg, heeft plaats gemaakt voor het felle verdriet over het lot van Julie en Mélissa, An en Eefje, voor de moeizame verwerking van wat ze zelf aan trauma's hebben doorleefd.

Bunker

De bidprentjes van de vermoorde meisjes zijn prominent aanwezig in de huiskamer van het gezinnetje van Patricia Martin. Vooral het bidprentje van Eefje, gemaakt door Eefjes moeder, neemt een centrale plaats in op de schoorsteen. Het kaartje staat ingekaderd tussen twee porseleinen popjes. Moeder Patricia houdt er overigens een hele collectie porseleinen poppen op na.

Het is zondagmorgen in Bertrix, een rustig stadje in de provincie Luxemburg. In de kleine witte arbeiderswoning aan de rue du Docteur Lifrange gonst het van bedrijvigheid. Moeder Patricia heeft enkele minuten eerder de deur opengezwierd, het welkom is allerhartelijkst: Joyeux Noël met een kus voor de vreemdelingen die de rustige huiselijke tafereelen op zondagvoormiddag komen verstoren. Laetitia is nog maar pas uit bed, loopt nog met slaapoogjes rond in haar overall-pyjama.

Het beeld van deze Laetitia roept ongewild beelden op van haar verblijf in de gruwelkelder van Marc Dutroux. Een dag na haar bevrijding vertelde Patricia Martin, hoe Sabine en Laetitia slapen op een dunne matras. De ruimte tussen

de planken was zo dun dat de meisjes bijna op elkaar lagen. De cel waarin ze zaten opgesloten, had geen venster en geen verlichting van buitenaf. De gevangenis was dag en nacht verlicht met een lamp die ofwel hel, normaal of zwak scheen.

Laetitia en Sabine hadden geen tijdsbesef meer, zei Patricia Martin toen. Geen mogelijkheid om dag en nacht te onderscheiden.

Snoepjes

Alles in de huiskamer van het gezinnetje van Patricia Martin roept de sfeer van kerstmis op: flikkerende lampjes en bonte kerstballen in de den, tientallen pakjes eronder, een zingende kerstman tegen de muur en de zelfgemaakte kerststukken.

Kerstmis viert het gezinnetje in huis, wat er op tafel komt moet een verrassing blijven en ook wat er in de pakjes zit.

Patricia Martin en haar dochter Sophie maken alle kerststukken zelf, Sophie biedt ze dit jaar te koop aan op de kerstmarkt in Bertrix.

Moeder Martin: "Vorig jaar heb ik heel wat kerststukken gemaakt en verkocht. Met de opbrengst zijn Laetitia en haar toenmalige klasgenootjes op schoolreis kunnen gaan naar zee."

Maakte moeder Martin vorig jaar veel kerstgeschenken voor anderen, dit jaar komen net als rond de Sinterklaasperiode en de verjaardag van Laetitia, weer bergen wenskaarten en geschenkenjes toe. Het is ongeloflijk. We krijgen vanalles toegestuurd, ook nog omslagen waarin geld is gestopt. De solidariteit is enorm, zegt Patricia Martin.

Laetitia voelt er niet veel voor om haar moeder te helpen aan het kerstdiner. Het enige dat ik zou kunnen maken is macaroni, maar dan zou ik de saus ook nog moeten gaan kopen, lacht ze verontschuldigend.

Zusje Emily en broertje Emillien hebben het woord eten horen vallen en komen gul aanzetten met snoepjes voor de gasten.

Telefoontjes

Met eten moest Laetitia zuinig omspringen tijdens haar gevangenschap. Zelf en Sabine kregen enkel het hoogstnodige, en dan nog niet eens elke dag. Dutroux gaf hen brood dat snel beschimmeld raakte, wat koekjes en een zeldzame keer een appel of een clementijntje. In hun cel schoof hij hen ook een kaartspel en een computerspelletje toe.

Laetitia praat er niet meer over. Sinds haar thuiskomst heeft ze nooit veel losgelaten over haar gevangenschap. In het begin voerde ze elke dag lange gesprekken met Sabine, maar ook dat is stilaan afgenomen. Ik moet altijd zelf het initiatief nemen, zegt Laetitia. Anders hoor ik helemaal niets meer van Sabine.

De telefoonrekening hoeft moeder Patricia niet te betalen. Ik heb de belofte dat ik geen telefoonrekening moet betalen tot aan het einde van dit jaar. Ook ik telefoneer heel wat rond, heb behoefte om het geleden leed te delen.

Topmagistraat België stapt op

BERGEN - Georges Demanet, procureur-generaal bij het Hof van Beroep in de Belgische stad Bergen, neemt ontslag. Dat melden vandaag diverse Waalse dagbladen. De 62-jarige Demanet raakte in september in opspraak nadat was gebleken dat hij zijn zoon de hand boven het hoofd had gehouden in een autozwendelzaak. Deze zaak kwam aan het licht in het onderzoek naar een grote bende autodieven, waarbij Marc Dutroux optrad als tipgever voor justitie in Charleroi. De gerechtelijke politie in Charleroi zou Dutroux wegens zijn rol als tipgever ook de hand boven het hoofd hebben gehouden in zedenzaken. Ook daardoor kreeg Demanet kritiek.

De dagen dat Laetitia niet op school zit, kijkt ze voornamelijk naar de televisie. Naast het toestel staat een rek met tientallen kindervideo's van voornamelijk Walt Disney. Een andere hobby van haar is sinds kort het verzamelen van sleutelhangers. Ik heb er nog maar een twintigtal. Omdat ik ermee begonnen ben, verzamelt nu ook Emillien sleutelhangers. Dat maakt het wat moeilijker.

Sinds kort is Laetitia gestopt met haar hobby, karate. Ze had een blauwe band. Ik heb de sport opgegeven omdat ik nu balletles volg. De dansles valt op dezelfde dag dan de training van karate.

Op 5 september, twee dagen na het begin van het schooljaar en twintig dagen na haar vrijlating, is Laetitia samen met alle kinderen terug naar school gegaan in Bertrix. Korte tijd later is ze van school veranderd, ingeschreven in het nabijgelegen Libramont. Ze volgt er schoolheidszorg en haartooi.

Ik ga maar twee dagen per week naar school; vertelt Laetitia. Op dinsdag en op donderdag's. Dinsdags word ik opgehaald door één van mijn leerkrachten, de andere dag word ik per auto gebracht. Haartooi zegt me niet zoveel, schoolheidszorg wel. Ik moet nog drie jaar schoollopen en dan hoop ik er mijn beroep van te maken.

Zaak-Dutroux slaat een bres naar donkerste zijde van maatschappij

GVA 24.12.96

Désirée De Poot

BRUSSEL - Al weken sijpelt het nieuws van een andere onderzoekspiste doorheen krantenartikels en televisiebeelden. Een piste die wijst op satanisch misbruik van kinderen. Groepen volwassenen die zich bezighouden met satanische rituelen en die daarvoor kinderen misbruiken en zelfs zouden ombrengen. Fabeltjes of waarheid? De huiszoekingen van zaterdag wijzen er alleszins op dat zelfs de speurders een satanische zoektocht zijn gestart.

Weken geleden al liet Dirk Van Marcke, een psychotherapeut uit het Leuvense, uitschijnen dat vermoedelijk één procent van de Belgische bevolking slachtoffer is geweest van traumatisch misbruik. Binnen die procent zit een fractie dat ook slachtoffer is van satanisch misbruik. Slachtoffers van schijnoffers of zelfs van satanische moorden. Mensen die vroeger nooit met hun getuigenis naar voor zijn gekomen. Of, als ze er al mee voor de dag kwamen, vierkant werden uitgelachen of letterlijk naar het land van de psychiatrie verwezen. De zaak-Dutroux heeft echter een bres geslagen. "Een bres die de meest donkere zijde van onze maatschappij naar voor zal brengen. Een kant waar niemand eigenlijk iets van wil horen", klinkt het.

Satanisch misbruik is niet nieuw. Alleen werd het tot nog toe amper vervolgd. Er zijn getuigen van zwarte missen, ritueel misbruik en georganiseerd

sadistisch misbruik met kinderen in de hoofdrol. In de zaak CRIES, midden de jaren '80, werd bekend dat moeders hun kleine minderjarige kinderen uitleenden voor de perverse gedragingen van volwassenen. In de zaak van de Roze Balletten liet men uitschijnen dat er 'bizarre dingen' gebeurden met kleine kinderen. Maar bewijzen vond men niet, de Roze Balletten werden uiteindelijk afgedaan als een gigantische fabel. Alles eindigde met een sissers of werd gecatalogeerd onder pedofilie. Ook in Nederland liep een grootschalig onderzoek in 1993 vast. Zelfs een speciaal opgerichte onderzoekscommissie vond "onvoldoende bewijs".

Psychotherapeuten kennen het fenomeen van satanisch misbruik echter al te goed van

uit hun praktijk. Mensen die lijden aan dissociatieve stoornissen (ook wel meervoudige persoonlijkheid genoemd) laten soms door een van hun vele persoonlijkheden die duistere kant naar boven komen.

Wordt er in België amper over satanisch misbruik gesproken, laat staan dat er onderzoek naar gebeurt, dan is satanisch misbruik al jarenlang het onderwerp van grote onderzoeksprojecten in Amerika. Eind de jaren '80 was er een ware 'heksenjacht'. Hoe groter de media-belangstelling, hoe meer schadeclaims er binnenkwamen van slachtoffers van satanisch misbruik. In zoverre dat "sommige advocaten hun cliënten voorgedrukte formulieren gaven waarop de beschuldigingen van verkrachting, marteling (...) en ri-

tuëel misbruik al gespecificeerd zijn", beweert de Amerikaanse journalist Lawrence Wright die zich jarenlang met de studie van satanisch misbruik heeft bezighouden.

In feite werd er in Amerika tijdens de laatste tien jaar slechts één, maar wel een enorme, zaak van werkelijk satanisch misbruik ontmaskerd. Dat was toen in 1989 in het Mexicaanse grensplaatsje Matamoros dertien vermist kinderen werden opgegraven.

De Matamoros-sekte was een combinatie van hekserij en Afro-Caraïbische godsdiensten, gebaseerd op een film uit 1987 over duivelsverering en geïnspireerd door de media die... geruchten over satanisch misbruik verspreidden.

Drie verenigingen onder één dak

De huiszoekingen die zaterdag gebeurden, zijn niet toevallig toen doorgegaan. Wie zich met hekserij of satanisme bezighoudt, weet dat 21 december één van de acht Sabbatdagen is. Hoeveel satanisten er in België zijn, is niet bekend.

Drie verenigingen houden zich met occulte, satanistische magie bezig. De 'Coven Cernunnos', gesticht door Yul Rugga, wordt in België geleid door Francis Desmedt, alias Anubis. Hij is de meester van de Wicca-hekserij. De leden dragen traditionele kledij en maken gebruik van de pentagrammen en (dieren)bloed. Ze zijn erg elitair en prediken het egoïsme.

De tweede vereniging is het eveneens Frans-

talige 'Ordre Luciférien Initiatique (OLI)', of de Universele Kerk van Lucifer. Meesteres is Dominique Kindermans, alias Nahema-Nephtys. Hun tekens zijn het omgekeerde zwarte kruis met een klein goud-kleurig kruisje er overheen, de witte slang met vier schakels. Het OLI is een erg matriachale bedoening waar de twee tegenpolen, Christus en Lucifer, plaats krijgen.

Francis Desmedt en Dominique Kindermans hebben zich, hoewel ze tot twee tegen-gestelde sekten behoren, samengevoegd tot De Belgische Satanskerk. Die verzorgt, via Abrasax, opleidingen en zogenaamde psychotherapieën.

D.D.P

Door onze correspondent

Jan Schils AB 24-12
BRUSSEL - Procureur Bourlet in Neufchâteau onderzoekt de mogelijke banden van de bende van Dutroux met 'De Sekte van Satan' in Forchies-la-Marche, een gehucht nabij Charleroi.

Bourlet is boos omdat een huiszoeking die hij zaterdag bij

de sekte heeft laten verrichten, is uitgelekt in de Waalse krant Vers l'Avenir. De procureur had de media gevraagd het stilzwijgen te bewaren over het onderzoek naar de sekte, om te voorkomen dat sporen zouden worden uitgewist. Bij de inval van de politie zouden alleen documenten in beslag zijn genomen. Arrestaties werden niet verricht. Wel werden sekteleiden langdurig ondervraagd.

Een van de leiders van de groep zei voor de Belgische Franstalige televisie (RTBF) dat er geen contacten zijn tussen de sekte en de bende-Dutroux.

Het parket in de Zuid-Belgische stad kwam op het spoor van de organisatie nadat in de nalatenschap van Bernard Weinstein, een helper van Dutroux, een brief was gevonden die afkomstig was van de 'Sekte van Satan'. Daarin vraagt de sekte aan Weinstein een bijdrage voor een cadeau voor de 'hogepriesters'.

De brief werd gevonden in Weinstein's huis in Jumet, waar in een aanpalende schuur de lij-

ken werden gevonden van An en Eefse, twee slachtoffers van de bende-Dutroux. Justitie wil weten welk 'cadeau' de sekte van Weinstein verlangde.

Politie en rijkswacht wilden geen bijzonderheden geven over het onderzoek. Volgens een officier van de rijkswacht in Charleroi doen in Forchies-la-Marche al jaren geruchten de ronde over geheimzinnige bijeenkomsten en 'zwarte missen' met occulte religieuze gebruiken.

Wat beter dan de andere. Het is moeilijk om alles te verwerken als de hele zaak elke dag nog de actualiteit haalt. In het nieuwe jaar wordt hoopelijk alles anders, ieder van ons heeft het dit jaar moeilijk gehad. Emily kwam thuis met een kerstrapport waarop 34 procent staat. We zijn blij dat we het jaar, waarin zoveel verschrikkelijke dingen zijn gebeurd, eindelijk kunnen afsluiten. Maar het wordt nooit meer hetzelfde....

Wellicht is er nog een reden dat Laetitia gestopt is met karate. De sporthal in Bertrix ligt namelijk vlakbij het zwembad, de plaats waar het meisje op 9 augustus ontvoerd werd. Om dezelfde reden ging ze aanvankelijk ook niet graag meer naar de turnles in de school in Bertrix. Het gaat eigenlijk goed met Laetitia, zegt moeder Patricia bij het afscheid. De ene dag al

KAIN - Net als de moeder van Laetitia hoopt ook de moeder van Sabine Dardenne, Yvette Vandevijver, dat het volgend jaar een normaal jaar wordt. Voor Sabine, haarzelf en haar twee andere dochters Sophie en Stephanie.

Haar dochtertje Sabine, die in september 14 jaar is geworden, voelt zich nog altijd zeer onder de indruk van het afschuwelijke dat haar overkomen is en wordt goed van de buitenwereld, van de pers afgeschermd.

Moeder Dardenne: We merken een lichte vooruitgang. Sabine komt stilaan in haar vroeger levensritme. Op school maakt ze het goed. Ze geeft wel wat moeite met de vakken wiskunde en milieu-opvoeding, een

combinatie van aardrijkskunde en geschiedenis. Maar het zijn geen overkomenlijke problemen.

Concentreren

Vader Dardenne: Sabine volgt het tweede jaar Latijn in het college in Kain. Ze heeft het soms nog erg moeilijk om zich te concentreren. Zowel in de lessen als bij het werken van de leerstof thuis. Op vlak van haar studies laat ze zich niet graag helpen.

Sabine werd op 28 mei ontvoerd. Het meisje vertrok met de fiets naar school, die op zo'n anderhalve kilometer van de ouderlijke woning in de Doornikse deelgemeente Kain ligt.

Daar is ze nooit aangekomen. Amper driehonderd meter van de school kwam ze in de klauwen van Dutroux terecht. Elk spoor ontbrak, geen fiets, geen boekentas, niets...

Van Marc Dutroux mocht Sabine haar boekentas tijdens haar gevangenschap houden. In de tas staken haar boeken Nederlands, Latijn en Frans. Sabine heeft die boeken talrijke keren gelezen en spreekt daarvoor nu een mondje Nederlands.

Psychologen

Sabine wordt op dit ogenblik nog begeleid door twee psychologen, één die haar door het gerecht is toegewezen, een andere die het gezin aangeraden werd door het college

waar Sabine schoolloopt. De kerst brengt het gezinnetje Dardenne samen thuis door, ook al moet de moeder, een verpleegster, op kerstavond en -dag werken.

Vader Dardenne heeft wat moeite met de wensen voor het nieuwe jaar. Ik kan de ouders die op een of andere manier een kind moeten missen geen goed jaar toewensen.

Op de eerste plaats wens ik hen sereniteit toe, een beetje rust, veel sympathie en moed. Moed is wat ook wij nog elke dag nodig hebben.

En wat Sabine onder de kerstboom wil vinden? Computerspeltjes van Jumbo, zegt ze zelf met een kirrend stemmetje.

"Hier worden helemaal geen mensen geofferd"

GVA 24.12.96

Stijn Meuris

FORCHIES-LA-MARCHE

Anubis en z'n partner Nahema-Nephthys zitten er nog wat beduusd bij, nadat hun woning annex 'instituut' in de nacht van zaterdag op zondag grondig werd onderzocht door leden van de gerechtelijke politie en de rijkswacht van Charleroi. Hun 'Institut Abrasax' aan de Rue Emile Vandervelde in het Waalse dorpje Forchies-La-Marche (op zo'n 10 kilometer van Jumet) werd verdacht in de zaak-Dutroux, nadat in een chalet van Bernard Weinstein een brief en een visitekaartje van de vzw Abrasax werden aangetroffen. Een vondst die meteen een wilde denkpijn triggerde: zou het niet kunnen dat de bende-Dutroux jonge kinderen 'leverde' aan de occulte groepering uit Forchies, met het oog op satanische rituelen en heidense offerfeesten? Anubis en Nahema-Nephthys (of Francis Desmedt en Dominique Kindermans) werden langdurig ondervraagd, maar niet gearresteerd. De geestelijke leiders van de vzw Abrasax zijn boos. En formeel: "Men zocht gewoon weer een makkelijk slachtoffer, en toevallig zijn wij dat. Weinstein kennen we

niet, hier worden géén mensen geofferd, en we zijn géén satanische sekte. We zijn zelfs geen sekte. Het is een hobby, meer niet."

Hun huis is onopvallend. Naast de deur hangt een bordje: 'Institut Abrasax asbl., centre magique'. Op het raam hangt een roze brief aan de bevolking, met de melding dat het instituut volstrekt niks te maken heeft met de zaak-Dutroux. Francis Desmedt opent de deur. Hij is achterdochtig, maar laat ons uiteindelijk wel binnen. "Alleen de pers kan deze roddels doen ophouden", zegt hij.

Anubis, alias Francis Desmedt, ziet zichzelf als een 'ketterse heks van moederszijde', die op 18-jarige leeftijd in een Wicca-heksenkring werd geïnitieerd. Z'n partner Nahema-Nephthys (de 46-jarige Dominique Kindermans) is volgens het boek *Le Prince de ce Monde* een spiritistisch medium, stichtster van de initiatieke orde van Lucifer, en Hogepriesteres binnen de Belgische tak van de

Kerk van Satan. "Maar wel volstrekt ongevaarlijk", zo laat de vrouw verstaan. "We dienen enkel de Kerk (van Satan, n.v.d.r.) en doen niemand kwaad. We leiden mensen op, en die beta-

len daar dan 1.000 frank per maand voor. Meer moet je d'r niet achter zoeken..."

Hun opleidingen geven Desmedt en Kindermans in drie lokalen achter en in hun eigen huis. Het grootste lokaal doet dienst als 'tempel', en is voorzien van mythische pentagrammen, roodfluwelen doeken en een afbeelding van de duivel. In het huis zouden nog andere (omgekeerde) kruisbeelden en vijshoeken in beslag genomen zijn tijdens de huiszoeking van zaterdagochtend. Die dag was het 21 december, de winterse zonnenuwende: op dat moment ging in het Institut Abrasax een zwarte mis door, zodat de speurders veel volk ineens konden ondervragen. Over de identiteit van de groepsleden is niets bekend. "Soms weten we echt niet wie we over de vloer hebben", aldus Francis Desmedt, die daarmee suggereert dat Dutroux-bekende Bernard Weinstein misschien wel ooit in het Institut was. "Het is best mogelijk dat Weinstein hier ooit was, maar we kennen hem in ieder geval niet. Het naamkaartje dat men bij hem vond, kan van overal komen. Daarvoor dienen naamkaartjes"

Desmedt en Kindermans ont-
kennen eerst dat er binnen hun
bizarre groepering offers plaats-
vonden, maar zegen even later
wel dat het gerecht ook een fri-
jnk...
go in beslag heeft genomen. In
die frigo zou dierlijk vlees zit-
ten, bedoeld om geofferd te
worden tijdens heidense rites.
"Dierlijk vlees, meneer. Dier-

Belgische sekte van foltering beschuldigd

AD 28-12

Door onze correspondent
Jan Schils

BRUSSEL - Justitie in Neufchâteau onderzoekt beschuldigingen over seksueel misbruik en foltering van minderjarigen door de satanische sekte van Abrasax in het Waalse Forchies-la-Marche.

Daarbij wordt een verband met de bende-Dutroux niet uitgesloten. De bende zou meisjes en jonge vrouwen hebben geleverd voor duistere ceremonieën, zoals zwarte missen.

Dat heeft een woordvoerder van het parket in Neufchâteau gisteren bevestigd. Een jonge vrouw heeft verklaard tijdens zwarte missen te zijn gefolterd. Zij was toen minderjarig. Men dwong haar bovendien tot seksuele handelingen met andere minderjarigen.

Justitie onderzoekt ook een document dat is gevonden in de woning van Bernard Weinstein, de helper van Dutroux. Het behelst een verzoek aan Weinstein

om 'snel acht slachtoffers te vinden tussen de 1 en 33 jaar voor de hogepriesteres'. Bij het huis van de door Dutroux gedode Weinstein werden in augustus in een loods de vermoorde An en Eefje teruggevonden.

De sekte heeft na de huiszoeking haar activiteiten opgeschort en ontkent banden te hebben met de bende-Dutroux. In 1991 heeft de gerechtelijke politie van Charleroi al eens een onderzoek ingesteld naar de handel en wandel van deze sekte. De sekte werd ervan verdacht minderjarigen te hebben ontvoerd.

De Staatsveiligheid, die sinds vorig jaar gevaarlijke sekten in kaart brengt, is boos op procureur Bourlet in Neufchâteau. De dienst deed al geruime tijd onderzoek naar de sekte van Abrasax. De huiszoeking van de afgelopen dagen heeft het onderzoek doorkruist. Volgens de Staatsveiligheid telt België zeker vijftig satanische sekten.

Abrasax ontkent contact met Dutroux

STA 24.12.96

FORCHIES-LA-MARCHE — De Grootmeester van Abrasax noemt zich Anubis. Het satanische document, gevonden bij Weinstein, is ondertekend met nubis. Een ongelukkig toeval of een gruwelijke zamenzwering? De stichters van de vzw Abrasax in Forchies-la-Marche ontkennen alvast elke betrokkenheid bij de zaakjes van Dutroux en de zijnen.

Het Abrasax-instituut ligt in Forchies-la-Marche, deelgemeente van Fontaine-l'Évêque naast de deur van het doodnormale witte huis hangt een etalen plaatje met opschrift 'Institut Abrasax, asbl. Psychothérapie et sciences magiques'. Al even doodnormaal. Het lijkt het. Want zaterdagochtend stormden tientallen speurders met getrokken pistolen het instituut binnen. "Ik richt eerst aan een overval", zegt Dominique Kindermans, die samen met Francis Desmedt, de vzw leidt. "Ze beukten de deur in en duwden een volver onder mijn neus. Ze namen tientallen zakken en dozen met documenten mee, sook onze frigo met diepgerozen varkensbloed. Dat gebruikten we voor onze rituelen." Desmedt geeft toe dat het gerecht enkele hard por-
tvideobanden meenam. Kindermans, psychologe van beroep, noemt zich hogepriesteres Nahema Nephthys. Desmedt, werkzaam in een museum, is grootmeester Anubis. Hij zijn geïnteresseerd in varte magie, net als we houden van tropische vissen en

zoals anderen houden van postzegels verzamelen. We zijn geen sekte. Wij geven cursussen, met een theoretisch en een praktisch gedeelte. Elke maand initiëren we geïnteresseerden in de rituelen van de zwarte magie. Met een naakte vrouw op het altaar, zoals de satanische geschriften het voorschrijven."

In de hal van het huis staan heiligenbeelden, in de woonkamer aquariums met de vreemdste vissen. Aan de muren hangen omgekeerde kruisbeelden en satanische maskers. We mogen mee naar boven, naar het heilige der heiligen. Maar zonder foto toestel. Grootmeester Anubis laat ons twee Sanctuaires zien, heiligdommen. In een zwarte kamer ligt op de grond een wit touw

in cirkelvorm. "Dat is de magische cirkel", verklaart Francis "Anubis" Desmedt. Tegen de muren, magische symbolen, en schilderijen. In een rode kamer, dezelfde symbolen, een altaar en kaarsen.

"De speurders dachten dat wij zaterdag, met de winterzonnenuwende, een rituele avond zouden organiseren. Maar de zonnenuwende heeft met Satan niets te maken. De onderzoekers dachten echt dat wij ons hier bezighielden met allerlei misbruiken. Daar is niets van aan." Kindermans geeft wel toe dat ze al eerder problemen hadden met het gerecht.

De hogepriesteres ontkent elk verband met de pedofiliëzaken van Neufchâteau. "Ons intern reglement verbiedt de toegang aan kinderen, onder meer omdat er naakte mensen aanwezig zijn bij onze rituelen. Van die brief bij Weinstein weet ik niets. Meer nog, ik ken Weinstein niet. Moest er een verband zijn, was ik na de ontdekking van Julie en Mélissa zelf naar het gerecht gestapt."

Ze toont zich verontwaardigd over de manier waarop Neufchâteau haar vereniging in verband brengt met de zaak-Dutroux. De telefoon rinkelt voortdurend, ten huize van Nephthys en Anubis. "Anonieme bellers", verduidelijkt Kindermans. "Ze roepen Moordenaars en leggen weer in. We voelen ons niet meer veilig."

Jeroen WILS

Staatsveiligheid neust al langer in satanskerk

STA 24.12.96

BRUSSEL — Los van de speurders in Neufchâteau, onderzoeken zowel de Staatsveiligheid als de Brusselse BOB al een tijdje de handel en wandel van het Instituut Abrasax in Forchies-la-Marche. Toch werden beide diensten niet officieel ingelicht van de bijzondere interesse van Neufchâteau in Abrasax.

Staatsveiligheid-topman Bart van Lysebeth is duidelijk: "Het wordt dringend tijd dat de onderzoekers van de zaak-Dutroux contact nemen met onze diensten en met het Brusselse parket. Anders blijven we naast elkaar werken."

De regering stelde een jaar geleden de Staatsveiligheid aan als centrale instelling voor het onderzoek naar sekten in ons land. Zij bracht onder meer zowat vijftig "gevaarlijke" sekten in kaart.

Sinds kort voert zij, in overleg met substituut Raymond Bosuyt van het Brusselse parket, een informatief vooronderzoek naar de activiteiten van Abrasax. Voorlopig werden geen banden met pedofiele activiteiten vastgesteld. Evenmin is er een verband met het onderzoek van het Hasseltse gerecht naar vermeend satanisch misbruik van kinderen.

Voorts onderzoekt de Veiligheid, de Brusselse BOB en de gerechtelijke politie al een tijd

het verband tussen de duistere activiteiten van een zekere Aba V., verkoper van esoterisch materiaal, en de sekte Abrasax. De speurders van beide onderzoeken wisten officieel niet dat ook Neufchâteau een bijzondere interesse had in de satanskerk. De huiszoeking van afgelopen zaterdag doorkruist het speurwerk van Staatsveiligheid, BOB en gerechtelijke politie.

Dat ontstemt Bart van Lysebeth. "De Staatsveiligheid kreeg een centrale rol toebedeeld in het onderzoek naar sekten in ons land. Maar bij het satan-luik van het dossier-Dutroux werden we niet betrokken. Het is tijd dat het gerecht in Neufchâteau het parket in Brussel contacteert. Als dat gebeurt, zullen we onze volledige medewerking verlenen", aldus Van Lysebeth.

De Staatsveiligheid werkte wel aan een ander deel van het Dutroux-onderzoek. Ze maakte een rapport over de activiteiten van de Celestian Church of Christ, waarbij Annie Bouty betrokken zou zijn en drong aan op verder onderzoek. Verder ging de samenwerking niet.

Waarnemers waarschuwen voor een mislukking van het onderzoek als dergelijke grootschalige enquêtes niet meer gecentraliseerd worden gevoerd.

Jeroen WILS

Pas dit jaar eerste wetenschappelijk onderzoek ritueel misbruik kinderen

LEUVEN — „In vergelijking met het buitenland staat België nergens op het vlak van wetenschappelijk onderzoek naar ritueel misbruik van kinderen. Nochtans zijn er voldoende aanwijzingen dat er ook in dit land al lange tijd kinderen in occulte gezelschappen worden mishandeld. Maar politiediensten lachen slachtoffers met hun getuigenis weg. Huisdokter weten niet waarmee ze te maken hebben”, zegt Els Lecompte, wetenschappelijk onderzoekster aan het departement criminologie van de KU Leuven.

„Slachtoffers belanden dan meestal via vertrouwensartsencentra in de psychiatrie. Het onderzoek van Neufchâteau zal misschien de aanzet zijn om ook die vorm van kindermisbruik ernstig te bestuderen. Al was het maar om tegelijk ook wetenschappelijk vast te leggen hoe beperkt de omvang ervan precies is”

Lecompte is licentiate in de rechten en in de criminologie. Met haar proefschrift „Ritueel misbruik van kinderen - kritische analyse, hulpverlening en gevalstudie” schreef zij in juni de eerste wetenschappelijke studie in ons land over kindermishandelingen binnen sekten en pseudo-occulte organisaties.

„Voor mij lag een braak terrein”, zegt ze. „Omdat in België geen wetenschappelijk werk voorhanden is, ging ik op zoek naar gefundeerd studiemateriaal elders in de wereld. Vooral de Verenigde Staten, Nieuw-Zeeland, Groot-Brittannië en Nederland hebben aandacht voor die vorm van criminaliteit. Ik ging ook vier maanden naar Zuid-Afrika, omdat daar zowel de academische als gerechtelijke wereld het verst gevorderd is met onderzoek naar rituelen waarbij kinderen worden mishandeld of gedood. In alle grote politiedepartementen is daar ten minste één cult-cop gespecialiseerd in opvang- en verhoortechnieken van slachtoffers.”

Lecompte concludeert in haar onderzoek dat ritueel misbruik van kinderen in bijna alle culturen in de wereld voorkomt. „Overall stellen wetenschappers en politiemensen dezelfde vormen van misbruik vast: kinderen intimideren door ze slaap en eten te ontzeggen, door ze op te sluiten, te martelen, te pijnigen, door rituele tekens op het lichaam aan te brengen, ze te onderwerpen aan perverse seksuele misbruiken.”

„Slechts in uitzonderlijke omstandigheden is er sprake van kinderdoding, als een soort

hoogtepunt van een jaarcyclus van het occult genootschap.”

Over de bedoeling van die praktijken, zegt Lecompte: „Het wetenschappelijke onderzoek maakt onderscheid tussen *true based ritualistic abuse* en *pseudo-ritualistic abuse*, maar in beide gevallen is *macht* het sleutelwoord.”

„De eerste vorm moet gezien worden als een extreme vorm van satanisme. Authentiek satanisme zweert elke vorm van doding af, maar sommige satanisten gaan zover in hun verering dat zij kinderen als ultiem offer aan de duivel schenken, in de hoop een voorkeurspositie te verwerven eens Satan de heerschappij over de wereld overneemt.”

„Pseudo-organisaties zijn occulte genootschappen die zich een exclusief karakter aanmeten door rituelen, gewaden, teksten te ontlenen aan het satanisme. Kinderen worden er misbruikt als compromitterende factor om macht te krijgen over andere aanwezigen.”

„In België is alleen van die tweede vorm van kindermisbruik sprake”, zegt Lecompte. Therapeuten die kennis kregen van haar onderzoek, brachten haar in contact met patiënten die misbruikt werden binnen Belgische occulte groeperingen. Om haar studie voort te zetten en om de getuigen op te vangen, studeert Lecompte nu 'familiale' en seksuele wetenschappen om de betrokken therapeutisch te kunnen benaderen.

„Alle slachtoffers lijden aan *multiple persoonlijkheidsstoornissen* (MPS) als gevolg van de extreme traumatische ervaringen die ze achter de rug hebben. Het betekent dat zij verschillende deelpersoonlijkheden ontwikkelen. Therapeuten stellen vast dat zo iemand daden verricht, waarvan hij zich kort daarop niets meer herinnert, omdat hij of zij intussen van de ene persoonlijkheid in een andere geduideld is. Behandeling is heel complex, omdat therapeuten de triggers moeten vinden die de overstap van de ene persoonlijkheid naar de andere veroorzaken. Het is evident dat het ook juridisch moeilijk is om met getuigenissen van die mensen om te springen.”

„Gerechtelijk onderzoek naar ritueel misbruik van kinderen verloopt aan moeizaam omdat het zich overal afspeelt in heel beperkte, gesloten genootschappen. De bevoorrading met kinderen gebeurt ook heel discreet. Leden brengen eigen kinderen of kleinkinderen mee. Zij worden meteen met intimidatie het zwijgen opgelegd. Misbruikte kinderen groeien achteraf vaak mee in de hiërarchie. Hun mededaderschap is een tweede waarborg voor discretie. Er is sprake van *breeders*: vrouwen die zwanger gemaakt worden en waarvan de foetus gedood wordt. Er zijn rapporten over prostituees die betaald worden om hun kind af te staan.”

„Ontvoering van kinderen wordt uiterst zelden in verband gebracht met slachtoffers van ritueel misbruik. Dat is ook logisch, het gerechtelijk onderzoek naar de vermissing, kan speurders op het spoor van het genootschap zetten. En dat is het laatste wat occulte gezelschappen wensen.”

Geert VAN HECKE

Neufchâteau onderzoekt vijf getuigenissen over satanisme

MOR 27.12.96

Minstens vijf volwassenen hebben tegenover het parket in Neufchâteau getuigenissen afgelegd over seksueel misbruik door satanische sekten tijdens hun jeugd, zo berichtte de Franstalige zender RTL-TVI gisteravond. De speurders sluiten niet uit dat er een verband bestaat met het pedofiliernetwerk rond Marc Dutroux. Minstens twee vrouwen stapten lang voor het losbarsten van de zaak-Dutroux met hun verhaal naar de BOB. Andere getuigenissen bereikten Neufchâteau recentelijk via de groene lijn. Een van de meest waardevolle getuigen, een volwassen vrouw, verklaarde hoe ze als kind tijdens zwarte hoogmissen werd gefolterd en ook verplicht werd seks te bedrijven met andere minderjarigen.

De getuigenissen zijn slechts een onderdeel van de groeiende stapel aanwijzingen die de speurders in de richting van een 'satanische denkspoor' leidde. Behalve een door ene 'Anubis' geschreven brief aan Dutroux vermoorde kompaan Bernard Weinstein - waarin gewag wordt gemaakt van een 'geschenk' ten behoeve van een satanisch feest - dook er recentelijk ook een soort bestelbon op. Daarin is sprake van de nood aan "acht slachtoffers tussen 1 en 33 jaar, allen van het vrouwelijke geslacht", met het oog op het feest van Sint-Winnibald op 7 januari. Wie de auteur is van de bestelbon, is niet bekend.

In de zaak-Dutroux zelf heeft Dutroux' echtgenote Michelle Martin intussen belastende verklaringen afgelegd over medehoofdverdachte Jean-Michel Nihoul. Kort voor de ontvoering van Sabine Dardenne, in mei van vorig jaar, hoorde zij Dutroux zeggen dat hij "een meisje nodig heeft voor Nihoul".

'Dutroux had banden met satan-sekten'

De groeperingen zouden offeranden hebben gebracht met kinderen, die daarvoor werden grootgebracht in speciaal uitgekozen gezinnen. De RTBF baseert zich op informatie vergaard door justitie in Neufchâteau, die zich bezighoudt met het onderzoek naar de zaak-Dutroux. Na de ontdekking van de kinderonvoeringen zouden vijf verschillende onderzoeken op gang zijn gebracht, waarvan één in de richting van satanistische organisaties. Justitie in Neufchâteau weigert elk commentaar.

In de nacht van zaterdag op zondag deed justitie een inval bij de satanistisch organisatie Abrasax, in de omgeving van Charleroi. Daarbij werden geen arrestaties verricht. Wel werden diverse documenten in beslag genomen. Abrasax ontkent elke band met de zaak-Dutroux.

Volgens de RTBF is er wel degelijk een verband. De omroep maakt gewag van rituele slachtingen van kinderen en spreekt van „middeleeuwse toestanden” die zijn ontdekt door de verantwoordelijke officier van justitie Michel Bourlet.

De onderzoekers zouden zich baseren op vijf getuigenissen van deelnemers aan of slachtoffers van de rituelen, die nu nog in leven zijn. Hun leven bevindt zich momenteel in gevaar. De getuigen staan daarom onder bewaking. Ook enkele speurders en journalisten zijn volgens de zender door satanistische organisaties bedreigd.

Leden van de organisaties of deelnemers aan séances worden via foto's en video-opnamen gechanteerd, zo stelt de zender. Naast Abrasax gaat het om één groepering in Gent en een vergelijkbare occulte vereniging in de Belgische kuststreek.

Zij zouden tijdens hun sessies kinderen aan de duivel of aan opperwezens hebben geofferd. Deze kinderen werden grootgebracht in vooraf uitgekozen gezinnen. De ouders of verzorgers werden met giften stilgehouden.

□ Lijkschouwing heeft vrijdag uitgewezen dat een 37-jarige rijkswachter uit het Belgische Lokeren is vermoord met een nekschot. Sporen op het lichaam geven de aanwijzing dat het fatale schot mogelijk is afgevuurd met een dienstwapen. De rijkswachter zou in eigen tijd een onderzoek hebben verricht naar illegale afvallozingen.

Dutroux verdacht van medewerking aan satansmissen

Van onze correspondent Peter de Graaf 27/12 BRUSSEL

De Belgische justitie onderzoekt of er banden bestaan tussen de benarde Dutroux en satanische sekten in België en enkele andere landen, waaronder Nederland. Het vermoeden bestaat dat kinderen zijn geofferd in rituele duivelsmissen. Procureur Michel Bourlet van Neufchâteau sluit niet uit dat Dutroux voor dit doel jonge slachtoffers leverde aan satanische sekten.

Afgelopen weekende werd een grondige huiszoeking verricht bij het Abrasax-instituut in Forchies-le-Marche, waarachter onder meer de Satanskerk schuilgaat. Aanleiding was een briefje dat in het huis van Dutroux' vermoorde handlangers Bernard Weinstein was gevonden. „Bernard, vergeet niet hem-/haar eraan te herinneren dat het grote feest nadert. En dat we wachten op het cadeau voor de hogepriesteres. Getekend: Anubis”, aldus het schrijven.

Ook zou een bestelbon voor 'levering van zeventien slachtoffers' in het huis zijn gevonden. Bij de huiszoeking werden geschriften in beslag genomen over satanische rituelen, een diepvriezer met varkens-

bloed, videobanden, computers en voorschriften voor geneesmiddelen. Ook werd gezocht naar sporen van rituele mishandeling van kinderen. Volgens de Franstalige omroep RTBF nemen de speurders het spoor naar de satanische sekten 'zeer ernstig' op. Justitie zou 'middeleeuwse toestanden' hebben ontdekt, zoals rituele slachtingen en menselijke offeranden aan de duivel. De onderzoekers zouden zich baseren op vijf getuigenissen van deelnemers en slachtoffers van de rituelen.

Sekteleiden en deelnemers aan occulte séances worden volgens de RTBF gechantreerd met foto's en video-opnamen. Naast Abrasax onderzoekt justitie twee satanische sekten in Gent en aan de kust. Ook zouden er vertakkingen zijn met Nederland, Duitsland en de VS. Sommige slachtoffers zouden speciaal met dat doel zijn grootgebracht in vooraf uitgekozen gezinnen. De ouders of verzorgers zouden zijn omgekocht om te zwijgen. De staatsveiligheid onderzoekt al geruime tijd de handelwijze van het als 'gevaarlijk' bestempelde Abrasax. Het instituut zegt zich slachtoffer te voelen van een lastercampagne. 'Hogepriesteres' Dominique Kindermans en 'grootmeester' Francis Desmedt (Anubis), ontken-

STA 05.12.96 **Postbodes tipgevers van rijkswacht**

BRUSSEL/LEUVEN — Postbodes moeten voortaan niet alleen brieven bestellen, maar tijdens hun ronde ook uitkijken naar verdachte zaken of personen. Dat is de kern van een nieuw project van basispolitiezorg van de rijkswacht. In het district Leuven loopt een experiment, maar de bedoeling is het project uit te breiden naar de andere districten van het land.

„De rijkswacht heeft extra oren en ogen nodig. Postbodes weten meestal veel over

het reilen en zeilen in hun wijk”, stelt de rijkswacht. In de zakken van de Tiense postbodes zitten al weken meldingsformulieren waarop ze al wat hun verdacht lijkt, kunnen neerpennen en doorgeven aan de plaatselijke rijkswacht. Die heeft hen uitdrukkelijk gevraagd tijdens het bestellen van de post extra uit te kijken naar alles wat hen niet pluis lijkt. In hun postlokalen hangen prikborderen van de rijkswacht waarop ze informatie over misdaden kwijt kunnen.

De rijkswacht heeft het over het „Project Informatie-uitwisseling”. „De burgerzin

neemt met de dag af. Burgers melden steeds minder misdrijven aan de politiediensten. Ze worden lakser. Wij kunnen de strijd tegen de misdaad niet alleen meer aan Postbodes kunnen ons helpen”, aldus majoor Pacolet van de Leuvense rijkswacht. Gelijkwaardige projecten worden opgezet met de werknemers van De Lijn en met jachttopzichters. Aan het einde van het jaar worden de projecten geëvalueerd.

Alle tips van de postmannen worden zorgvuldig nagetrokken en het resultaat van het rijkswachtonderzoek wordt aan de postbodes meegedeeld.

„We willen hen nauwer betrekken bij het politiewerk”, klinkt het. De rijkswacht heeft het in een nota aan de postcontroleurs over een „kruistocht tegen de misdaad”. In Tienen zou zo al een vermoedelijke zaak van pedofilie onderzocht worden.

Is het gevaar niet groot dat postbodes zelf speurneus gaan spelen en zo een soort burgerwacht gaan worden? „Zeker niet”, zegt majoor Pacolet. „We vragen hen enkel tijdens de uitoefening van hun job mee uit te kijken naar vreemde dingen. Aan de andere kant zullen wij hen inlichten over bepaalde mis-

daadfenomenen, zoals een inbraakprobleem in een bepaalde wijk, bijvoorbeeld.”

De Nationale Sector Politie (NSP), de vakbond van de gemeentepolitie, is niet zo gelukkig met het initiatief. „De rijkswacht heeft geen ervaring met het contact met de burger, zoals onze wijkagenten dat wel hebben. De rijkswacht wil nu via de postbodes en andere openbare functionarissen de relaties met de bevolking verbeteren. Zij willen onze eerstelijnsstaak overnemen”, aldus NSP-voorzitter Didier van der Niepen.

Rijkswacht België TR schakelt postbodes in als speurneuzen

BRUSSEL (ANP) — De Belgische rijkswacht heeft op diverse plaatsen in Vlaanderen postbodes als tipgever ingeschakeld. Het gaat nog om een experiment, maar de politiedienst heeft plannen om het netwerk uit te breiden. De postbodes hebben speciale formulieren gekregen om eventuele verdachte zaken in hun wijken aan te melden. Op de prikborderen in de postkantoren hangt informatie over misdaden. De rijkswacht zegt deze extra ogen en oren goed te kunnen gebruiken bij de „kruistocht” tegen de misdaad. De vakbond van de gemeentepolitie is overigens niet erg gelukkig met dit initiatief.

Grens

Wie dacht dat politici de grens van het aanvaardbare hebben overschreden, moet gauw iets anders verzinnen. De grens wordt door hen voortdurend verlegd. Wat vindt u van een socialistisch vice-premier, die geïnterpreteerd door extreem-rechts, een lopend maar verzwegen project van sociale controle en verklikking verdedigt met als spijl: de brave postbode (DS 5 december).

Wie is hier nu de fascist?

Misschien kunnen ook de melkventer, de bakker met broodronde, de dagbladronddrager, de ambulante groenten- en visverkoper worden ingeschakeld? En waarom niet, de PWA'ers tegen extra premie per verklikking?

Waarom ze niet allemaal een rijkswachttunifform geven? Al dat blauw in het straatbeeld kan de burger een verhoogd gevoel van veiligheid geven.

MOR 06.12.96 **The postman always looks twice**

Eerlijk gezegd weet ik niet meer waar ik gisteren het meest verbaasd over was. Over de melding dat de rijkswacht bij wijze van proef postbodes inzet als lokale verkenners voor het opsporen van verdachte feiten en feitjes, dan wel over de reactie van de minister van Binnenlandse zaken, die dat een buitengewoon goed idee vond. Hallo? Waar zijn we mee bezig? Beter gezegd, waar is de rijkswacht mee bezig? Alsof het niet genoeg was dat ze bij een vorig experiment zowat de hele Turkse gemeenschap en haar aange-trouwde achterneven screende als waren het allen volbloed criminelen of toch tenminste potentiële terroristen, geeft die rijkswacht nu ook iedere straat een oogje van Big Brother mee, in de gedaante van de tot nu toe

sympathiek geachte postbode. Kijk, als men dan toch die weg wil opgaan, doet men het beter ineens grondig. Waarom vraagt men de gas- en elektriciteitsopnemers niet om als zij de meters-tand noteren meteen een inventaris op te maken van wat zij in de desbetreffende ruimte zien staan? Misschien wel wat oude videocassettes? Waarom vraagt men de melkboer niet om even aan de lege melkflessen te ruiken om na te gaan of er geen verdacht geurtje uit opstijgt? Van alcohol, misschien wel van wat hasj? Waarom vraagt men de vuilnismannen niet om eerst even een kijkje te nemen in de vuilniszakken voor ze die de wagen op kieren? Met wat geluk rolt er misschien een beduimeld pornoboekje uit. Waarom scha-

kelen we de piloten van Sabena niet in? Hallo, opperwachtwachtmeester, hier de gezagvoerder van vlucht SN 432. Bij het overvliegen van Dendermonde hebben we opgemerkt dat in de achtertuin van nummer 43 op de Erps-Kwerpssteenweg een individu aan het sproeien is, ook al geldt er waterrantsoenering. En als we dan toch bezig zijn, laten we het dan meteen degelijk aanpakken: poot op iedere straathoek een groene telefoon neer zodat in het hele land alle inwoners elkaar aan de rijkswacht kunnen verklikken. Of bouw mini-camera's in de tv-toestellen in zodat de rijkswacht rechtstreeks in de huiskamer kan binnenkijken. Als je dan toch een politiestaat invoert, kan je dat net zo goed professioneel doen.

En dat vindt de minister van Binnenlandse Zaken, die zichzelf toch pleegt voor te stellen als een de democratie genegen sociaal-democraat, een goed idee. Diezelfde minister die vindt dat zijn rijkswacht zich niets, maar dan ook niets te verwijten heeft in het onderzoek naar de verdwenen en vermoorde meisjes. Ik vind dat geen goed idee. Erger, ik walg ervan. Daarom deze goede raad aan mijn postbode, met wie ik tot nu toe een opperbste relatie heb. De eerste keer dat hij niet iets in mijn briefbus stopt, maar naar binnen tuurt, kan hij een koek op zijn oog verwachten. Hetzelfde geldt trouwens voor Johan Vande Lanotte. Of misschien ga ik wel die krik van Louis Tobback even lenen.

Yves Desmet

Agent des postes, pas agent de police

SARS-LA-BUISSIÈRE — En contact tous les jours avec son quartier, le facteur d'une petite localité demeure un observateur privilégié. Il connaît les habitudes locales, sympathise avec les uns et les autres. Dans certains cas, il est témoin et devient parfois même confident: on lui dit tout ce qu'il n'a pas vu, sinon ce qu'il ne devrait pas savoir. Quel est l'avis de Gérard, qui distribue le courrier dans le village de Sars-la-Buissière, sur l'idée de se mettre au service de la gendarmerie? — Gérard: « Je ne pense pas que ce soit notre rôle d'espionner ce

qui se passe autour de nous. Nous avons déjà suffisamment de travail avec nos tournées. Le facteur est un agent des postes. Pas un agent de police. Ne lui mettons pas de nouvelles responsabilités sur le dos. Ne lui demandons pas de jouer au détective, de remarquer ce qui échappe aux autres. Mes collègues sont libres de faire ce qu'ils veulent. Mais je crois que ce serait une erreur de vouloir nous transformer en indicateurs... » — Au cours de vos tournées, à Sars, avez-vous jamais observé quelque chose qui aurait pu éveiller des soupçons vis-à-vis des acti-

vités de Dutroux? — Gérard: « Tout le monde me demande cela. Mais je n'étais au courant de rien. En tout et pour tout, je crois que j'ai dû les voir deux fois. Et encore: de loin! Je n'aurais pas pu avoir beaucoup de contacts avec eux puisqu'ils n'étaient même pas domiciliés dans le village. Du moins lui ». — Personne ne vous a raconté quoi que ce soit sur eux? — Gérard: « La BSR m'a déjà interrogé deux fois là-dessus. Je le répète: je n'étais au courant de rien. Comment aurais-je pu savoir, alors que le bourgmestre, qui ha-

bite en face, ignorait tout? Je crois que c'est le devoir de chacun de prévenir les autorités s'il se passe quelque chose d'anormal. C'est aussi vrai pour le facteur que pour le boulanger ou le voisin.

« Mais il ne faut pas croire que les postiers savent tout. On connaît forcément des noms et des têtes, parfois il arrive que l'on soit au courant de choses plus intimes, mais c'est rare. Moi, je ne veux être mêlé à rien. Je fais le travail pour lequel j'ai été engagé, un point c'est tout! »

La suggestion, on le voit, est loin de passer comme une lettre à la poste!

D.A.

Les facteurs disent Niet!

BRUXELLES — Plusieurs districts de gendarmerie — et plus précisément ceux de Louvain, de Tirlemont, d'Aarschot et de Landen — voulaient utiliser les postiers comme informateurs. Qui connaît mieux son quartier que le facteur? Une expérience qui n'avait rien de secret était en cours depuis deux mois. L'année prochaine, la gendarmerie envisageait éventuellement de l'étendre à d'autres districts dans le pays. Les gendarmes ne peuvent être partout en même temps. Ils ont un

besoin vital d'yeux et d'oreilles. L'expérience ne concernait d'ailleurs pas seulement les facteurs, mais aussi les chauffeurs de taxi et les transports en commun — des contacts étaient pris avec les bus De Lijn, l'équivalent des Tec —, le personnel de Belgacom et les fonctionnaires des douanes et des impôts. A Tirlemont, des formulaires avaient notamment été distribués aux facteurs auxquels il était demandé de signaler à la brigade locale tout ce qui leur paraissait

suspect. Dévoilé hier par la presse flamande, le projet a provoqué une levée brutale de boucliers. On a parlé de délation. Le comité de direction de La Poste a réagi violemment, en dénonçant « ce genre d'activités » qui « n'entre nullement dans les activités » de son personnel. Elle parle d'un « dérapage local » et l'explique par « l'actuel climat de suspicion qui règne dans notre société ». L'état-major, hier, a voulu mettre certaines choses au point. Dans son esprit, il n'est pas et n'a jamais été question de transformer

les facteurs en espions, en délateurs ou en indics au sens technique et policier du terme, mais simplement de considérer l'intérêt général du public et de demander à ces métiers de ne pas taire des faits ou incidents qui pourraient intéresser la justice.

A l'eau Pourquoi ne pas inviter le facteur, qui fait sa tournée, à signaler la voiture volée qui traîne depuis quinze jours rue Machin? Pourquoi ne pas inviter les chauffeurs de bus ou de taxi, qui sont souvent les premiers informés des petits problèmes d'un quartier: drogue, vandalisme, insécurité?

Pourquoi ne pas demander à un technicien Belgacom de signaler que, pour la troisième fois en quinze jours, une cabine publique a été victime de vandales? Et nous pourrions multiplier les exemples... Dans certains quartiers, depuis le 15 octobre, les facteurs, trop souvent victimes d'agressions, n'ont pas forcément été les derniers à déplorer ce projet de coopération. « Nous ne demandions bien sûr pas aux facteurs de mener des enquêtes ou d'ouvrir le courrier, ce qui est illégal et même anticonsti-

tutionnel. » Selon l'état-major, cette coopération semblait d'autant plus légitime qu'il y a quatre ans, l'article 36 de la loi sur la gendarmerie imposait noir sur blanc à celle-ci de se renseigner auprès de certains publics!

Les gendarmes prévoyaient d'informer les bourgmestres et la police communale. « Le projet faisait partie de ce que nous appelons la PBQ (police de base de qualité). Il correspond simplement au sens civique », explique sa porte-parole Els Cleemput.

La gendarmerie n'a sans doute pas suffisamment présenté ses intentions. Entre la délation et le civisme, les frontières, il est vrai dangereuses, n'ont sans doute pas été suffisamment précisées. Le projet tombe peut-être au plus mauvais moment, à une époque où tout ce que propose la gendarmerie est forcément suspect, mauvais et à rejeter. Il est en tout cas abandonné.

Le ministre de l'Intérieur Johan Vande Lanotte a, pour sa part, déclaré qu'il ne s'agissait pas de confier aux facteurs un travail d'espionnage, mais « d'activer un devoir qui incombe à tout citoyen. » Gilbert Dupont

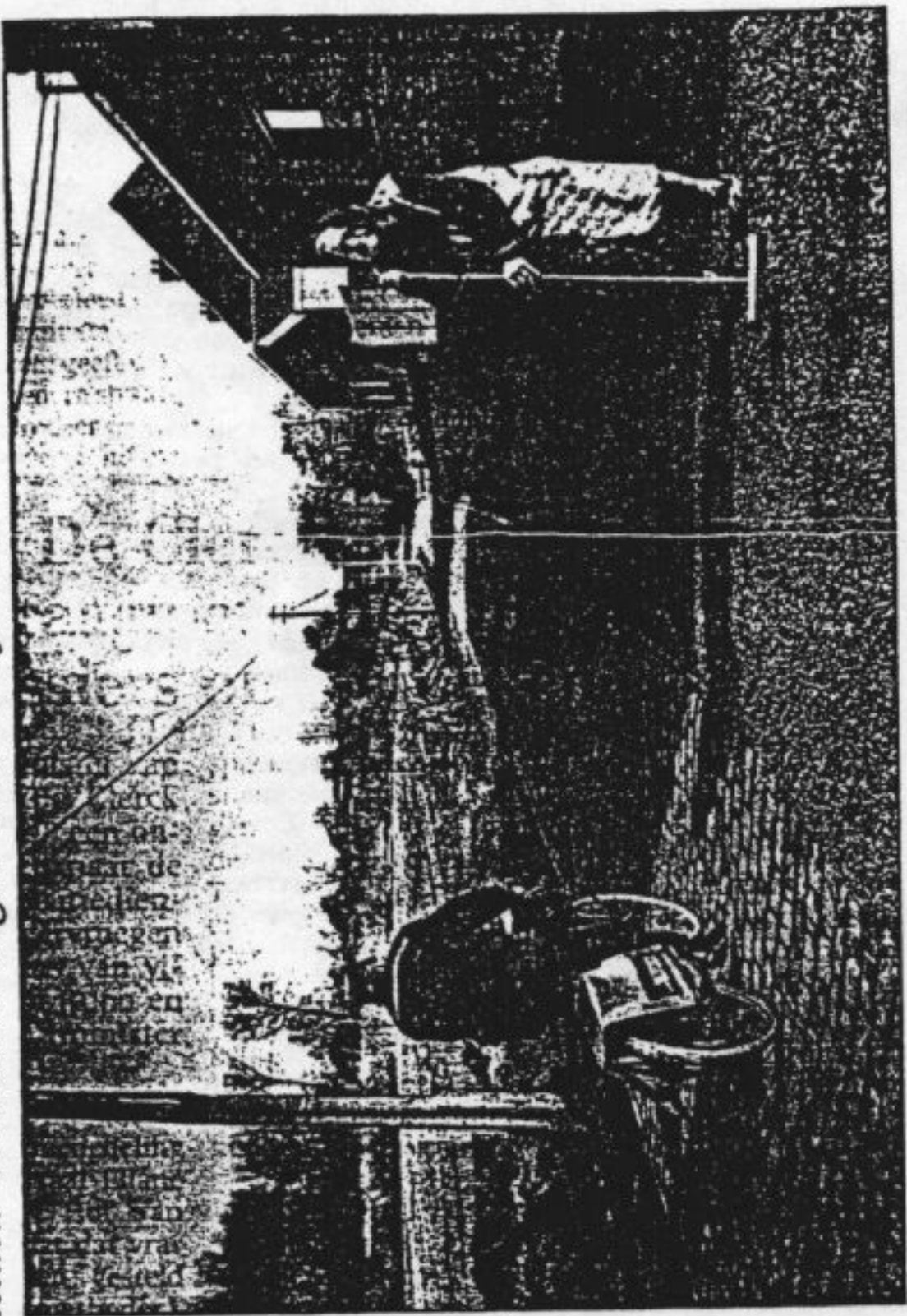
STA 10.12.96 R. SYTS, St.-Niklaas

Opgepast, de rijkswacht kijkt mee

MOR 06.12.96

Buschauffeurs, postbodes en taxibestuurders melden 'verdachte dingen' aan de rijkswacht

koord met de rijkswacht af over de uitwisseling van informatie tussen buschauffeurs en rijkswachters. "Het gaat niet enkel om verkeerstechnische inlichtingen," zegt Yvan Bellaert, afdelingshoofd marketing en strategie. "Als de chauffeurs tijdens de rit iets verdachts opmerken in d' criminele sfeer, kunnen ze da rechtsreeks melden aan de rijkswacht via de dispatching. Een vechtpartij op straat, een op t sporen persoon, druggebruik. Het proefproject kent een enorm succes." De Lijn liet een direct verbinding aanleggen tussen haar eigen dispatching en d' rijkswachtbrigade van Brugge. Avonds en 's nachts komen d' chauffeurs rechtstreeks in d' rijkswacht dispatching terecht. De samenwerking met de koeriersdiensten, taxi's, boswachters en douanediensten blijft in Tienen Aarschot en Landen.

Sommige postbodes krijgen meldingskaarten waarmee ze de rijkswacht op de hoogte kunnen stellen van verdachte feiten. (Foto Stephan Vanfleteren)

aan de rijkswacht gebeurde en zo raakte hij minder gemotiveerd." zegt een postbediende van het kantoor. "Omdat de meldingsijver afnam, werd beslist om de postbode voorgedrukte meldingsbrieven op zijn ronde mee te geven. De ingevulde brieven worden na de ronde verzameld en aan de rijkswacht doorgegeven. Nu geeft de rijkswacht wél een antwoord. Na enkele dagen hoort de postbode of het onderzoek iets heeft opgeleverd."

Ook in Tienen en Aarschot liep er een gelijkaardig proefproject. Maar al deze initiatieven werden gisteren stopgezet op vraag van het directiecomité van De Post. Dat was gisteren pas op de hoogte gebracht via de pers en moest niets weten van dit lokale initiatief. Het protest van hogerhand heeft het postkantoor in Tienen op zijn grondvesten doen daveren. De postmeester durft nauwelijks nog spreken over het experiment. Een uitschuiver, zo zegt men nu. "Ik ben misschien een beetje naïef geweest en in een

BRUSSEL
EIGEN BERICHTGEVING
Het nieuws sloeg gisteren in als een bom. De rijkswacht was op zoek naar extra oren en ogen en ze heeft die onlangs gevonden bij mensen die beroepshalve vaak op de baan zijn. Vooral de postbodes zijn interessante watchers. In sommige postkantoren, zo blijkt, is het doorgeven van inlichtingen aan de rijkswacht al jaren aan de gang. Alleen werd de samenwerking de jongste maanden professioneler aangepakt. De postbode kreeg een meldingsformulier, waarmee hij de verdachte zaken die hij tijdens de route opmerkte kon signaleren. Zo ook in het postkantoor van Landen. "Vroeger kreeg de postbode achteraf nooit te horen wat er met zijn tip

val getrapt," zegt postmeester Chris Stryckmans. "Ik dacht dat dit initiatief enkel voor de beveiliging van de eigen mensen was. Trouwens, niemand van ons kantoor heeft het meldingsformulier een beetje naïef geweest en in een

rechter worden en het gerecht de waterdrager van de politiek, wanneer zelfs syndicaten zwarte lonen kennen en de volksvertegenwoordiging haar onkostennota's mag opdrijven om aan de fiscale pletwals te ontkomen. Wanneer men de wetgevende betutteling dermate ten top drijft dat de politiek zelf in het bos de bomen niet meer ziet. Wanneer men voor vee het beste identificatiesysteem heeft en anderzijds de koehandel met hormonen niet aan banden durft of weet te leggen. Wanneer men de bevolking decennia bezuinigen oplegt en de staatsschuld maar blijft toenemen. Wanneer men het openbaar vervoer aanmoedigt door het steeds duurder en minder beschikbaar te maken. Wanneer men spreekt van depolitiseren en 's anderen-

Zet in oorlog

MIJN postbode brengt mijn kranten en brieven vóór de ochtendkoffie. In weer en wind. Stipt. En met zorg. Hij is als een vriend. En ik wil dat dit zo blijft. Ik wil niet dat hij mij in het oog moet houden. Neen, dat is natuurlijk niet de bedoeling van de rijkswacht. Die wil alleen maar dat hij verdachte dingen signaleert. Maar wat nu niet gevraagd wordt, kan nog komen. Morgen krijgt hij ook opsporingsberichten mee. En overmorgen wordt ook de gasman gevraagd mij in het oog te houden.

De vraag van rijkswachtleiders aan postbodes in drie gemeenten om mee een oog in het zeil te houden omdat zij ogen tekort komen, verhuult veel. Vooreerst dat de spontane sociale controle in onze samenleving aan het wegebben is. Niet alleen in de grootstad. Het samenhangsgevoel van wijkgenoten, het verantwoordelijkheidsgevoel takelt af. Ook de burgerzin neemt af. Als de gemeenschap geschaad wordt, als het bushokje vernield of de belastingen ontrokken worden, keren we ons om. We klagen. De overheid moet zelf maar op haar tellen passen. De nieuwe burger veegt voor eigen deur, maar in toenemende mate alleen aan de binnenkant. De rest is voor de overheid.

Er is nog verantwoordelijkheidsgevoel, maar het takelt razend snel af, mede omdat het weinig waardering krijgt, ook van politiediensten. Zo gaat de samenleving naar de bliksem. Al komen er nog 100 witte marsen. Wat doen we daaraan? Er wordt opbouwwerk geleverd in onze wijken om het samenhangsgevoel in stand te houden of weer op te bouwen. Maar dat loopt niet in de kijker. Twee grootschaliger acties wel. De eerste is het almaar uitbreiden van de politiediensten. Sinds kort krijgen stedelijke korpsen ook nog stadswachten. En de rijkswacht gebruikt nu onbetaalde en niet opgeleide postbodes en buschauffeurs. Het tweede instrument zijn

de oproepen tot klikken. Toen de Britse conservatieven deze zomer een kliklijn voor sociale fraude instelden, waren de reacties hier negatief. Enkele maanden later riep de rijkswacht op vraag van onderzoeksrechter Connerotte een pedofielenkliklijn in het leven. Zonder waarschuwend protest. Zo'n instrument kan misschien nuttig zijn in extreme situaties, maar in het algemeen zou men best iets beters uitdenken dan een kanaal dat roddels en wraakacties de vrije loop laat. De inschakeling van postbodes voor rijkswachtwerk verhuult een algemeen maatschappelijk probleem. Maar het verhuult ook een zet in de oorlog tussen de politiekorpsen. De rijkswacht wil niet alleen al het gespecialiseerd politiewerk doen. Dat korps wil ook de basispolitiezorg overnemen van de gemeentepolitie. Omdat het daarvoor te weinig ogen heeft, vraagt het de hulp van postbodes.

Maar zelfs met een tekort aan mankracht, kan de rijkswacht de gemeentepolitie in veel gevallen overklussen. De rijkswacht is een goed geolied en centraal geleid korps. Terwijl de gemeentepolitie vaak slecht georganiseerd is en soms het slachtoffer is van lokaal-politiek-bestuurlijk geklungel. SP en VLD neigen naar de oprichting van één centraal geleid eenheidspolitiekorps. De rijkswacht zou dan ook oom wijkagent gaan spelen. Al dan niet met postbodes.

Politiek zijn het vooral nog de CVP en haar vele burgemeesters die de basispolitiezorg aan de gemeentepolitie willen blijven toevertrouwen. Als die partij, die in vele gevallen mee verantwoordelijk is voor het falen van de gemeentepolitie, niet als de vliegende bliksem zorgt voor een drastische verbetering daarvan, blijven maar weinig argumenten over om een alomachtig, maar zeker niet onfeilbaar, eenheidspolitiekorps af te wijzen.

Guy TEGENBOS

STA 06.12.96

Postbode

Ik sta versteld van het aantal negatieve reacties dat de test tot samenwerking tussen post en rijkswacht (DS 5 december) inzake misdadpreventie oproept. Negatieve reacties van de Postdirectie, van de politie, die zich gepasseerd voelt door de rijkswacht (liever niets doen, dan de "concurrent" een pluimpje gunnen). Laat ons vooral nuchter blijven: iedereen klaagt over het gevoel van onveiligheid, maar de individuele burgerzin gaat achteruit. Budgetten beperken mankracht van alle politiediensten die zich bijgevolg op prioriteiten concentreren. Postbodes, melkboeren, buschauffeurs doorkruisen in min of meerdere mate dagelijks dezelfde wijken en ken-

nen dus de buurt. Is het in die context dan niet een kwestie van puur gezond verstand dat die mensen een oogje in het zeil houden? Let wel, niet detective spelen, enkel "verdachte" dingen signaleren. Als iemand een efficiëntere manier kent, dat hij zich meldt. Of stemmen we volgende keer nog meer extreem rechts, om ons gevoel van onveiligheid te ventileren... JTA 10-12

E. CORNELIS,
Dendermonde
Wanneer
Wanneer de postbode politiemann wordt en de politiemann de postbode van het Gemeentebestuur. Wanneer arbeid fiscaal afgestraft wordt en daardoor het nietsdoen aangemoedigd wordt. Wanneer politici

voordoan, zullen de meest plichtsbewuste burgers zeker niet verzuimen politie, rijkswacht of brandweer te verwittigen. Een postbode met burgerzin zal dat zeker spontaan doen. Bij zulke voorvallen vergt het invullen van formulieren door de postbode een overvloedige belasting bij de zware taak die hij te vervullen heeft. Bovendien is hij wel een getrouwde persoon die bij de bevolking zeker toegang krijgt om via de telefoon iets verdachts te signaleren. Zulke toestanden hebben zich beslist al voorgedaan. Méér kan minister Johan Vande Lanotte van postbodes niet verwachten. Zij hebben een eigen specifieke taak met een sociale bijluid, waarvoor de meeste mensen, vooral bejaarde en zieke personen hun postbode waarderen en uitermate dankbaar zijn.

Wim DE VIS,
Landskouter
Rijkswachtstaat?
C.L., Zoersel

Is de postbode onze securitate? Weldra volgen de boswachter, buschauffeur, burgerwacht en de onbewaakte camera's. Televerkoopsfirma's kennen onze gezinstoestand. Laat iedereen zijn eigen werk doen: Of doet iedereen hier een job waar hij niet bekwaam voor is, regering inclusief?
Postbode
Alice Sluyts, Edegem
Wanneer er zich verdachte, vreemde zaken of ongelukken

STA 11-12-96

Belgen hebben al weer twijfels over 'klikcultuur'

Van onze correspondent Paul Koopman **NVA 9-12**

BRUSSEL - "Als mijn postbode door de brievenbus gaat guren, dan kan hij een klap (klap - red.) op zijn oog verwachten", dreigde hoofdredacteur Yves Desmet van de Vlaamse krant 'De Morgen' vrijdag in zijn hoofdredactioneel commentaar. Ziet Desmet spaken? Het lijkt er niet op. Het had namelijk maar weinig geschied of de 'brieftrogers' in België hadden er een taak bijgekregen: spioneren. De postdirectie heeft onlangs ijlings een proefproject afgeblazen waarbij postbeambten in een Vlaams district 'alle verdachte zaken' op een speciaal meldingsformulier moesten doorspelen aan de rijkswacht.

Niet alleen postbodes wordt in België gevraagd hun oren en ogen open te houden: ook chauffeurs, taxichauffeurs, boswachters en werknemers van koeriersdiensten zijn op verzoek van de politie extra waakzaam.

niemand voor mogelijk had gehouden: opmerkelijk snel heeft een echte klikcultuur wortel geschoten. In het land waar 's avonds de rolluiken altijd worden neergelaten, waar de burgers binnen de omheining van hun 'woons' hun eigen vrijstaatjes hebben gecreëerd en waar de onverschilligheid ten opzichte van de staat en overheid van de Belgen in de genen zit, lijkt nu iedereen iedereen in de gaten te houden.

Er is maar weinig voor nodig om de burger tegenwoordig te alarmeren. In mijn eigen woonplaats werd onlangs de rijkswacht opgetrommeld voor een potentieel nieuw zedenschandaal. Iemand had opgemerkt dat op gezette tijden in een woning te Overijse verdacht veel vrouwen met kleine kinderen samenkwamen en daar soms wel twee uur verbleven. Dit creëte noteerde de gewaarschuwde politiemann alle nummerplaten van de auto's die voor de woning waren geparkeerd. Een merkwaardig detail: alle vrouwen die de woning regelmatig bezochten bleken hoogzwanger. Een satanssekte? Nee, de bewoonster van het verdachte pand gaf gewoon zwangerschapsgymnastiek.

Het is maar één voorbeeld van het bijna paranoïa klimaat, dat zelfs van een zwangere vrouw een verdachte zedenmisdadiger maakt. Het is een overreactie die wellicht te maken heeft met de schaamte over het lang onopgemerkt blijven van Marc Dutroux, met zeven vrouwen wellicht de man met de meeste burens in België. Hij groef metersdiepe kuilen in zijn achtertuin, liet 's nachts betonnen draaien, reed af en aan met geblindeerde busjes,

Dutroux

In de nasleep van de zedenzaak-Dutroux heeft zich in België iets voltrokken wat vrijwel

haalde Tsjechische kinderen over de vloer en gebruikte een van zijn percelen als parkeerterrein voor gestolen wagens. Maar pas nadat vier kinderen waren gestorven was er een opmerkelijke vakantiekraak bij een openbaar zwembad die de 'gouden tip' gaf die tot de aanhouding van Dutroux en de bevrijding van Sabine en Laetitia leidde.

Schaduwzijden

Zo'n opmerkelijke vakantiekraak wil iedereen tegenwoordig wel zijn. Dat het elkaar in de gaten houden ook zijn schaduwzijden heeft begint pas

„Chaufeurs De Lijn zijn geen klikspanen”

STA 16-12-96

BRUSSEL (belga) - Bus- en tramchauffeurs werken wel samen met de rijkswacht, maar niet als klikspanen die alles wat verdacht voorkomt meteen melden. Dat laat de Vlaamse vervoersmaatschappij De Lijn weten in een reactie op recente berichtgeving.

De chauffeurs nemen in de eerste plaats contact op met rijkswachters om verkeersinformatie, zoals ongevallen, door te geven. Ze kunnen dat ook doen als iemand het al te tram, door agressief gedrag of drugsgebruik bijvoorbeeld. Tenslotte mogen ze melding maken van "criminele feiten waarvan ze getuige zijn".

Er is dus geen sprake van klikspanen die de man in de straat of de vrouw op de bus in het oog houden en alles aangeven wat hen vreemd voorkomt, laat De Lijn weten. Chauffeurs rijden niet rond met meldingsformulieren in hun diensttas en worden er evenmin toe aangespoord uit te kijken naar "verdachte" feiten. Hun job vraagt trouwens zoveel aandacht voor de weg dat dit niet van hen kan worden verwacht, aldus De Lijn.

Informatie

De vervoersmaatschappij reageert zo op de berichtgeving over samenwerking tussen de Rijkswacht en De Post. Daarin is ook sprake van de al langer

hand het gevoel moet krijgen vogelvrij te zijn. De uitspraak vandaag of morgen van het Hof van Cassatie over het al dan niet verder vervolgen van vicepremier Di Rupo en gemeenschapsminister Grégoire heeft dan ook veel verdergaande gevolgen dan alleen de coalitievrede in België.

Debat

Als het op basis van anonieme getuigenissen 'versterkte' dossier tegen deze twee politici de betrokken parlementen inderdaad voldoende aanknopingspunten biedt om de onschendbaarheid van Di Rupo

en Grégoire op te heffen, is het einde van de Belgische variant op het McCarthyisme nog niet in zicht. Als daarentegen zou blijken dat Di Rupo en Grégoire onrecht in diskrediet zijn gebracht, slaat niet alleen de procureur-generaal van Brussel een modderfiguur, maar kan ook een maatschappelijk debat over de 'klikcultuur' niet lang meer uitblijven.

De makers van Belgische actualiteitenrubrieken die steeds vaker 'anonieme getuigen' al dan niet met vervormde stem en donker gemaakt gezicht opvoeren, hebben dan eveneens

reden zich achter de oren te krabben. Waar blijven de rechten van de individuele burger bij al deze verdachtmakingen? Nogmaals hoofdredacteur Desmet: "Waarom vraagt men niet de melkboer om even aan de legé-flessen te ruiken, de vuilnisman om eerst even een kijkje in de zakken te nemen, met wat geluk rolt er misschien een beduidend pornoboekje uit. (...) Waarom geen mini-camera's in de tv ingebouwd, zodat de rijkswacht rechtstreeks de huiskamer kan binnenkijken? Als je dan toch een politiestaat invoert, kun je dat net zo goed professioneel doen."

Belgische partijen houden beraad over vertrouwenscrisis onder burgers 'Staten-generaal der democratie'

Van onze correspondent

Jos Klaassen

BRUSSEL

VK 9-12

De Belgische politieke partijen hebben zich zaterdag gebogen over de vraag hoe de vertrouwenscrisis in de politiek moet worden aangepakt. Alle partijen, behalve de Groenen en het Vlaams Blok, deden mee aan deze 'staten-generaal der democratie'. De Groenen wilden niet, het Blok mocht niet.

Deze 'staten-generaal der democratie' was bijeengeroepen door kamervoorzitter Raymond Langendries van de Waalse PSC (christelijk-socialen). Langendries wil dat de politieke partijen binnen drie à vier maanden tot afspraken komen over het herstel van de democratie in België.

De Groenen (aan Waalse zijde Ecolo en aan Vlaamse kant Agalev) voelen weinig voor zo'n samenspraak. De traditionele partijen

hebben het slechte functioneren van de politiek veroorzaakt, laten zij ook maar zoeken naar de oplossing. De Groenen vinden dat zij van hun kant al een andere politieke cultuur praktiseren.

De Vlaamse liberale fractieleider Patrick Dewael acht het 'strategisch onverstandig' dat Langendries het Vlaams Blok geïsoleerd heeft. Nu kan het Blok vanaf de canapé rustig toe blijven kijken hoe de rest van politiek België uit de misère probeert te klauteren.

Ook de regering-Dehaene is druk bezig de bevolking te bewijzen dat zij de problemen - met name bij justitie en het gerecht - kordaat aanpakt. Tijdens wat het 'Sinterklaasconclaf' genoemd wordt, zijn de eerste concrete afspraken gemaakt.

Zo krijgen de slachtoffers van misdrijven meer rechten. Zij kunnen inzage krijgen in het onderzoeksdossier; en zij kunnen de onderzoeksrechter daarna om een extra onderzoek vragen. De procedure zal in elk geval meer dan in het verleden op het slachtoffer worden gericht.

Een tweede besluit gaat over de voorwaardelijke invrijheidstelling van gevangenen. Het besluit om een gevangene voorwaardelijk vrij te laten, zal niet meer door de minister van Justitie worden genomen. Er komen commissies voor de voorwaardelijke invrijheidstelling, die multidisciplinair worden samengesteld. In bepaalde gevallen moet zo'n commissie unaniem beslissen. Het resterende probleem is de

hervorming van de politiediensten. Daarover werd de regering-Dehaene het nog niet eens. Minister van Binnenlandse Zaken Johan Vande Lanotte krijgt nog een adempauze. Er wordt een commissie opgericht voor een efficiëntere politiestructuur, die over zes maanden moet rapporteren.

De Belgische oppositie moppert over allerlei kleinere kwesties, maar is het in grote lijnen eens met wat Dehaene nu aan concrete plannen op tafel heeft gelegd. Alleen Paul Marchal, vader van An en de 'volksheld' uit de 'Witte Mars', is erg ontevreden.

Hij eist dat de mening van de slachtoffers veel zwaarder moet wegen in de beslissing of een gevangene voorwaardelijk vrij komt. Marchal dreigt een nieuwe politieke beweging op te richten, als aan de eisen van de ouders van An & Eefje en Julie & Melissa niet wordt tegemoet gekomen.

Minister van Justitie Stefaan De Clerck en zijn collega van Binnenlandse Zaken Johan Vande Lanotte wilden Marchal in het BRTN-programma *De Zevende Dag* het recht niet bestrijden om eisen te stellen. Maar zij verzetten zich ertegen dat het slachtoffer op de stoel van de rechter gaat zitten.

Partitocratie maakt van België complotten-land

Door onze correspondent **NRC**
BEN VAN DER VELDEN
BRUSSEL, 5 DEC. Waarom heeft de Brusselse procureur-generaal André van Oudenhove het Belgische parlement toestemming gevraagd om te mogen onderzoeken of federaal vice-premier Elio di Rupo seksueel contact heeft gehad met minderjarigen? De veronderstelling ligt voor de hand dat hij dat deed omdat hij over serieuze aanwijzingen beschikte dat de Waalse socialistische politicus zich aan een seksueel misdrijf schuldig had gemaakt. Zo eenvoudig is het echter niet in België, land met zes regeringen en 43 ministers, drie elkaar bestrijdende politiekorpsen, een magistratuur die veelvuldig vertrouwelijke gegevens laat uitlekken en een pers die geruchten tot voorpagina-nieuws verheft.

Volgens de Belgische grondwet kunnen de ministers van de federale regering — en die van de Vlaamse, Brusselse en Waalse gewestelijke regeringen alsmede die van de Duitse en Franse gemeenschapsregeringen — tuitluitend berecht worden door het Hof van Cassatie, het hoogste rechtscollege van het land.

Daarvoor moet wel eerst de Kamer van volksvertegenwoordigers of de betrokken gewest- of gemeenschapsraad een minister in staat van beschuldiging stellen. De veronderstelling ligt voor de hand dat Kamerleden ministers zoiets niet lichtvaardig aandoen en dat het daarom moeilijk is om een mi-

nister te vervolgen. Zo eenvoudig is het echter niet in België, waar achter het ene schandaal altijd het andere schandaal schuilgaat. Een schandaal wordt met een bepaalde bedoeling aan het licht gebracht, die weer in verband staat met een ander schandaal. Geen Belg wil geloven dat dat ook weleens niet het geval is. Want België is het land van de complottheorie.

Waarom denkt heel België in complotten, van ministers tot de moeders met kindervagens die afgelopen oktober meeliepen in de Brusselse 'Witte Mars'? Dat komt doordat dat België een partitocratie is. Wat dat betreft lijkt het land sprekend op het Italië van voor maart 1994, toen daar de politieke partijen die decennia de macht in handen hadden bezweken onder een golf van schandalen.

Ook in Italië is het de gewoonte achter ieder schandaal andere complotten te vermoeden. In een recente studie van Belgische en Italiaanse politicologen — die veel overeenkomsten tussen hun landen ontdekten — wordt onder partitocratie een systeem verstaan waarin partijbureaus de regering sturen. De partijen zijn machtig en wie iets wil, een baan of een overheidsopdracht, is afhankelijk van relaties met de politieke partijen die ook belangengroepen controleren.

Er bestaat in België dus een macht die niet openlijk in gemeenteraad, provincieraad, gewestraad of parlement wordt gecontroleerd. Burgemeesters, plaatselijke partijbesturen, provinciale partijbesturen en Vlaamse, Waalse of Brusselse partijbesturen hebben allemaal iets te vergeven.

VERVOLG van pagina 1

NRC 5-12

Wie eenmaal een baan heeft, wordt geacht niet te praten over de politieke steun die hij heeft gehad. Zo raken Belgen bij complotten betrokken. Zo vermoeden zij dat er meer complotten zijn dan zij kunnen bevroeden.

Het complotdenken gedijt ook goed in een klimaat waarbij bestuurders weinig serieus worden genomen. Eindeloos zijn politici in discussie over de verhouding tussen Vlamingen en Walen. In Brussel en de omliggende gemeenten is er een permanente strijd over taal: of op de markt van een Vlaamse gemeente het gebruik van het Frans verboden kan worden en of uitzendkrachten bij Brusselse gemeente-instellingen tweetalig moeten zijn. Maar volgens een recent onderzoek van het weekblad Humo maken de meeste Belgen zich niet zo druk over deze zaken: ze willen Belg zijn in België.

De houding van de Belg tegenover de overheid wordt wel verklaard uit de geschiedenis. De overheid bestond dikwijls uit vreemdelingen: Spanjaarden, Oostenrijkers, Nederlanders en

daarna lange tijd de Franstaligen in Vlaanderen. Er bestaat in ieder geval in België een grote afstand tussen kiezers en politici, van wie de macht voor een deel niet controleerbaar is. De Belgische politici koesteren die afstand.

In 1830 besloot de Belgische grondwetgever ministers te beschermen tegen 'lichtzinnige vervolgingen'. Ze moesten worden beschermd tegen processen die hen bij de uitoefening van hun functie zouden belemmeren. Zes ministers waren er in die tijd. Het was de taak van de Kamer om te beslissen of ze in staat van beschuldiging werden gesteld en naar het Hof van Cassatie werden verwezen. Zoiets gebeurde vrijwel nooit.

Sindsdien is de Belgische staatsstructuur ingrijpend veranderd. De laatste staats hervorming is van 1993. België is nu een federale staat met een federale regering en daarnaast nog vijf regeringen met allemaal ministers die ook allemaal de uitzonderingspositie genieten dat zij slechts kunnen worden berecht als ze door collega-politici in staat van beschuldiging worden gesteld. Omdat er meer ministers zijn dan vroeger, zijn er nu ook meer gevallen die naar het Hof van Cassatie verwezen zouden kunnen worden. Het in complotten denkende volk vermoedt ook vaker een doofpot-affaire als collega-politici besluiten dat een minister niet terecht hoeft te staan.

Bij het veronderstellen van samenzweringen zijn Vlamingen en Walen net zo eensgezind als bij hun rouw om de vorige koning, Boudewijn, of bij hun 'Witte Mars' uit protest tegen de ontvoeringen en kindermoord door de bende van Marc Dutroux. Bij die 'Witte Mars' van driehonderdduizend Belgen waren de teksten over veronderstelde complotten van justitie en politici in verband met Dutroux op de spandoeken in het Nederlands en het Frans identiek. Dat is opvallend in een land waar niemand aandacht besteedt aan

slogans langs de wegen over Vlaamse onafhankelijkheid of Waalse aansluiting bij Frankrijk, maar waar graffiti met *Leve België* op de viaducten over de snelweg Brussel-Oostende voorpagina-nieuws zijn.

Procureur-generaal Van Oudenhove baseerde zich in de zaak-Di Rupo op verklaringen van een wegens diefstal in Hasselt gearresteerde mythomaan, Olivier Trusgnach. Dat neemt althans de hele Belgische pers aan sinds de Kamer achter gesloten deuren moest beslissen of het justitiedossier zo ernstig was dat tot 'inbeschuldigingstelling' van Di Rupo moest worden overgegaan. De Kamer besloot niet van haar grondwettelijke bevoegdheid tot 'inbeschuldigingstelling' gebruik te maken, maar liet Di Rupo ook niet vrijuit gaan. De Kamer verzocht procureur-generaal Van Oudenhove voor 9 december met de resultaten van een nader onderzoek te komen. Vervolgens lekte het dossier over Di Rupo uit en bloeiden de complottheorieën op.

Verondersteld werd dat de magistratuur geërgerd was over de kritiek van politici aan het adres van de justitie sinds de affaire Dutroux in augustus aan het licht kwam. Door Di Rupo aan te pakken zou de magistratuur de politiek hebben willen treffen. Maar er waren ook theorieën over een politiek complot tegen Di Rupo's Waalse socialistische partij. Een andere redenering was: nadat de christen-democratische minister Kelchtermans van de Vlaamse deelregering en de federale minister van landbouw, de Vlaamse christen-democraat Pinxten, wegens vermeend financieel gesjoemel in opspraak waren gekomen, hadden de Vlamingen behoefte aan een tegenhanger in de vorm van een Waals socialistisch schandaal.

Bijna vanzelfsprekend werd ook verondersteld dat iemand erop uit was de regering van de Vlaamse christen-democraat Jean-Luc Dehaene in moeilijkheden te brengen. Minister van Binnenlandse Zaken Johan Vande Lanotte, een Vlaamse socialist, ontvouwde in het dagblad *La Libre Belgique* nog een andere andere mogelijkheid. Volgens hem zat er achter de zaak een politiedienst die wilde tonen beter te zijn dan een concurrerend politiekorps. Met de meest bonte complotten kwamen ten slotte het weekblad *Knack* en het radio-nieuws van de Vlaamse BRTN. Een dubieuze Brusselse commissaris van politie zou getuige Trusgnach strafvermindering in verband met zijn diefstal hebben voorgespiegeld als hij Di Rupo ervan zou beschuldigen een seksuele relatie met hem te hebben gehad toen hij nog minderjarig was. Die commissaris zou belang hebben gehad bij de herrie over Di Rupo, omdat hij de aandacht wilde afleiden van een ander pedofilie-onderzoek, dat is gebaseerd op verklaringen van een Brusselse homo-prostituté, aangeduid met naam Nathan. Een probleem bij deze theorie is dat Trusgnach en Nathan elkaar schijnen te kennen, maar een kniesoor die daarop let.

De complottheorieën in het geval van Di Rupo zijn geen uitzondering. Achter de moordende Bende van Nijvel van de jaren tachtig zijn allerlei complotten bedacht, zonder dat er tot nu toe één is aangetoond. Achter de moord op de Luikse socialistische politicus André Cools zijn uiteenlopende complotten verondersteld, maar ook daar is het al jaren wachten op de onthulling van de enige ware samenzwering. Bijna dagelijks worden bij nieuwe schandalen samenzweringen verondersteld.

Vice-premier Di Rupo loopt inmiddels rond als aangeschoten wild. Hij is niet alleen het slachtoffer van complottheorieën maar ook van de manier waarop de Belgische politiek met de grondwet omspringt én van de seksuele moraal in het land. Sinds de affaire-Dutroux heerst er een duidelijke antihomo-stemming in België. Alsof het iets te maken heeft met ontvoering van en moord op kinderen, wordt veelal pedofilie maar ook homoseksualiteit veelvuldig

Zaak-Dutroux

blijft België bezighouden

Maar zoals vaker bleek de verklaring van de kindervervoerder onbetrouwbaar. Tot maandagavond gaat de huidige zoekactie door. Als dan nog niets is gevonden, begint men na de feestdagen opnieuw.

Het speuren gebeurt omdat de justitie nieuwe aanwijzingen heeft gekregen. Het wordt door heel België op de voet gevolgd. Al is er tot nu toe niets gevonden, dagelijks is de Saint-Louis mijn nieuws in de kranten en op de televisie. Want er worden in België nog altijd kinderen vermist. De 12-jarige Elisabeth Brichet die in 1989 uit Saint-Servais bij Namen spoorloos verdween. De tienjarige Loubna Benaïssa uit de Brusselse gemeente Elsene van wie sinds 1992 niets meer is vernomen. De achtjarige Ken Heyrman die in 1994 met zijn zusje Kim nooit meer naar huis in Borgerhout bij Antwerpen terugkeerde. Kim werd later vermoord en verkracht in de Antwerpse haven gevonden. De tienjarige Nathalie Geijsbregts uit Leefdaal werd in 1991 voor het laatst gezien toen ze op de schoolbus stond te wachten.

De zaak van de ontvoerde en vermoorde kinderen, die in oktober tot een protestmars van 300.000 mensen in Brussel leidde, blijft België onverminderd bezighouden. De roep om veranderingen bij politie en justitie vermindert geen ogenblik. Bij het ministerie van Justitie zijn 130.000 protestbrieven gekomen van burgers die snelle verandering willen van het van laksheid en incompetentie beschuldigde gerechtelijke apparaat. Minister van Justitie Stefaan de Clerck heeft rechtssocioloog Luc Huyse gevraagd hem te adviseren wat hij met deze brievenberg

moest doen. Huyse heeft geconstateerd dat veel brieven van burgers zijn die menen niet serieus door politie en justitie behandeld te zijn en heeft de minister aangeraden een ombudsdienst op te zetten die iedereen persoonlijk antwoordt.

Donderdagnacht was de laatste zitting voor de feestdagen van de Kamercommissie die onderzoekt hoe het mogelijk was dat onderzoeken naar de verdwijning van kinderen niet eerder leidden tot arrestatie van Marc Dutroux dan in augustus van dit jaar. Onder leiding van de scherp ondervragende commissievoorzitter Marc Verwilghen is wekenlang voor heel België in rechtstreekse televisieuitzendingen het falen van de justitie gedemonstreerd met magistraten en politiemensen die allemaal de schuld voor wat er is misgegaan bij anderen legden. Donderdagnacht concludeerde Verwilghen bij een confrontatie tussen rijkswachter Jean Lesage en onderzoeksrechter Martine Doutrève dat een van beiden loog en dus riskeert vervolgd te worden wegens meened.

Een door de regering aangekondigde hervorming van het justitie-apparaat roept voortdurende weerstand op bij politiek en magistratuur. Sommige magistraten zijn

helemaal niet gelukkig met plannen voor minder politieke invloed bij bevorderingen. Verschillende politiediensten en ook politievakbonden voeren openlijk oorlog met elkaar omdat zij het niet eens zijn over voorstellen voor hervorming van het politieapparaat. Daarbij toont de grootste politiedienst, de Rijkswacht, bijzondere inventiviteit in het bedenken van manieren om vertrouwen van het publiek te winnen. Eerst werd bedacht dat postbodes en buschauffeurs goede tipgevers voor verdachte zaken konden zijn. Nu heeft de Rijkswacht in het plaatsje De Pinte een fluorescerende sticker laten maken. Van iedere bewoner van De Pinte wordt verwacht dat hij deze sticker met de tekst 'De Pinte Waakt' op zijn auto plakt. Zo kunnen dag en nacht mogelijk verdachte vreemdelingen dadelijk worden gesignaleerd omdat op hun auto geen sticker zit.

Ouders van verdwenen kinderen houden onverminderd vol met het uitoefenen van druk op de Belgische politiek om zodanige ingrijpende hervormingen door te voeren dat fouten zoals die tot voor kort zijn gemaakt bij onderzoeken niet meer voor kunnen komen. De gedreven Paul Marchal uit Hasselt, wiens dochter An is vermoord, heeft met steun van de meeste andere ouders cd's en T-shirts te koop aangeboden. Met de opbrengst wil hij de stichting An en Eefje financieren, die strijdt tegen misbruik van kinderen. Alleen de vader van de samen met An vermoorde Eefje is het niet met de acties van Marchal eens en is met hem in een juridisch gevecht geraakt. Maar Marchal gaat met steun van de andere families van verdwenen kinderen verder en opert zelfs de mogelijkheid van oprichting van een politieke partij.

Kamervoorzitter Langendries heeft een poging gedaan om een fundamenteel debat over de toestand in België op gang te brengen. Hij deed dat weliswaar met de voorzitters van de politieke partijen, buiten iedere parlementaire controle om, maar toch, het was iets. Het debat is echter snel op zo'n onenigheid uitgelopen, dat voorlopig besloten is tot in januari een afkoelingsperiode in te lassen.

Door onze correspondent **NRC**
BEN VAN DER VELDEN
JUMET, 21 DEC. In een natte mist verdwijnen mannen van de Belgische burgerbescherming over een modderweg achter het tot ruïne vervallen portiershuisje van de voormalige kolenmijn Saint-Louis in het bij Charleroi gelegen Jumet. Ze behoren tot de zeventig mensen die hier onder leiding van de Rijkswacht al een week met prikschouwen, graafmachines en pompinstallaties speuren naar een schuilplaats die door kindervervoerder Marc Dutroux en zijn handlangers zou zijn gebruikt.

Dutroux werd in augustus ontmaskerd als ontvoerder van twee meisjes. Later werden in zijn woning de stoffelijke overschotten van nog eens twee ontvoerde meisjes gevonden. De justitie heeft zoveel aanwijzingen dat Dutroux in de kolenmijn een schuilplaats had, dat men niet rust voordat alles tot in details is uitgekamd. Dat is een gigantisch werk bij een mijn waarvan de exploitatie in de zestiende eeuw is begonnen en die een gangenstelsel tot op duizend meter diepte heeft.

Sinds de jaren zestig is Saint-Louis als mijn gesloten. Sommige huizen op het 4,5 hectare grote mijnterrein zijn bebouwd, maar de meeste oude mijngebouwen zijn half ingestort. Overal in het door bos en struiken overwoekerde terrein zitten putten, waarvan er veel vroeger dienden voor de ontluchting van de mijngangen. De oude mijn werd al jaren door bewoners uit de verre omtrek gebruikt om zich gemakkelijk te ontdoen van zaken. De speurders stuiten op gestort puin en autowrakken en schrokken de afgelopen week hevig toen zij een skelet aantroffen, dat later tot hun opluchting van een hond bleek te zijn.

Luitenant Guy Soumoy van de Rijkswacht vertelt dat er aanwijzingen zijn dat Dutroux een bergplaats had in een 24 meter diep gelegen gang. Gezocht wordt daarom naar de ingang die de ontvoerder gebruikte om bij deze gang te komen. In september heeft de politie al eens tevergeefs één gang van de Saint-Louis mijn doorzocht. Dutroux had gezegd dat zich hier interessante zaken bevonden.

NEL 5-12

daarmee op één hoop gegooid. Di Rupo is homoseksueel, en dus staat hij in een verdachte hoek.

Maar zeker zo belangrijk is het gemak waarmee de Belgische politiek, afhankelijk van de omstandigheden, een nieuwe interpretatie geeft aan de grondwet van 1830. De meerderheid van de Kamerleden wilde Di Rupo niet in beschuldiging stellen omdat de feiten die justitie aandroeg weinig overtuigden, maar in ieder geval ook omdat niemand moeilijkheden wilde binnen de regeringscoalitie van vier partijen — Vlaamse christendemocraten en socialisten plus Waalse christen-democraten en socialisten.

Di Rupo niet in staat van beschuldiging stellen zou echter vrijwel zeker betekenen dat de Kamer ervan beschuldigd zou worden een zaak in de doofpot te stoppen. Daarom besloten de parlementariërs de grondwet op een manier uit te leggen die de hoogleraar strafprocesrecht Chris Van Den Wynngaert in het dagblad *De Standaard* keurig als een 'betwistbare interpretatie' omschreef. De Kamer besloot het Hof van Cassatie opdracht te geven met grote snelheid een onderzoek te doen naar de zaak-Di Rupo en daarover voor 9 december verslag uit te brengen. In de grondwet wordt echter in het geheel niet over de mogelijkheid van 'onderzoek' gesproken. Het Hof van Cassatie aanvaardde de onderzoeksoverdracht, alsof die in de grondwet staat genoemd.

De Kamer was al eerder een keer op deze manier met de grondwet omgesprongen. De Vlaamse deelregering besloot dit voorbeeld te volgen bij een zaak tegen minister Kelchtermans en de Waalse deelregering deed in verband met de eveneens van pedofilie beschuldigde minister Grafé hetzelfde. Willy Claes, de Vlaamse socialist die voor het Hof van Cassatie terecht moet staan omdat hij ervan beschuldigd is als minister van Economische Zaken steekpenningen van de Italiaanse helikopterfabrikant Agusta te hebben aangenomen, beklagde zich vervolgens omdat hij niet zo lankmoedig is behandeld. Als de justitie slechts een onderzoek tegen hem was begonnen, had hij niet hoeven aftreden als secretaris-generaal van de NAVO, meent hij. Hij gaat er volgens Belgisch gebruik van uit dat hij het slachtoffer is van een complot.

Opel laat arbeiders Witte Woede betalen

Dirk Vandenberghe

ANTWERPEN - De arbeiders van Opel Belgium zijn woest. De directie heeft ongeveer 1.500 werknemers schriftelijk laten weten dat anderhalf uur van hun maandloon van oktober wordt afgetrokken, omdat ze uit onvrede met het spaghetti-arrest gedurende anderhalf uur het werk hadden neergelegd.

De loonvermindering deert de Opel-arbeiders niet echt. Waar ze wel zwaar aan tilen, is dat de actie ook in hun persoonlijk dossier terecht komt. Sommigen vrezen dat ze daardoor in de toekomst een promotie kunnen mislopen.

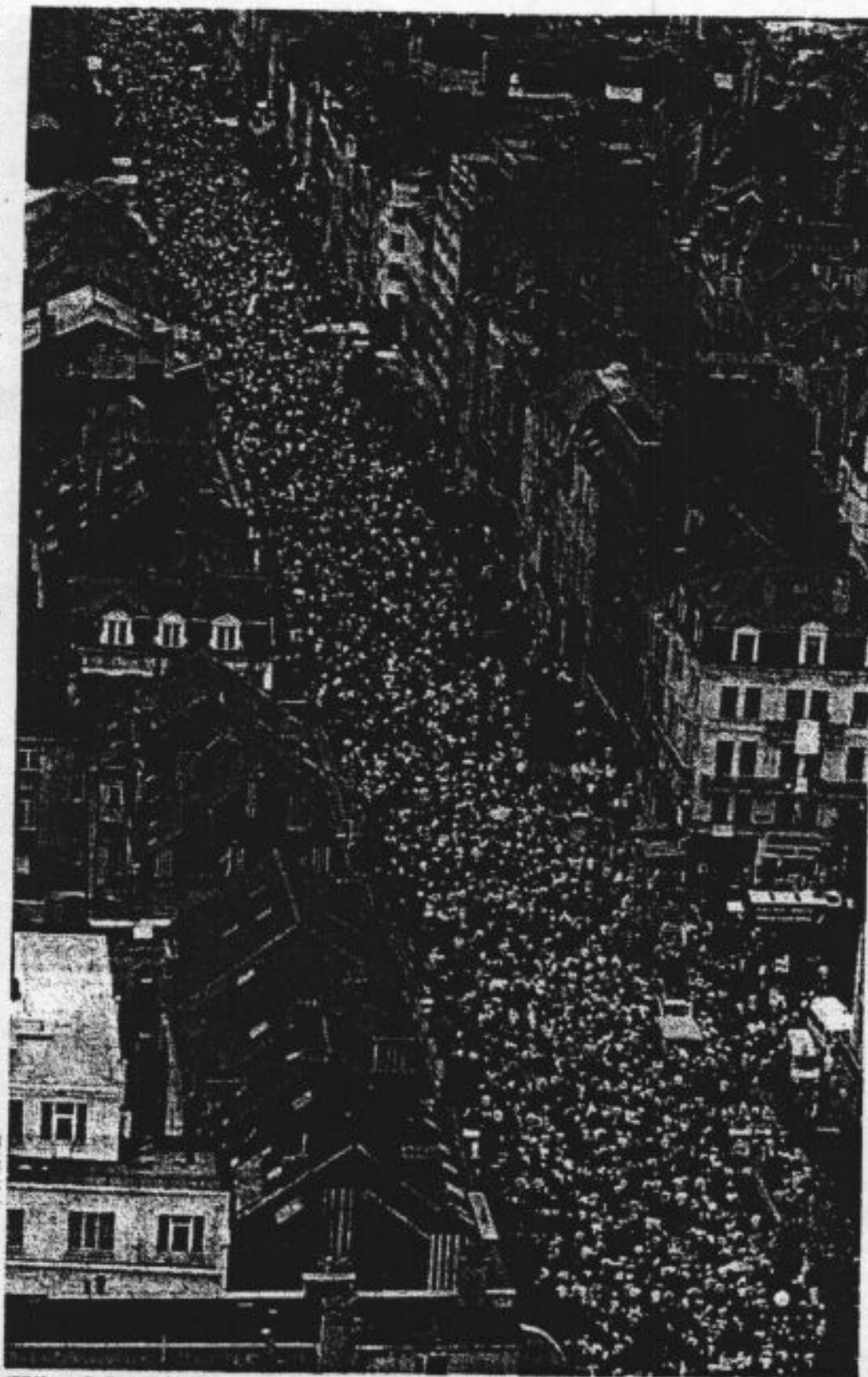
"De hele brief is gewoon grof. In oktober zei de directie nog dat ze ons begreep en solidair was met de actievoerders. Twee maanden later krijgen die bewuste arbeiders zo'n brief in hun bus. Dit bezorgt ons een bittere nasmaak", zegt een verbolgen arbeider.

De vakbonden zullen niet tegen de beslissing protesteren: Opel Belgium was de enige firma in de metaalsector waar de vakbonden de spontane Witte Woede niet erkenden.

GVA 20.12.96

Gevangenen nemen afstand van pedofielen. De gedetineerden in de gevangenis van Namen hebben maandagavond een tijdlang geweigerd naar hun cellen terug te keren. Ze eisten een verklaring te mogen afleggen voor de televisie. Dat werd hen toegestaan door de directeur van de strafinrichting, die de commerciële omroep RTL uitnodigde. De actievoerders verklaarden voor de camera dat zij niet over één kam willen worden geschoren met de pedofielen die momenteel in de Naamse gevangenis zitten. Er waren geen incidenten (belga)

STA 04.12.96

'Witte Mars' in Brussel, begin oktober (Foto AP)

Vaders An en Eefje slepen elkaar voor de rechter

TEL 20/12

Van onze correspondent

BRUSSEL, vrijdag
De vaders van de door de Dutroux-bende vermoorde meisjes An Marchal en Eefje Lambrecks voeren hun ruzie steeds verder op. Vader Lambrecks verkiest de anonimiteit terwijl Marchal niet genoeg lijkt te krijgen van de aandacht van de pers.

Lambrecks heeft gisteren een kort geding aangespannen tegen Marchal, omdat die de naam Eefje blijft gebruiken voor zijn stichting An en Eefje, die kinderen in nood moet helpen. Het is onduidelijk wat er met de giften gebeurt, die de stichting binnenkrijgt. Marchal heeft de fiscus dan ook al over de vloer gehad. De zaak dient op 2 januari.

Marchal heeft op zijn beurt een klacht neergelegd tegen Lambrecks wegens laster en eerroof, omdat Lambrecks hem beschuldigt van onzuivere praktijken.

Een derde minder voorwaardelijke invrijheidstellingen

BRUSSEL - Het aantal voorwaardelijke invrijheidstellingen is sinds de affaire-Dutroux met één derde gedaald. Minister van justitie Stefaan De Clerck zei in de bevoegde kamercommissie dat hij in de periode augustus - november 1995 nog 229 besluiten tekende. In dezelfde periode van dit jaar was dat nog maar 154 beslissingen.

Deze daling moet niet gezocht worden bij een ingrijpen van de minister. De dossiers komen blijkbaar moeilijker door de filters (personeel gevangenis, administratie) tot bij de minister, aldus De Clerck. Gekoppeld aan het hoge aantal mensen dat in voorlopige hechtenis zit en aan het sneller uitvoeren van kortere straffen, ligt deze evolutie aan de basis van de overbevolkingsproblemen in de gevangenis.

GVA 10.12.96

BRUSSEL, 5 DEC. De Belgische Rijkswacht wil dat postbodes behalve brieven bestellen ook als politietipgevers gaan werken. In het district Leuven van de Rijkswacht hebben postbodes al weken meldingsformulieren bij zich om alles wat ze verdacht lijkt te kunnen melden.

Voorlopig gaat het nog om een experiment. Maar het is de bedoeling dat dit wordt uitgebreid naar andere districten van de Rijkswacht in België, omdat postbodes buurten waar zij dagelijks post bestellen goed kennen. De Rijkswacht is op de gedachte gekomen om postbodes te gebruiken bij wat wordt genoemd het 'project informatie-uitwisseling' omdat de burgers de politie steeds minder tips verstrekken.

De Rijkswacht wil ook buschauffeurs en jachttopzichters als vaste tipgevers gaan inschakelen. Binnengekomen tips worden volgens de Rijkswacht allemaal nagetrokken en de tipgevers krijgen de resultaten van de onderzoeken te horen. De vakbond van de gemeentepolitie is niet gelukkig met de proef, omdat op deze manier postbodes een deel van de taak van wijkagenten zouden overnemen.

Het experiment met de postbodes is gekomen nadat al maandenlang kritiek is geuit op de Rijkswacht omdat doelmatiger onderzoek sneller had kunnen leiden tot het oplossen van de bende van Marc Dutroux, waardoor wellicht levens van ontvoerde kinderen gered hadden kunnen worden.

wie stopt Paul Marchal?

Jan Meutermans, Mechelen

Ik lees dat Paul Marchal klacht indient tegen vader Lambrecks voor laster en eerroof (GVA 19 december). Is er niemand die deze man kan stoppen? Hoe is het mogelijk dat altijd weer afgeeft op de vader van Eefje? Hij houdt helemaal geen rekening met het verdriet van een ander. Zelfs op de begrafenis van zijn eigen dochter meende hij te moeten afgeven op vader Lambrecks.

GVA 20.12.96

Kort geding Lambrecks tegen Marchal

HASSELT - Jean Lambrecks, vader van de vermoorde Eefje, heeft donderdag Paul Marchal, vader van Eefjes lotgenote An, in kort geding gedagvaard voor de burgerlijke rechtbank in Hasselt. De zaak zal dienen op 2 januari.

Lambrecks, zo werd bij zijn advocaat vernomen, eist van Marchal dat hij in alle opzichten afziet van het gebruik van de naam van Eefje, dus ook in de benaming van zijn vzw.

GVA 20.12.96

120.000 stuurden witte boodschap

STA 13.12.96

BRUSSEL/LEUVEN — de opdracht gekregen er een Naast de Witte Mars waarvan 250.000 mensen deel namen, is er in het spoor van de zaak-Dutroux en de betwistingen rond de werking van het gerecht, de politie en de politiek daarrond, ook een massale stille witte brievenstroom op gang gekomen. Ruim 120.000 mensen schreven een brief of ondertekenden een petitie, gericht aan de minister en het ministerie van Justitie.

Prof. Luc Huyse (KU Leuven) heeft van minister van Justitie, Stefaan De Clerck, de opdracht gekregen er een wetenschappelijke inhoudsanalyse van te maken. Volgens Huyse gaat het om duizenden brieven van individuele personen. De groepsbrieven en petitie werden vooral ingestuurd door klassen, scholen, verenigingen, gemeentebesturen en bedrijven. Meer dan 110.000 mensen schreven of ondertekenden zulke teksten. Huyse noemt dit een stille witte mars. Een massale witte boodschap. (FVG/G.Teg.)

Vader Marchal trekt naar Straatsburg

In een reactie zei Paul Marchal dat hij zeker naar het Europees Hof voor de Menrechten zal stappen, hoewel hij het arrest had verwacht. Ook Gino Russo, vader van Mélissa, drukte zijn ontgoocheling uit.

Al vroeg in de ochtend moest een arbeider de honderden slierten spaghetti die overal op de trappen van het gerechtgebouw waren gegooid, bijeenvegen. Na afloop van de uitspraak was er nog een kleine bloemenhulde voor de hoofdingang van het paleis.

GVA 12.12.96

NIEUWE TUCHT

'WIE NIET INTEGER is, vliegt eruit!' waarschuwde de nieuwe commandant van de rijkswacht, luitenant-generaal Willy De Ridder kort na zijn aantreden in 1992. Met gespierde taal en reorganisaties tracht het oudste politiekorps van België sindsdien zijn imago te verbeteren. En dat is hard nodig na alle affaires van de laatste 25 jaar. Om de 'culturele revolutie' kracht bij te zetten heeft de korpsleiding zelfs zijn traditionele politieke patroons, de Waalse christen-democraten (PSC), verruild voor de Vlaamse socialistische (SP).

Maar de jongste Belgische schandaallane bewijst dat er nog veel moet gebeuren. De machtspositie van het korps is enorm. In de beruchte *guerre des flics* tussen rijkswacht, gerechtelijke parketpolitie (GPP) en gemeentepolitie heeft de rijkswacht om te beginnen het voordeel van zijn omvang. Het Belgische politieapparaat bestaat uit 589 gemeentelijke korpsen (in totaal een kleine twintigduizend man), 23 brigades (samen veertienhonderd man) en de rijkswacht (17.500 man), maar alleen de laatste is op nationale grondslag georganiseerd. Tot 1992 was de rijkswacht zelfs een militair commando onder beheer van de minister van Landsverdediging. Dank zij de krijgstuicht leefden de meeste rijkswachters in een volstrekt maatschappelijk isolement, iets waar de leiding overigens niet rouwig om was. De laagste rangen, die voor een deel werden gevuld met dienstplichtigen, hadden nog enige voeling met de burger. De officieren echter werden van jongs af aan gedrukt in kazernes waaruit ze volkomen wereldvreemd en blakend van arrogantie te voorschijn kwamen. De onderoude Belgen vertrouwde karikatuur van de rijkswacht als een bende sabelsepers en beroepssadisten was nooit ver bezijden de waarheid.

De eerste resultaten van de demilitarisering zijn soms spectaculair, vooral op straatniveau. 'Sinds twee jaar hebben wij een uitstekend contact met de rijkswacht,' verzekert een sociaal werker in Antwerpen: 'Sommige rijkswachters gaan beter om met drugsverslaafden dan wij.' Woordvoester Magda Viville van Ouders van een Vermoord Kind, een grote non-profitorganisatie en mede-organisator van de Witte Mars, prijst de slachtofferhulp van de huidige rijkswacht. Om het racisme en de vrouwvijandigheid in de geleerden terug te dringen, recruteert het korps tegenwoordig jaarlijks tientallen vrouwen en alloctonen. De verdwijning twee weken geleden van rijkswachter Peter De Vleeschauwer, die lid was van een milieupartij en onderzoek deed naar de vleesmaffia, bewijst, hoe tragisch ook, dat een linkse gezindte geen reden meer is voor uitsluiting.

'HET MILITARISME is eruit', verzekert ook Rudy Aerts, voorzitter van het Syndicaat voor de Vooruitgang van het Rijkswachtpersoneel (SVR) dat vooral de lagere rangen organiseert: 'Het contact met de bevolking is enorm verbeterd en dat is te danken aan de nieuwe tucht, ook al meet de leiding nog altijd met twee maten: één voor de hoge en één voor de lage rangen.'

Vroeger kon een rijkswachter een week verzuimd krijgen als hij weigerde geweld te gebruiken tegen een arrestant. Tegenwoordig hangt aan de muur van elke commandozaal een kopie van *Onze Waarden*, het nieuwe credo van de dienst, met een oproep tot respect voor de 'individuele rechten en vrijheden van elke burger', de

Willy De Ridder

De meest wilde complottheorieën over de Belgische rijkswacht blijken allemaal waar. De corruptie, de manipulatie van elk onderzoek naar het eigen functioneren, de extreemrechtse steungroepen – alles. Zal de 'nieuwe tucht' helpen? ❖ door Aart Brouwer

'democratische instellingen' en de 'onkreukbaarheid en integriteit' van het politiewerk. Zelfs de basispolitiezorg heeft zijn intrede gedaan – inclusief een in de oude rijkswacht ondenkbaar instituut als de wijkagent.

Veel waarnemers vragen zich echter af of er geen sprake is van een cosmetische operatie die het korps moet verzekeren van een nog sterkere machtspositie tegenover de politiek. Sinds de oprichting in 1796 door het revolutionaire Franse bewind, dat

'Men hield informatie achter omdat Dutroux een rijkswachtinformant was'

België kort tevoren had ingelijfd, is de rijkswacht altijd een staat in de staat geweest. Na de slag bij Waterloo dienden de *gendarmes* uiteenlopende heren als koning Willem I van Oranje, de Belgische koningen en een reeks machtige premiers en defensie-ministers, maar ze vergaten nimmer hun eigenbelang.

Volgens critici is de corruptie in het officierskorps nog altijd structureel. Het weekblad *Humo* publiceerde in 1989 een dossier onder de titel *'Het kolonelsregime'*, met tientallen voorbeelden. Aerts onderschrijft de uitspraak van een van zijn voorgangers dat veertig procent van de officieren corrupt is: 'Minstens veertig procent, zou ik willen zeggen. Officieren laten privé-werken uitvoeren door rijkswachtpersoneel, met materialen van de rijkswacht, zoals verbouwingen aan hun woningen. Zij bevoordelen transportbedrijven, aannemers en andere bedrijven in ruil voor speciale leveranties en diensten. Het lagere personeel wordt voor zulke vergrijpen meteen geschorst of ontslagen, het hogere kader gaat vrijuit.'

OOK DE NIEUWE integriteit is kennelijk rekbaar. Dat bewijst het optreden van voorzitter Paul van Keer van het Nationaal Syndicaat voor het rijkswachtpersoneel (NRSP). Het NRSP is de grootste vakbond van rijkswacht-officieren en heeft de reputatie een verlengstuk van de leiding te zijn. Twee maanden geleden verklaarde Van Keer in het openbaar en zonder omhaal dat de rijkswacht beschikt over belastende dossiers over tal van 'hooggeplaatsten', die tot nog toe 'vertrouwelijk' waren afgehandeld. Als de kritiek van politieke zijde op de rijkswacht aanhield, zou het korps die dossiers weleens kunnen gebruiken om zijn critici de mond te snoeren, aldus Van Keer. Een openlijker geval van politieke chantage is in de geschiedenis van België niet bekend. Toch is Van Keer niet berispt, laat staan 'eruit gevlogen'.

Integendeel, alles wijst er op dat het dreigement momenteel wordt uitgevoerd. Een hele rits hoogwaardigheidsbekleders is de voorbije weken terecht of ten onrechte beschuldigd van omkoping, fraude en pedofilie op grond van soms flinterdunne dossiers, waarvoor het vooronderzoek is gedaan door het Centraal Bureau voor Opsporing (CBO), vergelijkbaar met de Nederlandse CRI. Veel van de belastende verklaringen zijn door rijkswachters zelf uitgelokt. Dat de GPP en andere politiediensten ook de hand hebben gehad in deze onderzoeken, is volgens een goedgeplaatste bron bij de Belgische justitie van secundair belang: 'Het CBO is het grootste parket van België, ook al heet het officieel slechts een infocentrum te zijn. Als een andere dienst een onderzoek krijgt toegewezen, doet de rijkswacht altijd een parallel-onderzoek. Daarbij houdt men de interessante informatie achter voor eigen gebruik of om het onderzoek te manipuleren. Vergeet niet dat de rijkswacht door zijn nationale organisatie een reusachtige kennisvoorsprong heeft op andere diensten. Vanuit zo'n positie kun je onderzoeken naar believen bijsturen.'

HET OPZICHTIGE falen van de rijkswacht in de affaire-Dutroux heeft het imago het meest geschaad. De justitiële onderzoeken en parlementaire verhoren hebben aangetoond dat alle Belgische opsporingsdiensten hebben geblunderd, maar dat de

PHILIP VAN NOUTVENH

rijksmacht de grootste verantwoordelijkheid draagt. Een groep verontruste ouders, aangevoerd door vader Paul Marchal van het Dutroux-slachtoffer An, is zelfs van plan om als vervolg op de Witte Mars binnenkort een 'rode mars' te organiseren. Doelwit is de voogdijminister van de rijksmacht, Vande Lanotte, die volgens hen moet aftreden. Hij had in een brief aan de ouders de indruk gewekt dat hij persoonlijk instond voor een snelle en correcte behandeling van de ontvoeringszaken. Welnu, de verdwijningen van Loubna, Julie, Melissa, An, Eefje, Sabine en Laetitia werden door de rijksmacht afgedaan als waren het autodiefstallen. De ouders stuitten op een muur van onverschilligheid of - in het geval van de familie Benaïssa - van onverbloemd racisme.

Het parlementaire onderzoek wijst bovendien uit dat het CBO sinds 1985 een dossier over Dutroux bijhield onder de codenaam 'Othello'. Al in juli 1995, ten tijde van de ontvoering van Julie en Melissa, beschikte het CBO over meer dan genoeg informatie om Dutroux als hoofdverdachte te laten aanhouden. Men hield de levensreddende informatie echter zo lang mogelijk achter omdat Dutroux een rijksmacht-informant was. 'Er is in België een praktijk gegroeid van informantenbescherming waarbij de grens tussen politie en misdadiger wel heel wazig wordt', schrijft de journalist Fred Vandenbussche in zijn analyse van de affaire, *Meisjes verdwijnen niet zomaar* (1996): 'De rijksmacht wilde de affaire zelf oplossen.' En zelfs dat is de vraag. De rijksmacht heeft een reputatie in het belemmeren van onderzoeken die de belangen van haar politieke beschermheren schaden.

HET MEEST DRAMATISCHE voorbeeld daarvan is de episode van de bende van Nijvel, die vreemd genoeg al gedateerd lijkt voordat zij officieel is afgesloten. Momenteel onderzoekt een 'bendecommissie' van het Belgische parlement voor de tweede en hopelijk laatste maal de toedracht en

achtergrond van de reeks moorden en excessieve overvallen waarbij in de jaren 1982-1985 achtentwintig slachtoffers vielen.

eenvolgende SP-ministers van Binnenlandse Zaken, Louis Tobback en Johan Vande Lanotte. Die overeenkomst behelst dat het

korps zijn blazen opvoetst in ruil voor een vergroting van zijn macht onder socialistische patronage. En de oude gewoonten slijten langzaam. Opmerkelijk is dat momenteel vooral de PS-leiding zich verzet

tegen het verdere onderzoek van de 'politieke' piste naar de bende van Nijvel; het hele idee van die politieke piste is 'flauwekul', zei PS-voorzitter Louis Tobback in een tv-discussie. Het lijkt erop dat de Vlaamse socialisten, in hun verwoede strijd om de christen-democratie uit het centrum van de macht te dringen, hun ziel aan de rijksmacht hebben verkocht.

DE GROOTSCHEEPE drugshandel door leden van de Antwerpse rijksmacht, die begin dit jaar aan het licht is gekomen, is echter zelfs door Tobback niet langer toe te dekken. De zaak is bezig in hoog tempo uit te groeien tot een mega-affaire met grote politieke consequenties. Als hoofdschuldige gold tot voor kort de voormalige chef van de Antwerpse BOB, rechercheur Willy van Mechelen, die sinds begin dit jaar achter de tralies zit. Hij en zijn broer Hugo (eveneens rechercheur) verdienden onder meer grof geld aan de doorlevering van containers met hard- en softdrugs naar Nederland. Inmiddels staat vast dat Van Mechelen samenwerkte met één van de grootste drugsdealers ter wereld, de Pakistaan Fouad Abbas, die gedurende bijna tien jaar zijn Europese afnemers (waaronder de Nederlandse top van het Octopus-syndicaat) ongestraft kon bevoorraden dank zij zijn goede relaties met de DEA en hooggeplaatste Belgische functionarissen. Zijn Antwerpse diamantfirma TTS Diamonds diende als dekmantel voor het witwassen van honderden miljoenen gulden aan drugsgeld.

Afgelopen vrijdag liet de Antwerpse onderzoeksrechter en Octopus-expert Ivo Moyersoen een spectaculaire huiszoeking in de Antwerpse diamantwijk verrichten,

waarbij de boekhouding van de met Abbas gelieerde Max Fisher-bank in beslag werd genomen. Volgens bronnen bij het Antwerpse gerecht probeert Moyersoen zo te achterhalen wie Abbas' beschermheren waren, want het lijkt geen twijfel dat de drugslijn jarenlang van hogerhand werden gedekt. Uit meer dan vijftig processen-verbaal van de Antwerpse politie, waarop De Groene beslag wist te leggen, blijkt dat de eerste strafklacht tegen Van Mechelen al in 1987 werd ingediend. In oktober 1988 startte de Antwerpse commissaris Victor Rottier een officieel corruptie-onderzoek tegen Van Mechelen c.s. maar ondanks de overweldigende bewijslast kwam het niet tot vervolging. Niettemin krijgt onderzoeksrechter De Smedt, die het onderzoek naar Van Mechelen per se wilde doorzetten en op de vingers werd getikt door de top van het Antwerpse parket, dezer dagen alsnog zijn gelijk.

Twee weken geleden deden de Nederlandse en Belgische justitie huiszoeking bij de Belgische drugsliason in Den Haag, rijksmacht-kolonel Herman Luijten. Deze was van 1981 tot 1993 - dus gedurende de criminele hoogtijdagen van Abbas en Van Mechelen - chef van het CBO, een positie die toegang verschaft tot de gevoeligste dossiers van België. Bij de huiszoeking werden documenten gevonden waaruit onder meer blijkt dat Luijten het onderzoek tegen Van Mechelen op de voet volgde, dat hij zich bemoeide met benoemingen bij het Antwerpse gerecht en dat hij over deze zaken druk correspondeerde met dezelfde parketmagistraten die het onderzoek naar Van Mechelen saboteerden. Als het CBO betrokken blijkt bij een grootscheepse drugshandel die gedekt werd door politiek benoemde magistraten - en daar begint het wel op te lijken - dan gaan DeRidder en zijn socialistische superieuren moeilijke tijden tegemoet.

VOORLOPIG KIEZEN ZIJ voor de vlucht vooruit. Als het aan hen ligt, wordt het hele opsporingsapparaat binnenkort geconcentreerd in handen van de rijksmacht. In een interview in het politievakblad *Politeia* liet de commandant weten het toezicht van de magistratuur op het politiewerk maar lastig te vinden: 'De politie moet een grotere manoeuvreerruimte krijgen om bepaalde dossiers aan te vullen vooraleer ze worden overgedragen aan het OM. Ik vraag een operationele autonomie die ons moet toelaten de wijze van interventie, het tijdstip, het aantal in te zetten mensen et cetera zelf te bepalen.' Wat hij onder deze autonomie verstaat, verduidelijkte DeRidder tijdens zijn verhoor door de parlementaire commissie-Dutroux: de rijksmacht bepaalt zelf wanneer, hoe en hoeveel informatie wordt verstrekt aan magistraten en andere opsporingsdiensten. Verder vindt hij dat de rijksmacht moet worden betrokken bij de totstandkoming van alle politiewetten en dat het Vast Comité voor Toezicht op de Politiediensten - opgericht na het bende-onderzoek - kan worden opgeheven.

In een discussienota die Vande Lanotte aanstaande vrijdag aan het kabinet-Dehaene voorlegt, wordt voorgesteld om alle politiediensten (de gerechtelijke politie, de douane en de zeevaart-, luchtvaart- en spoorwegpolitie) alsmede de afdeling opsporing van het OM met de rijksmacht samen te smelten tot een 'federale eenheids-politie'. Het voornaamste argument voor deze ongekende centralisatie is de hemeltergende chaos bij de Belgische justitie, waarvoor de rijksmacht medeverantwoordelijk is. Critici maken al gewag van een nieuwe 'zachte staatsgreep' en een commentator schreef in *De Morgen* dat de huidige scandalitis DeRidder daarom heel goed uitkomt. Nieuwe tucht of geen nieuwe tucht, de 'strategie van de spanning' werpt kennelijk nog altijd vruchten af.

BELGIË STIKT IN WITTE WOEDE

1. ZOVEEL LIJKT zeker: het gaat niet goed met België, vooral niet met de Belgische politiek. Opeenvolgende schandalen ondermijnden de geloofwaardigheid van regering en parlement en, meer algemeen, van de traditionele politieke partijen. Men spreekt hier dan ook allerwegen van 'een vertrouwenscrisis tussen burgers en politici'. De macht (de regering) werkt nog wel, ze is operatief en daadkrachtig - ze slaagde er bij voorbeeld in om zonder al te veel sociale onrust het legendarische Belgische begrotingstekort tot aan de kritische grenswaarde van drie procent terug te dringen (de beruchte Maastricht-norm).

Maar het zou 'de macht' in toenemende mate aan legitimiteit ontbreken vanwege het aangetoonde gebrek aan persoonlijke integriteit van sommige ministers en parlementariërs, dus van mensen die de politieke macht in naam van het volk beheren. Politici die zichzelf of hun partij op illegale wijze verrijken (zie onder meer de Agusta-affaire), politici die tussendeuren komen in de rechtsgang om beschermelingen hun straffen te laten ontlopen, politici die broedmoorden organiseren met het oog op macht of invloed en daarbij zo ver gaan het lichaam van de eigen clanvader te slachtofferen (de drieste moord op André Cools, leider van de Waalse Socialistische Partij)... - de klachtenlijst is nog veel langer, maar het eindoordeel lijkt ook zonder een volledig requisitoir te kunnen worden geveld.

Waar draait het *in nuce* om? De Belgische politiek wordt enerzijds een soms al te manifest gebrek aan moraliteit aangewreven - een al te grote buigzaamheid in de omgang met macht of geld. En anderzijds zouden ze zich al te sterk van het alledaagse leven hebben verwijderd - van de zorgen, angsten en verlangens van de modale burger (die een partij als het Vlaams Blok daarom zonder veel politieke tegenstand kan opeisen). Beide grieven komen neer op een directe moralisering van het politieke handelen. Men acht immers politici en beleidsmakers persoonlijk mede verantwoordelijk voor zowel de corrupte praktijken van enkelen als de breuk tussen het politieke systeem en de alledaagse leefwereld. Politiek wordt zo een kwestie van per-

HET GENOT VAN BELGIË

Als de machthebber geniet van iets wat het volk niet kan genieten, herstelt het volk de genotsbalans door het eigen morele gelijk te genieten. Het fantasmatistische kruispunt tussen politiek en moraal: een psychoanalyse van België.

door Rudi Laermans

soonlijke intenties, van goede of slechte wil. Moralisering gaat inderdaad noodzakelijk hand in hand met het toeschrijven van ethisch geladen bedoelingen aan individuen, wat uiteraard niet kan zonder geweldige vereenvoudigingen.

Het koppelen van politiek aan moraal is evenwel bepaald geen exclusief Belgisch gegeven. Moralisering kenmerkt ook het fenomeen van *political correctness*, evenals een al langer ingeburgerde wijze van berichtgeving over politici in de media. Een in de Verenigde Staten met Watergate ingezette tendens kwam de afgelopen jaren in een stroomversnelling terecht: het onthullen van moreel laakbare tekortkomingen van politici. Zo zien Amerikaanse presidentskandidaten hun carrières gedwarsboord, of minstens bedreigd, door berichten over als zondig gerepresenteerde handelingen, zoals overspel of het roken van een marihuanasigaret.

Dergelijke onthullingen veronderstellen niet alleen stilzwijgend de ethische juistheid, zoal niet de superioriteit, van een bijzonder restrictieve, traditionalistische moraal. Belangrijker is misschien wel dat de politieke-onthullingsjournalistiek ook meewerkt aan de hegemonie van een nieuw waarheidsregime. Daarbinnen is het spreken of tonen van 'de waarheid' synoniem met onthullen, met het blootleggen - de seksuele metafoer is nooit veraf - van persoonlijke, vaak zelfs intieme overtredingen van morele en/of juridische regels. De berichtgeving over politiek neigt zo *de facto* tot het reproduceren van de bekentenisretorie van ontelbare tv-programma's.

2. IN DE MORALISERING van het politieke handelen van de kant van de media valt het keer op keer op hoezeer de onthullingen cirkelen rond *sex & drugs* - rond seksuele transgressies (overspel, homoseksualiteit, groepsseks) enerzijds, en rond alcoholisme, eventueel ook andere vormen van roesbeleving anderzijds. De verslaggeving betreffende corrupte praktijken wordt trouwens eveneens in de regel vergezeld van beschrijvingen van de liederlijke levenswandel van de betrokken politici of ambtenaren. Men heeft het nimmer over hun verfoeilijke eet- of rookgewoonten, noch over hun slechte smaak op het vlak van kunst of kledij, wel over als afwijkend beschouwde seksuele gewoonten, eventueel ook een als abnormaal voorgestelde

drinkhabitus. De impliciete boodschap luidt dan ook meermaals dat de vastgestelde politieke, administratieve of juridische corruptie een *gevolg* is van een al eerder (seksueel) gecorrumpeerde levenswandel.

De wijze van moralisering van het politieke handelen binnen de media zet meteen op het spoor van een nauwelijks of nooit gethematiseerde dimensie in de roep om meer integere, tevens meer dichter bij de burger staande politici. Het succes van dit appèl valt namelijk moeilijk anders te begripen dan als een appèl aan een *fantasma*. In het geding is met name die eeuwenoude fantasie die ook al de protesten tegen pauselijke of vorstelijke machthebbers schraagde: 'We worden geregeerd door verdorvenen.' En hier neemt 'de moraal van het politieke verhaal' een andere wending, of liever: dat zou hij moeten doen.

Ik durf de alles bij elkaar voor de hand liggende, zij het publiek haast nimmer geuite these te verdedigen dat de expliciete morele afkeer van een immorele levenswandel altijd wordt gevoed door een impliciete ('onbewuste') fascinatie en, daarmee samenhangend, door... jaloezie. De aangeklaagde machthebber lijkt - ik zeg: *lijkt*, want we bevinden ons hier in het domein van de fantasie - zich een permissiviteit te kunnen permitteren die z'n onderdanen tegelijk *zelf wensen maar sociaal niet (kunnen) willen*. Zijn overtredingen schijnen een toegang tot een geheim, ja pervers genot in te houden dat ons is ontzegd. Kort-

om, de machthebber geniet (van) iets wat wij niet genieten: hij ontsteelt ons een *jouissance*. De genotsbalans wordt dan alsnog hersteld door het eigen morele gelijk te genieten. Contra de fascinatie voor het verbodene put men, freudiaans gesproken, een surplus-genot uit de affirmatie van de morele eisen van het superego. Als het zich rigoureuus betoont, doet het superego (het geweten) inderdaad zèlf wat het onszelf en anderen verbiedt te doen.

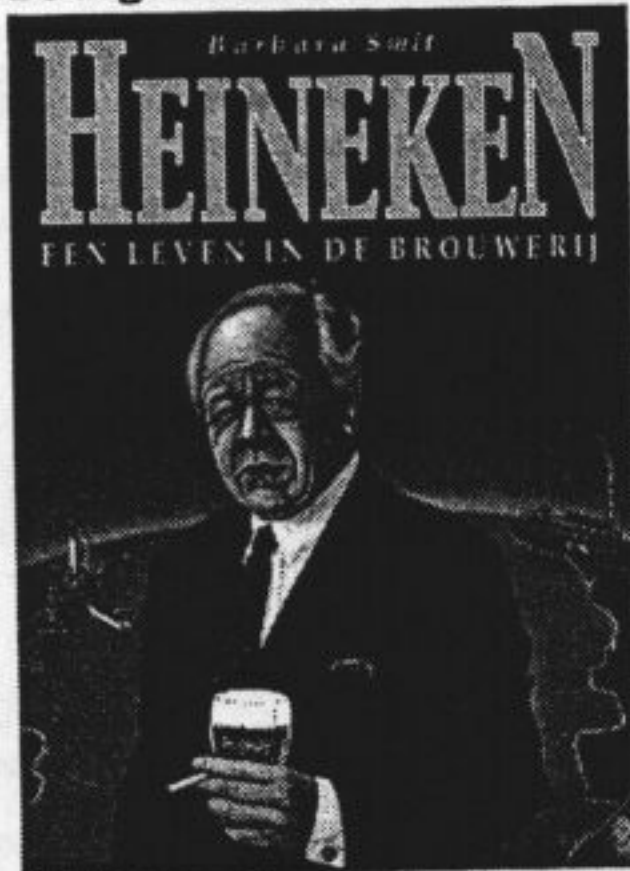
Het eenvoudige maar al te vaak vergeeten (of moeten we dan toch gewoonweg zeggen: verdrongen?) psychoanalytische inzicht dat ook het geweten geniet en het navolgen van de Wet genot verschaft, werpt uiteraard een bepaald ander licht op de recente gebeurtenissen in België. Meer bepaald kan men levensgrote vraagtekens plaatsen bij de dominante, zelfs nauwelijks weersproken interpretatie daarvan. Het protest naar aanleiding van de zaak-Dutroux, de commotie rond het zogeheten Spaghetti-arrest (de afzetting door een rechtscollège van onderzoeksrechter Connerotte), en vooral de ondertussen haast legendarische Witte Mars van 20 oktober j.l.: keer op keer duiden de commentatoren de gebeurtenissen eensgezind in politieke termen. Men ontwaarde in de evenementen de contouren van 'de nieuwe burger' (*dixit* politicoloog L. Huysse), of op z'n minst een massale roep om 'echte democratie' - om een van corruptie en verkeerd begrepen legalisme gezuiverde politiek-juridische ruimte. Deze strikt politieke lectuur maakte - en maakt - het zich bij wijze van spreken veel te gemakkelijk. Ze wilde niet zien wat nochtans overduidelijk was, en wel dat de massale betrokkenheid van 'de nieuwe burgers' een niet-politieke grondslag bezat.

De diverse uitingen van moreel onbehegen werden mede gemotiveerd door een (al)machtsfantasma dat zichzelf onmogelijk politiek kan articuleren. Het is in dit verband hoogst betekenisvol dat de verslaggeving over 'de zaak-Dutroux' en, algemener, over het onderzoek naar pedofiliënnetwerken, zo sterk in het teken staat van de vrees dat mogelijke vertakkingen richting politici of zakenlui niet zullen worden uitgespit. Deze angst lijkt mij meer dan eens gestoed op iets geheel anders: de wens om het fantasma van 'de verdorven machthebbers' bevestigd te zien (en hier zouden we over een representatieve bloemlezing moeten

(Ingezonden mededeling)

AL 21.000 EX. VERKOCHT!
TWEDE DRUK

De ongeautoriseerde biografie:

De man, het merk, het concern

... goed geschreven studie over de fascinerende opkomst van Heineken als mondiaal biemerck ...
NRC HANDELSBLAD

... een heel onderhoudend en informatief boek ...
FEM

... een roddelboek ...
FREDDY HEINEKEN

Uitgeverij SUN / 320 blz., geïll. / f 39,50

(Ingezonden mededeling)

The American Book Center
The Art of The Hunchback
of Notre Dame
Text by Stephen Rebello
f 98,00
The Ideal Gift
020-6255537/070-3642742
Kalverstraat 185 Amsterdam
Lange Poten 23 Den Haag

De Witte Mars in Brussel

beschikken van de ontelbare onverbloemde uitspraken in cafés en andere publieke ruimten). Niet weinig mensen willen hun machtsfantasie letterlijk bewaarheid zien worden; zij zullen in het tegengestelde geval dan ook blijven volhouden dat het onderzoek niet grondig werd uitgevoerd en bepaalde potjes dicht bleven. Deze fantasmatische dimensie miskennen is synoniem met de miskening van een essentiële motor van de massale mobilisaties tijdens de afgelopen maanden.

Uiteraard is met dit alles niets gezegd tegen de noodzaak van een gedegen en diep-

gaand, in alle opzichten correct uitgevoerd juridisch onderzoek, noch tegen de *feitelijke* mogelijkheid van pedofiele praktijken van de kant van politici. Mij is het hier enkel te doen om de (h)erkenning van een zeker fantasmatisch kader dat het plotse politiek-morele engagement van honderdduizenden Belgen mede structureert; de dominante politieke interpretatie loochent simpelweg het mogelijke bestaan daarvan – alsof de ethische roep om meer zuiverheid in de politiek-juridische arena kan noch mag stoeien op 'onzuivere gedachten' (*dixit* de titel van een door de Vlaamse minister-

president Luc van den Brande bepaald niet geliefde opstellenbundel van de hand van de Vlaamse filosoof Dieter Lesage).

3. HONDERDDUIZENDEN mensen die stilzwijgend door Brussel trokken, de meesten gehuld in witte kleren: politiek spraakmakend België raakt moeilijk uitgesproken over de Witte Mars van 20 oktober. De betogers formuleerden paradoxaal genoeg geen politieke eisen, integendeel zelfs: politieke slogans werden nadrukkelijk geweerd. Het valt gemakkelijk in te zien dat als die wél waren toegelaten, de

schijnbare homogeniteit – en *a fortiori* ook de impact – van de betogende massa zou zijn gebroken. Alleen de consensus van het zwijgen verhinderde dat meningsverschillen aan het licht kwamen.

Maar hoe valt dit te rijmen met een politiek-democratische interpretatie van de Witte Mars? Want is juist dat niet ook democratie: het partijpolitiek organiseren en kanaliseren van de pluraliteit aan overtuigingen, en vervolgens de discursieve strijd binnen regering en parlement? De deelnemers aan de Witte Mars *weigerden* de consensus die fundamenteel is voor het democratisch spel; hun handelen desondanks als een daad van burgerschap, dus politiek interpreteren, is enkel mogelijk door de voor de democratie constitutieve afwezigheid van consensus *niet ernstig te nemen*.

En toch spraken de betogers luidop: hun enigmatische zwijgen klonk in vele oren oorverdovend hard. Ze riepen letterlijk niets, maar hun kleren waren inderdaad veelzeggend. De ontelbare witte jurken, witte T-shirts, witte broeken symboliseren behalve de onschuld van de door Dutroux vermoorde kinderen tevens een roep om morele zuiverheid en, daarmee samenhangend, een eis tot uitzuivering van politiek en justitie. In hoeverre was hier evenwel alweer niet sprake van de publieke encensering van een fantasma? Want positioneerden de deelnemers aan dit massale ballet-in-wit zich niet *in stilte* als moreel zuivere subjecten? Genoten zij niet *stilzwijgend* van een ethische superioriteit die zich inderdaad niet laat uitspreken en enkel volgens de modus van de fantasie kan worden beleefd?

Ik zou deze vragen niet stellen indien zich in de talloze intellectuele en journalistieke kanttekeningen bij de Witte Mars niet een onmogelijk ideaal aftekende. Het trefwoord in dit verband is de door politoloog Luc Huyse gelanceerde uitdrukking 'de nieuwe burger'. Het pas ontdekte, van alle kanten toegejuichte politieke subject zou zich met name rechtstreeks tot de politieke verantwoordelijken richten, onder uitsluiting van het georganiseerde middenveld maar met medewerking van de media. Het resultaat is bij voorbeeld dat een van de vaders van de door Dutroux vermoorde kinderen het ontslag eist van de minister van Binnenlandse Zaken wegens grove nalatigheden in het verrichte onderzoek. Tot nader order kan in een democratische rechtsstaat zo iets enkel in het parlementaire halfroond worden gevraagd – maar dat is het punt niet. Crucialer is dat het discours over 'de nieuwe burger' de mogelijkheid van een onmiddellijke en volstrekt gelijkwaardige, symmetrische communicatie tussen machthebbers en machtsobjecten als politiek legitiem voorstelt. Die legitimiteit zou juist samenhangen met het superieure morele gehalte van zowel de nieuwe burger als de door hem of haar (maar hier beginnen de moeilijkheden al!) geformuleerde eisen. In deze zonder meer brutale miskening van de elke politieke ruimte kenmerkende opposities tussen regeerders en geregeerden kan ik weinig meer dan een ideologische fantasie ontwaren.

Ideologieën bieden ons imaginaire voorstellingen van 'de macht' in een tijdperk dat het politieke gezag niet langer is belichaamd, noch van één enkel aanwijsbaar iemand uitgaat (de vorst of monarch). Zoals onder meer Michel Foucault terecht benadrukte, is in de moderne samenleving de macht over talloze instanties en instellingen – niet alleen politieke! – uitgezaaid. Ideologische voorstellingen tonen ons daarentegen 'de macht' alsnog als geordend en gecentraliseerd. Wat feitelijk is verbrokken, wordt bij wijze van spreken imaginair geheeld – héél gemaakt. Het van uiteenlopende machtheffingen doortrokken sociale lichaam verandert zo in een leesbare tekst, die de lezer(es) zelf altijd ook een plaats in het voorgestelde machtsnetwerk toewijst. De maatschappelijke nood aan dergelijke imaginaire representaties ligt

misschien juist in het ideaal van formele gelijkheid dat de democratische rechtsstaat in een en dezelfde beweging instelde en institutionaliseerde, onder meer met de inhoudelijk lege abstractie van 'de burger-onderdaan'. In het licht van dit formeel-juridische ideaal neemt iedere vorm van machtsongelijkheid welhaast noodzakelijk een problematische gedaante aan, en rijst daarom gedurig de vraag naar het hoe en waarom ervan - naar het hoe en waarom van macht.

Ideologie wordt fantasie telkens als het inhoudsloze ideaal van formele gelijkheid omslaat in een substantiële voorstelling van mogelijke symmetrische verhoudingen tussen machthebbers en machtsobjecten. En het ligt voor de hand dat zo'n kanteling zich gewoonlijk op het politieke systeem ent, met haar overduidelijke tweedeling tussen regeerders en geregeerden. De miskenning daarvan noopt tot het poneren van vreemde 'substanties' waarbinnen de machtsongelijkheid 'daarbuiten' daadwerkelijk zou zijn opgeheven - van substanties als 'het Volk' of, recenter, 'de Gemeenschap der Moreel Zuiveren'. Uiteraard zijn dergelijke entiteiten even substantieel als het uit de katholieke dogmatiek bekende Mystieke Lichaam: hun effectiviteit is primair een zaak van geloof.

4. TOT SLOT - misschien dienen de vele Belgische supporters van 'de nieuwe burger' en, algemener, de talloze aanhangers van de paradoxale politiek van moralisering-van-de-politiek zich het trauma van de Franse Revolutie te herinneren. Op de afschaffing van het absolutisme, de instelling van de democratie en de afkondiging van de mensenrechten volgde zoals bekend de Terreur. Haar gewelddadigheid was onlosmakelijk verbonden met een burgerschapsmoraal die de plicht tot Zuiverheid hoogst letterlijk nam. Zoals onder meer Georg Büchner in het theaterstuk *Dantons dood* trefzeker aantoonde, mondde deze morele eis noodzakelijk uit in een permanent wederzijds wantrouwen. De *citoyens* speurden bij elkaar onophoudelijk naar tekens van een mogelijk ethisch tekort, van verborgen onzuivere gedachten en zondige bedoelingen. En de medeburger viel altijd te verdenken van immoraliteit. Men kon, zoals Saint-Juste zeer juist inzag, de mogelijkheid van onzuiverheid of zonde zozeer ernstig nemen dat ook de meest integer overkomende *citoyen* als een potentiële verrader werd beschouwd: 'Deze burger (deze politicus) lijkt wel totaal integer, maar de schijn bedriegt: feitelijk wil hij iets anders; feitelijk heeft hij onzuivere intenties, voert hij iets in z'n schild, en wacht hij alleen maar z'n kans af om de revolutie een doodssteek toe te brengen.'

Ik beweer hoegenaamd niet dat iedere moralisering van de politiek in blinde terreur eindigt. Maar de Terreur die volgde op de Franse Revolutie leert ons wel dat 's mensen morele (on)zuiverheid nooit valt te bewijzen. Men kan ze alleen vermoeden, en vervolgens een bevestiging voor deze intuïties zoeken in versprekingen, als symptomatisch beschouwde kleine nalatigheden, enzovoort. Wetsovertredingen zijn daarentegen wel voor bewijsvoering vatbaar. Misschien heeft de (Belgische) politiek dan ook geen gebrek aan - nog meer - moralisme, maar integendeel aan dat formele legalisme dat de ontelbare tegenstanders van het beruchte Spaghetti-arrest zozeer laakten.

Dit artikel is een bewerkt onderdeel uit de lezing 'Brussels bericht' die Rudi Laermans donderdag 12 december om 20.30 uur houdt in De Balie te Amsterdam. De lezing maakt deel uit van de reeks 'Krisis-interventie', georganiseerd door het filosofisch tijdschrift *Krisis*. Rudi Laermans is hoogleraar Cultuursociologie aan de universiteit van Leuven.

BERLIJN - Paul Marchal, de vader van de vermoorde An, ontkent dat hij een Witte Partij wil oprichten. Dat bericht stond gisteren in de Duitse krant 'Bild' am Sonntag. Wel zet hij de regering onder druk. 'Premier Dehaene moet duidelijke taal spreken en binnen afzienbare termijn een Europees Centrum voor Ontvoerde en Vermiste Kinderen van start laten gaan. Niet over twee jaar, maar pakweg over drie maanden.'

Zo reageerde Paul Marchal gisteren vanuit Berlijn, waar hij meewerkt aan het televisieprogramma 'Menschen und Emotionen', een jaaroverzicht op de Duitse RTL. Hij ontkent het bericht in *Bild am Sonntag* dat hij bezig is een 'Witte Partij' op te richten.

De vader van An: 'Dat is nog zeer verre toekomstmuziek. Ik ben een ondervrijzer, geen politicus. De beleidsvoerders moeten hun verantwoordelijkheid maar nemen. Ze moeten dringend concrete maatregelen nemen en verder gaan dan wat ze totnogtoe al gedaan hebben. Anders moeten ze maar een stap terugzetten en andere verzoeken het werk laten opknappen.' Volgens Marchal kunnen een aantal wetten zonder grondwetswijziging worden aangepast, bijvoorbeeld om te voorkomen dat een gerechtelijk onderzoek wordt gehinderd. Procedurefouten mogen volgens de vader van An niet worden ingeroepen wanneer de dader van een misdrijf bekend is en het onderzoek maar in hooguit 'minimale mate is beïnvloed, zoals met Corne-rotte is gebeurd. 'Iemand zou

Paul Marchal ontkent oprichting witte partij

De illusie van de witte partij

STA 20.12.96

Marchal acht Justitie verantwoordelijk voor het falen van het speurwerk naar de kinderen. Hij eist grondige veranderingen in de werking van de gerechtelijke diensten. De regering is gewonnen voor bepaalde wijzigingen, maar de voorstellen volde doen Marchal niet. Zijn kritiek wekt ergernis in politieke kringen. Premier Dehaene heeft er uiting aan gegeven en gezegd dat de andere ouders hem nog wel vertrouwen.

Er bestaat inderdaad onenigheid onder de ouders. De commercialisering van de actie door het gezin Marchal verwekt deling en onbehagen. Maar de meningsverschillen zullen de protestbeweging niet afzwakken. Gino Russo heeft met zijn optreden in Genua bevestigd dat hij niet uit zacht hout gesneden is. Hij lijkt geen man te zijn die zich laat manipuleren. Indien het politieke milieu meent dat de herinnering aan de kinderen moet worden in de publieke opinie zal dermoorden in de slotte verdwijnen, vergist het zich. Deze zaak blijft open. Ook de volgende maanden. En nog daarna. Het protest is de neerslag van een sinds lang aanzwellende afkeer voor wat er in het land verkeerdt loopt. Paul Marchal belichaamt het protest. Het is normaal dat ie-

veel over en weer gepraat, maar er gebeurt niets.

Premier Dehaene reageerde in 'De Zevende Dag' dat andere ouders daar blijkbaar niet zo over denken. De ouders van Julie en Mélissa noemen mij 'een man van zijn woord, die zijn engagementen nakomt', zei de premier. Dehaene verzekerde dat hij voortdurend contact houdt met de ouders. Marchal: 'Dehaene wil een wig drijven tussen de ouders

mand op het voorplan treedt als woordvoerder, maar daarachter staat een zee van mensen.

Indien het politieke milieu meent dat de herinnering aan de kindermoorden in de publieke opinie zal verzwakken en ten slotte verdwijnen, vergist het zich. Deze zaak blijft open. Ook de volgende maanden. En nog daarna

Misschien komt er geen witte partij. Wie de idee ernstig overweegt, moet er rekening mee houden dat iedere partij met slechts één punt als programma - het zogenaamde *one issue* - voor een stroomvloed van suggesties en onzekerheden al aanslaat, daarna spoedig verzwakt en stilvalt. De REX-beweging van Léon Degrelle die het parlementaire regime als mikpunt had en in 1936 een enorme kiezerszege behaalde, lag drie jaar later op apengapen. Paul Marchal en de zijnen zullen vermoedelijk tweemaal nadenken.

van verdwenen kinderen. Hij liet eerder al uitschijnen dat Jean-Denis Lejeune aanvaard had om als afgevaardigde van alle ouders met de premier mee naar Washington te reizen. Dit is zeker niet in ruim overleg en met de goedkeuring van alle ouders gebeurd. Oorspronkelijk was het zelfs de bedoeling geen enkele ouder mee te nemen. Als de politici de ouders willen betrekken bij dit centrum, dan moeten ze dat van begin af aan doen.'

Zoals bekend was Paul Marchal de eerste die zich kandidaat stelde voor het Europees centrum.

Marc VERSTRAETEN

STA 16.12.96

bijschiet. De gemotiveerde minister Stefaan de Clerck zette, met de steun van Dehaene, heel wat in gang. Het Hof van Cassatie stuurt aan op een reiniging binnen de magistratuur. In het Parlement breekt het besef door dat alleen een grondige aanpak het regime nog kan redden. De concrete hervormingen die de jongeren van diverse partijen voorstellen om de parlementaire werking te verbeteren, zijn interessant.

Het is begrijpelijk dat protestcomité's verder witte optochten organiseren. Het volk blijft alert en verwacht van de rechtschepenen politici dat zij werk maken van de sanering binnen de partij om dan, samen met de andere burgers, de sanering van de maatschappij aan te vatten. Dan is er geen witte partij nodig.

Manu RUYS

Standaard noemt Johan van Hecke mij 'intellectueel onterlijk' omdat ik zou hebben beweerd dat er de afgelopen jaren geen echte vernieuwing is geweest. Van Hecke zinspeelt vermoedelijk op de Korrel van 29 november jl. Maar daarin wordt verwezen naar een recente uitspraak van Wilfried Martens: 'De vernieuwing moet nog beginnen.'

**JULIE
ET MELISSA****Odieuses
photos sur
Internet**

ANVERS — La PJ d'Anvers a interpellé un jeune de Brasschaat âgé de 18 ans qui avait diffusé sur Internet des photos "trafiquées" de Julie et Melissa nues. L'individu explique qu'il s'agissait d'une blague. Il avait utilisé le nom d'une connaissance à qui, dit-il, il voulait jouer un mauvais tour.

Nous n'avons pas eu le cœur de demander aux parents ce qu'ils en pensaient. La computer crime unit de la PJ d'Anvers a débusqué le jeune homme qui a été interpellé la semaine dernière pour être mis à disposition du parquet. Son matériel informatique a été saisi. Depuis quelques semaines, la PJ surveille Internet. Un point de contact relatif à la pornographie infantile a été créé sur le réseau. Il est à disposition des cybernauts qui s'en servent pour signaler tout ce qui leur paraît anormal.

4/11/31.12.96 GIL.

**Belg vervolgd
na internetgrap**

ANTWERPEN — Justitie in Antwerpen gaat een 18-jarige man uit Brasschaat vervolgen voor een 'grap' met naaktfoto's van de door Marc Dutroux verhongerde meisjes Julie en Mélissa. De man had via het Internet een bericht verspreid dat een vriend naaktfoto's van de twee meisjes kon aanbieden. Vorige week kwamen bij het Meldpunt Kinderporno van de gerechtelijke politie berichten binnen dat foto's van de meisjes werden aangeboden. Onderzoek van de politie leerde dat degene die het materiaal zou aanbieden, van niets wist. Een vriend had een 'grap' met hem uitgehaald, waarvoor hij zal worden vervolgd. NVW. 31-12

**Man vervolgd
voor 'grap' met
naaktfoto's van
Julie en Mélissa**

Van onze redactie AC
buitenland 31/12

ANTWERPEN — Justitie in Antwerpen gaat een 18-jarige man uit de Belgische gemeente Brasschaat vervolgen voor een 'grap' rond naaktfoto's van de door Marc Dutroux verhongerde meisjes Julie en Mélissa. De man had via Internet een bericht verspreid dat een vriend naaktfoto's van de twee meisjes kon aanbieden.

Vorige week kwamen bij het Meldpunt Kinderporno van de politie berichten binnen dat foto's van de meisjes werden aangeboden. Onderzoek van de politie leerde dat degene die volgens het bericht op Internet het materiaal zou aanbieden, van niets wist. Een vriend bleek een 'grap' te hebben uitgehaald.

De man is vorige week door de gerechtelijke politie van Antwerpen opgepakt. Hij is inmiddels weer op vrije voeten gesteld, maar justitie zal hem zeker vervolgen. Want, zo zei een woordvoerder gisteren, justitie in Antwerpen neemt 'deze mislukte grap bijzonder ernstig'.

Verwarring (1)

Sinds de zaak-Dutroux en de nasleep daarvan ligt het lot van mishandelde en seksueel misbruikte kinderen bij de publieke opinie zeer gevoelig. Woordvoerders van de homoseksuelen hebben daarom altijd benadrukt dat men duidelijk onderscheid moet maken tussen homofilie en pedofilie. Homoseksuelen misbruiken géén kinderen, was het officiële standpunt. Nu blijkt dat een misleiding te zijn. Uit de lezersbrief „Verwarring” (DS

**Zaak-Dutroux doet België
seksueel in schulp kruipen**

Van onze ANP-verslaggever TON VAN LIEROP

BRUSSEL — „Nieuwe meisjes”, knipogen de neonlichten aan de snelweg tussen Brussel en Leuven naar de mogelijke klanten van de vele relaxcentra. Vlaams parlementariër Willy Kuijpers, die de route dagelijks aflegt, zal niet gauw bezwijken voor de aangekondigde jeugdige charme. Zeker niet sinds de zaak-Dutroux de Belg en zijn seksleven heeft getroffen.

In het Vlaamse parlement vroeg de vertegenwoordiger van de kleine Volksunie onlangs een verbod van de bewuste reclameborden. Kuijpers vindt dergelijke slogans 'niet alleen maatschappelijk vernederend, maar ook buitenwettelijk omdat het opzettelijk ontucht teweegbrengt'.

„Ach ja, die nieuwe meisjes”, verzucht prof. dr. Rosemie Bruynooghe, hoogleraar medische sociologie aan twee universiteiten. „De slogan 'nieuwe vrouwen' was voor meneer Kuijpers vast geen probleem geweest. Commerciële seks en dan de verwijzing naar kinderen; dat ligt politiek moeilijk.”

Overgevoelig

Inderdaad: „Sinds de zaak-Dutroux zijn we in België overgevoelig voor alles wat seksualiteit in verband brengt met kinderen, meisjes in het bijzonder.” Licht cynisch: „Maar de mensen waren toch ook zo geschokt toen het hele schandaal aan het licht kwam. Alsof seksueel misbruik een volledig nieuw fenomeen is in België.”

Op seksueel gebied lijken de zuiderburen ineens dichtgekapt. Kinderartsen durven jonge patiënten niet meer volledig te onderzoeken. Of dan in ieder geval in voortdurend bijzijn van ouders om beschuldigingen over misbruik rond „privézaken” te vermijden. Sint-Nicolaas en kerstman kregen in het Belgische annus horribulus ook het advies kinderen niet op schoot te nemen.

Sinds de affaire-Dutroux België in augustus als een mokerslag raakte, is al een tiental videotheken failliet gegaan. Vaste klanten durven niet meer openlijk voor de toonbank een pornofilm te

gingen die dat soort misdadigers in bescherming nemen, moeten buiten de wet gesteld worden. Tegenover individuen die het seksueel misbruiken van kinderen straffeloos willen maken, moeten wij niet verdraagzaam zijn.

STA G. VAN AALST,
3-12 Vilvoorde
Verwarring (2)

Luc Willems, mede-indiener van het fameuze wetsvoorstel Willems-Landuyt, schittert weer (DS 26 november). Naar aanleiding van de zaken-Di Rupo en -Grafé vindt hij dat „de PSC-voorzitter (meedoet) aan het goedkope spel van verwarring tussen pedofilie en homofilie.” Seksuele omgang met 15- tot 17-jarige adolescenten zou dus pedofilie zijn?

Blijkbaar moet een homoseksuele praktijk die niet beantwoordt aan het (wij)waterig beeld dat Willems & Co daar zo graag over ophangen dus plots in het verdomhoekje van de pedofilie ondergebracht worden? Als ik homo (genre Di Rupo) was, zou ik Willems dagvaardden wegens een discriminerende uitlating die van (goede) homo's (slechte) pedofielen maakt. Ook als ik pedofiel was, zou ik Willems „pakken” wegens discriminatie en eerroof, ditmaal omdat hij een seksuele oriëntatie met het plegen van misdrijven associeert.

zal ongetwijfeld appreciëren dat het inzenden van een brief als deze niet zonder risico is. Hij komt ongetwijfeld in aanmerking om bestraft te worden, als poging tot of als uiting van „mentale destabilisatie”, het nieuwste misdrijf in de zomercollectie van het huis Willems.

Fernand KEULENEER,
Brussel

Verwarring (3)

De Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Huisartsen pleit voor juiste termen in het pedofiliedebat (DS 25 november). Mijns inziens vergroot zij met haar definities de verwarring. Pedofilie is niet „een vermogen om van kinderen te houden, met inbegrip van het verlangen naar een wederzijds-gewenste lichamelijke intimiteit”. Dit verlangen naar lichamelijke (seksuele) intimiteit is een voorwaarde om van pedofilie te kunnen spreken; hier lijkt het alsof elk vermogen om van kinderen te houden pedofilie is en het verlangen naar lichamelijke intimiteit er één van de vormen van is. Ieder mens heeft normaal gesproken het vermogen om van kinderen te houden, bij de zeldzame pedofiel gerichte mensen is er sprake van een lichamelijke verlangen, dat zich bij de overige mensen niet voordoet.

Bovendien is de omschrijving „wederzijds-gewenste lichamelijke intimiteit” onverantwoord. De pedofiele mens kan wel de hoop en de illusie koesteren dat het verlangen ook vanuit het kind komt. Maar hier zit juist het problematische van deze gerichtheid: een kind kan en mag men niet dezelfde seksuele verlangens toedichten als een volwassene. Het heeft er niet de lichamelijke en psychische rijping voor, kan dus niet als gelijkwaardige partner beschouwd worden die in vrijheid kiest. Dit vraagt absoluut respect en terughouding, wat de wetgever erkent door het verbod op seksuele omgang met kinderen tot 16 jaar.

Het verlangen van pedofiele hulpvragers moet niet gecriminaliseerd worden. Maar het problematische karakter ervan moet ook niet verbloemd worden door foute definities. Aan hun schuldgevoelens en hulp-

psychologische of andere problemen.
vragen dient medisch-psychologisch even begripvol en ernstig tegemoetgekomen te worden als aan andere ernstige

Luc VANDECASTEELE,
Gent

**België haalt allerlei vormen
van seksualiteit door elkaar**

Door onze correspondent NXL 96
BEN VAN DER VELDEN

BRUSSEL, 10 DEC. De affaire Dutroux leidt in België tot toenemende verwarring over seksualiteit. De Vlaamse organisatie van huisartsen heeft vastgesteld dat pedofilie over een kam geschoren wordt met ontvoering van en moord op kinderen. Hulpverleners voor pedofielen zijn 'ondergronds' gegaan. Bovendien wordt homoseksualiteit dikwijls verward met pedofilie.

Daarbij komt ook dat, sinds de moord op ontvoerde meisjes door de bende van Marc Dutroux in augustus bekend werd, de Belgische justitie de bevolking aanmoedigt om als verdacht beschouwde seksuele gedragingen van medeburgers te melden. Anonimiteit wordt daarbij gegarandeerd.

De populaire onderzoeksrechter Jean-Marc Connerotte uit Neufchâteau is de bedenker van de zogenaamde groene telefoon, waarbij anoniem gevallen van pedofilie kunnen worden gemeld. Connerotte kreeg bekendheid door zijn succes bij het onderzoek in de zaak Dutroux. Toen hij deze zaak niet verder mocht behandelen omdat hij volgens het Hof van Cassatie de schijn van partijdigheid op zich had geladen, leidde dat tot een protest van driehonderdduizend Belgen bij de zogenaamde 'witte mars' in Brussel.

Een deel van de beschuldigingen tegen vice-premier Di Rupo is gebaseerd op anonieme meldingen bij deze groene telefoon. Dat Di Rupo in Brussel dikwijls bars bezocht waar ook homo-prostitutie voorkomt, was nooit een geheime zaak. Maar sinds de affaire Dutroux wordt alles ernstig genomen wat daarvoor tot de roddelsfeer behoorde. De Rijkswacht wil ook beter ingelicht zijn over gedragingen van de burgers. Sinds kort loopt in het district Leuven een experiment waarbij postbodes en buschauffeurs funtioneren als tipgevers voor de politie.

De Antwerpse huisarts Patrick Sweetlove ontdekte onlangs dat hij niemand meer kon bereiken op de adressen waarheen hij gewoonlijk pedofielen verwees voor hulpverlening. Voor hulpverlening opgerichte verenigingen van pedofielen in Vlaanderen bleken te zijn opgeheven, nadat de leden waren geschrokken van huiszoekingen van de politie. Op initiatief van Sweetlove gaf de Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Huisartsen een verklaring uit waarin werd gewaarschuwd tegen het door elkaar halen van pedofilie, homoseksualiteit en het vermoorden en ontvoeren van kinderen.

Volgens Antje Hintjens, woordvoester van de Vlaamse Federatie Werkgroepen Homoseksualiteit is

er in België „een panieksfeer over alles wat met seks te maken heeft”. De federatie heeft klachten gekregen van homoseksuelen die gedwongen zijn café's te verlaten, wat in lange tijd niet was voorgekomen. Volgens Hintjens heeft vice-premier Di Rupo verdachtmakingen mogelijk gemaakt door niet openlijk genoeg voor zijn homoseksualiteit uit te komen. Maar de Waalse christen-democratische politicus Nothomb vindt homoseksuele ministers aanvaardbaar als zij niet openlijk voor hun seksuele voorkeur uitkomen.

Volgens de Franstalige organisatie van homoseksuelen Tel Quel kent Wallonië de Vlaamse problemen niet. Dat zou verband houden met de socialistische traditie in Franstalig België en het katholieke christen-democratische overwicht in Vlaanderen. Maar vorige maand tijdens de Wereldheidsdag hadden demonstranten in Brussel en Antwerpen overeenkomstige moeilijkheden.

In Brussel mocht een demonstratie niet door de binnenstad, omdat in deze tijden aids te gevoelig zou liggen. In Antwerpen verboden de spoorwegen een optreden van clowns voor kinderen in het station, omdat deze manier van behandelen van het onderwerp aidsbestrijding niet 'sereen' genoeg was.

Alexandra Colen

Ik ben vijftig jaar en moeder van een zoon die homo is. Ik wil reageren op de uitlatingen van mevrouw Colen over perversie (Humo 2931). Het is ronduit kwetsend om zoiets als moeder te lezen en ik heb me er behoorlijk over opgewonden.

Mijn kind, mevrouw Colen, is geen pervers. En uw mening over de oorzaak van homofobie is belachelijk en kortzichtig. Hoe verklaart u dan dat er lesbiennes zijn? Zulke domme uitspraken komen alleen voort uit onwetendheid. Het spreekwoord zegt: 'Onbekend maakt onbemind', en dat slaat ook op racisme!

Ik kom al jaren in het homoweldje en ken vele vrienden en vriendinnen van mijn zoon. Het zijn allemaal toffe mensen. Als de ouders van homo's zich wat meer zouden groeperen en achter hun kinderen scharen, zouden heel wat kwakkelde wereld uit zijn. Wij, en andere gezinsleden, hebben onze zoon aanvaard zoals hij is, dus moet u daar niet moeilijk over doen, mevrouw Colen. Homo's en lesbiennes zijn er altijd geweest en zullen er altijd zijn, ondanks Hitler en de nazi's, ondanks het Blok. Uw zogenaamde bewijzen uit dat rapport (Humo 2933) slaan echt nergens op. Homofobie is geen ziekte of noodzaak, mevrouw Colen, men krijgt het van bij (lees vóór) de geboorte mee.

Wij zijn fier op onze zoon en staan volledig achter hem en de homobeweging, en zo zijn er velen met ons. Aan ouders van homo's en lesbiennes vraag ik georganiseerd mee op te stappen in manifestaties die zich ertoe lenen, onder het motto 'OUVHO' (ouders van/voor homo's)! Hou er dus rekening mee, mevrouw Colen, wij laten onze kinderen niet beledigen of in een hoekje duwen! Het is maar te hopen daar er tussen uw dierbare kroost geen homootjes of lesbiennetjes lopen. Hoe zou u dat aanpakken, indien u het er niet kunt uitrammen? Uw kind op straat gooien, of het met liefde en begrip omringen?

M.L.V.H., Schoten.

HUMO 06.12.96

BRUSSEL — Het wordt dringen voor de bescherming van de rechten van het kind. Het aantal voorstellen daarover neemt toe. Aan instellingen — bijvoorbeeld ombudsmannen — zal geen gebrek zijn als alle voorstellen aanvaard worden. Aan de ideeënstroom is nog geen eind gekomen. In de VLD wordt gedacht aan een speciaal op jongeren gerichte „actualisering” van het recht een verzoekschrift in te dienen.

Nieuwswanalyse

Op 20 november 1989 nam de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (VN) een Verdrag over de rechten van het kind aan. In 1991 keurden de parlementen van dit land de tekst goed. Hij werd van kracht via publicatie in het Staatsblad op 17 januari 1992.

Het verdrag waarborgt drie groepen van jongerenrechten: het recht op bescherming te-

De kracht van een kind

DE Witte Mars in Brussel op 20 oktober van dit jaar heeft heel veel losgemaakt. Het zal de symbolische gebeurtenis blijven voor een ommekeer in ons land en ook elders in de wereld. Al jarenlang waren er vragen en soms ook klachten over het functioneren van rechtspraak, politie en rijks-wacht, over politieke benoemingen, onopgeloste moorden, corruptie, doofpotten en meer van dergelijke dingen. Het leek erop dat slechts heel schorvoetend iets werd onderzocht of een aanpassing overwogen.

Nu is alles in een enorme stroomversnelling geraakt. Op alle vlakken wordt koortsachtig gewerkt en gezocht naar nieuwe wegen. Hoe is die ommekeer zo plots gebeurd? Omdat kinderen op een afschuwelijke wijze werden misbruikt en vermoord. Wie raakt aan het kind, raakt aan ons kostbaarste bezit, aan het bestaan zelf. Wat goedme-nende en hardwerkende verantwoordelijken in het maatschappelijk leven niet konden bereiken, is nu losgebarsten door het leed van onschuldige kinderen.

Wat moet er veranderen in ons land? Ongetwijfeld veel. In de politieke zeden en in de structuren van onze samenleving. Maar zal dit volstaan? Is er niet eveneens, en wellicht nog meer, nood aan een verandering in onze opvatting over de mens? Wie ben ik? Waarvoor leef ik? Waartoe dient mijn vrijheid? Van het antwoord op deze vragen hangt het af of onze kinderen een goede jeugd en een goede toekomst zullen hebben.

Deze gedachten laten mij de laatste weken niet los. Ze dringen zich nog sterker op als ik kijk naar het Kind in de kribbe. God komt tot ons, uiterst teer en kwetsbaar, zo weerloos en vertederend dat we er niet tegenop kunnen. We horen de boodschap en we zingen na: „Eer aan God en aan de mensen vrede”. Een onmogelijke droom, waar we ons een tijdje aan overgeven. Maar nadien

Te gast voor het hoogfeest van Kerstmis: mgr. Roger Van Gheluwe, bisschop van Brugge. (foto Jan Vernieuwe)

komt o zo vaak de ont-nuchtering. Er is nog steeds vreselijke ellende in de streek rond de Grote Meren in Afrika, het aantal echtscheidin-gen blijft stijgen en langs onze feestwegen liggen jongeren dood.

En toch kan de droom waar worden. We vergeten te vlug dat de boodschap begon met de zin: „Heden is voor u een redder geboren”. Het gaat niet vanzelf; we kunnen uit eigen kracht de vrede niet bewerken en instandhouden. Er is een Redder die het wel kan — als we Hem toelaten. Als we willen gered worden.

„Jezus Christus is de Verlosser”, zo belijden de christenen. Waarvan moeten we verlost worden? Van zonde en kwaad, van onwetendheid en kortzichtigheid, van de schaduw van de dood die over ons leven hangt. Met de hele kerk-gemeenschap bereiden we ons voor op het grote jubileum waarop we het tweeduizendste kerstfeest zullen vieren. In het komende jaar bezinnen we ons over de persoon van die Man uit Nazareth. Die bezinning begint bij de stal, bij de kracht die uitgaat van dit Kind. Zie ik in dit Kind mijn redder, de redder van de wereld?

De Witte Mars zal meer dan een symbool zijn, het offer van de vermiste en vermoorde kinderen zal vruchtbaar zijn als we kunnen doorstoten naar de laatste waarheid, de Waarheid van God die opnieuw mens wordt.

STA 24.12.96

gen verwaarlozing en mishandeling; het recht op onderwijs, gezondheidszorg en ander diensten; en het recht op inspraak en om zelf bepaalde handelingen te stellen.

Sindsdien wordt gewerkt aan de uitwerking daarvan; overal, want de bevoegdheden liggen verspreid over de onderscheiden beleidsniveaus. Een stroomversnelling kwam er pas na de affaire-Dutroux.

Tot nu lang de klemtoon op de oprichting van instanties om beleidsoverleg te plegen over de kinderrechten, en de naleving van die rechten te bewaken.

Op suggestie van de VN richtte de federale regering een coördinerend orgaan op met de deelstaten: een interministeriële conferentie. Om te vermijden dat zo'n conferentie stilvalt, denkt men eraan een koninklijk commissaris aan te duiden die er zijn job van maakt om de kar te trekken. Onder meer de CVP-werkgroep *Vrouw en Maatschappij* steunt die vraag.

De Franse Gemeenschap heeft al een kinderombudsman benoemd. Claude Lelièvre. Hij werkt als ambtenaar van minister-presidente Laurette Onkelinx (PS).

Fransen: zaak-Dutroux opmerkelijkste gebeurtenis 1996

PARIS. AFP

Het meest in het oog springende evenement in 1996 is voor de Fransen de affaire-Dutroux en de andere pedofilie-affaires. Dat verklaarde de 43 procent van de personen die daarover ondervraagd werden door het instituut Louis Harris, dat een jaaroverzicht maakte dat gisteren verscheen in het Franse tijdschrift VSD.

De zaak-Dutroux heeft volgens de opiniepeiling de Fransen meer geschokt dan de werkloosheid in Frankrijk of de gekke-koeziekte, die door minder dan een derde van de ondervraagden werd vermeld.

Een grote meerderheid van de Fransen vond 1996 "een redelijk slecht jaar voor Frankrijk, maar een goed jaar op persoonlijk vlak". Voor de ondervraagden was 1996 vooral op sociaal vlak (81 procent) een rampjaar. Ook

in de economie (79 procent) en de politiek (76 procent) ging het volgens de Fransen niet zo goed. De sport kon de eer redden: voor 86 procent was 1996 een uitstekend sportjaar.

De meesten van onze zuiderburen zijn ook tevreden over wat 1996 voor hen zelf in petto had. Tachtig procent verklaarde dat het een goed jaar was "op familiaal vlak"; voor 75 procent was het een goed "liefdesjaar"; 59 procent vond dat 1996 financieel gunstig uitviel en voor 56 procent was het een goed jaar op "professioneel gebied".

Over de toekomst van hun land zijn de Fransen nog somberder, hoewel de meesten die ontgoocheld waren over 1996 zich optimistisch noemen: voor 59 procent wordt 1997 een slecht politiek jaar, 58 procent denkt dat de economie achteruit gaat boeren en 57 procent vreest voor sociale achteruitgang.

MOR 27.12.96

Affaire-Dutroux legt Frans kinderkoor het zwijgen op

TR 19/12

BRUSSEL (ANP, Reuter) — Een Frans kinderkoor heeft een uitnodiging voor een gastoptreden in België afgeslagen. De ouders van de koorkinde-

ren uit het Franse Meursault bij Dijon zijn door de affaire-Dutroux bevreesd dat hun kroost, dat zou worden ondergebracht bij gastgezinnen, iets zal overkomen.

Kathy Lindekens (SP) lanceerde lang geleden zo'n voorstel in het Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement nam het niet meteen aan. Want Vlaanderen heeft al een gamma van kinder- en jongerentelefoons, kinderrechtswinkels, Jic's en Jac's, en luister- en opvanginstaties allerhande. In het inspiratieland van Kathy Lindekens, Noorwegen, was dat niet het geval. Vlaams Parlement en minister van Welzijn Luc Martens zoeken nu een consensus over een structuur die niet in de plaats treedt van die initiatieven, maar ze aanvult en versterkt, bijvoorbeeld door de daar ontvangen klachten en vragen in beleidsvoorstellen om te zetten. Origineel is dat men die structuur niet aan een administratie maar aan het Vlaams Parlement wil hechten.

Het kinderkoor Cantabile uit Merksplas in de Belgische Kempen had de Franse leeftijdgenootjes uitgenodigd. Cantabile wil haar vijftienjarig jubileum komend voorjaar vieren met een internationale happening. Ook kinderkoren uit de buurlanden Nederland en Duitsland zijn uitgenodigd in Merksplas te komen zingen. Het Nederlandse koor zal wel volgens plan optreden, maar de kinderen en de koorleiding zullen in een apart vakantiehuis verblijven, en niet bij Belgische ouders. Sinds midden augustus is België in de ban van de affaire-Dutroux — een bende kinderverkrachters en -moordenaars — die al aan minstens vier meisjes het leven heeft gekost.

TR 20-12

Geen onderwerp heeft de gemoederen dit jaar beziggehouden als de zaak-Dutroux. Marc Dutroux, de man die in België kinderen ontvoerde, seksueel misbruikte en vermoordde, bracht een golf van ontzetting teweeg en deed daarnaast de publieke opinie over de relatie tussen seks en minderjarigen pas op de plaats maken.

In deze laatste ZenZ van 1996 aandacht voor de gevolgen van Dutroux: een gesprek met de priester-arbeider die de uitvaart leidde van de Dutroux-slachtoffers Julie en Melissa; de emoties van een zeden-rechercheur, de optiek van

Kindereffect

Sinds kort liggen in Vlaanderen ook voorstellen ter tafel die iets anders inhouden dan de oprichting van een instelling. Zo is er het voorstel om een kindereffecten-rapport te eisen bij elke belangrijke beslissing, net zoals een milieu-effectenrapport.

De derde groep rechten, inspraak en het recht om mee te spreken over onderwerpen, kwamen maar recent aan bod. Op het CVP-congres van zaterdag werd voorgesteld familie-rechtbanken in te stellen die zouden kunnen zorgen dat de stem van kinderen zwaarder doorklinkt in echtscheidings-procedures.

Vlaams parlementslid Yolande Avondroodt werkt aan een voorstel over een speciaal op jongeren gerichte „actualisering” van het recht om een verzoekschrift bij het parlement in te dienen. De jongeren zouden onder bepaalde voorwaarden het recht krijgen op bespreking van hun voorstel door het parlement, misschien zelfs om het daar te verdedigen.

Guy TEGENBOS

Dringen voor de bescherming van de rechten van het kind

STA 03.12.96

HET JAAR VAN DUTROUX

de seksuoloog en het relaas van een pedofiel.

Op deze pagina het verhaal van het zusje van Loubna Ben Aïssa.

door THEO KOELÉ

TR
20-12

Vier jaar lang schonk vrijwel niemand aandacht aan de verdwijning van de negenjarige Loubna Ben Aïssa. „Het was vreselijk, die onverschilligheid. We hoorden niets van de politie, van geen enkele justitiële dienst. We waren eenzaam in onze wanhoop”, zegt Nabela Ben Aïssa, de zus van het nog altijd vermiste Belgische meisje van Marokkaanse afkomst.

Sinds de zaak-Dutroux in de zomer de Belgen deed sidderen, is er veel veranderd voor de familie Ben Aïssa in de Rue Gray, een sombere straat in het Brusselse stadsdeel Elsene. De naam Loubna dook in de kranten op, als mogelijk slachtoffer van de pornobende rondom Marc Dutroux. De foto van het meisje verscheen op winkelruiten en lantarenpalen, naast die van An, Eefje, Julie en Melissa. Maar niet alleen Loubna, ook haar 28-jarige zuster Nabela werd een bekende voor de Belgen. Zij maakte indruk, toen zij per megafon een woedende menigte toesprak op de trappen van het Brusselse Paleis van Justitie. Het was op de dag dat het Hof van Cassatie besloot dat de populaire onderzoeksrechter Connerotte ontheven werd van de zaak-Dutroux, omdat hij een bord spaghetti had gegeten in het bijzijn van twee meisjes die hun opsluiting door Dutroux overleefd hadden. De uitspraak van 's lands hoogste rechterlijke instantie wakte verontwaardiging onder de honderden mensen die zich voor het gerechtgebouw hadden verzameld. Sommigen dreigden met geweld het pand binnen te dringen. Nabela Ben Aïssa maande de massa tot kalmte. Voor haar optreden ontving zij dezer dagen een prijs van de Franse Liga voor de mensenrechten.

Nabela is er erg bescheiden onder, het lijkt wel of ze zich geneert. Het was gewoon toeval, vertelt ze, dat ze als eerste van de verwanten en nabestaanden van de verdwenen kinderen naar buiten kwam. Iemand duidde haar een megafoon in handen. „Ik had het gevoel dat ik iets moest zeggen om de mensen te kalmeren. Want met geweld los je niets op.”

Tijdens de roemruchte Witte Mars in Brussel, kort daarop, was Nabela eveneens een opvallende verschijning, al was de kleur van haar hoofddoek ditmaal overheersend in het straatbeeld. Tijdens de mars, die vooral gericht was tegen het falen van politie en justitie, dreigde het weer even tot geweld te komen. Marokkaanse jongeren scandeerden woedend de naam 'Loubna', toen bleek dat het meisje ontbrak op een bord waarop de namen van de andere vermiste, ontvoerde en vermoorde kinderen prijken.

Loubna alweer vergeten? Zus Nabela is er niet bitter om. „Loubna was in de harten van 300 000 mensen die aan de mars deelnamen. Dat weet ik zeker, en dat was een enorme steun.” De moslim-vrouw heeft ook veel steun geput uit haar geloof, zegt ze. Sinds de verdwijning van haar zusje heeft ze nooit aan het bestaan en de goedheid van Allah getwijfeld. Haar vader valt haar bij: „Nee, nooit.” Nabela heeft inmiddels tegenover een speciale parlementaire onderzoekscommissie verklaard wat er allemaal gebeurd is, of beter gezegd: niet gebeurd, sinds haar zusje in de zomer van 1992 een potje yoghurt ging kopen en niet terugkwam. Nabela wil niet veel kwijt over het verhoor achter gesloten deuren door de parlementaire commissie, die moet nagaan wat er bij politie en justitie misging in de

speurtocht naar verdwenen minderjarigen. Wel zegt ze opgelucht: „Ik kon eindelijk het hele verhaal vertellen.” De vrouw heeft, anders dan sommige ouders van vermiste kinderen, nog altijd haar hoop gevestigd op de rechtsstaat België. Ze oordeelt positief over 'de politiek': zowel over de toezeggingen die premier Dehaene heeft gedaan over hervormingen bij politie en justitie, als over de 'motivatie' van de parlementariërs, die de ene na de andere politiemans en magistraat ondervragen.

In het geval van Loubna ging héél veel fout, dat staat vast. De familie dacht destijds onmiddellijk aan een ontvoering, maar de politie reageerde amper. Er werd zelfs gesuggereerd dat de familie het negenjarige kind had uitgehuwelijkt. De verdwijning werd niet als 'onrustwekkend' beschouwd, erkende een hoge Brusselse magistraat vorige week met benepen stem tegenover de parlementariërs. De man beriep zich op het gebrek aan mankracht en middelen bij het parket in Brussel, „waar dagelijks zo'n duizend zaken binnenkomen”. Er werd in de zaak-Loubna zelfs geen onderzoeksrechter aangesteld. Daardoor was het bijvoorbeeld onmogelijk huiszoekingen te doen bij verdachten. En er was wel een verdachte, een zekere Jacques G. Deze zou in een café zijn pintje hebben laten staan, toen Loubna voorbij liep. Maar de man beschikte over een alibi voor de bewuste 5de augustus en ging vrijuit. Toen de vrouw die G. aan het alibi had geholpen onlangs haar eerdere verklaringen introk, werd de verdachte alsnog aangehouden. De verdachte is deze week overigens weer op vrije voeten gesteld. De zaak is nu in behandeling bij het openbaar ministerie in Neufchâteau, waar het onderzoek naar vermiste kinderen geconcentreerd is. Nabela heeft 'groot vertrouwen' in de speurders van Neufchâteau, in het bijzonder procureur des konings Bourlet. Er is, vertelt ze, regelmatig contact tussen de speurders en de families van de vermiste kinderen. Dat stelt ze zeer op prijs, zeker na de neerbuigende behandeling die haar in '92 bij de Brusselse politie en justitie ten deel was gevallen.

Vijf maanden na de verdwijning van Loubna verzamelde de in Brussel wijdvertakte familie Ben Aïssa een half miljoen frank, als tiggeld. Tevergeefs. Niemand kon de familie naar het verdwenen meisje leiden. De opgravingen van de laatste tijd in een oude mijn bij Jumet, waar Dutroux de speurders heen stuurde, volgt Nabela voornamelijk via de televisie, net als de rest van de Belgen. „We kunnen alleen maar afwachten”, zegt ze. „We leven van dag tot dag. Maar we houden moed. *Nous espérons.*”

door GEORGE MARLET

„Mijn werkdag begint meestal 's ochtends om een uur of acht. Om kwart over acht is er een roll call van het district Paardenveld. Daar krijgen de chefs van alle afdelingen te horen wat er de afgelopen avond en nacht in de stad is gebeurd. Die bijeenkomst is na een kwartiertje afgelopen. Inmiddels zijn de andere collega's hier aangekomen. Ik breng verslag uit en hoor wat de collega's in de piketdienst hebben meegemaakt. We houden hier ook een roll call, maar dan in het klein. Daarna maak ik een werkverdeling en gaat iedereen aan de slag. Tachtig procent van de 'klandizie' van de jeugd- en zedenpolitie bestaat uit jeugdzaken en twintig procent uit zedenzaken. Qua tijdsbesteding is het precies andersom. Zedenzaken zijn heel bewerkelijk. Je moet heel wat tijd investeren voordat een slachtoffer begint te praten over wat hem of haar is overkomen. Je hebt veel contact met ouders en hulpverleners; daar gaat ook een hoop tijd in zitten.

In dat slachtoffergericht werken heeft de Utrechtse politie eind jaren zeventig het voortouw genomen. Er was in die tijd heel veel in beweging. De emancipatie kwam opzetten. Er is toen een samenwerkingsverband opgezet met de Vereniging tegen seksueel geweld. Dat heeft later landelijk navolging gekregen. Ik ben zelf via een stage in 1975 terechtgekomen bij wat toen nog de zedenpolitie was. Zo ben ik erin gerold. Eigenlijk is het terrein nog steeds in beweging en dat maakt het zo aantrekkelijk. Incest, seksueel geweld door hulpverleners, misbruik van verstandelijk gehandicapten, kinderporno: er is elke keer wel iets wat interessant is. Maar dit werk moet ook een soort roeping zijn, anders houd je het niet vol. Bij de jeugd- en zedenpolitie komen de meeste gevallen van langdurige overspannenheid voor. Ik ben zelf in mijn begintijd ook een paar maanden overspannen geweest. Er werd niet op gelet dat je achter elkaar een paar zaken met dode kinderen had gehad en tussendoor nog een paar verkrachtingen; dat moest maar kunnen. Je kon je verhaal nergens kwijt. Daar kwam bij dat er thuis ook moeilijkheden ontstonden omdat je overuren maakte en afspraken niet kon nakomen. Het thuisfront laten zitten, dat valt vooral slecht in jonge gezinnen. De laatste tijd hebben we minder overspannen collega's. Er kan nu over gepraat worden en als je emotioneel bent, kun je dat tonen. Dat was vroeger in het macho-wereldje van de politie moeilijker. Er is nu ook een speciaal team dat collega's begeleidt die een traumatische ervaring hebben meegemaakt. Als je zo lang meeloopt als ik, leer je er beter mee omgaan. Maar er zijn ook collega's die afhaken en zelfs het korps helemaal verlaten. Je denkt dat je alles al een keer hebt meegemaakt, maar op het gebied van seksueel misbruik is alles mogelijk. Zo'n zaak-Dutroux kan in Nederland net zo goed gebeuren. Gelukkig zijn dat uitzonderingen, maar die neem je wel mee naar huis. Het is goed als je er thuis over kunt praten. Figuren als Dutroux noemen wij pedoseksuelen of pedocriminelen. Dat zijn mensen die direct contact willen, meestal met meisjes. Ze handelen uit een impuls, pikken een meisje op en vermoorden haar of droppen haar ergens - als ze geluk heeft - uit de auto. Zulke mensen horen naar mijn mening in een tbs-inrichting thuis. Door de zaak-Dutroux merk je dat de angst toeslaat bij mensen die op de een of andere manier bij kinderporno betrokken zijn. Ze zorgen dat het pornomateriaal wordt vernietigd of op een veilige plek wordt opgeborgen. Maar gelukkig zijn veel mensen door alle publiciteit alerter geworden. Door een tip van een foto-ontwikkelcentrale is in Den Haag een man veroordeeld. Hier in Utrecht hebben we een soortgelijke zaak aan de hand. De wetgeving is daarbij een beperking. Ontucht met minderjarigen is een zogenaamd klacht delict. Al staat de verdachte op een foto of video, we kunnen pas onderzoeken en vervolgen als het slachtoffer, de wettelijk vertegenwoordiger en de Raad voor de Kinderbescherming een klacht indienen. Zeker in Aziatische landen, waar veel van dit soort zaken spelen, is dat moeilijk. Tegen het vervaardigen van kinderporno kunnen we sinds dit jaar beter optreden. Er staat nu vier jaar cel op en dat geeft meer bevoegdheden om een verdachte te arresteren en vast te houden. Ik heb bij de zedenpolitie altijd met pedofielen te maken gehad. Zij gebruiken op zich geen geweld tegen kinderen, zullen ze geen kwaad doen. Je kunt je natuurlijk wel afvragen of het

Peter Huijbregts (50) is groepschef van de jeugd- en zedenpolitie in het Utrechtse district Paardenveld. Hij geeft leiding aan acht rechercheurs, is voor de stad Utrecht betrokken bij het beleid inzake zeden, prostitutie en vrouwenhandel en landelijk bij een adviesgroep kinderporno.

PETER HUIJBREGTS

allemaal vrijwillig gaat. Het is toch een volwassene tegenover een kind. Ik ben ervan overtuigd dat iedere pedofiel een kind seksueel misbruikt. Het is zijn geaardheid om verkering te zoeken met een kind. Dat zal misschien een week duren of twee weken of voor mijn part twee maanden, maar uiteindelijk komt het seksueel contact om de hoek kijken. Een jaar of tien geleden speelde het plan om seksueel contact met kinderen vanaf twaalf jaar niet meer strafbaar te stellen. Dat paste in een sfeer van 'moet kunnen', het kind kan het zelf aangeven. Volgens mij kwam dat vooral uit de hoek van de pedofielen. Ik ben blij dat dat idee het niet heeft gehaald. Kinderen van twaalf jaar kunnen niet zelf bepalen wat ze willen, daar ben ik van overtuigd. Het zou niet eerlijk zijn om de grens bij twaalf jaar te leggen. In de praktijk zien we dat het meestal gaat om kinderen uit gebroken gezinnen of weggelopen kinderen. Ze zijn gevoelig voor contacten en belangstelling omdat er thuis geen aandacht is. Daar hebben pedofielen een fijne neus voor. Ze geven jongens (daar gaat het meestal om) snoep, eten, drinken, geld voor de automatenhal en een videotje, nemen ze zelfs mee op vakantie. Als je dat als alleenstaande moeder niet kunt betalen, ben je allang blij dat je kind iets extra's krijgt en zoek je er op dat moment niet gauw wat achter. Achteraf slaan ze zichzelf voor de kop en zeggen ze: hoe heb ik zo naïef kunnen zijn? Er zou toch een lampje moeten gaan branden als een kind met dure cadeaus of verhalen over vakanties thuiskomt. Zelf (ik heb drie kinderen) zou ik mijn kind niet zo gemakkelijk met een alleenstaande man laten meegaan. Je ziet om je heen dat het gebeurt en zoekt er gauw iets achter.

Voor kinderen die contact hebben gehad met pedofielen, ontstaan de problemen vaak pas als de relatie wordt beëindigd. Pedofielen hebben geen behoefte aan oudere kinderen. Zodra ze in de puberteit komen, zijn ze niet meer interessant en is het afgelopen. Dan merken de kinderen pas dat het niet om aandacht en vriendschap ging, maar om seksueel contact. Daar krijgen kinderen problemen mee. Er zijn maar weinig kinderen die uit zichzelf naar de politie komen. Meestal komen ze hier nadat ze met hun eerste vriendinnetje ruzie hebben gehad en het seksueel misbruik ter sprake is gekomen. Pedofielen zeggen dat net voor kinderen pas schadelijk wordt als ze bij de politie terechtkomen. In wezen is dat wel vaak het geval. Kijk, een kind ziet de relatie met een pedofiel in het begin niet zo als een probleem, neemt het seksuele contact op de koop toe. Soms vinden ze het nog wel spannend, zijn ze wat nieuwsgierig. Maar als de politie komt, merken ze dat het niet normaal en goed is wat die man doet. Sommige kinderen raken dan met zichzelf in de knoei, tot psychiatrische behandeling aan toe. Ik heb bij de jeugd- en zedenpolitie een coördinerende taak. De afdeling is zo klein dat je nogal eens bijspringt bij een zaak en bijvoorbeeld verhoren afneemt. In de tijd dat ik op de afdeling werk, heb ik wel verschuivingen gezien. Pedofielen waren vroeger heel spraakzaam, vertelden meer dan het kind zelf omdat ze vonden dat ze geen strafbaar feit hadden begaan. Dat is behoorlijk veranderd. Ze waarschuwen elkaar, via eigen bladen als Martijn, om bij de politie gebruik te maken van hun zwijgrecht en beslist niet over andere personen of zaken te spreken. Het is mijn taak om zaken voor daders en

De mensen op deze specialistische afdeling houden de tijd niet zo in de gaten omdat ze zo betrokken zijn. Het is goed dat er meer regels zijn die de werkdag enigszins beperken. Een

wel beter mee omgaan. Hoe laat je werkdag ophoudt, is moeilijk te voorspellen. Ik probeer 's middags de bus van half zes te halen. Half vijf haal ik sowieso nooit.

behalve de verkeersongelukken terecht: kinderen die pillen hebben geslikt, zijn verdronken of vermoord. Zo'n geval, dat is de volgende dag niet over. Je kunt er na verloop van tijd

natuurlijk ook. Ernstige jeugd- en zedenzaken, die neem je mee naar huis. Vooral de onopgeloste zaken blijven je bij. Bij ons komen alle onnatuurlijke overlijdens van minderjarigen slachtoffers goed te laten verlopen, te zorgen dat het slachtoffer dezelfde rechten heeft als de verdachte en eventuele knelpunten oplossen. Als je dan ziet dat je een slachtoffer goed

VERVOLG TR 20-12

den, is het daar gelukt de recidive-cijfers met eenderde terug te brengen. „Dat kan in Nederland ook“, stelt Frenken, „met scherpere diagnostiek en behandeling-op-maat. Onze behandelmethoden schieten nog tekort, ik vind het te flauw om te zeggen dat het aan die mannen ligt. Inderdaad is er een groep chronici die niet behandelbaar is, maar dat is een kleine groep, die moet binnen de muren blijven.“

De huidige recidive-cijfers in Nederland liggen voor de drie te onderscheiden groepen van daders verschillend. Van de eerste groep, de verkrachters, vervalt 35 procent vroeger of later weer in herhaling. Bij mannen die kinderen buiten het gezin misbruiken, is dit 40 procent en bij de derde groep, de plegers van incest, ligt dit rond de tien procent. „Stel dat we die 35 procent onder de verkrachters met eenderde kunnen verminderen, dan wordt dat zo'n 22 procent. Hoeveel leed zou dat wel niet kunnen besparen?“

Op een internationaal congres in Amerika luidde hij enkele weken geleden niet zonder afgang naar wat zij noemen de *community follow up*. Niet alleen de seksuele delinquenten uit tbs-klinieken maar ook de daders van een seksueel misbruik die ambulante worden behandeld, zouden in Nederland veel intensiever en langduriger moeten worden gevolgd door redaseerders. Professionals die gespecialiseerd zijn in de omgang met deze mannen, kunnen als een soort supervisor veel bereiken. „Zij moeten leren kritische en confronterende vragen te durven stellen. Heb je in de afgelopen week gemasturbeerd met in je achterhoofd het plegen van een seksueel delict? Hoeveel porno heb je gekocht de laatste weken? Hoe vaak ben je dronken geweest? Ik besef dat dit zwaar werk is voor bijvoorbeeld een reclasseerder; intieme vragen stellen over masturbatie leer je niet op de sociale academie. Bovendien is het een kwestie van lange adem: pedofielen kunnen na tien jaar nog weer terugvallen.“

De reclassering moet scherper, langduriger en professioneler gaan werken, zegt Frenken al sinds 1982 te weten. Een kwestie van geld en prioriteiten dus, geeft hij toe, maar wegen de baten dan niet op? Voor zichzelf heeft hij de „merkwaardige, hypothetische rekensom“ ettelijke keren al gemaakt. „Ik beweer dat onze recidive-cijfers hoger zijn dan in de Verenigde Staten, omdat ze daar veel vaker behandelen en vasthoudender zijn in hun follow-up. Stel dat ik gelijk heb, dat bij ons tien procent meer slachtoffers vallen dan nodig, dan zijn dat enkele duizenden vrouwen en kinderen per jaar. Jaarlijks doen 4 000 vrouwen van boven de zestien aangifte: uit de slachtoffer-enquêtes van Justitie weet ik dat slechts 15 procent daadwerkelijk wordt gemeld, dus het echte aantal aanrandingen en verkrachtingen ligt rond de 26 000. Nogmaals, neem nou daarvan mijn tien procent... wat een psychische schade wordt deze vrouwen dan onnodig berokkend.“

Voor de slachtoffers, stelt Frenken vast, komt gelukkig wel steeds meer aandacht. Zelf geeft hij cursussen voor de Stichting Studiecentrum Rechtspleging, het nascholingsinstituut voor rechters, officieren van justitie en rechtscorrespondenten. De gretigheid waarmee deze cursisten willen weten hoe juist de slachtoffers zich voelen, blijft hem verbazen. „De rechter ziet altijd alleen de dader, dat is natuurlijk wel bijzonder. Ook de officieren van justitie zouden – maar ook dat kost weer meer geld – meer aandacht aan de betrokken meisjes of vrouwen moeten besteden. Informeer haar hoe zo'n proces werkt, bereidt haar voor op mogelijke teleurstellingen, leg haar uit waarom dat overtrek en dekbed, waar ze net 500 gulden voor heeft betaald, in beslag genomen wordt.“

Verwonderd was hij ook over de gebrekkige feitenkennis onder sommige cursisten. „Dan vertel ik dat de Pompe-kliniek en de Van der Hoevenkliniek – twee van de zes tbs-klinieken – al een paar jaar ambulante behandeling bieden in een polikliniek. Meteen zie ik ze allemaal ijverig gaan pennen; ze hunkeren ge-

woon naar telefoonnummers, 'waar kan ik ze plaatsen?'“ Meer uitwisseling van kennis dus, realiseerde Frenken zich veelvuldig tijdens deze dagen. „De behandelaars moeten vaker in juridische tijdschriften publiceren. Ik geef toe: dat zeg ik ook vaak tegen mezelf.“

Een goede therapie kan volgens Frenken bestaan uit wel tien 'elementen'. Het gaat om maatwerk: afwijkend seksueel gedrag, sociale- en leefvaardigheden leren, empathie voor het slachtoffer leren voelen, omgaan met stress en/of agressie en een lagere alcoholconsumptie. Ook medicijnen kunnen volgens Frenken zinvol zijn, waarbij hij opnieuw de Angelsaksische landen als voorbeeld noemt. „Nederland was daar altijd erg terughoudend in; te lang hoopten we dat psychotherapie alles zou kunnen doen.“

Twee soorten medicijnen moeten volgens Frenken vaker voorgeschreven worden, zij het op strikte indicatie. Ten eerste zijn dit geneesmiddelen die seksuele lusten remmen, te gebruiken door pedoseksuelen of verkrachters die obsessief en dwangmatig bezig zijn met seksualiteit. Maar mannen die bijvoorbeeld die drang niet hebben, moeten deze *libidoremers* zeker niet gaan slikken, waarschuwt Frenken.

Als tweede groep kunnen bij mannen die een stemmingsstoornis hebben, de nieuwe antidepressiva (stofnaam fluoxetine) zinvol zijn. „Maar beide typen medicijnen veranderen noch de seksuele voorkeur, noch het eventuele antisociale gedrag. Wél krijgen ze door de medicijnen even vakantie van hun seksuele drang of worden ze een tijdje niet door stemmingsgeplagd, hetgeen hen gevoeliger maakt voor de therapie.“

Nog veel kleiner is volgens Frenken het aantal daders dat mogelijk baat heeft bij een seksuele oefenpartner. In twee tbs-klinieken is enkele keren geëxperimenteerd met contacten tussen een bewoner en een vrouw die zich tegen betaling vrijwillig als zo'n oefenpartner beschikbaar heeft gesteld. Onder zeer strikte voorwaarden en veiligheidsmaatregelen praat een vrouw, die dit vrijwillig doet, met een man die seksueel niet vaardig is of bijvoorbeeld bang is voor elk intiem contact. Ook vrijen en geslachtsgemeenschap kunnen dan tot de mogelijkheden behoren. „Hooguit in enkele gevallen zou dit een element van de behandeling kunnen zijn“, aarzelt Frenken. „Maar doe het bijvoorbeeld zeker niet bij een pedofiel, die heeft sowieso geen belangstelling voor volwassen vrouwen. Celibatair leven is voor hem het enige dat er is, tegen masturbatie heeft niemand bezwaar.“

Alsof hij schrikt van zijn eigen woorden, haast hij zich te zeggen dat de meeste „seksuele criminaliteit“ te maken heeft met een nare of verschrikkelijke jeugd. Ook deze cijfers weet hij uit het hoofd; van de pedoseksuelen (van wie de pedofielen slechts een subgroep vormen) is 40 tot 50 procent vroeger zelf misbruikt en van de incestplegers is 50 procent fysiek misbruikt en 20 procent ook nog seksueel. „Voor de meeste verkrachters geldt eveneens dat zij geweld in het gezin hebben meegemaakt. Ik hoor over afschuwelijke delicten, maar helaas zijn die ook vaak te begrijpen.“

Bijna akelig genuanceerd en precies, het is Frenken ten voeten uit. Aan alles zitten twee kanten, zelfs aan Dutroux. Een afschuwelijk Belgisch drama; maar toch ook weer met een positief effect; hamelijk meer aandacht voor de daders en het gevaar van recidive. In België zit de vaart er zelfs zo in, dat al besloten is speciale behandelafdelingen in penitentiaire inrichtingen in te richten. Voor Nederland heeft Frenken eenzelfde wens in de afgelopen jaren al meermalen bij justitie gedeponereerd, zegt hij niet zonder jaloezie. „Op het ministerie van justitie reageerden de ambtenaren positief, maar daarna heb ik nooit meer wat gehoord. Hier eindigt mijn citaat.“

Opmerkelijk, bijna ironisch, is dan ook het Belgische verzoek aan de Vereniging voor Forensische Seksuologie om trainingsprogramma's voor gevangenispsychologen en penitentaire inrichtingswerkers te komen geven. „Helaas is Nederland nog niet overtuigd van de noodzaak om ook met zulke indi-

viduele behandelafdelingen voor seksuele delinquenten te experimenteren. Drugsvrije afdelingen hebben we toch ook? Die zijn toch ook gericht op terugval-preventie? Ziet u de overeenkomst?“

Te meer daar juist de daders van seksuele delicten in de gevangenis zo'n lage status hebben. Bijna zonder uitzondering worden deze gevangenen door hun medegevangenen belaagd, vernederd of zelfs afgetuigd. Juist bij de plegers van een ernstig seksueel delict is vroegtijdige terugval-preventieve training zo van belang, argumenteert hij nogmaals. „Ze komen er verbitterd uit, hebben hun rationalisaties verdubbeld, zijn harder in hun ontkenning geworden en geven ook nog meer schuld aan het slachtoffer.“

Maar dan toch alwéer die nuance: in de loop der jaren, zo brengt de seksuoloog zelf te berde, groeit het aantal voorstanders van een hardere aanpak in de maatschappij. In de enquêtes van het Soicaal Cultureel Planbureau wordt burgers gevraagd naar hun mening over de stelling: 'delinquenten moeten eerder worden behandeld dan een gevangenisstraf krijgen'. In de zeventiger jaren beantwoordde zeventig procent deze vraag met 'ja', vorig jaar was dat nog maar dertig procent. „En dat was nog vóór Dutroux“, benadrukt Frenken.

„Maar kun je als rechter deze roep om strengere straf weerstaan? Wat wij als samenleving erg vinden en hoe justitie daarop reageert, is één sociaal systeem. De bereidheid van vrouwen om wel of niet aangifte te doen, het al dan niet vervolgen door de officier van justitie en de strafmaat van de rechter, dat alles heeft direct met elkaar te maken. Dat volgt de maatschappelijke ontwikkelingen in de seksuele moraal.“

Zelf lukt het hem tegenwoordig beter dan vroeger afstand te nemen van zijn werk. Maar niet altijd, daarvoor zijn de verhalen of video-beelden soms te aangrijpend. „Dan moet ik de Mattheüs Passion opzetten, met het 'Wir setzen uns in Tränen nieder', in de vertaling van Jan Engelman: 'We zitten neer, de tranen stromen', dat is dan het enige dat helpt.“

Toen pedofiel René G. (67)

uit Amsterdam na het uitzitten van wéér een gevangenisstraf op het punt stond naar huis te gaan, kreeg hij de waarschuwing: 'Kom niet meer terug, want je leeft geen dag meer'.

Hij deed het toch. **HANS MARJNISSEN**
Een interview achter planken.

In zijn kleine, propvolle huiskamer staan in de hoek de veger en blik met glasscherven. „Ik kom ze nog dagelijks tegen tussen m'n spulletjes. Het glas zit werkelijk overal.“ De buurt vond dat René's ramen eruit moesten. Die 'vulle pedo' moesten ze niet meer. Op een avond heeft iemand de daad bij het woord gevoegd. Twee straatdinkers gingen met een boog vanuit het speeltuintje voor de deur van G. richting voorgevel. Het waren doffe klappen, gevolgd door een gerinkel van hoge tonen.

In gevangenis De Zwaag in Hoorn, waar G. er op dat moment bijna een straf van anderhalf jaar had opzitten voor ontucht met een minderjarig jongetje, waarschuwde een kennis al dat hij bij terugkeer een dichtgespijkerde woning zou aantreffen. „Ik ben toch gegaan. Ik heb schijt aan de buurt“, zegt René met overtuiging. „De woningbouwvereniging heeft me, toen ik koud thuis was, gemaand de planken weg te halen en weer ruiten in de sponningen te zetten, maar ik heb dat geweigerd. Wat heb ik aan ruiten als ze direct weer worden ingegooid? Maar ze bleven zeuren. Ik heb toen als teken van goede wil één venster laten repareren. Binnen 24 uur zat er een ster in. De zaak is opnieuw dichtgespijkerd, en de bon van de glazenier heb ik naar de woningbouwvereniging gestuurd. Ze zoeken het maar uit.“ Sinds augustus woont G. op een etage zonder daglicht. De sponningen heeft hij aan de bin-

nenkant weggewerkt met gekleurd doek.

„Tja, ik kan niet meer naar buiten kijken, maar wat geeft dat? Als het regent, merk ik dat wel op het moment dat ik naar buiten stap.“ Van dreigementen trekt hij zich niets, maar dan ook niets aan. De opmerking die hij op straat kreeg toegeworpen, dat zijn leven niet meer zeker is, pareerde hij met: „Als je me wilt vermoorden, moet je wel opschieten, ik ben al bijna zeventig.“ En minder vergaande toespeelingen beantwoordt hij steevast met 'Klep, klep klep, ouwehoer!' De buurman groet niet meer en de groenteman verkoopt René nog wel eieren en zuurkool, maar een praatje is verleden tijd. René: „Waarom zou ik hier niet blijven wonen? Zeg het mij. Smaakt de koffie minder? Is het hier niet warm? Omdat de buurt wil dat ik wegga? Ik pieker er niet over.“ René G. is Nederlands meest besproken en onderzochte pedofiel. Voor diverse seksuele delicten met minderjarigen heeft hij in totaal meer dan 28 jaar achter tralies gezeten. De langste straf, 10 jaar met ter beschikkingstelling, kreeg René G. op zijn 27ste, toen hij in de bossen van Austerlitz de achtjarige Jan Willem de la Parra ombracht. Volgens G. kwam hij het jochie als hopman bij de verkenners op een zaterdagmiddag tegen en heeft hij gehandeld in een vlaag van krankzinnigheid, toen Jan Willem opeens begon te huilen toen zij zich op verboden terrein bevonden. Om te voorkomen dat hij als 'gevaarlijke gek' levenslang in een kliniek zou worden opgesloten, heeft hij de dood van de jongen bij de politie als seksueel delict bekend, zegt René. Toch kon hij niet voorkomen dat hij naast celstraf ook een maatregel kreeg opgelegd.

Na zijn vrijlating, eind jaren zeventig, komt René G. via de maandelijkse pedo-avond van de NVSH aan de Amsterdamse Blauwburgwal in pedofiele netwerken terecht, waarin hij herhaaldelijk bij de wet verboden contacten met kinderen heeft. Volgens eigen zeggen is hij in die tijd niet zozeer uit op seks met minderjarigen, maar wil hij veel meer 'romantisch en verzorgend' met hen omgaan. Toch blijkt uit het dagboek dat G. in de gevangenis heeft bijgehouden, dat de contacten verder gingen. Het was regelmatig 'bal', en het huis van een vriend van René omschrijft hij als een 'pedofiel Mekka'. In 1984 loopt G. na zijn lange detentie voor de dood van Jan Willem opnieuw tegen de lamp. Hij wordt wegens ontucht veroordeeld tot zes maanden. In 1988 is het weer raak: als recidivist krijgt hij nu 18 maanden. In de oudejaarsnacht van 1988 wordt opnieuw een jongetje gedood. Dit keer is niet René G. de dader, hij ziet zichzelf als 'slachtoffer'. Want de achtjarige Abdel Ahaddouch, wiens lichaam in een portiek in de Amsterdamse Solostraat wordt gevonden, was zijn vriendje, aldus René G. De jongen blijkt te zijn vermoord door een kennis van René, die Abdel heeft leren kennen in het nu dichtgespijkerde huis. Al heeft René niets met de moord van doen – wel voelt hij zich schuldig omdat dader en slachtoffer elkaar bij hem thuis hebben ontmoet – wordt hij tot twee jaar veroordeeld, voor deelname aan het pedofiele netwerk dat naar aanleiding van de moord wordt blootgelegd. In augustus wordt René vrijgelaten uit zijn laatste detentie: in 1995 is hij opnieuw tot twee jaar cel veroordeeld omdat hij zich met anderen heeft vergrepen aan 'bleekneusjes' die in vakantiecamp Agnes van een vakantie genoten.

René G. heeft een jeugd gekend die bij meer pedofielen is terug te vinden. Zijn moeder lag zijn gehele jeugd ziek op bed, zijn vader regeerde met harde hand. René die met leerstoornissen kampte, voelde zich door volwassenen en vrienden 'verraden'. Als puber begon hij met diefstal, kwam in het tehuisleven terecht en deed daar zijn eerste homoseksuele contacten op. Hij had geen seks met zijn leeftijdgenoten, René vond jongere partners 'veiliger'.

Volgens de Utrechtse psycholoog A. van Naerssen, die René G. drie jaar geleden heeft onderzocht, gedraagt G. zich zoals hij zelf ook aangeeft, niet echt pedo-seksueel meer, maar inderdaad verzorgend. Door een overdosis

medicijnen bij een zelfmoordpoging is hij ook amper in staat een erectie te krijgen. De seksuele drang is omgezet in 'bemoederen'. Renés leven wordt verder beheerst door het verlies van zijn vriendje Abdel, hoewel hij het jongetje amper drie maanden heeft gekend.

In de dichtgespijkerde kamer van René G. tekent dat rouwproces zich feilloos af. De muren lijken behangen met foto's van blote jongetjes, kinderen in ondergoed en jolige zwembadtaferelen, de schouw wordt opgesierd door een schilderij van de kunstenaar die doorgaans het huilende zigeunerkind maakt, maar ook naakte jongensbilden bij een open haard blijkt te kunnen schilderen. Tussen al deze 'lust voor het oog' prijkt - ingeklemd tussen de twee dichtgespijkerde ramen - een zwart altaar. Een kleurenpotret van de vermoorde Abdel is het centrum.

„Die witte plastic chrysanter er omheen heb ik bij Blokker gekocht”, zegt René. „Bosje voor bosje, hoor, want die dingen kosten nog een tientje per stuk.” Naast een brandend kaarsje ligt de koran, die G. heeft leren lezen toen hij in de gevangenis zat. „Abdel wilde dat ik moslim werd, dan kon hij bij me komen wonen.” Achter het heilige boek ligt een kompas. „Abdels kompas”, zegt René. „Want een moslim-jongen moet toch weten waar het oosten is?”

Ook in het Jaar van Dutroux, waarin waarden en normen met betrekking tot thema's als seksualiteit en kinderen zijn teruggebracht tot die uit de jaren vijftig, durft René hardop te zeggen dat hij pedofiel is. „Wat Dutroux gedaan heeft, is in één woord vreselijk. Hij moet mij niet tegenkomen op straat. Juist ik zou hem wel 's in mijn vingers willen krijgen, juist een pedofiel verafschuw mensen als Dutroux. Pedos staat voor knaap, *philios* voor liefde. Degenen die kinderen tegen hun wil betasten en verkrachten, zijn pederasten, dat is een heel ander verhaal.”

De liefde die hij voor de achtjarige Abdel heeft gevoeld, zegt G., had niets met seksualiteit te maken, maar alles met emotie, liefde. „Een goeie pedofiel moet de kwaliteit hebben van zo'n ouderwetse huismoeder met zes kinderen. Die zegt: ik ben er voor jou. Het kind is er niet voor de pedofiel, maar de pedofiel moet er voor het kind zijn. Als er twee sneeën brood zijn en het kind heeft honger, krijgt hij ze alle twee.”

Maar in dezelfde redenering zegt René ook: „Als een kind seks wil, iets lekker vindt, krijgt hij dat ook, al moet ik daarvoor de cel in. Ik cijfer mezelf weg, zeg: ik ben het maar.” Want volgens G. kan een kind naast honger en dorst ook de behoefte aan seksueel contact hebben. „Ik zoek het niet meer op, heb amper lustgevoelens meer, haal hier ook geen kinderen meer in huis. Maar mocht een vriendje vragen of ik even aan zijn piemel zit, dan heb ik daar ook nu geen problemen mee.” Hij glimlacht en zijn ogen glimmen. „Want wat is het probleem?”

G. haalt herinneringen op aan de tijd dat het nog regelmatig 'bal' was, hij en andere mannen met kinderen speelden alsof ze zelf nog kind waren. „Ik heb zoveel voorbeelden van kinderen die zelf het initiatief namen tot seks”, zegt G., gemakshalve niet ingaand op de vraag of het hier jongens kan betreffen die eerder seksueel misbruikt waren en daardoor wellicht 'geseksualiseerd' waren, een gedrag dat vaker bij ontuchtsslachtoffertjes wordt gesignaleerd. „Ik weet nog dat we verstopperij aan het spelen waren en ik onder het bed kroop. Karelletje, een jochie van 12, kwam lekker bij me liggen, pakte mijn hand vast en legde die op zijn broek. Heerlijk toch. Ik dacht: 'ik had gewild dat in mijn jeugd dit iemand bij me had gedaan'.”

René heeft in een van zijn dagboeken geschreven dat hij pedofiel is geworden "doordat ik in het kind mezelf terugziet en er alles aan wil geven, waar ik vroeger zo naar verlangde. En vooral door aangekweekte angst voor volwassen mannen en mijn schoolachterstand bleef ik meer kind met de kinderen." Was hij maar nooit ouder dan vijftien geworden, zegt hij regelmatig.

G. gelooft, in tegenstelling tot hulpverleners en onderzoekers, absoluut niet dat seksueel contact tussen een volwassene en een kind schadelijk voor de laatste kan zijn. „Gedwongen seks natuurlijk wel. Maar een volwassen vrouw die van de fiets wordt getrokken, loopt ook een trauma op. Dat wil niet zeggen dat alle heteroseksuele gewenste seks ook schadelijk is. Kinderen ervaren seks met volwassenen pas als iets verkeerd zodra de politie hen erop wijst dat ze seksueel misbruikt zijn, en dat dit héél erg is.”

„Ik heb altijd heel fijne momenten met jongens gehad. Nooit vervelende dingen meegeemaakt. Veel jongens die ik vroeger als vriendje heb gehad, zijn nu bomen van kerels. Die zouden me echt wel komen opzoeken als ze nog een appeltje met me te schillen hadden. Niks daarvan, als ik ze op straat tegenkom, groeten ze: Hé René!”

René merkt dat in de tweede helft van de jaren negentig pedofilie als onacceptabel is gekwalificeerd. Zijn geaardheid, zijn identiteit is 'dichtgespijkerd', letterlijk met het multiplex voor de ramen. Maar als bejaarde pedofiel weet hij hoe het bijvoorbeeld twintig jaar geleden was. Uit die tijd heeft hij nog een tekst aan de muur hangen van mr. J. Abspoel, van 1976 tot en met 1982 hoofdofficier van justitie te Alkmaar. 'Handelingen voortkomend uit liefde, genegenheid, tederheid - ongeacht de leeftijd van de partner - kunnen niet meer bestempeld worden als 'ontucht' en vallen dus niet onder de strafwet'. Naast de tekst heeft G. het zoveelste fotootje gehangen, ditmaal van Ciske de Rat, in korte broek.

„Dat waren nog eens tijden. Ik heb mezelf als pedofiel ontwikkeld in een periode dat liefde voor kinderen als normaal werd beschouwd. Toen ik nota bene in de Van Mesdag-TBR-kliniek verbleef, heeft de psychiater letterlijk tegen me gezegd dat pedofilie géén afwijking is, maar dat ik in de knoei kwam doordat mijn geaardheid niet aanvaard kan worden. Ouders hebben ook pedofiele gevoelens, zo werd gezegd, en pedofielen hebben oudergevoelens.”

Die tijd is voorgoed voorbij, al weet René G. niet wat de periode na het jaar 2000 zal brengen. Hij zal het als actief pedofiel in ieder geval niet meer meemaken. In deze tijd, en in dit huis, zal hij het uit zijn hoofd laten jongens mee te nemen. Maar ze opzoeken kan natuurlijk wel. „Moet je 's komen kijken wat ik heb gekocht van dat geld dat ik anders in nieuwe ruiten had moeten steken. Is dit geen prachtige rubberboot?”

TEL 7-12
Terwijl de meeste Belgen de van moord en zedendelicten verdachte Marc Dutroux het liefst levend willen villen, ontvangt de beruchte gevangene in Aarlen wekelijks tientallen liefdesbrieven. Voor zijn verjaardag kreeg de 40-jarige een knuffelbeer, maar de aanbidders verwennen hem ook met geld en fanmail. De verontwaardiging is groot. „Ik vraag me af of zij hetzelfde voor hem zouden voelen als zij net zo geleden zouden hebben als zijn slachtoffers en hun familie”, reageert Jean-Denis Lejeune, de vader van de 8-jarige Julie die door 'het monster van Charleroi' is verkracht en vermoord. *Prison groupie* Anne ziet dat anders: „Ik ben menselijk. Er zijn al genoeg mensen die hem verafschuwen!”

door ANITA ZIJLSTRA

AARLEN — Sinds zijn gevangenschap in de zwaarbewaakte gevangenis in Aarlen ontvangt Marc Dutroux brieven van Anne. De getrouwde moeder uit De Panne zocht spontaan contact met de moordenaar van Julie, Melissa, An en Eefje. „Ik schrijf hem regelmatig. En twee, drie keer per week krijg ik een brief van hem terug. Ik heb hem ook geld gestuurd, zodat hij in zijn cel een televisie kan huren. En chocolade kan kopen. Hij is dol op zoet!” zo vertelde ze onlangs aan niemand aan de Belgische krant *La Dernière Heure*.

Kamagurka in 'Humo'.

Toen hij Anne schreef dat hij geen nachtkleding mocht dragen, wilde zij hem ook een pyjama sturen. De gevangenisdirectie heeft dit echter geweigerd. Uit angst dat de beruchte gevangene zelfmoord zal plegen, wordt Dutroux twee keer per kwartier gecontroleerd. Onzin, vindt Anne: „Marc is een geduldige man, die geen plannen heeft zich van het leven te beroven.”

Hij schrijft haar veel over zijn kinderen, onthult Anne. „Hij wil ze zo graag terugzien.” Ook is hij volgens haar heel open over de hem ten laste gelagde feiten.

Niet te vertrouwen

Het liefst zou ze hem, net als tal van andere vrouwen, bezoeken. De gevangenis wijst echter ieder verzoek af, want Dutroux mag alleen familie ontvangen. En die blijft weg. Zelfs zijn moeder wil niets meer met hem te maken hebben. Al voordat haar zoon werd gearresteerd, heeft zij, naar nu blijkt, de politie al voor hem gewaarschuwd. „Ik heb altijd geweten dat hij niet te vertrouwen is”, zo zei Jeanine Lauwens in een interview.

Anne ziet geen kwaad in de contacten die zij met Dutroux onderhoudt. „Ik ben menselijk. Er zijn genoeg mensen die hem verafschuwen. En hij is de eerste pedofiel niet!”

En Anne is niet de eerste die valt voor een crimineel. Net zoals de Amerikaanse massamoordenaars Ted Bundy en Charles Watson, de Duitser Thomas Holst en onze landgenoot Hans van Zon heeft Marc Dutroux een schare van vrouwelijke fans om zich heen verzameld. De zogenoemde *prison groupies*. Huismoeders, vrijgezellen, therapeuten, advocaten, gevangenisbewaarders en penvriendinnen worden tegen beter weten in verliefd op zware jongens.

Mr. Lilian Verjauw onderschrijft dat langgestraften veel

dat Bukman zich niet gekwetst had gevoeld toen een tekenaar hem deze week als travestiet had afgebeeld.

Bukman werd gelukkig snel afgehamerd door de Belgische publicist Johan Anthierens, die als voorzitter van de jury kwam vertellen dat Len Munnik de prijs had gewonnen voor de beste politieke tekening. Vorig jaar oktober tekende Munnik in Trouw een Dutchbatter die op de psychiatersofa beken: 'Wij hebben niks gedaan.'

Anthierens stelde met enig leedvermaak vast dat ook Nederland met de zaak Srebrenica een 'knagend zeer' heeft, waar cabaretiers en politieke tekenaars dankbaar gebruik van maken. Erg veel zout wilde hij echter niet in de Nederlandse wond strooien, want

hij beseft dat hij als inwoner van 'een moreel seropositief buurland' weinig reden tot nationale tevredenheid heeft.

Volgens Anthierens zijn de naweën van de zaak Dutroux namelijk bijna net zo beschamend als het optreden van de pedofiele moordenaar zelf. Anthierens windt zich op over de manier waarop de publieke opinie en de handhavers van orde en recht doorschieten. 'Als je nu met je dochter aan de hand door het park loopt, ben je een potentiële bajeskant. Iedereen is opeens onbetrouwbaar, van gendarme tot tuinier. Iedereen loopt met een dolk achter andermans rug aan.'

Als gevolg van de ontstane paniek is al drie keer een aflevering van het marginale Franse satirische tijdschrift *Charlie Hebdo* aan de Frans-Belgische grens tegengehouden. Dutroux-tekeningen van Willem en Kamagurka kwamen niet langs de Belgische censor. Vooral de door Kamagurka gemaakte cartoon dat op het filmfestival van Bangkok *De Gouden Lolly* werd gewonnen door de Belgische regisseur Marc Dutroux voor zijn film 'Anne, Eefje, Julie, Mélissa et les autres' viel bij de oververhitte censor helemaal verkeerd. Dat diezelfde tekening later wel kon verschijnen in het blad *Humo*, met een oplage van een kwart miljoen, bewijst volgens Anthierens de hypocrisie en het gebrek aan koers bij justitie.

Patrick van den Hanenberg

Politiek in prent 1996. Tot 10 februari in het gebouw van de Tweede Kamer, Den Haag.

De vrouwen Lully en Annie moreel seropositief zeer

Zware jongens onweerstaanbaar aantrekkelijk

VERVOLG TEL 12

Wellicht denkt ze dat zij degenen is die de gevangene kan veranderen. Veel oog voor de feiten heeft ze dan niet. Hij zal wel erger zijn afgeschilderd dan hij in werkelijkheid is."

Ook haar cliënten worden verwend met kerstpakketten en geld en vereerd met bezoeken. "Hoe dan ook ontstaat er een band tussen de gedetineerde en de bewonderaars. Eigenlijk net zoals die onvermijdelijk ontstaat tussen advocaat en cliënt. Soms voel ik een leegte als een zaak is afgerond, want je bent toch maanden met elkaar bezig geweest."

Verliefd is ze nooit geworden op een zwaargestrafte. "Nee nee, ik houd afstand en sluit mijn ogen niet voor de feiten. Omgekeerd heb ik het overigens wel meegemaakt", bekent ze lachend. "Maar ook daar ging ik niet op in."

Volgens dr. Vincent Martin ontstaan er uit de briefwisselingen meer relaties dan we vermoeden. "Via de kranten die ze ontvangen, krijgen de gevangenen al snel penvriendinnen. De man wil als hij verlof heeft ergens heen kunnen en de prison groupie heeft reddersallures. Ze wil zorgen en bemoeiden", legt de Vlaamse psychiater, die werkzaam is bij de strafinrichting in Merksplas, uit.

Daarbij hebben vrouwen doorgaans sympathie voor de slechterik. "Denk maar aan Robin Hood", vertelt hij vrolijk. "Alle slechte dingen die hij heeft gedaan, worden vergeeten. Zo kan Marc Dutroux ook als een 'held' worden ervaren. Laten we eerlijk zijn, het is ook geen leuke man — hoe wel, er is natuurlijk wat te zeggen van zijn baardje en brillette die hij tegenwoordig draagt — en je kunt nog gewoon met hem communiceren ook! Het is een verleidelijke situatie. Maar ook een menselijke. Ik bemerk ook dat ik een

brave, keurige huisvader van drie kinderen aardiger vind dan iemand die er ook nog uitziet als een bruut. Maar zeker als er zo'n vertrouwensband ontstaat, moet je als therapeut op je hoede zijn."

Marc Dutroux wordt overstelpt met liefdesbrieven

Rietje van der Brink ging voor de bijl. De Zeister sociaaltherapeute gaf in 1974 in de kapel van de toenmalige Utrechtse Psychiatrische Observatie Kliniek haar ja-woord aan Hans van Zon, die in 1969 tot levenslang was veroordeeld. Tijdens zijn processen verdrongen verliefde vrouwen zich voor de rechtbank om maar een glimp van de dreefvoudig moordenaar te kunnen opvangen.

Van Zon kreeg in 1987 gratie. Zijn huwelijk heeft overigens geen stand gehouden.

Ook Tamar Segal (41) laat zich door niets en niemand weerhouden. De van oorsprong Israëliëse psychologe treedt binnenkort in het huwelijk met Thomas Holst. De Duitser werd in 1992 veroordeeld tot drie keer levenslang wegens het verkrachten, verminken en vermoorden van twee vrouwen.

De psychologe, bij wie Holst tot anderhalf jaar geleden onder behandeling was, herinnert zich hun eerste ontmoeting als de dag van gisteren: "Hij gaf me een slappe hand, keek me doordringend aan en zei 'Kijk achter mijn ogen en zie de man. Ik ben geen beest.' Zijn woorden maakten diepe indruk op me."

Kennelijk zo diep dat ze ondanks zijn gruwelijke bekentenissen verliefd op hem werd. Zo vertelde hij haar dat hij een van de slachtoffers, de 19-jarige Grube Nagel, onder bedreiging van een mes naar zijn huis ontvoerde, waar hij haar vastbond op bed en verkrachtte. Daarna stak hij kaarsjes aan, zette klassieke muziek op en vroeg zich onder genot van een glas wijn af wat hij zou gaan doen. "Er woedde een enorme strijd in me. Een stem in mij zei dat ik weer Thomas Holst zou worden als ik haar zou vermoorden." Hij streelde zijn slachtoffer, kustte haar ter afscheid op het voorhoofd en wurgde haar. "Niet ik, maar twaalf kleine mannetjes in me hebben die moorden gepleegd", zo lichtte hij zijn afschuwwekkende daden toe.

Verblind door liefde hiels Tamar Segal hem ook te ontsnappen. Uit angst voor de vrouwenmoordenaar sloten jonge vrouwen zichzelf op in huis, terwijl meer dan vijftig politieagenten werden ingezet hem op te sporen. Holst gaf zichzelf aan, omdat hij weer de neiging voelde opkomen te gaan moorden. Hij kreeg een zame opsluiting. Ook Tamar Segal verdween voor acht maanden achter slot en grendel.

Holst kan slechts via zijn advocaat met zijn geliefde communiceren. Ook het huwelijksaanzoek heeft mr. Yitzhak Goldfine overgebracht. De raadsheer omschrijft zijn cliënt als een 'superintelligente, bijzonder aardige, zachte en charmante man'.

Jaloezie

Experts houden het er echter op dat Holst manipulatie en levensgevaarlijk is. Het voorgenomen huwelijk heeft dan ook heel wat commotie veroorzaakt. En niet in de laatste plaats onder zijn aanbidders. Zij zijn een van Duitslands meest gevreesde mannen als een onbegrepen held gaan zien. In brieven uiten ze hun jaloezie; een vrouw heeft zelfs telefonisch bedreigd zich van het leven te beroven als Holst zijn aanstaande het ja-woord zal geven.

Dr. Martin Moerings, universitair hoofddocent verbonden aan het Willem Pompe Instituut in Utrecht, houdt zijn hart vast. "Een gedetineerde is licht ontvlambaar en grijpt alles aan om contacten met buitenaf te onderhouden. Het is echter de vraag of zo'n relatie standhoudt, want buiten de gevangenis muren leer je elkaar pas kennen. Onder getrouwde stellen, waarvan er één een langdurige celstraf moet uitzitten, is het echtscheidingspercentage al hoog!"

Aan de andere kant is een vaste relatie ook de beste remedie, zo leert de ervaring. "Als een ex-gedetineerde naast zijn vrijheid ook nog een stabiele factor als zijn relatie kwijtraakt, blijkt hij eerder in de fout te vervallen. Daarom heeft het geen zin gedetineerden verstoken te laten zijn van contacten met vrouwen, vriendinnen of aanbidders."

"Hoop maar op een pedofiel, want die doen kinderen niets..."

Marc is al 13 jaar verdwenen

EBEN-EMAEL - "Je kunt maar beter hopen dat je kind door een pedofiel is meegenomen. Die doen de kinderen immers niets." Met deze troost werd Guillaume Van Herf door de gerechtelijke politie van Luik naar huis gestuurd. Het antwoord van de politieman was platvloers, maar gaf een beetje hoop. Want tot dan toe had elke agent vader Van Herf proberen te overtuigen dat zoontjelief wel weggelopen zou zijn. "Maar ik wist dat Marc niet weggelopen was. En ik had gelijk", zegt vader nu. "Men spreekt nu over gemiste kansen, slechte onderzoeken. Maar 13 jaar geleden was het nog erger. En volgende week ga ik het vertellen in Brussel..."

4VA 05.12.96

Désirée De Poot

Het was op een zondag, nu meer dan 13 jaar geleden. Guillaume Van Herf: "De kinderen waren naar hun oom gegaan, goed één kilometer van ons huis in Eben-Emael. Marc, toen 14 jaar oud, en Patrick, zijn 10-jarig broertje, keerden naar huis terug. Marc te voet, Patrick met zijn fiets. Amper 500 meter van de woning reed Patrick een beetje door. Vanop het hoogste punt van de weg, keek Patrick nog even om naar zijn broer. Het was de laatste keer dat hij hem zag."

Vader Van Herf, een alleenstaande weduwnaar met twee jonge kinderen, zette alles op alles. Hij liep de deur van de politie plat. "Maar ze zeiden dat Marc wel weggelopen zou zijn", vertelt Guillaume Van Herf.

Eén veldwachter, een man van op het terrein, steunde vader Van Herf in zijn zoektocht. "Die veldwachter heeft een rijkswachter aangesproken en die zijn met een speurhond Marc zijn reisweg afgegaan. De hond stopte op een bepaald moment. Het spoor liep dood. Volgens mij is Marc daar in een auto gesleurd."

Er werd een oproep gedaan naar getuigen. Vooral de Nederlandse kranten gaven er gevolg aan. Een vrouw met twee kindjes meldde zich twee weken later. Zij had een lift gegeven aan een Nederlandse man en hem afgezet op een vijftal kilometer van waar Marc verdween. De man werd verhoord, gaf een zeer verwarde uitleg over de route die hij gevolgd had... en werd toen vrijgelaten.

"De gerechtelijke politie van Luik gaf hem een wegenkaart en vroeg hem te tonen hoe hij gereden had. Hij vertelde dat hij langs het kanaal reed, terwijl daar geen auto's langs kunnen passeren, aangezien er enkel een jaagpad is. Pas één jaar na de feiten werd een onderzoeksrechter op de zaak gezet. In 1986 werd de zaak al afgesloten.

"Ik heb niet veel hoop meer mijn zoon levend terug te vinden. Wat er nu gebeurd is door de zaak-Dutroux, doet wel ergens deugd. Niet voor mij, wel voor al die mensen die nu misschien niet dezelfde lijdensweg zullen moeten gaan als ik, alleen maar om gehoord te worden."

Adonis dichtgetimmerd GKB-12

AMSTERDAM - Op bevel van justitie is de erotische boekhandel Adonis van Rob Korper door de politie dichtgetimmerd. De zaak aan de Warmoesstraat zou in verband worden gebracht met een groothandel in kinderporno, gevestigd aan de Nieuwezijds Voorburgwal. "Het onderzoek loopt nog, maar bij Adonis is in ieder geval kinderpornografisch materiaal aangetroffen. Evenals overigens bij Laetitia, een zaak die ook op last van justitie is gesloten", meldt politiewoordvoerder Cees Rameau. Rob Korper was niet bereikbaar voor commentaar.

Van Aartsen werkt voor 2 Vandaag, Panorama én Terre des Hommes "Ik ben een neutraal journalist"

HAARLEM - Gideon van Aartsen is tevreden en teleurgesteld. Tevreden is de journalist over de steun die de (hoofd)redactie van Panorama hem geeft bij het verdedigen van zijn artikel over de Spartacus Gids. Teleurgesteld over het feit dat de eindredactie van 2 Vandaag hem vanwege een televisie-uitzending met dezelfde strekking liet vallen door het item zonder tussenkomst van de rechter te rectificeren. "Daar wilde men geen commotie en besloot de redactie eieren voor haar geld te kiezen. Ik voelde me dus niet gesteund en dat is allesbehalve prettig." GKB-12

Freelance journalist Gideon van Aartsen is min of meer de rode draad in het opnieuw in opspraak raken van de Spartacus Gids. Hij zorgde voor het nieuwsitem in het televisieprogramma 2 Vandaag, schreef het artikel in Panorama waarover nu de rechtszaak dient en... doet vele journalistieke opdrachten voor Terre des Hommes, de kinderrechtorganisatie die de discussie over de Spartacus wilde aanzwengelen en dat via 2 Vandaag dus ook deed. Een driedubbele pet?

Van Aartsen: "Welnee, ik ben een neutraal journalist. Ik had voor Terre des Hommes al eerder televisiefilms gemaakt op Thailand en de Filipijnen en besloot daarna eens in Nederland te kijken. Daarbij stuitte ik op knipsels over Spartacus en Stamford. Mijn bevindingen meldde ik aan 2 Vandaag, waarop ik de opdracht kreeg een reportage over te maken. Dat dit samenviel met de affaire-Dutroux is puur toeval. Een schriftelijke weergave van alles heb ik aan Panorama aangeboden."

"Ik wil heel duidelijk stellen dat we geen homo's aanvallen. De bevindingen geven wel aan dat pedofielen de homobeweging misbruiken en die rotte appels moeten er dus uit. Er staan nog steeds veel adressen in de Spartacus die niet deugen. Een aantal daarvan kwam al negatief in het nieuws voordat de editie 1996/1997 werd gedrukt, dus daar had Gmünder nog best iets aan kunnen doen. Hij wilde destijds trouwens ook al niet meewerken aan het Belgische onderzoek tegen John Stamford. Nou, wie schone handen heeft, werkt wel mee."

"Het artikel was trouwens niet tegen de uitgever gericht. Het aangetroffen materiaal was interessant, niet de vraag of Gmünder daarvan wist. Daarom heb ik ook niet om weerwoord gevraagd. Als het gevolg van dit alles echter is dat de gids binnen korte tijd wordt opgeschoond, is het goed. Ik heb vrienden en kennissen die de gids graag gebruiken zoals hij is bedoeld: als gerespecteerde reisgids."

De GAY Krant - Nummer 321 - 6 december 1996

Bruno Gmünder valt voor rechter publicatie Panorama aan "De Spartacus is door enkele lieden misbruik"

HAARLEM - "De zware aantijgingen waren niet in verhouding tot het bewijsmateriaal" tegenover "Bruno Gmünder was al vanaf 1986 verantwoordelijk voor de inhoud". Het ging hard tegen hard in de rechtszaak die Bruno Gmünder als uitgever van de Spartacus Gids had aangespannen tegen het weekblad Panorama. Volgens Gmünder werd de Spartacus ten onrechte afgeschilderd als een vraagbaak voor pedofielen. Enig wederhoor werd daarbij niet gepleegd, maar dat was volgens de advocaat van Panorama ook een stuk vrijheid van meningsuiting. De vereenvoudigde weerslag van een ingewikkelde affaire.

Sinds eind augustus is de Spartacus Gids, de reisgids voor homoseksuele mannen van over de hele wereld, weer in opspraak. Het begon met een uitzending van het televisie-actualiteitenprogramma 2 Vandaag, waarin overduidelijk werd gesteld dat de Spartacus een gids voor pedofielen is. Dat was - vanzelfsprekend - tegen het zere been van uitgever Bruno Gmünder, die juist sinds hij de gids van de niet onomstreden oprichter John David Stamford heeft overgenomen alles in het werk zegt te stellen om de Spartacus van ongewenste adressen en informatie te zuiveren. 2 Vandaag moest onder de dreiging van een rechtszaak buigen en rectificeerde het item eind oktober.

Enkele weken na de gewraakte televisie-uitzending verscheen op 19 september een verhaal van soortgelijke strekking in het weekblad Panorama. Het maakte deel uit van 'een schokkend dossier', zoals het speciale katern in die uitgave werd genoemd. In dit dossier werden allerlei vormen van seksuele kindermisbruik aan de kaak gesteld. Opnieuw zou de Spartacus een reisgids voor pedofielen zijn.

HOOG OPGENOMEN

In het geval van Panorama is het wel tot een rechtszaak gekomen. Dat dit door het weekblad hoog werd opgenomen, mocht wel blijken uit het feit dat niet alleen artikelschrijver Gideon van Aartsen (die ook de uitzending voor 2 Vandaag verzorgde - zie het kader bij dit verhaal) aanwezig was, maar ook het hoofd juridische zaken van Uitgeverij Spaarnestad B.V. en hoofdredacteur Rob van Vuuren. Zij bleven overigens buiten de zaak, die in het geheel door hun raadsman mr. Kurt Stöpetie werd afgehandeld. (Stöpetie was in 1993 advocaat van de KRO, toen deze omroep tevergeefs een kort geding aanspande tegen De GAY Krant. Rond het aftreden van bisschop Bär van Rotterdam schreef De GAY Krant destijds dat de KRO daarin een rol had gespeeld. In de schikking (een schriftelijke verklaring van beide partijen) hoefde daarvan geen woord te worden teruggenomen.)

Het eerste woord was echter aan mr. Jock Geselschap, advocaat van Bruno Gmünder. Na een lange uitleg over wat de Spartacus Gids precies inhoudt, betoogde hij onder meer dat 23.000 adressen zich moeilijk laten controleren en: "De gids is door enkele lieden misbruikt voor illegale praktijken." Geselschap somde een groot aantal feiten op die

journalist Van Aartsen in zijn ogen had moeten of kunnen weten: de gelegenheden die worden vermeld geven zichzelf op, inclusief codes als het gewraakte YG (Younger Gays - zie kader); bij ieder land staat alleen informatie over homo's, niet over pedofielen; alleen in Nederland bestaat een kinderpornoprobleem bij sommige zaken die in de Spartacus worden vermeld; Gmünder in recent en verder verleden heeft vele persberichten doen uitgaan waarin hij zich distancieert van kinderporno; en er heeft geen wederhoor bij de uitgever plaatsgevonden. Verder stelde de raadsman dat het bewijsmateriaal van Panorama nogal mager was en bovendien geen direct verband hield met de code YG. "Natuurlijk glipt overal weleens wat doorheen. Maar heeft Panorama ook uitgezocht of alles in orde is met advertenties van clubs zoals die bijvoorbeeld wekelijks in De Telegraaf staan?", vroeg Geselschap zich hardop af. "Bovendien, na onze protesten tegen 2 Vandaag had Van Aartsen toch beter moeten weten." Voor de geleden schade moest volgens de advocaat worden gedacht aan een paginagrote rectificatie en een vergoeding van 10.000 gulden (200.000 BEF).

GEEN WEDERHOOR

Mr. Stöpetie maakte direct duidelijk dat de Panorama niet van plan is ook maar één woord van het verhaal terug te nemen. "Wees nu eerlijk, de Spartacus is toch meer een gids voor seksadressen dan een reisgids? De gids is sinds 1970 opgebouwd en wat er sindsdien - vooral onder Stamford - aan verkeerde dingen is verschenen, is er niet zomaar uit. Dát beoogde Van Aartsen in zijn artikel aan te

De letters 'YG'

Voor wie het nog niet weet: In de Spartacus Gids staat een speciale aanduiding voor zaken waar jong publiek komt: YG. De letters staan voor Younger Gays en bedoelen een publiek in de leeftijd van 18 tot 30 jaar aan te duiden. Vroeger werd de combinatie YC gebruikt: Younger Crowd. Gezien verdachtmakingen tegen Spartacus-oprichter John Stamford werden deze letters uitgelegd als Young Children (jonge kinderen). Panorama-redacteur Van Aartsen bezocht overigens drie zaken met en twee zaken zonder de aanduiding YG, zodat de gewraakte letters tijdens het proces slechts een bijrol speelden.

tonen. Bruno Gmünder wordt niet eens genoemd, maar wel wordt bewezen dat hij het adressenbestand nooit heeft opgeschoond." Wederhoor zou volgens de advocaat niet nodig zijn, omdat Gmünder als uitgever eigen kanalen heeft om zijn standpunten kenbaar te maken. Daarnaast vroeg Stöpetie zich af waarom Terre des Hommes als leverancier van informatie niet wordt

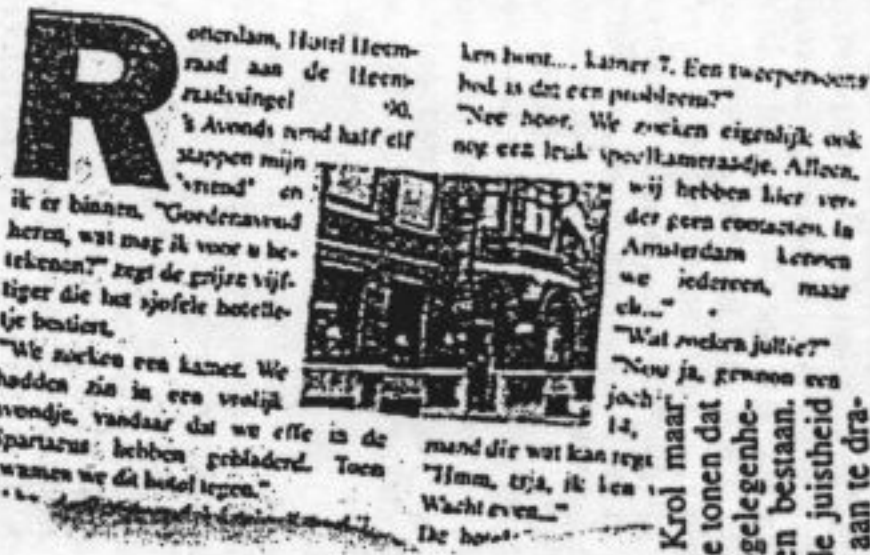
Uit de Panorama van 19 september 1996

De waarheid achter de Spartacus-gids voor homof

Dit is een complete reisgids voor pedofielen!

klinkt bij... maar wie... Nederland... chimmige... lid van kinderporno en kind... prostitutie wil ontdekken, kan... ik maken van een speciale... ds: de 'Spartacus-gids'.

en leert terug met een... hij twee namen en... schreef, een papier... telefoonnummer. "Pro... Robbie en zeg dat je... hebt geïnterprete... raad dat zo 'wel goed... Later op de avond bel... zie. Hij heeft op dat mo... jongen beschikt, een... van 19. Te oud voor... soen woude opgenomen... die zegt dat Robbie niet... verder ook niet te bereik... "Dat was Robbies huw... van Hotel Heerme... 's nachts om half twee... steld, omdat we nog geen... raaije" hadden. Misschien... Robbie een jongetje van... donderdagavond kan roep... "Ik zal eens effe kijken... meien. Je zoekt iets jou... kijken of ik wat voor... Wanneer we Cock ont...

aangepakt (zie het kader over Van Aartsen). Dit was overigens bij 2 Vandaag evenmin gebeurd. Die uitzending was volgens de raadsman niet van belang. "Wat daarin is vermeld en dat die uitzending is gecorrigeerd, doet niet terzake", meende Stöpetie, die zichzelf drie zinnen later tegensprak: "In de rectificatie die 2 Vandaag uitzond, wordt Gmünder ook oprichter van de gids genoemd. Dat zegt toch wel wat."

Een opmerkelijke bijrol in het proces was weggelegd voor het blad Privé, dat De GAY Krant-hoofdredacteur Henk Krol over de Spartacus-affaire woorden in de mond legde. Dat wil zeggen: het blad publiceerde op de haar bekende journalistieke manier enige volzinnen en meende zelfs dat Krol homobars voor pedoseksuelen had zitten turven. In feite had Privé alleen een opsomming uit De GAY

ontslaan, Hotel Heerme... raad aan de Heerme... raadslingel... 's Avonds rond half elf... stappen mijn... vriend" en... ik er binnen. "Goederavond... heren, wat mag ik voor u be... tekenen?" zegt de prijze vijf... tigger die het sjofele botelle... te bestiert... "We zoeken een kamer. We... hadden zin in een vrolijk... avondje, vandaar dat we effe in de... Spartacus hebben gebeld. Toen... kwamen we dit hotel tegen...".

len hant... Later 7. Een tweepersoons... hod is dat een publiek... "Nee hoor. We zoeken eigenlijk ook... noy een leuk speelkameradeje. Alleen... wij hebben hier ver... der geen contacten in... Amsterdam kennen... we iedereen, maar... ch... "Wat rokers jullie?"... "Nou ja, gewoon een... joch... 14... mand die wat kan regt... "Him, tjé, ik ken... "Wacht even...".

Spartacus-gids, editie '96... de de deur. Wij vonden H... raad op pagina... 704 van deze... International... Gay Guide, die... al 25 jaar niet... alleen homo... fielen bedient... maar ook pe... delles...

Krant 315 overgenomen, die niet door Krol maar... door de redactie was verzameld om aan te tonen dat... het onzinnig is te denken dat er 41 pedogelegenheden in Nederland en Vlaanderen zouden bestaan. Beide advocaten stiepten wat over de juistheid van de citaten, die Stöpetie toch wenste aan te dragen als bewijsvoering. "In de editie 1997/1998 zal de Spartacus Gids zijn geschoond van dubieuze gegevens", laat Privé door Krol bevesteren. De Haarlemse rechter mevrouw mr. C.A. Terwee-van Hulten doet op woensdag 4 december uitspraak. Deze zal te lezen zijn in de volgende editie van De GAY Krant en zo spoedig mogelijk op Internet (<http://www.gayworld.nl>).

Emiel Bootsma

Wat bezielt 'Privé' (en Henk Krol)?

Over 2 Vandaag wil Van Aartsen nog één ding kwijt: "Dat er binnen de redactie zo geruzied zou zijn over het item, is pure flauwekul. Ik kwam met een degelijk journalistiek product, waar en petit comité door de TROS naar is gekeken om het op juridische juistheid te controleren. Iedereen was het erover eens dat het kon. Ik weet maar van één persoon die er wat moeite mee had." Een redactielid van 2 Vandaag reageert desgevraagd: "De reportage van Van Aartsen is nog steeds een heikel onderwerp binnen de redactie. Gideon was niet bij de vergaderingen aanwezig, dus kan hij niet oordelen over onderlinge onenigheid. Ik kan iedereen verzekeren dat Van Aartsen geen reportages meer voor ons zal maken, want die dubbele pet die we later hebben ontdekt, zat ons bestial niet lekker", aldus de zegspersoon, die - net als een collega die in september in De GAY Krant aan het woord kwam - anoniem wil blijven. "Bij de eindredactie van 2 Vandaag heb ik samen met iemand van Terre des Hommes de reportage aangeboden", zegt Van Aartsen op zijn beurt. "De mensen die het moesten weten, waren dus op de hoogte. Trouwens, van mensen die anoniem over dubbele petten spreken, heb ik geen hoge pet op."

Op de dag dat dit nummer van Gay News Amsterdam naar de drukker zou gaan bracht de post het nieuwe nummer van Privé (23 november 1996). Hierin doet chef radio- en tv-redactie (?) Peter Horvers in een uiterst warrig artikel zijn dult in het zakje van de pedohysterie, die sedert de affaire-Dutroux als een orkaan door de publieksbladen raast. Opnieuw wordt de Spartacus-gids aan de schandpaal genageld. En tot onze verbijstering zagen wij onszelf ook in dit verband genoemd worden: "Exploitanten van kinderpornografie en kinderporno maken met behulp van deze codes duidelijk waar men terecht kan. Zo staat de code YG (jonge homo's) bij clubs en hotels waar minderjarigen aanbe-

den worden. R betekent jongens te huur en VS staat voor videoshows. [...] De Spartacus-gids staat bol van geheime codes. Ook het Amsterdamse homo-blad Gay News, dat zich richt op buitenlandse sex-touristen, maakt hier gebruik van. Kinderen van negen tot 15 jaar worden uit de voormalige oostblok-landen ontvoerd naar Nederland, hier geëxploiteerd in clubs en gebruikt voor de vervaardiging van kinderporno." Dat wij ons richten op "buitenlandse sex-touristen" is al een zeer tendenteuze omschrijving van onze doelgroep. Maar goed, veel homo's ruimen op vakantie een belangrijke plaats voor sex in, dus een beetje waar is het wel. Gezien echter het kader waarin deze uitspraak wordt gedaan, moe-

nadrukkelijk van. GNA 12.96 Uitgevers en redactie Gay News Amsterdam

heel veel bars worden ver- gelegenheden als Galey en toond gewoon Amerikaanse Havana, die de code "YG" video's zijn, waarin de model- meekregen, niet bij zullen zijn len minimaal 21 jaar oud zijn, dat zij dankzij Krol's mateloze Waarom heeft hij Peter medageilheid geheel ten Horvers deze basis-informatie onrecht in de hoek van de nrikteloos zijn medewerking kradters en -pornografen aan zo'n schandstuk te ver- worden geduwd. En ook wij heel nent? Het lijkt ons dat horeca- distantiëren' ons hier

Par Schuld en onschuld

Par 16.12

VANWEGE DE COMMOTIE die de laatste maanden in het voetspoor van Dutroux is ontstaan over kinderporno en kindermisbruik, is pedofilie een nog heikeler onderwerp geworden dan het al was. En het was al nooit eenvoudiger.

Eén van de laatste punten is dat kindermisbruik en pedofilie momenteel simpelweg ineen geschoven lijken te worden, als waren dat twee aspecten van dezelfde zaak: alsof pedofielen kinderen altijd misbruiken en alsof al het kindermisbruik, tout court, op rekening van pedofielen kan worden gezet. Maar dat is niet zo en Dutroux zelf is daar een pijnlijk voorbeeld van: niemand heeft ooit het vermoeden geuit dat de man in het bijzonder ingenomen was met kinderen of jonge meisjes en zelf pedofiel zou zijn; het was naar het zijkant aanzien eerder zijn zakelijk instinct dat hem dreef, zijn vermoeden dat er geld te verdienen was aan het verkopen of verhuren van kinderlichamen of van video's waarop jonge meisjes werden verkracht.

Wie zijn veronderstelde afnemers dan waren? Werkte hij voor een pedofiele markt? Dat is uit de aard der zaak lastig uit te maken, want een klantlijst die nu, na zijn inkeetneming, aan onderzoek onderworpen kan worden, hield hij er niet op na; maar voor zover Dutroux een markt op het oog had, was dat vermoedelijk niet uitsluitend die van pedofielen. Afgaand op de luttele interviews die er zijn geweest met sekstoeristen - mannen

niets aantrekken. En los van pedofilie: het allergebruikelijkst acht ik de constatering dat het meeste misbruik van kinderen niet plaatsvindt door vreemden, door mensen van buitenaf, door pedofielen of door psychopaten als vaders, ooms en broers en een heel enkele keer door moeders of zusjes. Door mensen

die zichzelf als 'gezond' heteroseksueel beschouwen, en die als door een ander gebedrukt worden opspringen bij de beschuldiging dat ze iets hebben uit te staan met kindermisbruik. Die zichzelf voorhouden dat zijzelf immers 'recht hebben op seks' en dat het kind nu eenmaal voorhanden was, of die beweren dat het 'goed' zou zijn voor het kind in kwestie om seksuele ervaring op te doen en dat zij alleen maar 'hief zijn voor het kind, of iets moois verrichten in het kader van diens seksuele opvoeding.

Een akelige analogie dringt zich hier op: de vrouwenbeweging maakte jaren gele-

den duidelijk dat verkrachters over het algemeen niet enge mannen waren die plotsklaps uit de bosjes kwamen springen, maar de mannen die je al kende; dat kennissen en bekenden vaker een risico vormden dan onbekenden. Voor kindermisbruik geldt misschien eenzelfde constatering. Home is not always a safe place.

Wat ik echter nog het meest ingewikkeld vind aan discussies over kindermisbruik en pedofilie, is dat kinderen er uitsluitend in figureren als slachtoffer. Dat de meisjes die door Dutroux zijn vermoord slachtoffer zijn, staat buiten kijf, maar het bij die constatering te laten, vertekent de meer genuanceerde vragen. (En misschien aandacht krijgt: de rollen zijn hier scherp en overzichtelijk verdeeld, het monster staat tegenover de onschuldig geslachtloferden en het monster is - hoe geruststellend - buitenshuis gelokaliseerd, buiten het gezin dat veiligheid moet symboliseren. Niemand hoeft zich nog ergens het moede hoofd over te breken. De zaak is zo klaar als een klontje.)

In discussies over pedofilie grijpen mensen al snel terug op het recht van een kind om 'nee' te zeggen; natuurlijk hebben ze dat recht en moeten kinderen gesterkt worden in hun recht een toenadering af te slaan, maar wat is het 'nee' van een kind waard waar geen 'ja' uitgesproken mag worden? Verwordt het recht 'nee' te zeggen dan niet tot een plicht daartoe? Hebben kinderen nooit verlangens, seksuele aandring en seksuele nieuwsgierigheid?

Arrestatie rechtse demonstranten

ARNHEM, 16 DEC. De politie van Arnhem heeft zaterdag twaalf rechts-extremisten opgepakt, die in de Arnhemse binnenstad wilden demonstreren tegen 'het plaatshebben van kindermisbruik door pedofielen'. Onder de demonstranten bevond zich J. Glimmerveen van de Nederlandse Volksunie. De demonstratie was een dag eerder door burgemeester P. Scholten verboden.

Par Pedofilie 2 4/12
Rob van der Tol van Gelderen begint zijn ingezonden brief in Het Parool van 23 november) met de woorden: "Verbijsterend vind ik het, maar ook begrijpelijk, dat na zoveel krantenberichten waarin pedofielen negatief in het nieuws komen, niet één verontwaardigde pedofiel hartgrondig van leer trekt." Dus pakt hij die handschoen op en wie het betoog van deze meneer leest, krijgt het idee dat pedofielen aardige kerels zijn, die niets anders willen dan goed zijn voor kindertjes. Dát is pas verbijsterend. Zijn betoog behoeft wat aanvulling. Wat hij 'houden van' noemt, betekent 'seksueel houden van'. Dat

maakt een groot verschil. Mensen met een seksuele fixatie op kinderen zijn dan ook niet normaal te noemen; ze zijn ernstig ziek en niemand - ook zichzelf niet - kan zeggen wanneer zij hun zieke denkbeelden daadwerkelijk op kinderen loslaten. Daarom hebben pedofielen per definitie dringend een psychiater nodig. Alleen van een pedofiel die dit van zichzelf inziet en vrijwillig psychiatrische hulp zoekt, mag men zeggen dat hij meer van kinderen dan van zichzelf houdt. Bij alle anderen is dit precies omgekeerd.

Amsterdam SIMON HARTKAMP

Par Pedofilie 3 13.12

Ik heb me geërgd aan de discriminerende brief van Simon Hartkamp in Het Parool van 4 december wegens termen als 'deze meneer' en het bestempelen van pedofielen als lieden die psychiatrische hulp nodig hebben. Een pedofiel is niet beter of slechter dan een niet-pedofiel. Het contact met kinderen is bij een pedo intenser dan bij een niet-pedo door de erotische component. Dit kan zowel ten goede als ten kwade uitpakken. Een onverschillige pedo die niet echt van kinderen houdt, kan psychische schade veroorzaken. Een fatsoenlijke pedo is echter een zegen voor een kind.

Voorwaarde is wel dat de maatschappij (school, ouders enzovoort) zich tegenover het kind niet negatief uitlaten over zijn/haar grote vriend(in). Aangezien dit risico de laatste jaren levensgroot is, kun je tegenwoordig als volwassene een intense relatie met een kind beter vermijden. Dit zegt echter niets over het goed of verkeerd zijn van pedofilie.

Er zullen heus wel pedo's zijn die psychiatrische hulp nodig hebben, net zoals hetero's, homo's, SM'ers en dergelijk. Maar zeker niet per definitie, zoals Hartkamp beweert. Ik ben zelf ook pedofiel, maar beschouw mezelf daarom nog niet als 'ernstig ziek'.

Duivendrecht TEKO VAN MEURS
secretaris Martijn
vereniging voor acceptatie van pedofilie

Par Pedofilie 4 18/12

Het staat er echt in een brief in Het Parool van 13 december: "Een fatsoenlijke pedo is echter een zegen voor een kind." Dat secretaris Van Meurs van de vereniging voor acceptatie van pedofilie stelt dat niet iedere pedofiel per definitie crimineel en gestoord is, kan ik billijken. Maar met dit soort positivisme slaat hij wel erg door. Dergelijke argumenten maken acceptatie van pedofilie voor mij in elk geval erg moeilijk.

'aandam WENDY KIND

Par Pedofilie 5 28-12

Bij de discussie over pedofilie die al een poosje woedt in Het Parool, val ik van de ene verbazing in de andere. Met name Teko van Meurs, secretaris van Martijn, de vereniging voor acceptatie van pedofilie (Het Parool van 13 december), die zich door een eerdere briefschrijver gediscrimineerd voelt en en passant meedeelt dat pedofielen een zegen voor een kind kunnen zijn, laat mijn nekharen overeind komen.

In de natuur is er een enorme variatie op seksueel gebied, er kan echt heel veel, maar het komt niet voor dat volwassen dieren het aanleggen met seksueel onrijpe dieren. Sterker nog, indien een volwassen moederdier dit zou merken, bijt zij de belager van haar kind dood! De reactie van onze maatschappij is niet anders, omdat mensen nu eenmaal onderdeel van diezelfde natuur zijn. Ook pedofielen kunnen niet om de natuurwetten heen en de mogelijkheid tot maatschappelijke acceptatie voor Teko van Meurs en de zijnen komt daarom pas op de dag dat zij een lijst met aanbevelingen presenteren hoe pedofielen hun handen kunnen afhouden van kinderen.

In deze discussie beweert Karin Spank (Het Parool van 16 december) dat kinderen het recht hebben 'nee' te zeggen, maar dat ze geen 'ja' mogen zeggen. Vervolgens spiegelt zij dit aan haar eigen ervaring als dertienjarige met een twintigjarige man. Ik heb genoeg vriendinnen die hun maagdelijkheid op diezelfde leef-

À TITRE PERSONNEL

Kinderen

Een tijdje terug maakte ik me boos over een grappig bedoelde column van Monic Slingerland in Trouw. Het ging over een of andere domme moeder die haar kind argeloos meegaf aan een pedofiel. Het was de tijd van die Nederlandse student op de Filippijnen die daar een aantal kinderen verkracht had en vervolgens ontsnapt was naar Nederland. Die domme moeder vertelde dat haar dochtertje van zes met haar Grote Vriend mee was. Ze gingen kamperen op een naturistencamping. 'Niet dat mij dat verder iets uitmaakt, het zullen daar vast ook wel aardige mensen zijn'. Waarom bedenkt je zoiets, vroeg ik me toen boos af...

Ik was het verhaal bijna vergeten toen halverwege augustus al die vreselijke verhalen over België het nieuws gingen overheersen. Kindersex, pedofiele netwerken, verkrachting, moord. Te erg voor woorden. Tijdens het INF-congres dat diezelfde dagen door de Belgische federatie bij Athena werd georganiseerd, sprak ik een Belgische naturalist. Hij vertelde me dat hij bang was voor de repercussies die de zaak-Dutroux voor het naturisme in zijn land zou hebben. Wat hangt ons hier allemaal nog boven het hoofd, verzuchtte hij...

Bij de NFN zijn we bezig de resultaten van een enquête onder de begunstigers op een rij te zetten. Hieruit blijkt dat we altijd al dachten. Naturisme is voornamelijk een activiteit van gezinnetjes met kinderen. Zo is het nu, zo was het toen wij als pril gezinnetje 35 jaar geleden voor de eerste keer een naturisten-terrein opstapten.

Ik vraag me dan af: wat gaat er nu mis? Hoe komt het dat we nu regelmatig klachten binnenkrijgen over 'vieze mannetjes' op de terreinen. Sterker nog: dat we nu hele procedures moeten beginnen om pedofielen van de terreinen af te krijgen? Dat we nu een speciale werkgroep in het leven moeten roepen die een code gaat formuleren om bepaalde mensen van de naaktzwembaden te weren? Waren er vroeger geen pedofielen? Of hielden we elkaar toen wellicht beter in de gaten? Was de sociale controle toen beter? Ik denk op zo'n moment: bij alle prachtige doelstellingen die we zo hoog in ons vaandel hebben, moeten we er toch in kunnen slagen dat kinderen zonder bang te worden op onze terreinen kunnen spelen!

Nita Walst

96/4 Naturisme

tijd ook aan een wat oudere vriend verloren, maar die vriendinnen waren zonder uitzondering al behoorlijk seksueel rijp en dat was aan hen te merken (en vaak te zien). Dertien jaar mag dan jong zijn, dromen van verlangen lijkt mij bij zulke jongedames vrij normaal. Maar doorgewinterde pedofielen zijn helemaal niet geïnteresseerd in dergelijke jongedames. Veel liever richten zij hun aandacht op seksueel onrijpe jongere kinderen. En hier begint de maatschappelijke walging.

Ten tweede mag men vraagtekens zetten bij het 'ja' van een kind aan een pedofiel. Een volwassene kan zijn overwicht heel gemakkelijk aanwenden om het kind in een bepaalde richting te manipuleren.

Tenslotte, wanneer Karin geperverteerde kinderen 'griezelig' noemt, kan zij beter proberen zich te oriënteren bij mensen die beroepsmatig met zulke kinderen te maken hebben. Zij komt er dan achter dat het hier veelal tragische gevallen betreft. Niet griezelig, wel diep treurig.

Amsterdam BERTHA LECHAMBRE

Brieven

Pedofielen (2)

Ik ben nu volwassen en ik heb zoiets meegeemaakt. Ik heb er goede herinneringen en een levenslange vriendschap aan over gehouden. Op 12-jarige leeftijd werd ik versierd en tot mijn 17de jaar heb ik een fijne seksuele relatie gehad. En nog altijd ben ik goed bevriend met hem. Door hem heb ik ook andere pedo's met vriendjes en vriendinnetjes leren kennen en nooit heb ik kinderen ontmoet die ergens toe gedwongen werden. Ik zal niet ontkennen dat er pedo's rondlopen die kinderen misbruiken. Hulpverlener Eduard van Dijk scheert alle pedo's over één kam omdat hij alleen met de laatste groep te maken heeft. Hij zou z'n blik toch eens wat kunnen verruimen, voordat hij zo'n hetzerig artikel schrijft. Paul Lemmens, Rotterdam

Pedofielen (3)

Ik vind dat met een aantal artikelen over pedofilie een grote groep onschuldige medemensen ongenadig hard op discriminerende wijze onderuit gehaald wordt, waardoor ik een correctie noodzakelijk acht. Daarom zal ik allereerst mijzelf even voorstellen, maar dan niet onder een pseudoniem. Ik heet Onno Rijpstra en ga sporadisch naar een naturistisch gebied, niet om contacten te leggen, maar juist om even rust te vinden. Waarschijnlijk val ik volgens de schrijvers onder de noemer 'pedofiel', omdat ik

Naturisme 96/4

Van uw KORrespondent.

NVSH REN HAAR
HAARBAAR DEC 96

Wij schrijven 7 november 1996. Plaats: Juliana van Stolberg laan te Den Haag. Om preciezer te zijn: het Paleis van Justitie. Een leraar staat terecht wegens seksuele contacten met leerlingen. Om preciezer te zijn: met drie jongens, toentertijd 12 jaar. Aanvankelijk lijkt het er op dat de leraar zich beroept op de fijne tijd die hij ook gekend heeft met de jongens. Accoord, het seksuele had wellicht niet moeten plaatsvinden, maar de omgang met deze jongens was toch niet slechts kommer en kwel. Echter, de jongens hebben in een verslag precies uit de doeken gedaan hoe vernietigend zij het contact hebben gevonden, hoe het toentertijd en hedentendage hun levens beïnvloedt. Geconfronteerd met deze verslagen kruipt verdachte terug in zijn schulp en erkend volledig schuld te hebben aan de gang van zaken. Hoewel, hij doet dan een merkwaardige uitspraak. "Ik was toentertijd, net als de jongens, als een vlieg in het web verstrikt geraakt". Als een vlieg in het web? Volledig schuld hebben? Dat lijkt zich niet te rijmen.

De rubriek Brieven is in de eerste plaats bestemd voor reacties op artikelen die in NATURISME hebben gestaan. Ook is deze rubriek uitdrukkelijk een forum voor spontane discussie over alle mogelijke onderwerpen die met naturisme te maken hebben.

Voorwaarden voor een eventuele publikatie van uw brief zijn dat de brief de lengte van 250 woorden niet te boven gaat en dat de naam en woonplaats van de inzender bij de brief mogen worden gepubliceerd. Anonieme brieven worden ongelezen terzijde gelegd.

De redactie behoudt zich het recht voor de brieven in te korten. Ook kan de redactie besluiten een brief zonder opgave van redenen niet te publiceren.

Stuur uw brief naar: Redactie Naturisme
postbus 1391
3500 BJ UTRECHT

verliefd kan zijn op een kind. Vooraf wil ik melden dat ik vind dat mensen die denken dat ze kinderen zomaar seksueel kunnen betasten, of ze zelfs bedreigen, deze mensen inderdaad geestesziek zijn en in geen enkele maatschappelijke kring thuishoren. Doch: mensen van alle leeftijden en culturen hebben het recht om waar dan ook contact met elkaar te zoeken en te leggen: hetero's, homo's of wat voor o's dan ook. Mijn grootste bezwaar tegen artikelen als dat van Eduard van Dijk in NATURISME 96/3 ligt bij de diepgang of eigenlijk de oppervlaktigheid, geen enkele opmerking is onderbouwd, en bijna allemaal zijn ze stemmingmakend, zelfs paniekzaaiend. Wat zijn 'pedofiele' gedragingen? Een 'pedofiele' gedraging zou kunnen betekenen dat een volwassene het contact met een kind aangaat en bevriend raakt. Daar is niets mis mee, dat is zelfs gezond. Een 'pedofiele' gedraging

kan zijn een volwassene die een onbekend kind zomaar betast omdat hij of zij daar behoefte aan heeft. Dit keur ik absoluut af, ik noem dit liever een gefrustreerde gedraging. Van Dijk suggereert dat mensen die de gave hebben verliefd te kunnen worden op een kind bij voorbaat crimineel zijn omdat met het woord 'pedofiel' liefde, vriendschap, aanranding, verkrachting en zelfs moord over één kam geschoren worden. De woorden liefde of warmte of zelfs vriendschap komen nergens in voor. Pedofilie is voor Van Dijk c.s. bij voorbaat fout, zonder dat men in staat is een beschrijving van het begrip te geven. De uitlatingen getuigen van een extreem naïef en discriminerend gehalte. Het zoeken van vriendschap noemt men jagen. Iemand met een bepaalde geaardheid wordt een patiënt genoemd en zijn relatie het slachtoffer. Concluderend blijkt er vanuit de auteur zelf weinig respect voor

kinderen te bestaan. Alle geschreven argumenten zijn dankzij het generaliserende en vooral discriminerende karakter ervan gebaseerd op haat en onbegrip jegens mensen met liefkozende gevoelens voor kinderen. Dit is dus de basis van de reden geweest voor hem om in de pen te klimmen, niet vanuit beschermende gevoelens voor kinderen. Er wordt geen enkele keer gekeken vanuit het oogpunt van, of iets gevraagd aan een kind. Als er rotte appels rondlopen, dan moet u die aanpakken, en mensen die liefhebben met rust laten. Maak op zijn minst onderscheid. Onno Rijpstra, Apeldoorn

Pedofielen (4)

Verschrikkelijk, wat de brieven schrijvers en hun kinderen uit NATURISME 96/2 meemaakten. Bizar, de brief van Eduard van Dijk (96/3). Oprecht, de brief van Ferry en Aleid van Loon. Vreemd, het onderschrift van de redactie hierop. Misschien heb ik wel gevoelens die door Van Dijk in de verdachtenbank gezet worden. Door toedoen van dierbare vrienden ben ik ooit lid/begunstiger geworden. Ik merk aan de discussie omtrent homo's, gluurders (wie begluurt wie?), pedofilie en niet te vergeten kindermisbruik, dat het geweten, de - terechte - verontwaardiging, wordt weggedrukt door angst, wantrouwen, verdachtmaking en controle. Daarin voel ik mij niet thuis. Ik word liever zwerver. S. van Rosmalen, Purmerend

Brieven

De Naturist NAT 96.4

Wij zijn (mijn gezin en ik) mooi weer naturisten, dus als weer en temperatuur het toelaten lekker genieten met niets aan, aan het strand of in onze eigen tuin (kan gelukkig ongestoord) of op een openbare naturistencamping. Wij zitten dus niet in de winter met de kachel voluit in ons blootje rond de kerstboom.

Ik lees al jaren dit blad en vraag me steeds weer af of een bepaalde groep naturisten nog wel aan ontspanning toe komt. Het lijkt er op dat zij op alles en iedereen zitten te letten. Als een man te lang met een kind praat: Het zal toch geen pedofiel zijn? Of twee mannen groeten elkaar vriendelijk: O jé, toch geen homofielen zeker? Wat ritselt daar achter mij in de bosjes: Help, een gluurder! Die man loopt wel vaak heen en weer: Dat moet een exhibitionist zijn. Oh nee, daar loopt iemand met een camera: Wegduiken, stel je voor dat iemand mijn blote lichaam ziet op een foto, je schaamt je toch dood!!

Waar schamen ze zich dan voor? Wat is er mooier dan een jong of oud bloot lichaam. Onze vakantiefoto's mag iedereen zien. Als je even met alleen een korte broek aan loopt word je raar aangekeken, maar trek je alleen een T-shirt aan, dan is het goed. Als je maar wel de billen nog kan zien anders hoor je er weer niet bij. Een van de regels van de NATURIST is dat hij/zij respect heeft voor de ander. Volgens mij hebben veel zgn. 'echte' naturisten alleen respect voor zichzelf, tenzij je aan hun eisen voldoet. Is naturisme soms alleen toegankelijk voor supermensen die volkomen foutloos zijn? Mensen, let op jezelf, doe gewoon, geniet van het leven en laat iedereen in zijn waarde. Je maakt anders jezelf en het naturisme belachelijk.

Kees Roskam, Rotterdam

Daarnaast is het goed je te realiseren dat de samenleving, geconfronteerd met de vele misbruikaffaires van de laatste tijd, met haar eigen onmacht op drift lijkt te geraken. Hetgeen zoveel betekent als: doorslaan naar de andere kant. Iedere volwassene die aardig is voor kinderen is plots verdacht, iedere aanraking uit den boze. Meegaan in die trant maakt snel dat je je schuldig kunt gaan voelen over gedragingen van jou ten opzichte van jongeren jonger dan zestien jaar. Je schuldig voelen, zonder schuld te hebben!

Daarom is het maar goed dat er een werkgroep KOR is die open avonden organiseert voor volwassenen die er voor uit durven komen zich erotisch dan wel seksueel geraakt te weten door jongeren jonger dan zestien jaar. Daarom is het maar goed dat er een NVSH bestaat die de samenleving een visie voorhoudt los van de waanzin van de dag. Gedegen.

Ton van Aerde.

Mijns inziens verwacht de verdachte 'schuld' met 'schuldgevoel'. Het eerste is existentieel, het tweede van psychologische aard. Je hebt schuld, of je je daar nu schuldig om voelt of niet. En dat is nu precies wat hier aan de hand is. De verdachte is schuldig aan de beschadiging die deze jongens hebben opgelopen. Alleen erkent hij dat niet. Hij voelt zich schuldig. Waarschijnlijk mede door de consequenties die volgden na het bekend worden van de contacten. Weten dat je schuld hebt betekent jezelf definiëren als spin in het web in plaats van vlieg. Vanuit schuldgevoel zal de verdachte zich wentelen in 'net zo goed slachtoffer zijn'; je schuldig weten maakt dat je in actie komt. Gelijk de begeleiders van Scouting die uit eigener beweging naar de zedenpolitie stapten om recht te zetten waaraan zij zich hadden schuldig gemaakt. Het is een heikel vraagstuk. Wanneer heb je schuld? Maakt ieder lijfelijk contact tussen een volwassene en een jongere, jonger dan zestien, de volwassene automatisch tot schuldhebbende? Is iedere uiting van je erotisch dan wel seksueel geraakt

weten door een jongere, jonger dan 16 jaar, reden tot schuld? Schuld draag je mijns inziens wanneer de ander schade wordt berokkend. Onrecht wordt gedaan. Daarbij is het goed je te realiseren dat erotische dan wel seksuele contacten met jongeren jonger dan 16 jaar, immer het gevaar in zich draagt van schade berokkenen. De volwassene is immers de partij die qua ontwikkeling op dat gebied de jongere ver vooruit is.

Politie houdt zeven verdachten aan Kinderporno-netwerk in Limburg opgerold

Verdachten kinderporno bestuursleden stichting

GELEEN *Q+E 14-12*
 Vier van de zeven verdachten die afgelopen zondag zijn aangehouden in de kinderpornozaak, vormen samen het bestuur van de stichting 'Just KID-ning'.
 Deze in Geleen gevestigde stichting blijkt in september 1994 te zijn opgericht en wil pedofilie 'maatschappelijk bespreekbaar maken'. Voorzitter is de 37-jarige hoofdverdachte uit Geleen. De andere bestuursleden zijn de aangehouden personen uit Almere (30), Voorburg (54) en Tilburg (54).
 Volgens de statuten heeft de stichting ten doel 'gevoelens die het omgaan met kinderen met zich meebrengen maatschappelijk bespreekbaar te maken'. Just KID-ning wil 'een brede educatie op dit gebied bevorderen' en daarnaast 'ontoelaatbare praktijken met kinderen signaleren en bestrijden, zoals kinderporno, kindermishandeling, kinderpornografie en kinderporno'.
 De hoofdverdachte gaf eind jaren tachtig leiding aan een soort jeugdclub met de naam Kids (Kreatief in Doen en Spelen). In 1989 kreeg hij twaalf weken celstraf wegens ontucht met minderjarigen. De jeugdclub werd na zijn vervolging door zijn moeder opgeheven. Hij kondigde daarna aan dat hij weer met jeugdactiviteiten zou beginnen. (GPD)

PAYS-BAS : UN RÉSEAU DE PORNOGRAPHIE ENFANTINE
 La police néerlandaise a rendu public mardi l'arrestation de sept personnes soupçonnées de se livrer au trafic de pornographie infantine aux Pays-Bas. Lors des arrestations et des perquisitions, qui ont eu lieu dimanche, les policiers ont saisi des cassettes vidéo, ainsi que des photos et des revues pornographiques mettant en scène des enfants. Les personnes arrêtées sont âgées de 23 à 54 ans et leurs domiciles sont répartis dans tout le pays, de Schagerbrug (Nord-Ouest) à Tilburg (Sud). Elles sont actuellement détenues à Sittard, dans le sud-est des Pays-Bas, près des frontières belge et allemande. Conformément à l'usage en vigueur aux Pays-Bas, aucune identité n'a été divulguée. La police n'a pas indiqué si ces arrestations étaient liées avec d'autres affaires de pornographie infantine ou de pédophilie.

Aanhoudingen kinderporno

SITTARD - De politie heeft zeven mensen aangehouden die worden verdacht van het maken en verspreiden van kinderporno. Het zevental is ingesloten op het politiebureau van Sittard. De aanhoudingen zijn pas gisteren in de openbaarheid gebracht. De verdachten zijn drie personen uit Geleen en vier uit Almere, Voorburg, Tilburg en Schagerbrug. Zij variëren in leeftijd tussen de 23 en 54 jaar. In de woningen van de verdachten zijn foto's, videobanden en papieren in beslag genomen. De politie van Sittard is al enige maanden geleden met het onderzoek begonnen.

Man aangehouden wegens ontucht

TURNHOUT - De politie van het Belgische Turnhout heeft een Nederlander aangehouden op verdenking van ontucht met jongens en het maken van kinderporno. Dat heeft een woordvoerder van de politie in Turnhout zaterdag bevestigd.

De verdachte, de 35-jarige G. de L. uit Tilburg, zou de afgelopen twee jaar misbruik hebben gemaakt van zeker vijftien tot twintig jongens, in de leeftijd van veertien tot zestien jaar. Veelal gebeurde dat tegen betaling. Het misbruik werd in een aantal gevallen op video vastgelegd. De politie heeft bij huiszoeking enkele van deze opnamen in beslag genomen.
 De Tilburger opereerde volgens de politie vanuit een café annex biljartzaal in Turnhout. De Belgische justitie kwam de zaak op het spoor na een tip. Zij verwacht dat in verband met deze aanhouding meer gevallen van ontucht met jongeren aan het licht zullen komen. (ANP)

TÉL 11-12 Van onze correspondent **SITTARD**, woensdag
 De politie van Sittard heeft na een onderzoek van enkele maanden een netwerk van kinderporno opgerold.

Afgelopen zondag zijn zeven mensen aangehouden, die worden verdacht van het vervaardigen en verspreiden van kinderporno en tevens van ontucht met minderjarigen.
 Het gaat om drie verdachten uit Geleen, twee van 43 jaar en één van 35 jaar, een 30-jarige inwoner van Almere, één uit Voorburg (54), één uit Tilburg (54) en een inwoner van Schagerbrug (23).
 Het zevental is overgebracht naar het huis van bewaring in Sittard.
 In de woning van de verdachten is onder leiding van een rechter-commissaris huiszoeking verricht. Daarbij zijn foto's, videobanden en boekjes in beslag genomen.
 Vermoedelijk gaat het om een groot netwerk met internationale banden, vooral in de grensstreken van België en Duitsland. In deze regio is regelmatig kinderporno opgedoken, die via postbussen in onder meer Venlo wordt verspreid. De politie van Venlo is al maanden bezig met een onderzoek naar postbussen, die vanuit Duitsland worden gebruikt voor de verspreiding van kinderporno.

Officier van justitie mr. Kolkert wilde gisteren geen enkele mededeling doen over het onderzoek in Sittard naar het kinderporno-netwerk.
 Justitie stelt zich extra terughoudend op, gezien de commotie die sinds afgelopen zomer is ontstaan na de affaire

Turnhout - De politie van het Belgische Turnhout heeft een Nederlander aangehouden op verdenking van ontucht met jongens en het maken van kinderporno. Dat heeft een woordvoerder van de politie in Turnhout zaterdag bevestigd.

Kinderporno bij huiszoeking

UTRECHT - Bij huiszoeking heeft de Utrechtse politie onlangs een grote voorraad kinderporno aangetroffen. Zij nam 150 videobanden, 5000 dia's en 3500 foto's in beslag. Dat bleek gisteren voor de rechtbank in Utrecht. Over drie maanden wordt de zaak tegen de 49-jarige verdachte voortgezet. Justitie moet in de tussentijd nog vele video's bekijken. Het beeldmateriaal is gemaakt in Nederland, Sri Lanka en Indonesië. De man wordt verder verdacht van ontucht met ten minste drie jongens. Hij zit sinds eind augustus vast.

Verdachte van kindermisbruik al eerder veroordeeld

Dutroux in België, waarbij minstens vier kinderen zijn misbruikt.
 Van onze verslaggever
GELEEN - Een van de zeven mannen die deze week zijn aangehouden in verband met seksueel misbruik en kinderporno, is in 1989 al tot twaalf weken cel veroordeeld voor ontucht met minderjarigen. Het betreft de 37-jarige J. op den K. uit Geleen.

Nederlander in België opgepakt om kinderporno

TURNHOUT - De politie van het Belgische Turnhout heeft een Nederlander aangehouden op verdenking van ontucht met jongens en het maken van kinderporno. Dat heeft een woordvoerder van de politie in Turnhout zaterdag bevestigd.

De verdachte, de 35-jarige G. de L. uit Tilburg, zou de afgelopen twee jaar misbruik hebben gemaakt van zeker vijftien tot twintig jongens, in de leeftijd van 14 tot 16 jaar. Veelal gebeurde dat tegen betaling.
 Het misbruik werd in een aantal gevallen op video vastgelegd. De politie heeft bij huiszoeking enkele van deze opnamen in beslag genomen. Hoewel de man volgens de politie 'niet erg mededeelzaam' is, heeft hij een gedeeltelijke bekentenis afgelegd.

De Belgische justitie kwam de zaak op het spoor na een tip. De autoriteiten willen niet zeggen of de zaak op zichzelf staat of dat de man deel uitmaakt van een netwerk van handelaren in kinderporno.

Belgische politie pakt man uit Tilburg op voor kinderporno

TURNHOUT (ANP) - De politie van het Belgische Turnhout heeft een 35-jarige man uit Tilburg aangehouden op verdenking van ontucht met jongens en het maken van kinderporno. De man zou de afgelopen twee jaar, veelal tegen betaling, misbruik hebben gemaakt van zeker 15 tot 20 jongens van 14 tot 16 jaar. Het misbruik werd in een aantal gevallen op video vastgelegd. De politie heeft bij huiszoeking enkele van deze opnamen in beslag genomen. Hoewel de man volgens de politie 'niet erg mededeelzaam' is, heeft hij een gedeeltelijke bekentenis afgelegd.

'Export tieners voor porno-video's'

De zeven zouden deel uitmaken van een landelijk netwerk, zonder commerciële doeleinden. De leden wisselden foto's en videobanden uit met kinderen. Enkelvoudig zouden ontucht hebben gepleegd met de minderjarigen en dat hebben vastgelegd op foto of video. Zulk materiaal is gevonden tijdens huiszoekingen bij de verdachten.

De rechter-commissaris beslist morgen of de verdachten - behalve uit Schagerbrug en Geleen afkomstig uit Tilburg, Voorburg en Almere - langer in hechtenis moeten blijven.

In de tijd van de films zijn twee Berlijnse jongens te zien die vrijwel zeker zijn vermoord. Het gaat om een 15-jarige jongen die sinds juli 1995 is vermist en het laatste is gesignaleerd nabij Roermond en een 13-jarige die sinds juli '93 spoorloos is.

De pornofilms van B. zijn door het bedrijf van G. op grote schaal geëxporteerd, onder meer naar seksshops in ons land. Voormalige jongensprostitutes bevestigden dat G. nauwe contacten met Nederland onderhield. "Twee jaar geleden, zegt een van hen, werkte ik als

Rudi van D. Hij is eerder in de krant in verband gebracht met het ontvoeren en misbruiken van Nederlandse, Belgische en Marokkaanse kinderen.

De Duitse politie zegt nog niet van op de hoogte te zijn van het Nederlandse aandeel in de zaak. Een politiewoordvoerder wilde wel bevestigen dat het inrekenen van G. het gevolg is van de eerdere arrestatie van de Duitse kinderpornomaker B., die al enige tijd in voorarrest zit voor het maken van vele tientallen pornofilms met minderjarigen.

ROTTERDAM - De Duitse politie heeft gisteren de 59-jarige eigenaar van een Duitse porno-uitgeverij gearresteerd op verdenking van 'sekspelletoes met jongeren onder de zestien'. Nederlandse kinderpornoers hebben de afgelopen jaren volgens diverse bronnen minderjarige jongens geleverd aan de Duitse porno-uitgever uit Düsseldorf. Naar schatting is zo'n zeventig procent van de Nederland verschenen jongens-porno afkomstig van deze uitgeverij.

De Duitser G. zou bij het maken van de pornofilms zijn geassisteerd door Nederlander

De man opereerde volgens de politie vanuit een café annex biljartzaal in Turnhout. De Belgische justitie kwam de zaak op het spoor na een tip. De autoriteiten willen niet zeggen of de zaak op zichzelf staat of dat de man deel uitmaakt van een netwerk van handelaren in kinderporno. Zij verwacht wel dat er in verband met deze aanhouding meer gevallen van ontucht met jongeren aan het licht zullen komen.

Op uitdrukkelijk verzoek van de ouders van de jongens doet de politie voorlopig geen mededelingen over de aard en de ernst van de delicten.

Verdachten kinderporno aangehouden

GELEEN - De politie heeft zondag zeven personen aangehouden die worden verdacht van het vervaardigen en verspreiden van kinderporno en ontucht met minderjarigen. Een van de verdachten, 23 jaar oud, komt

uit Schagerbrug. De anderen zijn afkomstig uit Geleen (twee 43-jarigen en een 35-jarige), Almere (30), Voorburg (54) en Tilburg (54).
 Na hun aanhouding zijn de verdachten overgebracht naar het politiebureau in Sittard, waar ze zijn verhoord.

Ze worden waarschijnlijk vandaag voorgeleid aan de officier van justitie.
 Onder leiding van de rechter-commissaris is bij de verdachten huiszoeking verricht. Daarbij werden foto's, videobanden en schriftelijk materiaal in beslag genomen.

komstig uit Schagerbrug.

AC 12/12

Van onze verslaggever

AC 4/12

NVW 4-12

TR 9/12

AC 11/12 (VORPAGIAA)